RM I. 8° 879

Sti 1068

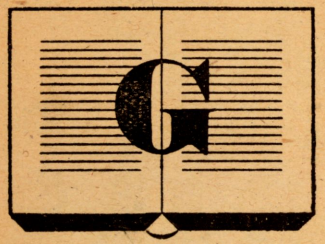

Sæcrabili ac Mag

515

Spectabili ac Magnifico D.D.
Domino Stephano Botskay; etc.
Supremo ac Perpetuo Comiti, Comi-
tatus de Zemplin; vero Patriæ
Patri, ac magno Reformatæ Re-
ligionis Mecænati; mihiq; Fau-
tori multum colendo, humilimi
mitto.

Mich. Szölösi

SION LEANYA ARTATLAN Vgyét védő Hitnek Paissa; avagy; A' Győri Collegium Harmadik kérdése ellen, az Ur Hadait viselő, s' igaz ügyért ki kelő.

BAJNOK DAVIDKA.

Ki amaz Collegiumnak, harmadik kęrdęsęben lęvő minden tűzes Nyilait végképpen viszsza veri; és az igaz Sion Léányának Szűzessęgének meg csalhatatlan becses jeleit, keserves életivél ez Világ Várossinak Lelki Vénei eleiben viszí; s' az igaz Catholica Ecclésiának minden hűvsęges Fiainak kővetesre Tárgyul ki tészi:

A' Jesus verselyes Zaszloja alatt vitezkedö.

N. SZŐLŐSI Mihály, *Suranyi Lelki Tan. által.*

Ephes. 6. ℣. 16.

Vegyétek fel a' Hitnek Paissát, hogy amaz Gonosznak minden tüzes nyilait meg olthassátok.

Nyomtattatott 1668. ben.

SION LEANYA ARTATLAN Vgyét védő Hitnek Paissa; avagy; A' Győri Collegium Harmadik kérdése ellen, az Ur Hadait viselő, s' igaz ügyért ki kelő.

BAJNOK DAVIDKA.

Ki amaz Collegiumnak, harmadik kęrdęsęben lęvő minden tűzes Nyilait végképpen viszsza veri; és az igaz Sion Léányának Szűzessęgének meg csalhatatlan beeses jeleit, keserves életivél ez Világ Várossinak Lelki Vénei eleiben viszí; s' az igaz Catholica Ecclésiának minden hűvsęges Fiainak kővetesre Tárgyul ki tészi:

A' Jesus verselyes Zaszloja alatt vitezkedö.

N. SZŐLŐSI Mihály, *Suranyi Lelki Tan. által.*

Ephes. 6. ℣. 16.

Vegyétek fel a' Hitnek Paissát, hogy amaz Gonosznak minden tüzes nyilait meg olthassátok.

Nyomtattatott 1668. ben.

RM 1. 8° 879

Tőrv. kőnyv. 32. v. 31.

A' mi Ellenſęginkis meg itęlő Birák.

Judæ. v. 4. 8 10.

Az Iſten kegyelmeſſegét el fordito Emberek; és az Meltoſagokat Szidalommal illetők, az mellyeket nem tudnak, azokat Szidalmazzak; az mellyeket penig termeßet ßerint tudnak, mint az okoſſag nelkűl valo allatok azokban rothadnak megh.

Julianus Apoſtata.

Vos propriis vulneramini pennis; Ex veſtris enim ármati ſcriptis, contra vos Bellum movent Chriſtiani.

Jelen. 18. v. 6.

Fizeſſetek ugy nèki, a mint ő fizetett tinektek, a mely Poharbol itatot, ugyan azonbol adgyatok innya. &c.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Az Mel-

AZ MELTOSAGOS; TEKINTETES, NEMES.

BEREGH VAR-MEGYENEK.

AZ Jeſuſi s' Apoſtoli Vallàsban az vérigh Tuſakodaſt; az főldi bujdosás, s' vér hullas utan őrők fel ujjulaſt; Az hegyes őßtőn melle amaz Urtul kegyelmet; Az Magyari Haza, s' Nemzet javára, reméség ellen, remenſeg alatt ßaguldo, Főldi s' Mennyei vedelmet; tißta ßivbűl kivan: N. Sz. M. S. L. T.

Etely nélkül valo igaz lelki Nemeſſégü, Méltóſágós, Tekintetes, s' Nemes Uri *Rendek! Mikor megh lattam vólna az* Veres Sarkany *abrazattyat; mellyben vadnak ki abrazolva, egyßer s' mind idegében vetett harom tüzes nyilai; kikkel el lövövén iranyozza az lelki* Prometheusnak *ßinte az ßivet; mindgyart juta eßemben edes-* Chrſtuſunknak *harom oſtromú keſerteti;* Math. 4. *hólis lövöven tartatnak az kesértö kezeiben, ez harom tüzes nyilak. Az Elſöt latom kétségben eseſre, s' ketelkédeſre gerjeßtö tüzzel langolni. Az maſodikat; Babyloni egö vas kemenczebül ßarmazni. Az hármadikat Egyptomi kincsel, igirettel gérjedézni. Ezenkiſirtönek vöm éßemben ugyan itt csudakeppen mergitel fedézö mézét, Farkaſi termeßetit ßelid Barany bürrel valo belleset; hogy ö is az Sz: könyvbül kezde keſerteſt tenni. Ez am amaz Beſtia kit lata Sz: Iánós,* Jelen. 13-*dik. reßeben! Az melly* 1. az főldbőljöve fel:

jóve fel, *mert az vad hus nyughatatlanságábul, emberi erövel jelenek meg az Emberi agytul ki koholt lelemenyekben.* 2. Ket Szarvai hasonlatossak az Báràny sarvaihoz; *mert az Isten Báránnya beßedivel simogattya lüvöldözzö beßedit, fel czafragazván Pharisausi igazsagaval.* 3. Ugy sól mint Sarkanj *rettentven az Christus vitézit, atkozvan, karomolvan, az fö Papi Conciliummal az Christus ügyit.* 4. Jeleket teßen *allatvan az csudakat nepe ügyi igazsaganak.* 5. Tùzet hoz az egbül, *midön fülmine, anathematis, sok artatlan Iobokat óstromol s' öl.* 6. Valaki nem imadangya azt miveli, meg ölettessek; *ugyanis az Szentek verivel reßegedet ez meg mint az tizen édgyedik uldözes bizonyittya.* 7. Azö Billyegit viselök sabadosok *ez a' temperalis facilitas! es az sok* tibi dabo keveset adò. *igiret. Valaki lehet éz kisirtö; de alig ha igy ném van ma az ßilaj vad olaj fa agakban az dologh? Mert nemellyek má kisirtetnek kettélkedessel nemellyek igirettel, nemellyek penig üldözessel; mint ezeket értheti az Szemes Leleki! Azert mikor vennem eßemben ide felé valo közelitési, az Nagy Györi Iesuitaktul az Collegium, neve alatt ki bocsatatott* Harom idvesseges kerdeseknek; *jozanul felöle gòndolkodvan, rajta erem; hogy nehol tsak elme futtatas; nehol maga mustraja; nehol, Pazman repdesese s' nagyob reßre* azoknak sidalmazasa az mellyeket nem tudnak; *és mártevalo fenyegetes, hogy az Izrael Haza juhait meg jo. eleve Dedicatiojában Paßtoroktul el idegenicse; kihez kepest öztönözzenek az Isten Nepinek igaz ügyemellett*

mellett valo ki kelesben kezeimnek az Lelki fegyverre valo vetesire, ezek az okok.

1. *Ha el asandom az gyenge minacskat s' vele nem kereskedendem; meg itiltetem s' Iaj leßen nekem* Matth. 25. v. 24. 25. 26.

2. *Paßtori hivatalom tön serenyebbe az Istenitudomanyert valo baj allasra; ßégyenis volna az Paßtornak nyájja ßagattását csak únom füle megé bocsatani.* 3. *Amaz harmincs három dérèk nevezetesebb Sz: iráſi helyekben valo álnok öltözeti a' Collegiumnak; melly lárvàt azért haßiték le orczájárul, hogy láthatná az lelki Csecsemö is Géházi Pokloságát.*

4. *Az Apostoli igaz Hélvetica Vállásnak férges citálása, mellyel akarja bé kenni a' Csecemöknek Szemeket.*

Nem ßinte ùtolsó még ezis: Más Ecclesiábán laktomban, Némelly jo akaro Uraimnak kéßtetese; söt némelly Chatolicus Pápista Embereknek réám valo izengetéseis. Mind ezéknek eleget akarván tenni; noha mind terhes hivatalomat, mind penig gyengeségemet mindennap súlyossan érzettem; mind az által az kegyelemben meg erössedvén, (mellyis erötlenség által végeztetik el;) ez Anach fiaival *az Ur kürtöivel valo baj-viváſra ki kelék; és látván hogy az Harmadik kérdésen fundáltatnék minden dolga, lévén azis mérgessebb; azt vetém a' font mellé; melly mérésben meg mutattam; hogy az Apostoli Helvetica Vallas; Sz: iráſi ßißta finum tudomány, s' Iésus igaz Vallása, &c. ellenben penig; a' Collegium Vallása, Szent iráſſal ellenkezö, Iesus Szent vallásátul el partolt Tu-*

tolt Tudomany; az Régi Conciliumoktúl meg átkoztatott Religio, &c. Tudom ugyan itt Zoilusi ajakokkal vádolhat az irégy ßemü Ember, mondván: Actum ágo; Igaz! Nemis, arra valo ez; hogy üj dolog volna az nap alatt. 2. Vonnya ßivére kezét az ollyatén, lássa, ha nem Actum agite ö? 3. Ojjon Isten olly vértul, hogy ezzel valámelly Uram munkaját ocsárolnam; vagy penig magam mutogatnam, mintha mások ezenrül jobbakot, vagy nem irtanak volna; vagy némis irhatnának; hanem amaz mondás ßerint irám ezeket: Veritatis ámantes non nova, sed novê dicunt. Lirinen. ca. 30. contr. Novit. 4. Meg gondolam eztis; hogy a' Collegiumnak ezén munkaját, Sàmbár Matyásis Patakon ùjjonlag ki becsáta, s' meg ketöztete ßakadozo fanalát; hát mi harom águ korbácsal nem sanyaritanoké meg! De talám az Idegenék gyomroskodásiis ez irant meg léßnek? Ambár! mind az által ne véllye ezt senki tüz gerjeßtésnek; hanem csak az Ur frige örizetinek; innét, ha mikor az vad hùst sozamis; a' Collegiumtul töretteiétt millye soval orvoslom, citálván maga ßavait; vagy penig az Isten feddésit; mellyis nem órra ala valo torma törés; hanem csak az el hanyatlandoknak Zabolajá, hogy edgy két tibi dàbo jért ne rohannyanak hanyat homlok az mételyre. Ezért neveztem Bajnok DAVIDKANAK; mert az ö gondolattyában álmodott erösségeit, az edgy Ur nevenek segedségül valo hivásával, meg csufolhato erötlensegemben tapodám a' földre. Az Ur hadaitis viselém; mert énis, ha gyermek, s' tudatlaniis &c. úgyan Iésus Viteze, s' bajt vi-

s' bajt vivo Pàßtor vagyok.)( )(

Kénßeritlek ezért az elö Istenre, a' Iésus vére csepjeire, miden idvességét éhezö, Sellyért; ne vesse az egy ßegény Lelkèt koczkara; hanem elsöbennis proballya meg a' Sz: könybül Vallását; és ha tanulásért nemis bár csak maga mulatságájért több dolgai köztt, vegye kezeiben ez kis Sengét, és meg olvasván keresse utánnam bár a' tülem citalt helyeket. fogadásom van rajta; külömben el hidgye, nem találllya.

El végre, Méltoságos, Tekintetes, s' Nemés Rendek! immár ez kis Papyrossan lèvö Uj eßtendöre sietö ajàndékkal, kinek hajcsam kebelèben Vendég fejemet? eleget rajta elmélkedem; de nem lelhetem illendöbnek lenni; mint a' Pharaho Leànya udvaràt el hagyott Lelkeknek, ugy mint Nagyságtoknak, s' kégyemeteknek; nem azèrt, mind az àltal, mint ha ez Nagyságtok, s' kégyelmetek, méltoságához illenék méltoi érdemével; mert akképpen igen edgyügyü; hanem ezért elsöbenis; Mert az Nagyságtok, s' kégyelmetek Szive promovéállá itt az Isten igaz ügyét, ügyan foldost fogadvàn, s' mindennap mellettek tartvàn az lelki fegyveri baj viadalra kèßülöket. Nagyságtok, s' kegyelmetek kenyérén és savan hivattatám az lelki Csatàra; mind ez ideigis azon tàplàltattam; azért jure bebiti & gratitudinis mélto, hogy Nagysagtok, s' kégyélmek làbai élött tégyem le ez csekély munkàcskámot. Kérem azért alàzatossan Nagyságtokat, s' kégyelmeteket; Vegye jo neven, és Atyai s' Fautori kégyes indulátokkal, ez kicsiny minàczkaval valo kereskedest; és helyhez esse a' Christus àrtatlan ügyét

védö

védö hitnek belsö rejtekes tárházában; Kijért énis mindennap fohászkodvan; Kívánom: Az Birodalmokat, és az David Házа ſzékeit fel épitö nagy Iſten, hogy meg tarcsa Nagyságtokat, s' kegyelmeteket hoſſu ideiglen kívánatos élet ben, s' jo egeſségben, az igazságnak ſzekben, ez romlott Magyari Haza haſznara; és az ártatlan felek örizetive; ez elét után penig az Ur Seregeinek Fejedelme mutaſſon ſálaſt, s' Kirallyi Széket az dicsöjült Szentek Seregében. AMEN!

Irtam Surányban Karácson havának 16 dik napján; az Ezer hatſáz hatvan hatodik eſtendöben.

NAGYSAGTOKNAK S' KEGYELMETEKNEK

ALázatos együgyü Szolgája; NAGY SZÖLÖSI MIHALY S.L.T.



AZ

AZ NEVEZETES DOLgoknak Laiſtroma, az Könynek rendi ſzerint.

ELSÖ RESZ.

Sion Léánya Keſerves panaſzſza.

Fiától való meg vigaſztaltatása.

Az Ô Teſtamentomi Mártyromok Laiſtroma. *Num.* 1 2.

Az uj Teſtamentomi Mártyrok Catalogusſa. *Num.* 3.

Az Tiz Nevezetes Vidözések. *Num.* 4, 5 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Az Római Pápa az Antichriſtus. *Num.* 14 15.

Tizenedgyedik Vidözés; mellyben Summa ſzerint az nevezetes Mártyrok, kik az Römai Pápa alatt ſzenvedtek, héllyel, névei, idövel, Laiſtromba ſzedetnek.

MASODIK RESZ.

Az vigaſztaláſnak fundamentumi.

Az Iéſus Vitézi Záſzlója ábrázattya. *Num.* 1.

Az Ieſus ábrázattyának le iráſa. *Num.* 1.

Az Bajtvivö lélek Lelki Záſzlótartó le iráſa. *Num.* 2.

Az Világ Pállya fütó helyinek le rajzoláſa, az két útakról, és az keskenyúton állo Sok ellenségről, mellyek az Kereſztyén Ember ellen vadnak. *Num.* 3.

Az Mennyérſzág le iráſa. *Num.* 4.

Az Pápistai kètelkédés rontása. *Art. 7.*
Leheté az Bizodalom, bizonyos hitel nélkûl? *Art. 8.*
Az Szabad akarat Szolgait szûl. *Art. 9.*
Mint kell érteni: Isten minden Embert akar idveziteni? *Art. 10.*
Az Tráditiok rontatnak *Art. 11.*
Szent irás kivûl valo tiszteleti Istennek nem jo. *Art. 12.*
El-dûlt volt az Romai kûlsõ láthato Ecclesia Calvinus elõtt. *Art. 13.*
Nem egy nyomban tanét az Romai Ecclesia. *Artic. eodem.*
Az Tridentomi Gyûlés, és az Collegium-is éllel áll magával õszve. *Art. eodem.*
Az Ecclesia nem kõtelezhet arra, az mi nincs irva az szent irásban. *Art. 14.*
Nincs Papistás Purgàtorium. *Art. 15.*
Az Papisták szive el-távazott az Urtol. *Art. 16*
Az Szentek nem igaz Kõzbenjárok, *ibid.*
Az szenteket nem szabad segédsègre hinni; nem-is tudgyák in specie az mi dolgainkat. *Art. 17.*
Az Castìgalást nem probalhatni meg. *Art. 18.*
Az Papista bûjt, nem igaz bûjt. *Art. 19.*
Az Nõtelenségrõl, *Art. 20.*
Az Kereszts̀egrõl. *Art. 21.*
Az Kéz vetésrõl. *Art 22.*
Az Auricularis Confessiorul. *Art. 23.*
Az Ur Vacsorajárol. *Art. 24.*
Az Pohar adásrol. *Art. 25.*
Az Misérõl, melly-is nem tiszta, dé Christust mindennap el-árulo aldozat. *Art. 26.*
Az utolso Kenetrûl. *Art. 27.*
Az El-valàsrol. *Art. 28.*
Az Deákizalasrol. *Art. 29.*
Az Képekrõl, mellyek Bálványok, és igy az Papisták-is Balványozok. *Art. 30.*
Az Oltárrul. *Art. 31.*
Az minden meg probalasrul. *Art 32.*
Az Szent Irás világos voltárol, és olvasasarol. *Art. 33.*

2 Cor. 13. vers. 5.

Ti magatokat keserczsitek meg, hogy ha nem vadtok az hitben, ti magatokat proballyatok meg: Avagy nem èsmériteke magatokat, hogy az Jesus Christus ti bennetek vagyon, hanem ha meg-vettettek vadtok?

Rom. 1. *vers.* 18.

Mert nyilván vagyon az Istennek haragja Menyből az Emberekneknek minden hitetlenségek, és hamisságok ellen. Kik az IGAZSAGOT HAMISSAN FOGVA TARTYAK-

AZ NYOM-

AZ NYOMTATASBAN ESET fogyatkozásokat, igy jobbits meg keges olvasso P. pagina. l. lineat l. lege m. margot d. delet tészen.

P. 1. l. igasságèrt p. 4. l. 9. sirsz l. 14. ragyokszl. 18. l. ez l. 22. l. Hold p. 11. l. 6. l. emberem p. 12. l. 25. l. utánis p. 13. l. 7. l. tiszttito p. 1. l. 12. l. életinek m. l. 12. lege Rabus l. 13. lege akasztatàsat l. 14. lege sordnly m. 20. Hier lege l. 18. lege India m. l. 26. 27. 28. d. p 18. m. l. lege Masodik üldözes A Chr. 96. l. 20. l. à hüvségért Pathmos szegetiben szam kivetésre p. 19. l. 17. lege ezért p. 20. l. 10. lege kenzanak vàla l. 14. lege Mattirus l. 23. lege Imperator p. 21. 12. Püspökòm l. 8. lege szegeknek l. 9. lege hevségit l. 13. lege halárra l. 19. lege papillus l. 22. lege Blandina p. 22. l. 7. lege evezésere l. 10. lege Barlaamnak l. 23. lege czepegetettet p. 28 l. zoll l. lege ôletteket p. 31. l. 6. lege boldogsagnak l. 11. lege Babilon p. 35. l. 11. lege Mich Cetenas p 43. l. 2. Medonfra p. 49. l. 12. lege Annanak l. 13. lege feleségének p. 53. l. 21. d. ellentôt l. 21. lege az p. 54, l. 2. lege Isten l. 14. lege olettetteket p. 56. d. 7. d. tôz p. 64. m. l. 4. d. 15. 71. p. 65. l. 18. l. ANNYANAK p. 66. l. 12. lege bort p. 68. l. 17. lege koronaztatvan p. 77. l. 20 lege hét p 81 l. 4. lege harom p. 85. l. 23. 106. l. 11. 12. lege kenyeret mellyet meg-tòrunk p. 113 m. l. 1. l. XVII. p. 119. l. 4. lege Inst l. 8. lege zor l. 24. lege Mert p. 127. l. 2. lege Magzatok p. 128. l. 3. l. Dect. l. 17. l. Cofter. p. 133. l. 10. ügy és ügy 138. l. 11. nemzeteségek 136. l. 16. lege nepit vétkeztetitek 140. l. 19. Sidôt 149. l 23 lege mikor 150 l. 12. tévén 154. l. 12. lege akadoznak 162. l. 22. lege mondgyák 170. l. 16. lege seditiosus 181. l. 7. l. vallàs 206. l. 14. vallás 199. l. 11. Sengéi 199. l. 26. Sengéit 203. l. 23. citálál 211. l. 25. Pápistàk 216. l. 11 lege pag. 207. 208. ibid. l. 12. délé pag. 92. 271. l. lege 12. tartoztunk 283. l. 21. mosdáffal ibid. lege 23. gondollyák 286. l. 21. Calvinistàk 289. l. 5. lege ôrôk élettel p. 299. l. 5. adde rekesti. 312. l. 21. lege láttya 325. l. 12. nevalo 344. l. 18. Bizodalmok Galvinistak p. 367. l. 5. imadkozol ibid. l. 12. lege nyugodgyal p. 377. l. 7 lege ha p. 379. l. 5. lege Urnak pa. 380. l 3 lege Püspôknek p. 382 l 3. lege citalt pag. 384. l. 9. lege Embetekre ibid. l. 14. l. szokat p. 385. l. 5. lege vadtoké p. 387. l. 9. l. az p. 389. 3. l. mi pag 401. l. 4. lege

Sacra-

Sacramentumul p. 403. l. 15. lege edgyik p. 408. l. 9. lege elmelkedhetik p. 409. l. 21. lege hanem p. 421. l. 16. lege dolgokrol p. 427. l. 18. lege illyanokar p. 444. lin. 12. lege Christus p. 449. l. ult. lege Férjéhez p. 451. l. 21. lege éppül p. 457. l. 11. lege kihozta p. 463. l. 1. lege lampás p. 463. l. 12. l. vallyon p. 464. l. 18. lege erettünk ibid. l. 20. lege parvuli ibid. l. 24. Pogánybul ibid. hogy p. 494. l. 23. lege Fejedelmet ib. l. 24. lege vérével.

A' Kegyes Olvaso à tôbb fogyatkozásokat, mellyek kivalképpen à distinctiokban és accentusokban à Typographiaban valo szük-volta miat estenek meg-jobbitani ne neheztellye.



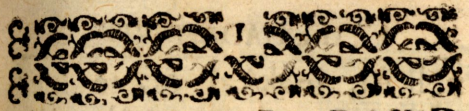

HIT. PAIS. Es. Baj DAVID Aceldama; Vęrnek mezeje, mellyen ez világ ðrül, a' Sion leánya penig sir.

ELSÖ RESZ.

Melyben à Sion Leanyanak szüzessegejert valo keserves elete, (ki is az igaz Evangelicusoknak igassasagaert valo Martyromsag szenvedesek) irattatik meg az Anyaszent-egyhaznak Fiaval valo Dialogismussa altal.

SION LEANYA PANASZSZA.

O Emberek ðrizðje! (a) *miért tettél ki engemet mint egy Tárgyot? hogy én reám lövöldözvén, ugy* (b) *meg nyomnád meg helyemetis, mint a' vasas szekér meg nyomja a' tellyes kévét,* meg penig el annyira, (c) *hogy az én Népemnek földén tövis és csipke nevekedgyék;* miért hogy a' veszedelmes (d) *tengeri mélysegekben meritél?* hogy amaz hus

a *Iob 7. 20. 21.*
b *Amos. 2. 3.*
c *Esaiás 32. 13.*
d *2. Cor. 11. 26.*

Menyből Iſten ſine eleiben ragadtatott.

x Sid. 12. 24.

FIA SZOL ANNYANAK.

y Col. 3. 16.

AZ (x) *réánk hintetett vérnek drága dolgokat ſzollo* (y) *beſzéde lakozzék buvségséggel ſzivedben!* Szerelmes ſzűlő Anyam, Ieſuſom kedves (z) *Galambja!* mit ſir ennyire? és el csüggedvęn leked, mięrt keſeregſ, ſzinte igyen ſzivedben! Lám öltezetedet meg nem változtad tad, ſőt mint edes Uramnak hűſęges jegyeſſe, ugy ragyok Nap ęs Holdi öltőzetben; Talám ędes Anyam, földi boldogtalanſágodon kápolodol annyire? Nem tied ezę ne ſir, hát az más öltőzetięrt! Hol nevekődő, hol fogyo fęnyeſſęgő, ęs ottan ottan Ecclypſiſek re is juto Hó (j) *a' te lábaid alat.* Iuſſon jol eſzedben: edes Urad Fejed, tővisſes koronában (v) veres

z Enek. 5. 2.

j. Ielen. 12, 1.

v Eſa. 63 1.

veres ruhákban botzvából kőſzőne neked, kinek oldalában (a) Láncsa talála ſzállaſt ſzűletęſe (b) futás, ęleteis ravás: Tanitáſa kereſzt, ki tegedet fereſzt, Halálais (c) vęres, hol ſzava keſerves; (d) Bűntűl ez tiſztulás, vilagtul bűcsuzás. Avagy (e) *nem várakoználé hat immár az ut félen,* holot ez az Iſten kincses frigy ládajais a' titok Philiſtæuſoktul el ragadtatottvala? Bezzeg majomi csele kedet volna, ha a' kereſzt alatt világi boldogſágot viſelnęl! nemis volna igen idveſſęges, holot (f) *akkor vennéd el e' világon javaidat,* és az Abraham kebeléből ki rekednęl. Izrael a' Puſz tába 40. eſztendőkig bujdoſik, s' ugy ęr Canahánban: Bujdoſſál hát edes Anyám! ſzęp Sas ſzárnyaiddal egy keveſſę s' ugy ęrſz kies menedęk helyęre amaz

a Ián. 19 34.

b Math. 2.

c Máth. 26. 27.

d 1. Ián. 1. 7.

e 1. Sam. 4. 11. 13.

f Lukács 16. 25.

Paradisusnak; mert ha edes Urad ki bocsátot-is most (g) *Bárkájából*, de el jő az idő, *melyben karjait ki nyujtya* a' te meg fogásodra, és fel (h) *öltöztetvén* vont *aranyas ruhában, bé viszen Myrha és Aloës szaggal tellyes Elephant tetemes Palotájában, holot férjed lészen.* (i) *FVSSAD meg hát Pályádat, mert korona a' végén: TÜRI, és REMENLY; HIGY és NE FELLY!* mert (k) *kikékegyeszen akarnak élni, üldözést szükség annak szenyvedni.*

g *Teremt* 8. 9.
h *Solt.* 45. 9. 12, 14.
i 2. *Tim.* 4 7. 8.
k 2. *Tim* 3. 12.

SION LEANYA SZOL,

I. UGyteczik szerelmes mehemnek jo hir mondo Gyümölcse, lelkemben, hogy mint egy meg vidulek, szavaidat halván; ugyan akaromis hogy hozzám küldetél: mert örömbe mingyárt megrepdeshet Uram szerelmire hajlot szivem ha sok panaszimat ki önthetem: Hald meg azért édes fiam! Anyád régtül fogva valo keserves életét.

II. Mi-

II. Miolta e' világ kezdetett, az olta mind igy á'zratom fekete gyászos orczámot sürü siralmimmal felkonczolt, fiaimnak nem lételek miatt; vagy penig azoknak keserves Anyai emlőmen, semcimből alá folyt könyves tejemmel valo legelteteséért. Mert ám kezdetben négyet táplálok vala, de annakis edgyiket e' Veres Sárkány, még az elet utánis, magaálnok szerelmére hajtá, és ottan (l) *vele emlös Abelemet el oltatá* edes Anyai szivemnek hallatlan keserüségére. Következzék lelkemnek édes fia nagy Nemzetü Szent Noe (m) *a' ki száz husz esztendöket tölte el a' Bárka* faragásban, kinek nyughatatlanságán szivemis busul vala; kitis ő (n) hogy csufolá meg

l *Terem.* 4 8.
m *Terem* 6. 3. 13. 14.

csintalan Chám, *szemérme fel fedezésęvel*.
Midőn penig ez drága hivemtűl árván maradtam volna, szűlęm amaz ęn nępemnek kęt Attyát, Abrahámot ęs Lothot, mellyekben már ugyan velęm vala őrőmemnek állandoságát; de meg csalatván, mely hertelen szerelmes fiam a' (o) *Loth rabságra vitetik*, onnét ki szabadul, de esmet (p) *a' Sodomabéliek rohannak réjá* szent: Atyám Angyaliért. (q) *Ismaël Isáchot az* igéretnek fiát *meg neveti, és* (r) *üldözi*. Jakob fiam kegyetlen Esau előtt (s) *bujdosęk: Iosephet* (t) *vènsęgemnek fiát, fene* bátyai el adgyák? (u) *Ægyptom* kegyetlen tanácsából *Izraël fiait sanyargattyák*, kiknek (x) jővendőbéli szabaditojok *a' Moses Pharahotul halálra kerestettk*, mely miat vándorlásra kelletek magát adni. (y) Sokszor én bennem *Ephraim Manassét, Manasse Ephraimot* (z) *Benjamin Izraeli, Iuda-is Benjamint* szaggattya vala; és még (j) *Papjaimotis* meg haragut Atyám, *az idegen tüzért, tüzzel emészti vala*; a' Pusztában bujdo-

o *Tere.* 14.
p *Ter.* 19.
q *Ter.* 21. 9.
r *Gal.* 4. 29
s *Terem.* 27. 28.
t *Ter.* 37.
u *Kijöv.* 1.
x *Kijöv.* 2.
y *Esa.* 9. 21.
z *Birák* 20. *Lev.* 6. 8.

bujdosokat penig (v) *Kigyokkal mardostattya vala*. Egy lopo Achánért (a) *orcsájára esöit Istenes Iosue könyörgése* fűst ben mégyen vala. Amaz csalárd (b) *Dalilais ô hogy alutá el térdein erös Sámsomomàt, haja fonatékit el nyirvèn*; rabságábanis szemeit miként tolatá ki szivem fajdalmára! kinek ęs tőb Biráknak idejekben s' utánnok, szerelmes Nępem mennyit fetrenge keserűsęgben! melynek csak eszembe jutásánis, lelkem csak meg nem reped. (c) Az Esęg szenvedęs után (d) Eli Pap idejeben *népemet meg verik s' a' frig ladátis el nyerik* igy *Izraëliöl a' dicsösęg el vitetik*. (e) Saul Kiralyságabanis *Istenem amaz Goliáth tol negyven napok alatt káromlásal bosz szantatik; mellyet meg gyözö Dávidomot-is* (joęrt gonoszt adván) męg (f) Saulęs Absolonis ô mennyit üldőzęk (h) Az Izrael Uràtul *Iudabol kuldetett Prophétámrais Ieroboám* az igaz mondásért *kezeit nyujtya; és* no ha az Király *keze meg száradván, s' mind*

v *Szaml.* 21. 6.
a *Iosue.* 7.
b *Birák.* 16.
c *Ruth* 1. 1.
d 1. *Sam.* 4.
e 1. *Sam.* 17. 10, 16. 26.
f *Az Samuel két könyveib.*
h *Király* 13.

i 1. Király 13. 11. 25 meg gyogyulván onnèt viszsza indula, mind az által (i) *amaz álnok vén Propheta csalárdsága miatt az utban fene Oroszlyántol szaggattatek ell* (k) *Sésáchis* nem
k 1 Kiraly 14 25. 26. szűnęk meg fosztani az ęn Istenemnek eppitteretr hazát Ierusálemben: Mit mondgyak Illyęs hivem keserűsęges bujdosásirol! ęs az (l) Seregek-
l 1 Kir. 19. 10. nek Urának *nevéjért valo nagy husulasirol*, s' amaz vęrszopo Acáb s' Ięzábellel valo dolgairol? Mert
m 1. Kir. 21. 11 12. 13 14. ez Iézábel (m) *Nabothom piros vérét iszsza*, sőt (n) *Illyéstis halálra keresteti* (o)
n 1. Kir. 19. Micheást penig meg fogatván
o 1. Kir. 22. 16 17 26. 27. ez vęrben uszo Acháb az igaz mondásert, csak *aszszu kenyér héjjal, s' büdös vizzel taplálsatya az fertös tömlöcsben*. Hát te Illyés lelkével biro Eliseus hűv emberem, űres voltálę az keserűsęgtől? Iaj! bi-
p 2. Kir. 6. 31. 32. 33. zony meg (p) eskűszik az Gyilkosnak fia *hogy el ütteti fejedet, elis kuldé hiszem ez végre követit*, maga csak
q 2 Kir. 6 8,...23. akkor tajban vitted vala (q) r' Ki-

a' Király eleiben Dothanbol a' teged keresö Syriusokat de la melly hamar el feletkezęk ez csudárol, ô Sáphát fia! Teis ô en szerelmes Embererem; jojada Pap fia-
r 2. Chro. 24. 20. 21. 22. Zacharias, vallyon, s'nem (r) *köveszteteté meg az igazság prædikállasáért a' Templom tornattzában*, Atyad hűséges jo tętemęnyirűl el feletkezet joas Kirallytol. Oh szegęny
s 2. Királ. 19. 3. & seqv. Ezechiás! te idedbe-is (s) be igen *a' szülèsre érkezének a' fiak Senachérib miatt, de nem lön az szülönek szülesre valo ereje*. Mit mondgyak edes
t Ierem. 25. Fiam! az (t) *hetven esztendei fogságrol* ęs Ierusálem siralmas pulztu-
u Ierem. siralmi. tulásirol? Lássad sok siralmimat az (u) *Siralmas könyvében, és* (x) *Hámántul valo boszszuság szenvedésimet a' Rabságban*; el végre sok ideig tarto gyászomat Nehemiás, ęs
x Esther. 3. Esdrás Pap irásiban. De nem csak az idegenek; hanem męg az ęnnen emsőmen fel nevelt fiaim-

fiaimis ſzo-fogadatlanul, ſzerető Atyám hűſęges nevęben ſzollo Prophétáit martzongák. Mert (y) Eſaiás Manaſſeſtől fa *fűréſzſzel ketté fűreſzelteték;* Amoſt Amaſiás fia (z) *homlokában vert ſzegekkel meg* ölvęn keſergete engem ędes Annyát. Meg rodd ędes fiam (j) *Ieremiás könyveinek meg égettetéſit,* és (v) *tömlöczöztetéſit;* Dán és Gád nemzetéből (a) Ezechiel meg ölettetéſét; (b) *Danielnek Oroſzlánok vérmében valo vettetéſit.* Iſtenhez nyujtot kőnyőrgęſéjęrt, De lám Sidrách, Misák, Abednegois (c) *tüzes egö kemenczében probaltatnak.* Egy ſzoval: (d) *A' Pprophétak közzül mellyiket nē kergették? Meg ölték azokat, kik hirdették amazigaznak el jövetelit.* Mert (e) *Némellyek csufoláſokat ſzenvedtek, és oſtorozaſokot, annak felötte kötözéſeket, tomlöczézeſeket; meg kötöztettek, ketté vágattattak kéſertettek fegyverelly le vagattatvan meg holtanak, kikre nem vo[illegible] métto e' világ.*

y *Hyeron in Præf Es et Com. in cap. 57.*
z *Ioſeph. Ant. Iud. lib 9. cap. 19.*
j *Ier. 36.*
v *Ier. 37.*
a *Dor. Epiſc. Ty. Synapſ.*
b *Dan. 6.*
c *Dan. 3.*
d *Csel. 7. 52.*
e *Sid. 11. 36. 37. 38.*

III. Mind ezek utnis jaj! mely, ſiralmas idő, virrada! Mulik az homály, kővetkezik

a' vi-

az világoſlágh; el enyeßik az, meg hoßßabult eſtveli arnyek: ſiet (f) *az Vrnak napja, mint az égö kemencze,* mellyen hajnal mòdra verrelis piroslek *az ſel tamadando igaz ſag napja; mert noha (g) el küldetek az utat meg tißtol, Angyal az Ur templomaban az Ur elött, de mind az altal egy nyalank buja (h) tancz ert, feje Herodiasnak ojandekoztatik?* az igazſágért Herodes Antipáſtòl valo meg tőmlőtzeztetéſe után. Fel kele azonban az igaz ügy, és tizen ket Tanitványival kez de prædicalvan bujdoſni. Kiis ó mely bőcstelen lőn, ez világ ßerelmere hajlot ßivű Emberek előt! ám elete Pállyái bizo nyittyák, negyhűſęges Notariuſſi iráſokban, mely haladatlanſágon ßivem csak meg nem haſada! Mert annak keſerves kenßenvedeſeről valo jozan emlękezetis, izzaßtya verenek

f *Mal. 4. 1. 2.*
g *Mal. 3. 1.*
h *Máth. 13. 3—12. és Math. 17. 12.*

csepei-

esepeivel banatos, tagjaimat. Hallad az idő, s' verben uß az eßtendő, ès nem kedveznek a' kegetlenek amaz hivseges Pro to Martyrnak Sz. Istvannak, (i) *kinek orczaja, noha az Tanacsban ügy meg' vilagosodek mint az Isten Angyala orcsaja, mindaz altal ugyan (k) el boritak sürü kövek kel, mikor ertek esedeznek.* De tovabbis telik az Pohár, arad az vèr vár, és ßerelmes jegesem ßületesetül fogva ßamlaltatot harmincs hatodik eßtendőbē, (l) kezde kegyetlenködni *Verszopo Herodes Agrippa az Sidok kedvessegejert az en szeretö Attyam szentei éllen, mikoron végit ére Iacabnak, az Ianosnak Attyafianak.* Keszitetik ujjonnán a' vszsző, és (m) *némellyek meg veszszöztetnek, némellyek meg kötöztetnek, verettetnek, tengeri mélységekben merittetnek, a' Iésus szencséges nevében valo prédikállásert. Amaz (n) harmadik égig ragattatott Sz: Pális (o) halállál hala meg, feje el ütetvén* Romában, Nęro Tyrannus uralkodásának tizen nyegyedik esztendejęben; egy napon Szent

i Csel. 6. 15.
k Csel. 7. 59.
l Csel. 12. 1.
és Euseb. lib 2. cap. 9.
m Csel. 5. 40. és 18. 27.
n 2. Cor. 12 2.
o Euseb. lib. 2. cap 25 & cap. 14.

Szent Pęterrel, kiis meg feszitvén *fuvel a' földre alá fordittatek,* tiszta tejemnek hűsęges őrizetijęrt, Idvezitő Uram hetvenedik eßtendejęben. Ezen Simonnak Attyafiais András a' 80.-dik esztendőben (p) *fel feszittetvén harmad napig keserge a' Martyromságban* Ielkem tőrődęsęre. Fordics ędes fiam! kezedben ędes Uradnak keserves (q) Phohárát s' meg látod ajakán kőrőskőrnyül, amaz (r) *oltár alat lévö meg ölettetteknek* ki abrazoltatott halálokat, mellyeknek el látásais, ugyan meg sajtola vęr csepekkel izzado Iesusom szencsęges szivęt, nękem el hagyattatot őzvegy Anyanak busongo bánattyára. Mert innęt (s) az 64-dik ůdőben, Nęro Császárnak 8-dik eßt. ßemleltetik *Szent Marknak Alexandriaban ide, s' tova*

p Hyeron. Comm in Math de Andr.
Math. 26. 39
r Ielen. 6. 9. 10. 11.
s Niceph lib. 2. cap 43 & Centur. 1. lib 2. cap. 3. 14.

le far-

lö farkon valo siralmas hurczoltatása mig lekętlsteninek meg nem adná. Iőj kőzeleb ędes fiam! s' alatta meg látod 20. esztendeig valo prædikállása után Scythiábol Asiába menven Philep Apostolnak, meg kőveztetęsęt, ęs meg feszittetęsęt. O! s' hát kezeid kőrül ezen Poharon, avagy nem vęszedę eszedben (t) *kisebb Iustus Iakabnak Alphæus fianak, az én Uram Attyafiának* (u) *Ierusálembeli Püspöknek, Ananiás fö Pap által gyüjtetett Conciliumtul valo meg sententiaztatásat, köveztetésit, a' Templom hajazattyárol valo levétetésit, és halálosképpen Dorongalfüben valo ütetése véres ábrázattyát.* Iaj! hogy s' szemlęllyem ezen pohárban lęvő vęreket sok Mártyrimnak, a' tiz nevezetes üldőzęsekben, és még a' tizen eggyedikbenis? Vessed hát męgis ez kezemben adatot pohárra kőnyves szőmeidet, s' nęzzed amaz sorsval

t *Mirk. 6. 3.*

u *Hyer. in Catalogo scrip. Ecclesiast.*

(x) *válaß-*

(x) *választatott Mátyás Apostolnak* (y) *Ananias fö Pap idejében Bethláskilában meg köveztetésre valo vitettetésit, köveztetesit, s' Romai módra fejszével feje vételét* akar mint ßinellyék ez Mártirom halálát ez Világh fiai. Tul ellenbe ha fordulsz, lássad Sz. Máthé Evangélistának. (z) *Szeretsen Orßagban Ægyptus Király holta, után halálos feje vételit.* Mellette ved eßedben (j) *Berthalannak Ciliciaban válo még feszitetésit* Sz: Lukáes (v) *eletinknek 80dik, eszt. Olaj fara válo fel akasztasát* Amonnet is fodulj bal kezem felől lássad hogy amaz (a) kettős Tamas Apostol, ędes Uram oldalan lęvő Lancsa szuras helyebe enjeszik Iudiá ban *Salamina nevö Városban midön a' halvanyozo Paptul oldala Lancsaval altal ßuratik*

IV. Ezek nagy reßre ßenved ven Martyromságot az Első nevezetes, üldőzesben Nero Tirannus, alátt felette, igen

(x) *Cs 1. ℣. 26. e*

(y) *Lud. Rabus in. 2. parte. de Marty*

(z) *Euse lib. 5. cap 10.*

(j) *Lud. Rabin 2. parte de. Mart.*

(v) *Nice lib 2. cap. 43.*

(a) *Ian 2. v. 24. 27. Hin. in. Catal Sc Eccl.*

Elsö üldözes Anno Chri. 65.

Masod üldöz Ann Chr. 96

meg ſokaſula, az Martyro, mok ſama Chriſtus ſületeſe utan 65. Eſtend. ki adatott Edictumtul fogva kik közze valo az Aquiléabéli Euphémia nevü Szüz, ki meg utálván, Attya s' Annya bálványozását kereſztyénné lön mellyért feje véteték.

V. Hát hová tegyem az Második üldözésben amaz Tyranus Domitiánus Csáſár üldözéſit; Iuſſon eſedben, édes fiam! Iéſuſom ſivére hajlott Szlános Evang-éliſtával mikint bánék, nékem özvegy Annyának meg hullámodáſſal telyes buſongo bánattyára! ő hurtsoltatek Ephéſusból Rómában az ſene kénzáſra, (b) ü küldetik (c) ő vettetik egy Serpenyö forro Olajbais noha meg kenefire inkab, mint

b Ielen. 1. v. 9.

c Frid Náus in vit. Iöh & Flores Hiſt ad anno 59

mint meg ſövesere, ſolgaláſentſeges Attyam gond viſeleſebül. Hat még az többi kiket ſambá, Emberi elme, nemis tud venni nem hogy ki mondani.

VI. Fel virrad az 108dik eſtendő azonban hát az kegyetlenſeg-is nő Trájánus Imperator, alatt Mert ez idejeben Cleophas fia és Iuſtus Iakab Attya fia: Simon kinek vezetek neve: Iudás minekutanna mint, edgy 41. eſtendőt töltöt volna el â Ieruſalemi Püſpökſegben es igen (d) meg kenzatot volna ſok napok alat, vezet hogy kereſztyen és David magvabul valo volt, el vegre meg fzitetik, eletének 120 eſtend, Meg köſtolá annek kegyetlenſegit nem csak Europe de meg Aſianak, Aſticának is nagyob reſe ugyan az Antiochiai Ignatius nevü Pü-

HARMADIK ÜLDÖZÉS

d Eus lib 3 cap 32. Ludor Rab in 2. par D M.

ſpőkis ki Sz. Iános Tanitvanya volt ez (e) időben vettetek Romaban az oroßlanyoknak Az Romai Attalus nevő Polgaris itt (f) elsőben az vadaknak vettetven, annak ut ana vas ülő jzekben meg ſütetven, tüzes rez hal hajakal rakak meg az teſtet, mivel akkor minden Martirok at inkabbarà, ugy kenza valanak mellynek iſzonatos ſzagán meg ellenſegem ſzive is meg indula latvan it ez ſzertelen kint. Ezen modon ſenvedenek Martyromſágot Matirus és Sanctusis ſok ezer Lelkekkel: akkoris igy fordulá Ecclypſisre az igaz kereſtyenek napjá.

e Nicph. lib 3. cap. 19.

f Nic lib 4. cap 17' Eus lib 3. 4.

Negyed üld. A. 168.

VII. Oh hogy emlicsem az 168dik eſtendőt mellyben kezdetek el az Negyedik nevezetes üldőzes az ki tarta Adriánus, Marcus és Antonius Impratorok idejében. Ez üldőzésben ęgertetęk meg (g) polir-

Polycarpus Smyrna városbeli Püſpökön, kin az tüz nem ſokat fogvan fegyverrel öklelletek

altal. Itt emlekezhetem valoban, keſerveſſen, amaz. (h) *Pionius Martyir* hallatrais rettenetes ſülem tsöndüleſevel tellyes *kenzattata* ſarul, *hol* ſzemlelhetni ſzegenyeknek, helyeit, tüzek hevſegy' egyeb bohem tsigazaſok, nak nemeit igy (i) tartattam minden napon halalára mint az fel meſzarlalra rendeltetet; Iubelsök Marcsh nevő ſzűrőtimmel kik közzül nem uroſſok: Iuſtinus Philoſophus ęs Irenæus Policarpus, fiam jeles Tanitvanyi: iſmet Carpus Pergamenbeli Püſpők, Pupyllus és Benjamis Diaconuſok de hogy emlitsem meg ama dicsiretes alhatatos, ſagal ekes, (k) Blandnia nevő, kegyes Aßßonyt, kiis minden, kenokat meg ſenvedven, az *uton jövö mexö Erdei ſene vadak prædajara egy ſa a utban helyhezetik, de onnet viſzont el ragadtatvan tömlöczöztetik* mind azon altal mind ezekbenis Titulus-

h *Smyrin eccl. lib. de. Marty*

i *Rom 8. 36.*

k. *Eus lib 5. cap 1*

ſát, maga nyelvevel alhatatoſ-
ſan kialtya: Sum Chriſtiana. O
nagy alhatatoſſag! Ennek ſub-
ſcribala a'martytomſagot ſen-
vedet Agathonice is, ſemeim-
nek kőny hullasban valo eve
ſere: Ehez ęrkezek edes U-
ramnak hivſęges Confeſſora-
nak (l) *Balamnak ki omlot piros vere ſok*
tüzi kenokban valo fetrengeſi utan. Igy e-
lém ám ęn edes ſiam unalmas-
eletemet.

l. *Baſil. Mag. Serm de. Balam.*

VIII Nevelkődik Severus az
Imperátori ſekben, s'kővetke,
zik az őtődik ſiralmas üldő
zes: melyben nevezeteſekezek
Mártiromſag, ſenvedeſekkel:
ugy mint (m) *Baſilides Potamiana* nevő
Aizſzonyal kiket *Aquila nevö Ægyipto*
mi, Præfectus fenyo ſzurokkal tetétöl ſogva,
talpig meg cepögettettete edes Uramhoz
valo hivſegekert hogy az tőb
ſantalan Martyroknak nevő
ket-

Eötodik. üldöz. An, 203.

m. *Eus lib 6, c.5. Niceph. 5. cap. lib 7*

ket moſt en titkolyam.

IX. Fel tamad azonban az
236eſte, Maximinus üldőzőis
kinek noha az Igaz Biro Ty-
rannuſſagat hamar meg itile:
mind az altal mig az lőn felet
te igen keſergete engem az ha-
todik üldőzesben, mert ennek
(n) *jelen letebén öltèk meg Nicomediaban,*
ſzűz emlőimnek tiſta tejeről
hivſegeſſen valiaſt tőtt *Lucianus An-*
thiochiai Præsbiter amaz kereſztyen (o)
Gordius vitézis nem kerülhette el ettöl valo
ęgetęſit kinek Symbolumja
vala 118. Solt. 6. 7-dik verſei
ilyen vérnek őrülő ſivel vala
az akori vilagis-

Hatod ül An. 236.

n *Niçebp. lib 7. cap. 16.*

o *Baſilis Magnus. fol 365.*

X. Szarnyará kele Decius
kegyetlenſegivel 250. eſtend.
melymiat az hetedik üldőzes
ſok ezernyi ezer lelkek (Nice
phorus ſeręnt) ölettettek meg

Heted. üldöz. Anno 250

p. Niceph lib 10 c. 28

Ezek kőzőt ſemlelem (p) Babilaſnak az Antiochiai Puſpöknek harom-Attyafiaval valo Martyromſagát melyet azèrt ſenvede hogy az Eőrdegnek nem aldozot, Numerianus Prancsolattyara. Iſmet itt látom (q) Fábianuſnak Romai Pűſpőknek meg őleteſit, es (r) Lörincsnek roſtelyon valo meg ſüttete-ſit, máſodik Sixtuſnak martyromſaga utan, itt vitták meg, az jeles bajt, Iſchirim, Metra, kőſvenyes Iulianus Marcellinus Dioniſia Quinta Apollonia &c. Ferfiak es Aſſonyok s' tőbb meg ſamlalhatatlánok kiknek meg gondolaſais ſivemet epeſti.

q Niceph lib 5. c. 26

r Ambros lib 1. offic cap. 41.

Nolcsad. üldöz. An 258.

XI. Alig mulhatek el az üldőzes ottan hámar keſűlőt futtata Valerianus is, az 258eſt. s' ugy kezdetek az Nyolcsádik üldőz-

üldőzes, melyben foglalatosvala az maga földeben ez idő tajban Sapor nevő Perſiai Kiralyis midőn (s) ſzaz Eccleſiai ſzemelyeket öletet meg edes Uram fel tamadaſanak emlekezetinek Innepe elött valo napon hat még az kiket mas napon, őletet meg? De nem marada el azonban Valerianusis hanem nagy ſokakat nyakaztata meg az igazſagert kik kőzzűl meg talalod, ezeket neveken, az Martyrok Láiſtromaban Priscus mas Cæſariabeli Priſcus, Mallehus s' Alexſander és tőbbek, ez Valerianuſt kővette Galienusis az üldőzesben. O ſertelen veren folyo vilag Dű hőſſege.

s Niceph. lib 8. c. 36

Kilencz üldözes Anno 303.

XII. Be teſik az harom ſeculum s' mikoon irnanak 303. eſtendőben, Huſvęt tájban el

ßalada az Sárkány a' Lántzrol, s'edictumot ad ki Dioclętianus, melynek ereje fen marada, Maximianus Gálerius, es mas maximinus idejekben; ezeknek epęjek mereggel elegyitę meg az Evangeliom tißta folyamatyat; ittis halánakmegh (t) *Vincentius, Castor, Dorotheus, Vitalis, Vitus, Gorgonius, Faustina, Lucia, Anastasia, Crispina. &c.* s' nagy sokezerek gyáßom őregbülęsęre; kik e' kępek ellen igy repetalànak: SOHA *az elött hasonlatossagot, vagy képet nem tißteltünk;* SOha, *ez utanis akar mikepen sem tißtelünk; Mert kereßtyének vagynk, Christusnak ßòlgálùnk, azért az Christust.* EGYEDVL. *esmérjük mi Urunknak lenni.* Ezis őregbitè az meg őlettettek ßamát.

t. Eus. Niceph. Sozomenus & Prudent. videantur

Tized ül. dezés An 350.

XIII. Csuda idő, virrada 350. eßtendőben, mert az tizedik nevezetes üldőzest akkor kezdęk el az Arriánusok: kibenis

benis ò menyi ezerniezer Lelkeket foßta meg erejętül amaz alnok Dálila ßivü álhatatlan Vilagh! ám fel irták az ęn nevekedęsem ábrázattyát Laistromban ßedegető Historícusok. De mind ezekkelis, nem mulęk el ez Világh dühőssęge: sőt inkab az 361. eßturalkodást vętt Iùliánus Apostata ezen tizedik üldőzęst tőb hűsęges vitęzim vęrekkel tőbitę meg. Mert ez alatt ußának vęrben, Gregorius, Alexandrius, Eusebius, Cyrillus, Hyerosolymitanus, Basilius, Ancyranus, Theodulus, Tátianus ęs tőbek. Nęhol Penig az kereßtyęn ßűzek meg hasittattak, Zabbal ęs árpával meg tőltettettek, ęs ekkępen az Dißnok.

Historici Exlesiasti. de his videantur.

Dißnoknak vetettek. Ezen hit
től ßakatt Csáßár akarja vala
Jęrusálemetis megh ępiteni,
Christusom, ęs az egęß kereß-
tyensęg gyalazatyara de az fől
dis nem ßenvedhetventeremtő
je betstelensegit, az fundamen-
tumbol, tűzet adá es az Egis,
meny űtő kőveket ßora mely
ljekel ßellel hanyatanak mind
az Eppitő mind, az eppőlet-
tek 363eßt, Christus ßűletese,
utan. De mit faraßtom edes fi-
am ęzeknek elő ßamlalasaval
enyire magamat! Holot, ki
volna oly tudos ßamvető ki-
gyors elmejevel es pennajaval
ezeket, az tiz űldőzesekben
meg őlettek ßamban vethetne?
Hat meg az előtt az igazsagert
valyon s' mennyin, holtanak

XIV. El

XIV. El hagyom az kereßtye-
neknek az Mahomet Zaßloja
alatt Vitezkedőktűl valo ől-
dőzteteseket, hanem ne nehez
teld edes Fiam! az Antichristus
tagyaitol valo űldeztetęseket
meg hallani, mellyis az tizen-
egyędik űldőzes, de ki legjen,
az, Antichristus edes Vram
Testamentumaban igy van ki,
abrazolva: melyet harom tso-
moban foglalok rővidsegert.

(u) Az Az *Bunös Ember veszèdelmenek fia* vagy Antichristus, *az ki magat éllene veti es fell emeli mind az ellen valami Isten nek mondatik ugy anyira hogy áz Isten tem. plomaban ugy ülyön mint Isten, Istē gyanant tartvan magat.* De az Romai, Papa, fel emelte magat az magistratusok ellen, kik felől, Isten monda, (x) *En mondottam Istének vadtok* ugy űl- az Isten templomaban mint Isten mikor azt vitattya Errare, non-

u Tsel 2. 3 4.

x Solt 28. 6.

non possum nem, vetkezhetem
holott ez CSAK az Istennek
adatik. mert (z) Minden Em-
ber *hazug, CSAK az Isten igaz*; Isten
gyanánt is tartya magát: Mert
(j) *az királyokkal imádtattya magát*; megh
is van irva fèlôle: (v) *Az Romai Papa*
Isten azért (a) *Senki ne merje azt mondani*;
Vram; *miért cselekeßel ugy*? mert az Pàpa
(b) *az hamisságbul is igazat csinalhat es az*
SEMIBôLIS *cselekedhetik valamit* Azert
az Romai Papa az a' Bûnôs
Ember veßedelemnek fia es,
Anthicristus. Item.
Amaz nagy parázna Babilon,
(c) *amaz nagy varos menlyek birodamla*
vagyon az földnek királyin; ki (d) *eppitetett*
hèthalmokon, *és* (e) *tiz királlyokon*, *uralkodik*
ki ast mongya; (f) *ugy ülök mint Kiralyné*
Asßsony, *nem vagyok ozvegy*, *semmi kese-*
rüséget nem látok soha. De Roma az á-
Város, melynek birodalma
van az fôldnek királyin,
mely hęt halmokra ęppitetett,
(kik is ezek: *Palatinus*, *Capitolinus*, *Ex*
quilinus, *Aventinus*, *Viminalis*, *Cœlius*,

z *Rom.* 4 1. 12

j *Bload lib* 3. *Rom Inst*

v *Dist* 96 *caus satis evid*

a *Gloss* 2. *lib Decretii* 7 *c.* 5.

b *lib* 1 *dec Gr ibid*

c *Jelen* 17: 28.

d *Jelén* 17 9.

e *ib* 12.

f *Jelen* 18. 7.

Quirinalis.) tiz, kiralyokon,
uralkodván (mint V. Pál Pápa
insignęjibôl ki tetzenek az ko-
ronák) mongya ez világi bol-
dogságnak jelęnek lenni az ô
igasságának; Azęrt Roma
amaz nagy parazna Babilon!
Ismet, Az (g) *melly aßßoni allat, meg*
réßegeàett a' Szentek, és Martiromok Vére-
vel az amaz Titok nagy Babilar, ez földnek
paráználkodaßinak, es utálatoßaginak Anny
nya, ki (h) *lött Eordögöknek lakó helyek*. De
Roma es az Romai Papaſok
ezerni ezer Szentek vęręvel
meg ręßzegedett, mint ide alab
bôven meg hallya akárki-is:
Azert Roma ęs a' Romai Pa-
pa, amaz titok nagy Babilon
e' fôldnek paráznalkodaßinak
ęs utálatoßaginak Annya, ki
lôtt Eôrdôgôknek lakó helyek.
XV. Lassuk azonban edes,
ham

g *Jelen* 18, 5. 6.

h *Jelen* 18 2.

Fiam az Romai Ház őrzők-
nekis az Antichristusrol valo
itęleteket: kit mondanak az
Antichristusnak? Az RO-
MAI PAPAT! Mert (i) Valaki
*közönsęges Püspöknek, és leg felsöbb fö Pap-
nak engedi magát hivattatni, de az, az-
Antichristusnak elöl járó követe; sőt azt*
mondom: (k) *valamelyek meg jövendöltettek mindenek meg lesznek Az kevelysegnek kiralya közelvan es a Papok Serege neki keszittetik. Mert (l) az közönséges Püspök az Anthichristus elöljaro hop.*
Mestere Hallyad imar edes fi
am amaz keserves Salisbür-
gumi Panaßtis ez Antichristus,
rol hol legyen (m) Amaz BA
BYLON szentelt Emberi egyedül kivannak uralkodni magokhoz hasonlot nem szenvedhenek el: nem szünnek mig mindeneket labokkal meg nem tápodnak és az Isten templomaban nem ülnek hogy mindenek felet fel magaßtaltassának, Az gazdagságoknak ehezese az tiztessegnek szomjuhozasa, be töltheteten. mennel többet ádnak neki aanal többet kivan add neki ujodat és kezedetis kivanya. Azki
szolgak

Greg. in Regist. lib 4. cap. 32.

k *Greg in Epist. 35. ad Ioh. Episc. Constantinop.*

l *Greg. in Epist. ad Maurit. Imperat.*

m *Episcopi. Salis. burgensis querela.*

Azki ßölgak ßölgája Vraknak Vra ugy kiván lenni, mintha Isten volna. Rettenetes nagydolgokat szol mint egy Isten: á törvényeket meg valtoztatya; az magáét meg erösiti, az Istenét meg fertözteti Ragadoz, foßt, csal, öl, veßt amaz Ember kit ANTICHRISTUSNAK hivni szoktak; kinek homlokán az káromlásnak neve meg vagyon irva: ISTEN VAGYOK NEM VETKEZHETEM, Az Isten templomaban ül, es meßße földre uralkodik. Hat ez
vallyon kit mutata ugyan uj-
jal egy Gyûlesben Antichristus
nak, midőn igy ßolla: (n) Eßt-
a' fényes székben ulöt, minek vélitek tiszteletes Atyák, Tudni illik, ha szereteti nincsen, es tudomanyával fel fuvalkodik, az Isten templomaban ülö Antichristus es magat ugy mutogato, mint Isten. Ujjàt tartá hißem ez
ędes fiam a' Romai Pápán!
Eberhardusis süveget vęt itt,
s' igy ßol egy Conciliumban:
(o) *Ha vakok nem vòlnánk az Pápai Titulus, es Papi köntös alatt, kegyetlen Farkast latnank.* De még tőb Társokis talál-
tatnak ezeknek ez ilyen mon
dasokban, mint ezekis: (p) Az
Romai Udvar BABYLON, es amaz sok ca Anno
vizeken-

in Concessu Imperii in Aventini lib. 7. fol. 635.

n *Arnulphus Episcopus Aurelianensis in Synodo Remensi De Rom. Pontifi.*

o *Eberhard Salisburgens. Archiep. in concilio Regino. burgensis circa An 1240.*

p *Abbas Ioachimus Calaber & Fr. Petrárh circa Anno*

1350. Epist 20. *vizeken ülö Babilloniai parazna Asz szonyi-* állat. Hallod ędes Fiam Ezám amaz Antichristus. Kitsoda? Az Romai Pápa, mint ez ek az Pápista, Ersekek, Püspökök, Gárgyánok bizonyityák az Sz. irásbül, es az akkori állapatbul. Ezeknek subscribálának ez hires PáPistákis; *Marsilius, Patarus, Michletenas, Generalis Minoritarum, Thomas Rhedonius Carmelita Gallus, Hyeronimus, Savanorola: Ferrariensis, Archiepiscopi Trevirenses, & Coloniens: Sed. de Nicol. Bernárdus Abbas Clarevallens. Serm. in Cantic. &c. és többek,* ugyan ujjal mutogatták az Romai Pápát Antichristusnak. Mint megis vagyon irva ez jeles firfiunalis: (q) Az ki minden méltósagot, birodalmat magának kuporit, Antichristus; Te penig (ßol az Pápanak) minden rendeket meg zürß zavarß; és az birodalmokat magadnak foglalod. &c. Azért az Romai pápa az Antichristus!

q Bernardus circa An. 1150. in Lib Consideration. 2. 3. 4.

Ez az-

Ez az Antichristus foga az kereßtyęnek fel męßároltatásához, ô (r) *mint meg reßegedek az Szenteknek verrekkel,* amaz jövendöles ßerint: (s) *Meg öli az Erösseket, es az szentek seregit.* Ugyanis itt ßemlelheted mar, az igaz Martyromsagot ßenvedett kereßtyeneknęk verbenborult nevekkel tellyes Catalogust, kiket tagada ugyansok fiaimat tülem el idegenitö (t) Demas Peter. De hög' mind ez vilag elött nyilvan legyen, im az nevezetes Martyrok közzül, kik az veren futo Bestiatol ölettettek meg az jesus szent neveért, vele valo ellenkezesirt, rendel, üdös helyßerent, nemelyeket Laistromban ßedek.

r Jelen 17. 6.

s Dan. 8. 24.

t. Pazm. Epist Cant 5. fol 61.

Anno Christi. Tizen edgyedik üldöz An. 1370.

Viclef janos tanitani kezde az Babylon abususi elé kiert holta

 után-

után V. Marton Papá parantso
lattyabul az csontyai ki ásat-
van, meg egettetik Costantia-
ban celebraltatot Gyűles utan
1407. Torpe Vilhelm Viclef Ianos Ta-
nitványa, és Angliaban Pap
leven, erősſen fedven ez An
tiehristus magzatit az abusu-
lokert, meg fogattatvan az
tömlőrzben fenvede Marty-
romſagot
1414. Huſſus jànos Sigmond Csá-
ſartol ádatot hit levelre Szent
Andras havának harmadik
napjan mene az Costantiai-
Gyülçsben, hitit az Csaſarral
meg ſegete az Lòdinomi Pűs-
pők prædicalvan, ex textu ad
Rom, 6. 6, az Conciliumis
azt vegeze, az Eretnekeknek
adot hitet nem kel meg
tartan

tartani, ázert tűzre itelven,
Szent Jakab hávánnk 6. nap-
jan meg egettetik. Anno 1415.
Jeronymus Martyr Pragai 1415.
Tanito, Szent György hává-
nak negyedik napjan mene-
az Costantiai Gyülesben, ki-
nek az az edgy fülü Concili-
um ellençsegit az vádbán meg
hallotta (mint Poggius Flo-
rentinus irja,) De jeronymus
ſavat az 340. napok alatt
meljekben fogoly vala, tsak
egy oraig ſem hállotak még,
mivel az Conciliumis,
mind peres mind penig Biro
vala ezert apologiajat nem
hal van meg tűzre itelven az
igazſagert, meg egettettek
Anno 1416. 30. Maji.
Nemzetes Oldecaſtel jános, 1418.

be vadóltatván az Candelburgumi Erſęknek, az keresztyenſegert meg fogattatik, és Londinumnak Szent Egyed nevő mezejen, vas lánczok kőrőzeſę alat meg egetetik. V. Henrik Kiraly idejeben, 1418 bán,

1421. Purnens janos Viclef Tanitványa, Romat mondvan a maz Apocalyptica Paráznának meg fogatik, es ſok fenvedeſi utan az Tőmlőczben hal

1422. meg, az meg irt eſtendőben. Taylor Vilhelm, Angliai Pap, az igaz ügyert Londinumban az kovácsok mezejin ęgetetik meg; Martii 2. az meg irt eſtendőben.

1424. Vhyte Vilhelm, meg hazaſod van.

van, es az Iſten igijeből az Romai ſek bálványozaſat, ſineskedeſit meg fedven, az Candelburgumi Erſeknęk adat tatik, es feltében meg tagadgya az igazſagot, az 1424ben, De iſmet eſre vęvę, magat, meg ſiratvan vetket, nylvan lőn Chriſtus viteze, kiert Vilhelm Pűſpők itiletibűl, meg egetteték 1428ban, Szent Mihaly havabán.

Rhedonumi Thamás, Carmelita Barát, Galliai Nemzet, az kerſetyęni buzgoſágbol menvén Romában 1431. ben, hogy ott kegyeſſéget tanulna, de mi dőn látná, hogy meg tsalta az Remènſegh, s' egyebet ott nem találna az ſineskedéſnel, henyeleſnel, 1436.

kevęlysęgnęl, ęs rettenetes-
vętkeknęl, el álmęlkodik,
ęs az Clęrusnak Istentelen-
sęgit meg feddi mindenek hal
sására, kięrt az Cárdinálok-
tul meg fogattatván, meg ęget-
tetik, az meg irt eſt.

1490. Rogerius Angliai jeles Vi-
tęz, az Evangęliumi igazság-
nak tudományáęrt fel akaſta-
tik, ki is már az Diadalmaſok
ſeregęben mond Alleluját.

1498. Sávanorola Ieronimus kęt-
társaival megfogattatván, ęs-
igen meg kęnzattatván az
Evangeliumi tudomanyęrt
Florentiában, VI. Sándor Pá-
pa párantsolattyából meg ęget
tetik, Pünkőſd havának 23.
diknapján. Vœſus

Henrik

Henrik, ęs Eſchius János Au- 1523.
guſtiniánus Barátok, az Lo-
vániomi, ęs Bruxellai Püſpő-
kők s' Theologuſok inditáſá-
bul meg fogattatván, eleggę
valának rajta, hogy zavaros
Parakjokra iſmęt viſſa vin-
nęk; De Henrik igyſelelemeg
Ha tiz fejem volnais inkább akarnám, hogy mindenik el vagattatnék hogy nem mint hoz-
zátok viſſá tęrnęk. kięrt Brá-
bantiának Bruxella nevü Vá-
roſſában meg egettetęnek az Pi
atzon, Sz. Iakab havának elſő
napján: holis az tüzet látván
igy ſolla: Roſákkal hintenek
minket. Ezen meg irt Eſten
dőben egettetęk meg hazájába
Clericus Iánoſis.

Sudphániumi, vagy Sud- 1524.
phen Henrik, ki az Bremai

Ecclęſiát plántálta, Meldorfar hivattatván ſertelen kę nokkal üldöztetik, nęmellyek öklökkel verik, nęmellyek forro olajt tőltnek teſtęre, nęmęllyek hideget, nęmellyek artzul verik, nęmellyek páltzázzák, az Barátok ęs Parabtok kőzzül, nęmellyek tüzet gyujtnak, nęmellyek rakás fát kęſitnek, nęmellyek kopijával öklelik által teſtęt, ęs igy az tüzben vetvęn egy egęſ nap eſtig ſütik, Decemb. 10. Ezen Eſt; az Melzai Párochus ſákban bujtattatik, ęs az Scáldis. nevő folyo vizben vettetik Antverpiánál.

1525. Flandriának Tornácum nevű Városſábul valo Cáſtellus Iános az Lotháringiai Cárdinál parantsolatyábul elevenen megh ęgettetik 12. Ianuárii. Ezen Eſt. fenyvedtek Mártyromſágot, Piſtorius Iános Hágában; Schuchius Volfáng; Vejbelius Mátyás Levkirchen város mellett 12. Septembris Paváneus Iakab Lutętiában, ęs Hollándiának Verden nevű Városſábol valo Beckus Iános.

1527. Csáſár Leonhárd az Patáviai Püſpők hagyományábul Scherdingában 16. Aug. megęgettetik. Ezen üdőben Maji 10. Merſęburgumban, Zindáviai Henglinus Iánoſis az Conſtantiai, Püſpők erejęvel, Flandriái Henrik Aguſtinianus el hagyvan az Barati ſer-

1528. zetet

zetet meg fogátik s' Flándriának Contracum nevő városában het holnapig tőmlőczőztetik az után meg egettetik Ittvoltak mártyrok. György az Hálai Tanitó, Rieuxi Dienes Meldában 3. julii, Scherertus Sálveldomi György. Nemes Berquinai Lajoſis az Sorbonai és Paríſi Clérus izgatálábul, Pünkőſd havában, Lutériának Gréva nevű mezején égettetik megh.

1529. ZVolleniai Vilhelm, az Lovániumi Sophiſták s' Doctorok előtt, az Sz-irásbul győzhetetlenül meg erősſitvén, az Meg igazuláſról, Sácramentomokrol &c. valo Evangélio mi tudománt; Mechliniaban

ezért 20. Novemb. meg egettetik. Ezent követték ittel, Flyſtedius Péteren, Clárenbach Adolphon.

Hámeltonus Pátritius, Bétonus David nevő Cárdinál- 1530.
tol tűzre itiltetik: Hittenus Thámas penig az Cántuariumi Püſpöktűl Mádsloniában. Amaz Angliában lévő malodic 1531.
Zakhariás lojáda fia: Bylnæus Thamás, minekutanna Mori Tamaſtol az Angliai Cancellariuſtul tűzre itiltetet volna azert, hogy az Szenteket, mint, közbenjarokat Iſtennel nem tiſztelne, meg egeteſenek napja előtt valo eſtvén, tartya edgyik ujjat az Gyertya lángjára, de eſt hogy teſte nehezen

ſenvedne,

ſenyvedne, igy fede meg. Micsodó? *hogy edgyik tagom meg egetesit ubezen ſzenvéded. hat hóinap az egés* teſtednek es Iſmet az gyertyára tartván igy kęſůle Mártyromſágra máſodnapra.

1532 Cadúrco Ianos amaz locu fért, 1. Tim. 4. v. 1. 2. 3. ęs annak az Pápai tudományra valo ſzabáſáęrt, Vulcánuſnak meg áldoztatik.

1533. Londinumi Frichus Thamás, es Huvetus András az Londinumi Clerus itęletiből, Londinumban az kovátsok mezejęn meg ęgęttetnek. Pœnitens Borbély Iános penig, Párisban vęgezi el Pállya Futáſát Mártyromſága által, az ki midőn, ſok Sacrificuluſokat, Dominicánuſokat, es más ſer-

zeteſe-

zeteſeket az frantzubol Párisba gyogyitana, s' intenę ůket hogj jobbvolna meg házaſodni, hogj ſem ugy fertelmeskedni, azmellyből az frantzù kővetkezik, meg fogattatik, s' megęgettetik.

Parisban minden utzakon 1534.
ůldůztetnek az kereſztyenek, itt lőn ſertelen vęr ontas, kik kőzůl nevezeteſſek valanak ezek: Milons Barthelot, Burgumi Janos Pariſi Kalmar, Valletonus Miklos, Cuberoſæmi Henrik, Beatus Iſtvan, &c. Ezen eſt: ęgettetik megh-Canus Sandoris.

Tyndallus Vilhęlm Bruxel- 1535
labán ki mondott Sententiaſerint, az Lovaniumi Clerus

foga

nogatásából. Brabantianak Vil
fordia nevő várossaban, meg
egettetik. Cornonus jánosis,
az Evangeliumi nevezetért.

1536. Gonim Márton, hogy az
Purgatoriumot, Indulgentiá-
kat az Misével edgyütt nem ja
valta. April. 26. etsaka 10. ora
kor, Frantiának Isara nevő fo
lyó viziben vettetik. Boulénia
Anna penigh, Angliai XII Hen
rik Király felesége, Rócherud
nevő Attyafiával az kereßtyén-
ségért feje vétetik, Maji 19

1537. Lejtonus Vilhelm Horvi-
umban meg égettetik,

1539. Lámbert jánós, hogy az
Tránsubstántiot nem hitte,
(kit még az Tridentinomi Con
ciliumbanis 24. Püspökök tá

gadának

gadának) XII. Henrik Angliai
Király parantsolátyából Lon-
dinumban meg égettetik.

Bárnens Robert, Sz. irás 1544
Magyarazo Doctor Londi-
numban meg égettetik. Ismét
Pistor János, German Egyed,
Lánslót Vitéz, Sz. Egyed ne-
vű mezőn vettetnek tűzben.
Kép iro Claud. és Brúnó Ist-
ván is itt égettetnek megh.

Burdegálában, az igasság 1543.
prædicállásért, Aymondus az
Parlament végezéséből elsőben
fel akaßtatik, az ut ánteste meg
égetetik. Spenserius Richárd
penig Cantabrigiai Egyházi
Szolga, Hevertus Andrassal
Sarisburiában Vettetnek tűz-
ben. Spanoly Ferencz Burgu- 1542.
mi Polgár kegyes indultrija,

1. után Antverpiában, a' Barátok ingellęsibül hamuban. öltöztettek. Rhotomagumi Constantinus Rhotomogumban. 40. magával Mártyrra tętetik. Márton jakabot, Bernhárd Tamast, Longland janos a' Linvolniai Püspök egy nap ęgetteti meg. Portor jánost penig a' Londinumi Püspök Bonerus a' tömlötzben ehvel öli meg.

1543. Lovaniumi 28. Mártyrok; ęs Bribrárd Ferentz, Dubec János, Testivod Robért, ez üdöben coronaztatának meg Mártyromsaggal.

1544 Kęstsinalo Bruxellai Egyed meg ęgettetik, ęs a' hamvá vizre vettetik. januar. 27. Brabantiai Rochus jo kęp csinálo

Hispániának Luca nevö Városában, hogy a' Mária kępit, kit maga csinált volt házánal el rontotta, meg ęgettetik. Az Bruxellái piatzon penig Lovániomi justus jiusberger (jánuár. 8.) nevö Polgár meg ęgettetik.

Lothárnigiai Brulius Peter 1545
Argenterátomi egyházi Szolga, Tornacum Városban. 17. Febr. ßenvede martyromságot tüzben. Itt lön a' Valdenselek üldöztetęse ßerte ßęllyel Galliaban, a' Christusęrt, holis mind fęrfiakot, és Aßßonyokat ölęnek meg.

Meldában Galliai Városhan, midön az Isten igęje halgatására egyben gyültenek volna az ott lakos kereßttyę- 1546

nek, a' Magiſtratus ręájok rohanván, Clericus Petert a' Lelki Tanitot. 63. magával meg fogván a' tőmlőczre veti, és nęmellyeket ſamkiveręſre űznek, nęmellyeket meg veſſőznek. meg őlnek- 14. penig egy rakásban ęgetnek meg.

.7451 Marſchalch Simon johanna nevő feleſęgęvel a' Lingoneſek űldőztetęſiben, koſtolá meg martyrok Pohárát ſok ott valokkal 7berben. Innèt Lingoniaktul a' Burgundiaiakra kőſőnęk e' vęrrel tellyes ręſegitő Pohárt. Az Coloniai Hermán nevő Erſek. (v. Károly Csáſàr hadakozáſa alatt. Nęmet Orſághan á Proteſtánſok ellen) ellen tőt Evángeliomęrt Erſékſęgętől foſtatek meg.

Ezen

Ezn V. Karoly Caſartul fogatátik meg 24 Apr. Saxoniái, Elector Friderik János, ki is őt eſtendeig tártatek az ſogſagban, Philepis az Haſſiai Landgrávius 5. eſtendőt, eltőlte itt az fogſágban.

Martyr Miklos Galliai- 1549.
Nemzet Tornacum varoſſaban az hatodik Soltárnak 9. 10 dik. verſeivel el bucsuzvan tűzőn męne az Mártyirok Seregeben. Itt ſemlelhetni ſamtálan meg őlettettek.

Favinus Faventineus Olaſ 5150.
Nemzet. III. julius Pápa parancsolattyábul, Ferrariában meg Fojtattatik s' ęgettetik Itt is Sokáſulnak a' Martyrok.

Claudius Monerius Lug- 1552.
dunumban. 15. julii meg foga-

 tatván

tatván (hogy Luteránust talál-
tak házába,) s'meg tőmlőtzez-
tetvęn, amaz buzgo ſokkal:
Oh Iſtem en édes Atyam! tűzen kőltő-
zek által a' Bárány oltárához.
Itt-is lathatni ſam nèlkűl valò
meg őlettetett Martirok Tá-
borát.

1552. Brabantianak Nivella nevő
Vároſſában ſűlettetett Hamel-
læus Godefridus, Fornacum-
ban ſenved tűzet, amaz jeles
ùtolſò foháſkodáſſal: *Pater caleſtis reci-
pe me in Regnum tuum!* ès orczajànak-
is az ęg felè valo fordulásaval.
Az Lauſannomi Eőt Deákok
is itt ſenvedtek Mártyromſá-
got.

1553. Bergier Pęter genevai Fru-
mentarius, Lugdunumban
meg fogattatván, amaz mon-
dála után: Ma meg nyilt Ege-
ket

ket látok: adá lelket Iſtennek
a' tűzben. Borboniai Marſa
cus Lajos lovagos vitęz lug
dunumban har mad mágaval
meg ęgettetik, midőn amaz Si
meon ęnekit ęnekelnęk a' tőz
tűzbenis. Luc 2 ℣ 29 30. *Nunc dimittis
Servum tuum Domine* &c.

Iohanna Grája az Suffolciu- 1554
mi Hadnagy Leánya, VI. Ed-
várdus Iſſju kereſtyęn Király-
tol Teſtamentomban hagyatta-
tott, ęs az Angliai Imperium-
tol válaſtatott Királynę Aſ-
ſony; az Mária nevő Királynę
Aſſonytul midőn meg fogat-
tatott volna az Evangęliom-
ęrt; fogſágában az Vr Vatsorá-
járol olly ditsiretesén meg győ-
zé Feknamus Pátert, hogy ſe-
mit nem tuda ręá felelni; az-

onban Brugius Iános az Londinumi Præfectus midőn kęrnę hogy Albumjában valamit irna, eſt irá az többi kőſt:
vive quaſi quotidie moriturus; ſicque morere, Vt perpetuo vivas, moriturus nunquam. Nete fallat vitæ incertæ, ac inconſtantiſſimæ vitæ fiducia. Minek utanna penig az fő vętelre ki vitetett volna megnyitván Pſálteriumát, az ötven edgyedik Soltárt egęſęn elęnekli, azután elől ſollitván ſűz leány jo akaròit, azokkal magát ruhájából le vetkeztetteti eſt látván az Hohęr eleibe tęrdre eſik, s' ugy kęri Iohannat, kőnyörögjőn Iſten ęlőtte erte, hogy botsáſſa meg bűnętneki. mellyet Iohanna, meg tsęlekedvęn, vitętęk az tőkehez Az hol midőn nem nęzhetnę az Tőket, ortsáját bę

fedi

fedis' ugy kęrdi: *Mit kell immár nękem cſelekednem, hol az Tőke?* Mellyen az kőrnyűl álloknak ſivek meg eſvęn, egy azok kőzzűl kezęnęl fogva vezętę az Tőkére, hol le hajtván fejęt igy ſolla *Domine in manus tuas commendo Spiritum meum*: ęs ekkępen vágá el az Hohęr fejęt Életęnek 17. eſtendejęben 12. Febr' Ezen Iohánna kűlte vala męg az Tőmlőtzből az Vj Teſtámenemot igen ſęp intęlekkel Catharina nevű Nényęnek teſtálván annak tanulaſat. Itt ſemlęlhetni ędes fiam! mindenűtt ſerte ſęllyel valo űldőztetęſimet.

Rògerius Iános Mária Vralkodáſában megęgettetik mindenek elótt, az után Hoperlá nos, Taylor Roránd, Sander 1555.

Lőrintz, Marsheus György, Bucerus Mártonnak penig s' Fágius Pálnak, ęs Mártyr Pęter feleſęginek teſtek et fel áſattatván, meg ęgetik. Vgyan itt ęgettettek meg Cameriacumban az Gęnevai őt Mártyrok: Smythus, ęs Samuel Robert, Algierus Pomponius, Gloverus Robert, Ridlæus Miklos, Hugò Latimer, Mechliniai Miklos ęs Ferentz &c.

1556. Clandius Caniſire, Páriſi Organiſta Lugdunumban fogatik meg ęs 1. Febr. meg ęgettetik. Philpoth Iános Theol. Doctor, Gárdinerus és Bonerus nevő Pűspőkőktűl megh őlettetik. Craumer Thamas Angliai Erſek 21. Martij meg ęgettetik. Itt benyvettek Mártyrom-

tyromſágot az Islai 4. Mártyr és maſok is tizen hárman Angliában az Elválaſtáſrol valo igaz tudományęrt. 1557.

Cárolus Regius Gandavus, ęs Philibertus Hámęlius, Rutheus Miklos, Buronius Iános &c. ez eſtendőben őlettettek meg az Chriſtuſęrt.

Le Cen Miklos orvos Doctor, ęs Gabártus Pęter, 2. 8br. vettetnek tőmlőtzben Párisban ęs az Uj Teſtamentomnak ſok Exemplar.val, s' tőbb egyęb haſznos könyvekkel meg ęgettetnek 14. 8br. Rebezius Ferentz, Gverinus Godefrid, Morellius Iános, Morellius Vilhelm Typographus Attyaſiaváli meg őlettetnek az Uręrt. 1558.

Gilleſius verdrictus Flaminius 1559.

nius Egyhazi Szolga Bruxellaban V. Karoly Caſar lelkének Purgatoriumbol valo kiſabadulaſaert 24 iobris az Barátok inſtántiájára meg ęgettetik. Antonius nevő Attyaſia is 12. lán. Annas Burgeus is az Páriſi Parlamentből valo Sęnátor 21. iobr. meg ęgettetik, midőn ámaz ſokat hangoztatná: O Ieſu, Ieſu, Ieſu! ne me deſeras Domine mi! ne te deſeram, ſaxis! Itt volt amaz Hiſpániái Inquiſitorok kezeáltal ſok Szentek vęrével valo meg rębegűlęſe Babyllonnak.
1560 Galliának minden Tartományi itt telęnek meg, ſok meghőlettettekkel, mint Fincelius irja; itt ęgettetęk meg 9. Sept: Páſchális Lajos Ianos, Hervin Ianos &c.

Belga-

Belga Nemzet, Iacobus de LO 15. Febr. az Genevaiaknál nyòmtattatott Bibliával edgyűtt meg ęgettetik. Anod Pęter, ęs Galland Daniel, Flándriaiak 18 Apr, az Laodiceai Hoye Bertalan penig 29. Aug. 24. eſtendős korában, ſęnyvednek Mártyromſagot. 1561.

Varlut Fęrenz es Dayken, Sandor jeles vallas-tetelek utan meg ölettettenek: itis ujitatik meg iſmet az Galliai üldözes, és Malcratus Agoſton Broſierus Simon Soler Peter hálalokkal nagyobbulá az martyirologium. Itt voltak ámaz ſertelen, Rhotomagumi Lemovigi, Sörácumi, Avrenſicai, Matiſconiai, és Hiſpániai üL 1562.

DőZE-

1563. DőZE Sekis. Ez eſtendőben is meg jelenęnek az úldőzők, Turonumban, Fornacumban az Piatzon valo ęgettetęſſel.

1564. Fabricius Chriſtoph, Antverpiai Egyházi Szolga, meg ęgettętik Milletus Pállal,

1565. Aloſtumban 27 Febr johannes de Grave az uj Teſtamenrommal egyűt meg egettetik.

1566 Az Szigetekbűl 4. Martyrok, iſmet Hoſeus Vilhelm: Soete Ferencz, Tuſcanus jánós, Chriſtuſert ſenvednek.

1567 Spinola Ferencz, Mędiolanumbol valo, 30 januar az tengerben vettetik.

1568 Grilbrecthus és Theodoricus Nagylagos urak s' Atya fianak

fiak Chriſtushoz valo hivſęgękęrt le vágattatnak.

Válentiában, harmad nap alatt ölettettek meg ötvenheten igy tőltek el az 70, 71, dik eſtendők is, 1569

Párisban 24, Auguſt, Bęrtalan napján vęrrel celebralának egy Lakadalmi Solennitáſt, Burdegálában penig 3 octobris lőn nagy úldőzęs: 1570

De immár ędes Fiam, hogi az mai idővel rekeſſem bę ſollyon erről az Alſőldſęg Szegedi Iſtván idejęben, beſęllyen Gyöngyös Városſa, az Rákos mezeję, Beregſzászis, hol Kálmán tsehi Mártont az Barát által lővę, az Fel földſęgis ſok injuriáltatáſit, Exiliu- 1571

mit

mit, Persecutioit, itt bár el ne rejtse: kiáltson leg kőzeleb az ezer hatßáz utan valo hetedik Seculumnak hatodik Decássa, s' ott talállyá meg akár kiis, Patak ęs Munkáts táján Iesui ta Uraimęknak az igaz kereßtyęnek ellen vęr ontásra serkengető Practicájokat. Ez volt ám az ęn ęletem mind ez mái napigis ędes fiam! kit megis igy lenni ez henye vilag ßertelenül tagad.

MAJODIK RESZ

Melybén.

SION LEANYA FIA SZOLVIGAN

O! uj jerusalemnék draga Proba tűzi kővel edes Anymnak rendeltetet, sok, probak kal tellyes

llyes Oskolája! Oh (a) *Erőknek Istenének váltságának ßerelmeees hajlęki!* Ugyanis ędes Anyám! itt találtatnak fel amaz orvosnak minden fęle Patika ßerßámi, męgis ezeket unnádę meg ö ides Anya? Bűneid kigyoi. mardostakę meg? (b) Itt az *fel emeltetett értz kigyò!* tekints rèà s' meg győgyulß! vad hussal rakodottę meg sebed? (c) *Itt adnak ingyen bért, s'* (d) magais veled bánik amaz Samaritánus! Meg ęheztęlę ßa ràndokságodban? *Lám* (e) *itt küldi ki az nagy Gazda ßòlgáit az ßorossakra*, hogy bé hijanak az Lakadalomban. Hát, hogy Istennek illy keservęs lővöldőzęsinek tárgya es-Probáinak Oskolája vagy, azon ßomorkodolę? Ne ugy edes Anyám! mert verfęlyęs piros karmasin ßinű Záßlo a-

a Solt. 84. 2.

b Szám. 921. v. 8. 34.

Esa. 55. v. 1.

Luc. 10. v 33. 34. 35.

Math. 22 v. 1. 11.

latt vágyon az te ęleted: hol is (f) *az vérig kèll tusakodni.* Az Eg kőzepin tętetett éz ki, ęs ennek kopiájának (g) *egyik vége az földen, másik vége penig az Eget éri,* ennek Diadalmas Hadnagygja az mint láthatom; (h) *az hét arany Gyertya tartòk között jár,* (i) *jövése vagyon Edonbòl, és Bosrábòl* (k) *bokáig valo veres ruhákban,* (l) *fejér lòvon ülö;* (m) *Az ö tsetsinél arany sinorral övedzett által; feje és haja fejérek mint az gyapju, vagy hò, ßemei ollyanok mint az tüznek lángja,* (n) *mellyek vadnak heten, és hét ßarvai,* (o) *mellyek bé kerülik az egéß földet,* (p) alsô *köntöse fejér és fényes,* (q) felsö *palástya* penig *vérben mártatott* (r) *nòha varrás nélkül valò* (s) *az ö òrtzài hasonlatosok az drága füveknek táblájához, és mint az nap, mikor fénlik az ö erejèben, az ö ajakai az Liliumhoz mellyek röl drága mirha foly,* (t) *Nárdusnak jò illattya ßármazik ö tüle,* es (u) *két élü hegyes tör az ö ßájabòl hogy azzal verje az pogányokat;* (x) *állani látom az Sion hegyen,* (y) *és egedül nyomni lábaival, az Mindenhatò Istennek háragiának és busullásának borának Sajtòját;* (z) *Az ö inye èdességes, mindenestül fogva kivánatos, kezei ki terjeßtve, s'* (j) *jòb kezében tart hét fényes tsillagokat,* más

f *Sid* 12 v 4.
g *Teröt* 28 v 13.
h *Ielen* 1. v 1;
i *Esa* 63. v 1.
k *Ielen* 1. 13.
l *Ie.* 19 11.
m *Iel* 1 v. 13. 14.
n *Iel* 5 6.
o *Zac* 4. v 10.
p *Màth.* 17 2.
q *Ie.* 19 v 13.
r *Ian* 19. v 23
s *En* 1 16. *Iel* 1 13.
t *En* 1 12.
u *Iel* 19 15
x *Iel* 14 v 1.
y *Iel* 19 v 15
z *Enek* 5. v 16

kezę

kezęben egy meg motskolhatatlan, ęs el romol-hatatlan, (v) *életnek koronájá*; mellynek vagyon hat arany bogláros ága, Elsőnek neve ELET, másôdiknak EŐRŐM, harmadiknak, EŐRŐKKEVALOSAGH, negyediknek, MANNA: ŐtŐdiknek, Uj IROT NEVET VISELŐ FEIER KŐVETSKE, hatŐdiknak, HAINALCSILAGH. Az koronan kő rős kőrnyűl illyen iras van: (a) *Az ki gyözodelmes féjer ruhaban öltöztetik es* (b) *együt ültetik az Christussal kiralyi szekiben* (e) *meg koronnzvan* Arany őveről fűggenek le az (d) *Halalnak, Pokolnak,* (e) *Gond viselésnek,* (f) Menyor szegnak es *Davidnak kolcsai,* illyen iras sal: (g) *En nyitom meg. és senki be nem-Zarja, én zarom be es senki meg nem nyittya; ime adtam te elödben, egy meg nyitot ajtot.* (h) *Az ö Ujjaiban vadnak Arany-gyürük melyekben foglaltattak hyácinthus szinü draga kövek:* (i) *fejeben sok koronak*

j *Iele* 1. v 16.
v *Iel* 2. v. 11.
a *Ieln.* 3 5
b *Iel.* 3 21.
c *Iak.* 1.12
d *Iel.* 18.
e 2. *Kir.* 6. 35.
f *Iel* 3. 7.
g *ib* 7, 8.
h *Enek.* 5. v 14.

(k) *ßava*

i *Iel.* 19 12. k *Iel.* 1. 15. l *Enek.* 5. 14. m *Iel.* 1 15. n *Iel.* 19 16 o *Math.* 3. 17. *es* 17. v. 5. p *Ielen.* 5. v. 5.

(k) *ßâva ollyan mint a' ſok vizeknek zu gáſa,* (l) *Hasa olyan mint az Saphiruſſal meg rakodot Elephant tetemnek fejérſege;* (m) *Lábai haſonlatoſok à' fenlö s' kemen czebén egö ſargá Rézhöz* (n) *Ruhajan és tomporan éz van irva: Kiralyoknak Kiralya, Uraknak Ura. Ennek feje fülöt egy fenyes köd, kibül ily ßozat zéng:* (o) *Ez az en ßerelmes Fiam! kiben en meg nyugodtàm, ötet halgaſſatok!* Ez csudalatos Mihaly. Fejedelmenek ueve (p) *Iuda nemzetibül tamadot Oroßlany,* UR IESUS CHRISTUS.

q *Iel.* 2. 10.

Ez Hadnagy kiáltya nagy fel ßoval: (q) *Lègy hü mind halálig, és nèked adom áz èletnek koronáját.* Ez alatt vagyon ędes Anyàm az te vitęzkedęſed; Ez ditsőſſęges Hadnagyod, intęſinek nem engednęlé hát? De fejed, ęs fęrjed is, ő reá nem függeßte nędę hát ßemeidet? De az Záßlon lęvő Czimert ha meg nęzed, vallyòn s' mire ſerkenget? Mert az Záßlonak kèt-

kęt ága, ez világ ßęlire el ęr. Valamely felę az Evangęliomi ßellő ęl fordittya, ennek edgyik oldalán tővisből kőtőtt koronás czimer van, az koronának őt ága, mindeniken az Ieſus męlyſęges ſebhelye, az őtőn, őt ſeb helyęi. Ennek ſubscriptioja ez alatta: *Sub ſpinoſa Corona ſangvine rorant Milites;* ez koronában van egy vęrben bòrùlt Ember fő, azęrt az korona felett illyen irás van: *Sub capite ſpinoſo non decet eſſe membra delicata;* Az koronán kőrős kőrnyűl: *Ferendum, SPerandum.* Maſik oldalán látok egy kereßtet, az on egy meg feßittetett mezitelen Embert, feje félett illy Titulluſſal: *Ieſus Nazarenus; Rex Iudæorum.* Mellétte látok valami ſirò Aß ßonyokat, az kiknek eßt kiáltya.

r March. 8. 34. tyá az meg feßittetett ember: (r) *Valaki engemet akár követni, tagadgya meg magát, vegye fel az ö kereßtit s' ugy kövessen engemet.* Látod édes Anyám Záßlod is nem ollyan, hogy ez alát világi boldogságon tsemegęlhernél.

II. Gondold meg sok bulátott keserves Ráchel ędes Anyám! ezen meg irt Záßlodnak terętől fogva talpig, fekete gyáßban öltőzött, ęs fel fegj verkezett Záßlo tartojá állapattyát. Nęzzed is azęrt ędes Anyám! Mert ahon az Záßlo mellett áll egy kőzęp ßerű, erejęben lęvő fegyveres erős vitęz, kinek homlokán illy bęllyeg: Kęt vęr csepp, e' kőzött illy irás: (s) *Az mi lélektöl ßülettetett, lélek.* Feje felett penig két féle irás, *Iobb kéz felöl ez:* (s) *Ha a' lélek által az testnek tseledetit meg öldök-*

s Ian 3. 6.

öldökletek éltek; Bal kéz felöl penig: (t) *Az mi Istentöl ßülettetett meg gyözi ez világot:* fejęben látok egy aranyas Sisakot illy titulussal: (u) *Vegyètek fel az idvessègnek Sisakját;* Rajta egy atzél dupla Pántzél inget, felyűl azon mellyén, egy halhęjjas mellyvasat, illy irással: (x) *Fel öltözvén az igazságnak melly vasaban* Bal kezęben fogja az Záßlòt gombjánál, hol is illy irást ßem lélek: (y) *Vigyázz és erössits meg azokat az kik halando fèlben vadnak.* Iob kezében látok oldálán le nyùlò hivelyi ből, ki vont mezitelen kétélű Pallost imez rajta lèvő irással: (z) *Fel vegyitek az lelki fegyvert, melly az Istennek beßéde.* Derekán van egy öv illy titulussal: (j) *Az ti Derekaitokat bé övedzvén az igaz mondással.* Bal karjában öltve, van egy keręk Pais, kőzepin illy irást mutatván: (v) *Az hitnek Paissat fel vegyétek, hogy amaz gonoßnak minden tüzes nyilait meg olt-*

t 1. Ián. 5. v. 4.

u Ephe 6 17

x Eph 6 v 14

y Iel 3. 2.

z Ep 6 17

j Ep 6 14

v Eph 6. v 17.

a Ephes v 15.

hassátok. Lábaitis meg sarùzta, kinek terd kötöje ez: (a) *Saruzzatok meg lábaitokat az Evangeliomnak keßuletivel.* Az Záßlo teteiröl fujnak illy harsogo trombitatt: (b) *Az Istennek minden fegyverit fel vegyitek, hogy meg álhassatok az ördögnek alnoksági ellen, az veßedelmes idöben, mindeneket el végezvèn.*

b Eph 6. 11. 13.

De vallyon s' mięrt keßült annyira bajviadalnak ez vitéz? Nyilván ędes Anyám! mindenkori sok nemes harczolásit akarja ezzel jelenteni. Fogd karját hát ez vitęznek, s' lęg kęß, ideig valo táborozásodban, keserves könyhullatásid italára!

III. Mitsoda lęgyen bújdosásodnak helye? ha meg fontolándod, elęgsęges ößtön lęßen, vagy csak az is bękessęges türęsednek nemzęsire.

Mert

Mert látok ęn tenęked hely gyanánt, egy nagy tágas vęrrel festet Mezöt, kinek közepire helyheztetett Záßlod allya, melynek neve (b) *Pallya fuiò, s. bajt vivò* (c) *vérnek mezeje;* ezen látok kęt utat: egyiken vagyon (d) *tàgas kapu, és az ut is igen ßéles; de a' veszedelemre vifzen, másikon igen ßoros a' kapu, az utis kesken; de ez életre vißen.* Lássad immar ez keskeny uton elsöbenis találok min gyárt az elsö Strásán, (e) *két Cherubimokat villogò két élü fegyverrel allani két felöl* az utnak fején, kik az Adámi termęßetet tilalmazák arra menni, ez fegyvereken illy iras: (e) *Atkozott valaki meg nem marad mind azokban, mellyek meg vadnak irattattvàn az törvény könyvben: és Por vagy porrá kell lenned.* laj nagy veßely s' nagy eset! De nęz czak az màsodik Strására, mert az kiket el botsátanánakis ez Che-

b 2. Tim. v. 4. 7.

c Mat. 27. 8.

d Math. 7. 13. 14.

e Terem. 3. 24.

e Törv. 27. 26.

Terem. 3. v. 19.

rubimok az igęretekért, mind az által az második Stráſán, az ut kőzepin áll egy tsunya ſemęly, kinek neve TEST. Ennek egj kezęben viſſá ſegezett kaſſa illy titulusſal: (f) Az teſt

f *Cor. 15. v. 50.* *és az vér nem birhattya az Eletet:* máſikban egy viſſás horog illy iráſſal:

g *Luc. 9. v. 62.* (g) *Valaki az ő kezét az eke ſarvára veti, és azokra néz, az mellyek utánna vadnak, nem alkalmatos az Iſtennek orſágára.* Harmadik Stráſan ha tovább nęzek latok egy termęſet ellen ſülletetett tsuda Tündęr ſemelyt, kinek derekán felyül valo ábrázattya ugy tetzik, (h) változo ſinű, Caini, kezei mint

h *Ter 4. 5* i *Ter 27 24* k *Mat 29 v 49* l *Szam 21. 8. 9.* edgy (i) *Eſau kezei*, ajakai (k) *Iudas csókjaival* fénlenek; de ővén alol Sár, kigyo formáju, ſivinęl látok (l) *tüzes mardoſó Áſpis kigyót*, hajſálai mint meg anyi kigyok, ez az tetemes

mes Bűn. Ennek homlokán látok illy iráſt: (m) Nem męgyen bé az ſzent városban ſemmi, valami meg fertęztętné. Negyedik Stràſára ha érek, ott látok állani (n) *lábait az utban két felè vetvén*, egy tzikornyás, vont aranyas ſelyem ruhákban fel öltőzőtt, kęnyes Aſſonyi állatot, kinek edgyik kezęben egj (o) *arany Pohár*, ki ſinig tőltve minden győnyőrűſęgeknek rętegitő borával, kin illy irás van: (p) *Mit haſznál valakinek ha mind ez világot meg nyerìs, ha az ő lelkét el veſzti?* Bal kezęben is látok egy idegen kęz által alkottatott Cséſzét, az mint láthatom vętrel tőltetett meg, rajta im ez edictummal: (q) *Valakin az Beſtiának bellyege nints; ſemmit ne vehęſſen ſe ne âdhaſſon.* Tsinos fodor hajàn felül edgy arany koronka, abban edgy jeles gyęmántkereſt, illy Titulusſal

m *Jel. 21 v 27*

n *Eze. 16 v 25*

o *Iel 17. 4*

p *Mark 8 36*

q *Ielen 13. v. 16 17*

lussal: (r) *Ez világnak Barátsága, az Istennek Ellensége*; nyakában edgy földig
r Iak.4.4. érő arany lántz, illy irassal:
s Mat.7. 13. (s) *Tágas az ut melly vissen az vessedelemre*, s' nejöj ez szoros utra. Előtte egy halhatatlan mesterseggel varrott, sok szint mutato Előkőtő, kin keresztül est olvas-
t 1.Ian.2. 12. hadd: (t) *A' ki szereti ez világot, nincs aban az Atyanak szreelme.* Ket kezeit ki terjesztvęn fel szoval kiáltya:
u Mat 4 9. (u) *Mind ezeket neked adom, ha le boruß én elöttem.* Ennek neve mindent igerő-s' keveset ado VILAGH. En-
x Peld. 6 12.13. nek (x) *szemei hunyorgatok, ajaki csalardul mosolygok, ujjai integetök*, egy szoval merő hizelkedęs. Az őtődik Strásán áll egy rettenetes tekin-
y Ielen 12 3.4. tetű, (y) *két fejü, és tiz hegyes szarvu fene Bestia, kinek farka utánna vonsza az Egnek csilaginak harmad részit*, szájábul ęgő tűz láng rohog, kezeivel meg vonta kezivét és egyszer s' mind harom tűzes nyilak-

kal

kal irányozza, az utra indult lelki Prometheus Vitęznek, szinte a' szivęt, hogy halálos sebben ejtehesse, mellyet már z Iel.13.3.
(z) *az égéß föld nagyobb rèßére majd követ.* Ezt hijjuk igy: SATAN. Ennek előtte kiáltya az Angyal: j 1.Pet.5. 8.
(j) *Vigazzatok mert az ti Ellenségtek a' Sátan. szélel jár mint az ordito Orrßlan, keresvén a' kit bè nyellyen*; Az hatodik Strását állya egy kęptelen, minden hus nelkül, senyvet tetemekbül makkal őszve kőttetet Horgas kaszás, kinek bal kezęben van egy folyo ora, illy Senten- v Sid.9. 27.
tiaval: (v) *El vegezett dolog, hogy az Emberek egyßer meg hally anak, az után itélet léßen.* Előtte *penig ezt* olvasom: (a) a Rom.6. v.23.
Az Halál bünnek Soldgya Ezt hinák Halálnak, ki kőrül ezt kiáltattya a' felséges Kiraly: (b) *A' ki gyözedelmes* b Iel.2.11.
léßen meg nem sértetik a' masodik haláltul. Az utolso Strásán áll, egy mezitelen; de szemęrmire czondorát ve-

tett

tett, haját le ereßtett, meg bu-
ſult Lęanzo, kinek job kezę-
c Mat 10. ben egy egő hoßßu ßővętnek
v 26. illy tűzzel: (c) *Nincs olly titok mellynek*
meg nem kell tudatni. Bal kezében pe-
d Iel 20 v. nig (d) az *Emberek cselekedetiröl irott*
12. 13. tellyes *könyv ki nyitva*, ez iraſſa: *Itélet*
léßen mindenekrul az ö cselekedetek ßeréni.
Az kőnyv kőzepin edgy ßiv-
is van, kőrnyűle penig kigyo,
e Esa 66 hol is illy iráſt nęzek: (e) Az
v 24. ő Férgek *meg nem hal és tüzek meg nem*
alußik Ennek neve LELKI ISMERET.
Oh ſok Ellenſęggel meg rako-
dott ßővenvényes keskeny ut!
Immár ędés Anyam! Valyon
s' nem inkabb válaßtodę az
ęletet, mint az veßedelmet?
Tűręs által kell az utat nyom-
ni, s' lelki nagy harczal, ha
élet kell, mert ez az edgyes
egy ut az ęletre. Oh! s' noha
ſok fęlelemmel, tuſakodáſſal,
s' farat-

s' fáraratſaggál tellyęs ez vęr-
nek mezején lęvő Elet uttya,
de vegre meg betsűlhetetlen
jutalommal meg koronázan-
do is, ez vitęz ßarandokſag.
IV. Ha ez kereßt ßenvedę. f Solt 16 5
ſeken túl nęzendeß édes A- 9 10 11
nyam! ezzel telik meg őrven-
dő ßived: (f) *Az Ur az én örökségem-*
nek és Pòharomnak réße. Azert örül az én
ßivem, mert nem hagyod az èn Lelkemet
az koporſoban. Te tanitaß meg engemet az
èletnek öſvényire, és elégséges öròm vagon te
elöted, és gyönyöruségek vadnak az te Iobod
félöl mindenkor. Gondold azért ez ős-
vęnyen tul mit taláß! Noßa
velem edgyűtt nęzd meg a'
Sz: Irás által látó hoßßú csőjin
Ime azęrt az mint láthatom: g Iel 3 8
(g) Látok *egy meg nyilott ajtòt, mellyet*
ſenki be nem zárhat, és ugyan ott egy, h Iel 21 2.
(h) *nagy el kèßittetett, meg mondhatatlan*
ßépségü ſzent uj Vároſt. Ennek a' mint i 12.
nézhetem, van (i) *nagy magas tizen ket*
keritése; ès tizen ket kapuja, mellyekben
tizen

tizen kèt Angyalok, és fel irott nevek, mellyek az Izraël tizenkét nemzetséginek nevei. Az *Városnak vannak három kapui,* az
földnek mindenik ßegeleti felöl. *Az Város keritésinek tizen két fundamentomi, mellyeken a' Barány Apostolinak nevek, holott draga kövekbül éppitetett mindenik fundamentum, és mindenik kapu egy egy köbül, az tizen kèt kapu tizen két köböl, Az Város negy ßegeletü, melynek hoßasaga anyi; menyi ßélessége,* melyis *tißta arany mind*
v 13 *piatzavál eagyütt, és tißta világos mint egy*
v 14 *fényes üveg. Nem ßukölködik nap nelkül,*
v. 19 *és ott èttzaka nintsen, annak kapui bé sem*
20. *zárlatnak. Az* Urnak *dicsösége meg fényesitette azt, és annak ßövétneke a' Bárány.*
21. 16. 22. 23. 25. Egy ßoval az merö fęnyessęg,
mint az erejęben fénlö nap. A'
k *Esa.* 6. mint eßemben vehettem, lá-
v. 1. tok abban (k) *egy nagy fejér fel emeltetett,* magas *Kirallyi,* halhatatlan fènyes
l *ki jöv.* 24. v. 10. *ßeket, és a' ßék fundamentoma* (l) *mint edgy Sáphir köbül csinaltatott állat,*
m *Dan.* 7. v. 9 11 10. *mint mikor az ég tißta:* (m) Ennek látása mint *az égö tüz;* mert *tüzes*
n *Ielen.* 4 v. 2. follyas jö ki az szekböl: (n)
o *Dan.* 7. v. 9 13. *Az ßékben ül valaki:* (o) *régi idejü, az ö ruhája fejèr mint a' hó, az ö feje, haja tißta*

mint

mint az gyapju, (p) *Dereka fel vála övedzve draga ßep arannyal es áz ö teste mint az Tharsis draga kö az ö orcsaja mint az villámàsnak ábrazattya, az ö ßemei mint az égö ßövétnekek, az ö karjai mint az tüzes èrcznek ábrazattya, és az ö beßédinek ßava, mint az sokaságnak ßava;* kinek (q) *tekintetitöl még az embeti orcza is* mint az nap
meg fényessedik. (r) *Tekintettel hasonlatos az Iáspis, ès Sárdius köhöz, ès à ßéknekkörnyüle egy Szivárvány melly reá nézve hasonlatos az Smaragdushoz;* (s) *Az ßékben ülönek jobján, mind kivöl belöl bé irt könyvet ßemlélek* (t) *Iönek* azonban az mint nézhehetem, *az kiralyi ßékböl villámások, meny dördések, ßòzatok, és elötte égnek hét tüzes lámpások, ugyan ott van egdy üveg tengeris melly hasonlatos az Kristály üveghez.* (u) *Az ßek elött mint edgy meg öletett Bárány is áll* (x) *Ezen ßékböl jö ki az elö viznek tißta kristály világos folyò vize, az Piatznak közepire á tal, az hol van az életnek fája melly minden hòlnapban tizenkét gyümölczöt terem, és levelei az Pogány népeknek*
egęssęgekre valok. Ezen vá-
rosban látok sok meg ßamlál-
hatatlan Udvarlo seregeket, ęs
azok kößt az ßęk elött amaz

p *Dan.* 10. 5. 6.
q *Ki jöv.* 34. 29. 30. 35.
r *Iel.* 4. 3.
s *Iel* 5. 6.
t *Iel.* 4. 5. 6.
u *Iel.* 5. 6
x *Iele.* 22. 1. 2.

 hußon

y Iel. 5. 9. és 4. 10. (v) *bußon négy véneket, kiknek kezekben Hegedö és jo illattal tellyes pohár,* fejekről penig *le-rakott edgy edgy arany korona* az arany Pádimentomra. Az menyei feregek penig vadnak (z) *fejér Lovakon, fel öltöztetvén fejér és tißta biborban s, ugy követik* amaz *igaz és hüséges Király.* Az mint halhatom ezeknek beßęlgetęseket, illyen rendben folynak. I. (j) Hármas Szenti titulussal ditsęrik az Sz. Háromságot, az hogy beßęlgetnek ám ez menyei Polgárok, az Sz. Háromság titka titkárol, ô Drága beßęlgetęs! hol az Istennek állattyát tőkęlletesen ęs szentül esmervęn beszęlgetik. II. (v) Az teremtęsert ditsirtetik az męltoságos ßękben ülő: Itt van az teremtęsnek czudálatos ęs bőltz voltárol valo tracta III. (a) *Alleluját* énekelnek az *idvességről,*

z Iel. 19. 14. 15.

j Iel. 4. 8.

v Iel. 4. 11.

a Iel. 19. 1. 2. 5. 6.

ről, tißtességről, ditsőségről, hatalomrul; itt emlekeznek meg az Isten gondviselęséről, el válaßtálárol, meg ditsőitęsęről. Ellenben áz Istentelenek igazán valo meg itęltetęsekről IV. (b) Nogattyák egy mást, az buzgolág miatt *örvendezésre;* ô! bizony minden beßędekbęn örvęndezés találtatik hát, nem keserűsęg, ô kivánatos Társaságh! V. (c) Aztis kiáltyák hogy az *Isten ö népeinek Istene, és az népis ö népe, s' vélek léßen;* Ez volna ám az Istentűl valo meg tanittatás, mikęppen fogadott nępeivę? menyit ßorgalmatoskodott ęs fáradozott ęrettűnk? ò Ditsőssęges tanulás! VI. (d) Térűlnek az Christushoz őtet is ditsőitik, hogy *meg váltotta őket, Királyokká Papokká tette* az ßékben ülő lehova *Isten elöit.* Mitsodát? Az hogy itt beßelgé

b Ielen. 19. v. 7.

c Ielen. 21. v. 3.

d Ielen. 5. v. 9. 10.

ſęlgetik az Chriſtuſſal az vál-
tsàg titkát minden ręſſiben:
Ugyanis, még az (e) ſent *he-*
gyennis azt *beſſéllik vala Moſes és Illyés,*
hogy az Chriſtus *miképen halna megh*
az Emberi nemzetęrt? ô ſent-
ſéges ęs őrők idveſſéggel tel-
lyes ſozatok! De talàm ędes
Anyám! kivánod tudni az
ott valo eledelt is; mellyel ott
mindennap őrőkké élnek?
1. Etel, es ital az meg ditsőit-
tetett Lęleknek (f) ánnak az
Ditsöſſégnek és az *Iſtennek ſſinröl ſſinre va-*
lò látása, melly meg (g) *Moſeſt is meg*
eligité 40 napok alatt; ô őrőkké valò
ki mondhatatlan ditsőſſęges
látás! kinęk meg (h) gondo-
láſára ſivem elęgtelen, ki
mondáſára nyelvem rebégő; *fülem hallá-*
ſára, ſiketes; *elmém meg fogáſára* képte-
len, *ſſemem látására*, helytelen; *pennám*
le iráſára, czűggedező s' aka-
dozo

e *Luc.* 9. v. 30. 31.
f *Solt.* 63. v. 3. 4. 6. és *Sölt.* 17. v. 15.
g *Kijöv.* 24. v. 18.
h 1. *Cor.* 2. v. 9. és. *Esa.* 64. v. 4.

dozò. II. Elnek ott amaz fejèr
ruhában öltőztetett ſentek az
Mindenhato (i) *Iſtennek ſſájábòl ſſárma-*
zott minden beſſédivel; Ezért mondá Sé-
ba Királyné Aſſony (k) *Boldogoknak az*
Salamon ſzolgait; Hát mit itélnel kűlőn-
bet az Salamon Ura felől?
Atyám ádgyad ez ętelt min-
den ęhękeny lęlkeknek! III.
Amaz (l) *el rejtett* arány veder *mannával*
is tartatnak ott az *Gyözedelmeſek*; mel-
lyęrt bár kęſſ lęgy ędes Anyám
mindeneket el ſenyvedni,
mert ez minden leg friſſęb-
ben kęſſittetett ętelt es itált
meg halad, győnyőrűſeges jo
izivel, Oh drága ędes izű An-
gyali kenyęr! IV. ſabados ott
az (m) *Elet fájának is gyümöltseben enni,*
melly vagyon az városnak piatzán; hogy
az ott udvarlo ſeregek őrőke
ęllyenek V. (n) Az magaſſág-
béli kiràlynak *ditsiretinek ſſájokban valo,*
hordozaſa is nem utolſo ker
nye-

i *Máth.* 4. v. 4.
k 1. *Kir.* 10. v. 8.
l *Ielen.* 2. v. 17.
m *Ielen.* 2. v. 7. és 22. v. 2.
n *Ielen.* 19. v. 3. 4. 5. 6. 7.

nyerek, az menyei udvart ál-
lo jerusalemi Polgároknak-
o Ielen. 7. v. 17. vi. (o) Az *Barány* azonban *elis vissi*
abban az ſent városban lęvő-
ket az *vizeknek élő forráſira*, és ekepen
töröl el ſzemekröl minden köny hullatáſt,
ô! Drága, város hol minden
kibeſzęlhetetlen tökęllet es elęg
ſęg! azt nem ohajtanádę édes
Anyám? ezért nem ſzényved-
p Ielen. 2. v. 10. nélé el (p) *tiz napig való nyomoruſágokat*?
ô? beg porban el alutt elmę-
vel birnál ugy édes Szülőm!
De talám az nyomoruſágban
egyedül vagy? De hogy: lám
ott vádnak ſok hűſéges fiaid:
jákób, Moſes, Illyés, Dá-
vid &c. ęs mind a' Prophéták
s' többek, kiket magad is
ęlől ſzámlálál: s' ottis nem
idegenek az te veled beſzélge-
tő tárſaid: hanem ſaját fiaid.
No

No hát ébredgy fel ędes A-
nyám! *s' taris* (q) *meg* menyei tiſzta ſzű- q Ielen. 3. v. 11.
zeſſęgedet ędes Fęrjed el jő-
veteléig, *hogy ſenki el ne vegye ékes ko-
ronádat.*

SION LEANYA-SZOL FIANAK

Aldott lęgyen az ora,
melyben hozzám küldetęl, moſtani ſzarándokſágom-
nak puſztáján engem vidámi-
to árva méhem Gyűmőltse!
ô Beg jeles Schola az, az
melyben te ezekęt tanultad!
bizony meg halladta az ręgen
ez világi Bőltsek elmęje fut-
tatáſát: s' eddigis ha ez nem
lett volna emlőmnek edeſſę-
ges oda lett volna, mind az
ęn dolgom, mind az én fia-
mé: de valamint világ terem-
tęſi-

tęſitől fogva neveltem az ęn fiaimot, ugy nevelem ez mai napis, mint kitettzik ez annak az le rajzolt Sz. Városnak Privilegiumából, ide alább immár.

HARMADIK RESZ.

Mellyben meg mutattatik, hogy az Evangelicuſok edgyeznek az Sz. iraſſal; Az Papiſtàk penig csak az ô Teſtamentomtulis ſokſzàzban ſzakattak el.

Art. I. KEzdetben teremté az Iſten, mennyet ęs az fŏldet; *Ter.* 1. v. 1. Ehez igy is ſolnak az Evangelicuſok: Hit által ęrtyŭk, hogy teremtetett ez világ az Iſten beſęde által: LE-

LEGYEN, s' LŐN. *Sid.* 11. v. 3. *Ter.* 1. v. 3. De az Pápiſtak él fordultak ettŭl eſt mondván: Az Pápa az SEMMIBŐLIS tselekedhetik valamit. *Lib. Decr. Gregor. tit.* 7. c. 5. Mária is Iſtenel edgyŭt teremtette ez világot. *Salaz. in Prov.* 8. *num.* 380.

Szerze az Iſten kęt nagy világoſito állatokat, hogy az nagyobbik világoſitana nappal, az kiſſebb ęttzaka, ęs vezęri lennęnek az napnak es ęttzakának. *Ter.* 1. v. 16. 18. Ezeken ęrtik az Evangel. az Iſten beſędęvel teremtetett napot és holdot czak. *Sol.* 136. v. 7. 8. 9. *és Sol.* 148. v. 16. II.

De az Papiſtàk el tekeritik eſt, igy ſolván: Az nap az Romai Pápa, az Hold az Romai Czáſár, Azęrt męltán uralkodhatik az Czáſáron,

Innoc. III. Decretál. lib. 1. Tit. 33. de major & obed. c. 6 Solitæ.

III. Monda az Ur: Nem jo az Embernek egyedül lenni, ßerzek nękie ſegitőt, melly mindenkor ő előtte légyen. *Ter. 2. v. 18.* Ezt igy prædicallyák az Evangel. Az a' Segitő Adámhoz haſonlo Társ, ki neveztetik Aſſonyembernek. *Ter. 2. v. 23.* mellyek őßve ßerkeßzettek még az épſégben, *Ter. 1. v. 26. 27.* Adám és Eva, *Ter. 2 v. 25. és 3. v. 20.* Azért, bűkſęg az paráznaſágnak el távoztatáláért, hogy minden embernek tulajdon feleſège, ęs minden Aſſonyi-állatnak tulajdon ſęrje légyen *1. Cor 7. v. 2* mert tißteletes MINDEN RENDEK közőtt az Házaſſág. *Sid. 13. v. 4.* De az Papiſták viſſa mongyák ezeket ęs rontyák az ępp állapotris, im

im igyen: Nem jo az Embernek egyedül lenni; az az, Nem elęg, hogy csak edgy közben járojok lęgyen az Embereknek: Segitő társot teremtek nęki az Boldogh ßüzet. *Hennó refer. Georg. Vic. lib. de abus. ex Gen. 2. v. 18.* Azonban az Papok hazaſſága ßencsęg törő tiſztátalanságh. *Bell lib. 1. de Sácrám c. 5.* Ugyanis jobb ęgni, paráznál kodni hogy ſem az fogadás utan meg házaſodni. *Cąſt. Ies. in Enchir. tract. de Cœlib. c. 15. Greg. de Val. de Cœlib. c. 6. item Bellar lib. de Mon.* 15. Az Szűzek is fogadáſok után ha ferjhez mennek ßencsęg törő fertelmeskedők. *Cancil. Toletan. refer. Maldon. Ies. Sum Q. 12. art. 5.*

IV. Az ferfiu elhadgya Atyát, ęs Annyat, ęs ragaßkodik az ő feleſęgihez, s' lęßnek egy reſté; *Ter. 2. v. 24* Azert többe immár

mar nem kettő hanem edgy test: az mit azért Isten egybe serkeztetett az ember el ne válassa: mert valaki el hadgya feleségit (HANEM HA AZ PARÁZNASAGERT) és mást vejénd, parázna lészen. *Math.* 16. v. 6. 9.

De az Pápisták vissá forgattják ezeket im igyen: A' ki örökké valo szüzességre kötelezi magát, ha sinte meg házasodik is, de el válhatik feleségitől *Bellar. lib. de. Matrim. cap.* 21. *pr.* 3. Az Paráznaságért penig nem válhatik. *Bell. lib d. Matr. cap.* 16. *v.* 1 & *vulgo omnes* Az Asszonyi állat magva meg töri az kigyo fejét. *Tertull.* 3. v. 15. Ezt igy hiszik az Evangel. Senki több nem, hanem az Iuda nemzetiből támadott oroszlán vett diadalmat

mat. *Ielen.* 5. v. 3. 4. 5. 6. ez is az meg igértetet mag nem más Math. 3. v. 17.

De az Pápisták pártott ütöttek itt: Ipsa, az az Mária: *Bibl. Vulg. Hor. Turfel. in Ep. dedic. Hist. Lauret.* töri meg az kigyo fejét *Archie. Patr. in Conc. Later. an.* 1515. *Seff.* 10. *Bonaventura in Psalterio Mariano Anno* 1660. *Viennæ excuso.*

VI. Tekinte az Isten Abelre és az ő ajándékira, Az Cainra penig és az ő ajándékára nem tekinte; *Ter.* 4 v. 4. 5. Erről mongyuk ezt: Hit által drágább, s' kedves áldozattal áldozott Abel Istennek, hogy nem Cain mellyről bizonyságot-is vön, hogy igaz volna. *Sid.* 11. v. 4. De miképpen? Christusban valo hit által! mert ma-is sol azon hiti által: De Cainra nem tekinte, s' ezért ajándéka sem kelle, mert

V.

mert hit nelkűl valo vála, holott hittel háladta meg Abel Caint; *Sid. II. v. 4.* innet jo cselekedet nem lőn a' Cain áldozatya. *Ter. 4 v. 7.* De az Papisták sám. kivetésben küldettęk ezeket midőn igy szólnak: A' jo cselekedetekre tekint Isten elsőben, az után a' cselekedő személyre: *Stápl. Antid ad Rom. fol. 5. 26. & Alb. Pigg. lib. 8. c. 2.* Mert nem csak a' meg igazultak cselekedeti erdemesek *Con. Trid. Sess. 6, Can. 32.* de még a' szeretet nelkűl valo embereké is, *Wilhelm Ant. in Opusc. Sch.* mert az hitetlenek csak a' természet erejéből is cselekedhetnek jot. *Bell. lib. de gr. & lib. ar. 5. cap 9.* a' meg igazulás előt-is. *Bel. lib. 1. de Iust. fi cap. 2.*

VII. Enoch vágy Hánoch szüntelenül Istennel járván, nem találtatęk sohul, mert az Isten fel

fel ragada őtet. *Ter. 5. v. 14.* Ezt igy hisszük mit: Hit által ragatatott fel Enoch hogy ne látna halált, és nem találtatęk Sohul, mert FEL VITTE vala őtet az Isten: és minek előtte fel vitetettetnék, bizonyságot vett vala, hogy kedves volna Isten előtt: de mi által? Hit által; mert hit nelkűl senki nem lehet kedves? *Sid. II. v. 5. 6.* Igy Illyestis fel ragada Isten tűzes szekérben az EGBEN; 2. *Kir. 2. v. 11.* de mi által? Hit által! *Sid. II. v. 32. 33.* Hóvá! Az harmadik decsősséges, és fényes kősdel tellyes Egben! *2. Cor. 12. v. 2 Luc 9. v. 34.*

De a' Pápisták bal szemmel nézik ezt, mondván: Az Christus el jövetelig előtt az IGAZAK, Limbusban, mely felső Pokolnak mondatik, vol-

voltának, hol a' boldogságot nem látták: Azért le halott a' Christus Pokolra hogy az ördögtül ott meg nyómoritattakat kábáditaná meg. *Iob. Mant. in. Ebccid. Teol lib. 3 fol. 44. 45.* Mert a' Christusig nem volt nyitva a' Paradicsom Ajtaja, és oda senki nem mehetett bé. *Szent. C. Supr. P. & Hyer, Com. in Hos. cap. 13. ad fin. & Ep. 25* Mivel meg Enoch és Illyes is a' földi Paradicsomban vánnak. *Bellar. lib. degratia, prim hom. cap. 14. 6. 4.*

VII Az első világban élő Embereknek sok gonoszságok vala a' földön, és az ő szíveknek minden indulattya, és gondolattya gonosz vala Szüntelen. *Ter. 6. v. 5.* Ehez így állottunk mi: Magok ternyészetiben: Az Emberek bűnben fogantattak bűnben születtetének. *Soli. 51. v. 7.* és MINDEN igazságok ollyan mint a' vérben kevért ruha,

Esa.

Esa. 64. v. 4. holott, SENKI nem mondhattya: Tiszta az en szivem, *Peld 20. v. 9.* mert az ózón viz utánis az embernek szivenek gondolattya gonosz az ő Ifjusaga tol fogva, *Terem 8. v 21.* es tsalard minden dolgok felet. *Ier. 17. v 9* onnetis jönek ki minden gonoszságok, *Math. 15 v 19.* Azert, kemeny az szivs' MEG TERHETETLEN, *Rom 2. v. 5.*

De az Papistak szive megterhető magok erejevel-is: Mert azt mondgyak: Ha szabad akarattya nincs az Embernek mind az jora s' mind az gonoszra, tehat igazan senki büntetesre melto nem lészen; mert semmi bűn ugy nem lészen, sem pokol sem büntetés; &c. *Leonh. Less. Consult Med. 2. fol mihi 23.* Innen vagyon az meg igazulas előttis az bűnnek allapattyaban

tyaban az meg nem tert Em bernek HATALMA arra hogy el kęßitheti magat az meg igazulasra es IOVA TEHETI az ő utait *Bell. lib. 1. de Iustif. cap. 3 & 12.* Azert az ki az meg igazulas előt valo tselekedetekęt (AKAR HOGY HOGY let tek legyen) veteknek mondgya Atok legyen! *Concil Trid* Sess, 6 can. 7. Atkozza hißem az Papista Sereg az Sz. irast s' tißtanák mondgya az bűn t-is, mert az olyan tselekedet hit nelkűl van melj az kegyelem s' meg igazulas előtt van mert Isten ajandeka az hit es az mi az nelkűl van, bűn az: *Rom* 11. v. 29. 30. 20. és 14 v. 23. Azert az papistak jo tsęlekedete Bűn. ha Bűn. mikent idvezűlß erdemre Iesuita U-

ram;

ram? Gondold meg!)(IX

Minden hegyeket tizen őt singel halladòtt meg az őzőn viz ugy be boritotta űket. *Ter.* 7. v. 19. 20. Ezt igy hißßűk mi, Ha minden hegyeket be bori tott, tehat az Paradicsom kertet-is, mert sohol senkiis nem tartatot meg, akkor hanemtsak az Noé Barkajaban 1 *Pet* 3. 20.

De az Papistak azt mondgyak: Nem halladot meg az-őzőn viz minden hegyeket, mert Paradicsom vagyon Nap-keletre egy nagy magas hegyen az Holdnak circulus, saig erő, az hova nem èrt, az őzőn viz honnet el jűnek Illjés, ès Enoch harcsolni az Anti Christussal. *Lombard. Sent. lib. 2. Dist. 17. fol. mihi. 90. & Bell. lib. d. Gra. cap. 14. &. 4.*

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

X Minden mozgò és ęlő állat lęgyen nęktek eledeltekre, mint a' főldnek fűvęt, ezenkęppen adtam mind azokat ti nęktek. *Ter. 9. v. 3.* Ezt mi is igy hiſſük: Eőrdogi tudomány meg tiltani az ollyán ętelęknek nemeit, mellyeket Iſten teremtett, hogy azokkal hàlàdáſsàl ęllyenek az Hivek; mert az Iſtennek MINDEN TEREMTETT ALLATTYA jò, és SEMMIT nem kell meg vetni, ha hàlàdáſſal ėlnek vele. *1. Tim. 4. v. 1 3. 4.*

De a' Pápiſták az ętelben valò válogatàsra, ugyan kőtelezik halgatòjokat, és kénſeriték. *Concil., Tid. Seſs. 2. 5. Decr. de delectu. lib.* tilalmazván bűjtben az Hús ętelt, ùgy hogy nem igaz kereſztyęn az a' ki az Bűjtben a' hùſt meg ęſzi. *BEllar. lib. 2. de bon. oper. in parti, cap. 9.* Maga Eőrdőgi tudomàny volna ez: Az hàt ez Pápiſmuſi-is!

BAINOK DAVIDKA. 102

XI. Melchiſędek Sálemnek királlya Vőn (protulit) Abrahám eleiben kenyeret és bort: Es mivel hogy ő az magáſsàgos Iſten Papja vala: meg áldá ötet. *Ter. 14. v. 18.* Errűl illy profeſſiot láthat akárki-is: Melchiſędek az el faradt, s' meg tęrt Abráhámmnak eleiben men vęn, VITT kenyeret, hogy egyenek; *Ambros. in Epiſt. ad Hebr. c. 7.* Ezęrt Agoſton-is PROTULI Tot Emleget. *Aug. Civ. Dei lib. 17. cap. 17. fol. 287.* Meg áldà penig nem kenyeri áldozattal, hanem az ő ſájat meg nyitván mint a' Magaſſagos Iſten Papja. *Sid. 7. v. 1 7.* Nem-is az áldozatban Chriſtus Melchiſedek rendin Pap

hanem az örökke valoſagban *Sid. v. 2. 3. Solt 110. v. 4.* Hogy penig kenyeret s'bort tet elő, typussa volt nem az Miſenek hanem az Ur vacsorajanak aztmondgyak, az jamborok: *Ambros. de Sacram. lib 5. cap. 1. Cyprian. lib. 2. Ep. 3. Chryſoſt. hom. in Gén 36.* De a' mai Pápiſták igy hiſzik: OBTULIT, az az ALDOZOT Melchisèdek; *Bibl. vulg. ed.* Mert ugy mond Melchiſędek haſonlatſsága ſerint való aldozat a' Miſe: kenyerből és Borbul. *Colleg. Iáurin. fol. 95. 96.* Ezért-is mondatik Melchiſedek rendin valo Papnak az Chriſtus; *Ibid.*

XII Abrahám a'te jutalmad felette igen bűſéges: Hűn azért Abrahám Iſtennek, és tulajdonittatęk ő neki igazulásra, *Ter. 15. v. 1. 6.* Tudni illik Iſten előtt, ki-

ki előtt nintsis mivel dicsekędęk, azęrt nem a'cselekedetekből igazult meg.; *Rom. 4. v. 2.* nőha az Emberek előtt a' cselekedetekből mutatá meg hitit, s' igazulását; *Iác. 2. v. 18. 21. 22 24.* ſőt męg Iſten előt is, mint ESMERTETŐ jelből; *Ter. 22. 12.* de azis ęlő hitből vala: Sid. 11. v. 17.

De a' Pápiſták ſęleſſebb utat kereſtek itt, mondván: Abrahám és akár melly Emberis a' cselekedetekből igazittatik męg Iſten előtt: kiis eſ kűſűk a' tulajdonitatott igazſágot, hòlott nem azzal igazulok meg. *Colleg. Iaur. pag. 71 72. & Fid. Prof. Mon. Burdegal. in Abjur. Art 43.* Azęrt mi Pápiſták a' bennűnk lakozo ſencség által igazulunk. *Bellar lib. 2. de Inſtif. cap. 2. v. 2.* nemis a' Criſtus igazsága tulaj

lajdonittatik minékünk, hanem ugyan hamisságokból igazakká tétetünk; *Thomas Apart. 2 Quæst. 113. art. 1.* Hallod nem Abrahámnak Attya a' meg igazulásban, kinek tujaldonittatak-is a' hit igazulásra!

XIII. A' környül metélkedés szövetség: midőn Abrahamnak igy szólla Isten: EZ AZ EN SZÖVETSEGEM! *Ter. 17. v. 10.* Ennek igy szúvéglünk mi: A' környülmetélkedés jele (Sácramentoma) a' szövetségnek, nem maga a' szövetség *Ter. 17. v. 11.* A' Bárány által menetel. *Kir. Iöv. 12. v. 11.* jele az által menetelnek, mint annak vére is jel valá. *ibid. v. 13.* és a' Sivárvány-is nem maga vala Isten frigye, hanem jele annak. *Ter. 9. v. 12. 13.* A' környül metélkedés helyében következett a' keresztség Sácramentoma; Az Husvéti Bárány

Bárány helyében penig Az Ur Vacsorájának Sácramentoma; Ez utolsóban-is sól a' Christus Sácramentomi modon, mint amaz elsőben-is vala igy; Ez az en testem. *Math. 26. v. 26.* Ez az én vérem *ibid. v. 28.* Sacramentomi sók ezek; Sácramentomi modon-is vesszük hát igy A' kényért mellyet megtörünk, Christus kenyér, mellyett megtörünk, testével valo közösülésünk: Az hálá-adásnak pohára Christus vérével valo közösülésünk: *1. Cor. 10. v. 16.* Mert a' Pohárban lévő Bor amaz uj, szövetségnek vére. *Math. 26. v. 28.* melly állattyara nézve nem vér hanem szőlőtőkének gyümölcséből csinált ital *ibid. v. 29.* A' kényér-is Christus teste, és a' Christus teste is kenyér, s' étel, de nem testi keppen,

hanem lelki és ęlet kęppęn: *Ian. 6. v. 63.* melly Sácramentomi kényérnek meg tőrettetęſivel, nem a' Chriſtus teſte tőretik meg hanem annak egyßeri meg tőrettetęſe, az az halála ezzel hirdettetik, és emlękezetben tartatik. *1. Cor. 11. v. 24. 25. 26.* mint az ő halála erdemit meg mutato, ki ado, s' reánk ßabo Sácramentum által. De a' Pápiſták noha Sácramentumnak hijják, mind az által a' ßokban ſemmi Sácramentomi beßędet nem akarnak erteni igy ßolván: Azok a' ßok: Ez az en teſtem &c. TULALDON: és leg NYLVAN VALOB jegyzęsben vitetnek. *Concil. Trid. Seſs. 13. cap. 1.* Mert a' kereßtyęnek Sácramentomi nem jelek. *Coll. Iaur. pag. 91.* Ugy hát Sácramentomok ßincs a' Papiſtáknak. Mert minden Sácramentom jel. *Lomb. lib. 4. Diſt. 1. fol. 1.* Az kinek Sácramentomi jele nints penig, nînts Sácramentoma is.

XIV. Kęt Nemzetsęg vagyon az te męhedben, ęs kęt kűlőmbőző nępek ßármaznak az te męhedből, edgyik nęp az máſiknál erőſſebb lęßen, ęs áz nagyobbik ßolgál az kiſebbiknek. *Ter. 25. v. 23.* Ehez igy folyamottak az Evangelicuſok: Még minek előtte nem ßűlettettek volna az Gyermekek, ęs ſem jot, ſem gonoßt nem tselekettek volna, hogy az Iſtennek valaßtaſa, (mely nem az tselekedetekből hanemaz hivő Iſtentől volt) ßerintvalo

int valo vegezesc erősségiben meg maradna, azt monda, Isten: Az nagyoobik ſolgal, az kiſsebbiknek mint meg, van irva: jakobot ſerettem Esaut gyűlőltem *Rom 9. n. 12. 13.*

De az Papiſtak ezeket el, tekertęk mondvan: Az tselekedetekből van az Iſten el válaſztáſa, ęs az Embernek meg vettetése. *Coll. faur. pag. 75. 76.* Mert Esau is az hitetlenſęgęrt vettetett meg, ęs Iácob az ő jo tselekedetięrt válaſztatott el.

Thom. part. 1. I. 23. art. 5.

XV. Minek utánna Lakadalmat ſerzett volna Isách Abimélechnek, meg eſkűvęnek jo reggel fel kelvęn egymáſnak Abimęlechkel, ęs el botsátà űket Isach, kik el menęnek ő tűle békeſſéggel. *Ter. 26. v. 30 31.*

Mi is

Mi is igy állunk ez mellę: Ne engedgyed az te ſádnak hogy bűnre kőtelezzen, azęrt az Ur nevęt hijjaban fel ne vegyed, ęs ha fel vęſed bűn kivűl ne halogaſſad meg adáſat, ha ſin tén Pogánynak, Eretneknek is téſeſ ſővetséget. *Præd. 5. v. 6' 4. Ki jöv. 20. v. 7.*

De az Papiſtak meg ſegik az hitet, ſővetſeget, és nem véteknek lenni vegezek, mertugy mond az Eretnekeknek, adott hitet nem kell meg tartani. *Concil Conſtant Seſs 19. can Quod non èbſt* mint ezt meg vallá mèg a' Tridentumi Concilium-is a' Proteſtanſoknak adatott Salvus-Conductuſſaban Sess 15. ęs ez is irva hagya: *Menoch. cons. 100. n. 188. Laym. l. in Iuſt. Def. pag. 136.* Nincs hát a' Pápiſtáknak állando hiti?

Hannya.

XVI. Hánnyatok el az idegen Isténeket kik kőzőttetek vadnak: Adak annakokájert az Idegen Isténeket jácobnak, és ugy tiſztiták meg magokat. *Ter.* 35. *v.* 2. 4. Ezt igy oltálmazzuk mi: Még az igaz Izrael-is, (Isten Eccleſiája) néha ugy tévelyeg, hogy idegen Istent tiſztel. *Kijöv.* 32 *v.* 11 4 5. Az Iráſtudok-is Moſes ſékiben ülnek ugyán, de nem kell az ő cselekedeteket kővetni. *Math.* 23. *v.* 2. 3. mert VAK VEZEREK. *ibid. v.* 16. holott még Péterrel is edgyütt tettetés képpen viſelik vala a' több sidok-is magokat; *Gal.* 2. *v.* 11. 13. el annyira penig, hogy mondaſſanak élni de meg holtak legyének. *Jel* 3 *v.* 1.

De a' Pápiſtàk nem hiſzik ezeket mondván: Az Eccleſia ſohá ſem tévelygett ſoha el ſem

ſem tévelyedhetik. *Pax. Epiſt. Caus.* 5. *pag.* 64 65. Mert Luter s' Cálvinus előtt-is hamiſság azt mondani hogy el tévelyedett. *Colleg. Iaur. pág.* 18. 19. 20. Mivel hogy Catholica, abból éſmerhetni meg. *Coll. I. pag.* 26. *Bellár. lib.* 3. *de Eccl. cap.* 13. 14

XVII Az joſeph Battyai, gondoltak vala gonoſt a' joſeph ellen, de Isten gondolta azt jora forditani, hogy az által ſok népet tartana meg életben. *Ter.* 50. *v.* 20. Ezt illy kővetnek mellett tartyuk: Mint a' vizeknek folyaſi ugy van Isten kezében az Embereknek ſive, és a' hová akarja hajtani, oda hajtya azt. *Példa.* 21. *v.* 1. Azért az emberek meg kemenyedéſit is mága dicsőſégere fordítya, *Rom.* 9 17. holott a' vétekből-is jot hoz ki az ő akaratyának tanattsa ſerint. *Eph.* 1. *v.* 11.

De a'

De a' Papiſták nem latcyák ezt, igy ſolván: hogj Iſten kormanyos volna a' vętekben; (ſenſu reform.) mint eſkőzáltal munkalkodnęk a' lator ember ſivęben, és jo tanáttsából azoknak gonoſz cselekedetibűl jo cselekedetett hozna: Calv. zvingl. Bęza káromkodáſa. *Veresm. Intö. Lev. pag. 159. Colleg. Iaur. p. 65. 66.*

Iol tőn Iſten az Bábákkal, mert félek az Iſtent. *Kijöv.* 1. v. 20. 21. Eztis vallyuk: Az Iſtentűl valo kegyes jutalom adás az tselekedet ſerint van; *Rom.* 2. v. 6, 7, 8. de nem a' tselekedetért, mint tartozásból. *Rom.* 4. v. 2. 3. 4. ſ.

De az pápiſták Béreſek itt, mondván: Az Iſten felőknek minden jo tselekedetek erdemlő okai, az Iſten kegyelmének. *Bell. lib.* 5. *de Iuſtif. cap.* 3. & 16.

Mivel

Mivel le ſáll az Ur, le gyetek kęſęk (mind egęſ nęp) harmad napra, ęs az ti feleſęgtekhez ne közelitsetek *Kijöv.* 19. v. 15. Ezt igy vegyűk mi: Egy maſtul meg tartoztaſſák magokat az emberek egyenlő akaratbol ideig, hogj foglalatoſok legyenek az Bőjtölęsben, ęs imátkozásban: ISMET EGY MASHOZ TERJENEK. 1. *Cor.* 7. v. 5. XIX

De az Pápiſták ellene mondnak ezeknek: Az Papok ſoha ne házaſodgyanak meg, hogy iſmet feleſęgekhez térjenek. *Bell. lib.* 1. *de Matrim. cap.* 30.

Meg keminyiti az Ur az Ægiptombelieknek ſiveket, *Kijöv.* 14. v. 17. De azoknak, kik elſőben magok meg kemę- XX

nyitették *Kijöv. 5. v. 2. es 7. v. 13. 23. és 8. v. 19.* Mint Biro el adgya az Istentelent az ő gonosz indulatinak: *Rom. 1. v. 26. 28. és 2. v. 2.* ki felől parantsol gonosz lęleknek, hogy jöjjön ki, ęs tsallya meg az ollyan Embert. *1. Kir. 22. v. 22. 23.* és nohá ű adgja el mint Biro, mind az által nem maga menthetetlen az Bűnös. *Rom. 2. v. 1. 2. 3.* és maga is (nem Isten) oka vęsedelmenek. *Hoſ. 13. v. 9.*

De az Pápisták azt mongyák: Sem nem parantsol az Isten az felől, sem nem akarja: mert akkępen oka volna az Bűnnek. *Colleg. Iaur. pag. 65.* Maga az Biro nem tsak ki mongya az Sententiát, hanem parantsol is az Porosłónak, Hóhérnak, s' akarja is, hogy Executio tęteſſęk, noha az bűnt meg

meg tiltotta volt, innen mind az által, nem az Biro oka vęsedelmének hanem maga az Lator.

ÉN Vagyok az te Urad Istened, ne legyenek ęn előttem idegen Istenid. *Kijöv. 20. v. 1. 2. 3.* XXI

De az Pápisták SOKAN ugy tiſztelik az Szenteket mint ISTENT. *Lud. Viv. Ann. in Aug. de Civ. D. pag. 514.* Ezt is mondván: Ha ugyan bizonyal igaſságot ſollotok: Az MARIAT tiſztellyétek. *Bonav. Solt. 57. pag. 86.*

Ne tsinally magadnak faragott kępet, SEMMI hasonlatoſságot &c. *Kijöv. 20 v. 4.* Ez is nálunk lakik: Ha ſinte az Borju képben: (ęs igy másban is) az Istent tiſzteli-is Bálványozás. *Kijöv. 32. reſs.* Mert nem kell az Urtol válaſztatott helyben ugy XXII

tselekedni mint, a' pogányok, hogy faragott Isteni képekkel tőltették meg az tiſztelet helyét. *Törv.* 12. v. 2. 3. 4. 5.

De a' Papiſták, mind faragjak mind tarttyak s' mind penig azonokkal az Templomot be tőltik: azonokban (hogy mar) tiſztelven az Istent *Concil. Trid. Sess.* 25. *Colleg. Laur. pag.* 98

XXIII. Ne hajoly meg az képek előtt, nę tiſztellyed azokat. *Kijöv.* 20. *v.* 5.

De a' Pápiſták le borulnak előtte, tiſztetelik, s' imadgyak azokat *Ep. Pazm. Caus.* 7. *pag.* 75. *Cajet. in Thom. part.* 3. *q.* 25. *ar.* 3. *Brev. Rom. Subb. infra. hebd Quat. Quadragen.*

XXIV. Az te Uradnak Istenednek nevet hijjaban fel ne vegyed, *Ki jövė.* 20. *v.* 7. Ez is ide erközik, SEMINEMŐ tsalárdſagra nem kell az Ur nevet fel ven-

ni Lev-

ni *Lév.* 19 *v.* 12.

De a' Papiſtak ellene irnak ennek igy: Nęha az Ember tartozik, a' máſok elmeje ſerint eskűdni; ăz az: olly ſoval eskűdni, mellyel ſok dolgok jegyeztetnek, és igy meg csalni áz őtet halgatot: p. o. Mikor az Biro kerdene: Te cselekedtedé azt? Fel. nem cselękedtem; tudni illik; moſt, vagy hogy meg mondgyam neked, &c. *Tollet. de Iuſta; Sac. lib.* 4. *cap.* 21 22.

Meg ſentellyed a' Szombatot, azon nę mively ſemmit. XXV *Kijöv.* 20. *v.* 8 9 10.

De a' Papiſtaknál az Eőzvegy Aſſony, ha eſtendeig csak othon úl-is nē vétkezik. *Azor. Inſtit lib.* 7. *c.* 7. 5. *Secundo. quær.* ſabad-is utra menni, vadáſni,

comædiazni, és MUNKÁLKODNI a' Pápa vagy Püspök engedelmébűl. *Tolletus. de Iuſtr. Sac. lib. 4. cap. 25.*

XXVI. Tiſtellyed a' te Atyádat és Anyádot. *Kijöv. 20. v. 12.* Azért Atkovott, ki az ő Attyát vagy Annyát ſemminek véli. *Törv. 27. v. 16.* és a' ki gonoſt mond ſüleinek meg hallyon. *Math. 15. v. 4.*

De a' Pápiſtáknál ha nem tiſteli-is a' ſerjhez menendő Léányzo, nem átkozott, *Tollet. lib. 5. de Iuſtr. Sac. cap. 1.* és ha gonoſt mond-is igy ſolván: Mind Atyám Anyám el kárhozott az Eretnek Vallásban, nem hálára valo. *Vulgo. Omnes Apoſtatæ ex Conſenſu. Rom. Eccleſiæ in Sérm. Quotidian.*

XXVII. Né ölly. *Kijöv. 20. v. 13.* De a' Pápiſták azt mondgyák; Az Eretnekeket mind meg kell ölni. *Mert. Gall. Belg. Thom. 2. lib. 3.*

XXVIII. Né paráznalkodgyál. *Kijöv. 20. v. 14.* Ez-is itt van: jobb meg házaſulni, hogy ſem mint gerjedézni vagy égni. *1. Cor. 7. v. 2. 9.*

De a' Pápiſtáknál jobb paráználkodni, s' égni, és házánál tiſtátalanokat tartani, hogy ſem a' fogadás után az egyházi ſemélyeknek meg házaſodni. *Bellar. lib. 2. de Monach. cap. 30. Caſſand. lib. Conſ. cap. 1. art. 23.*

XXIX. Ne kivánnyad a' te Felebarátodnak ſemmijét. *Kijöv. 20. v. 17.* Mi-is igy vallyuk: A' kivánságot nem tudtam volna, hogy vétek légyen, ha a' Törvény nem mondotta volna: NE KIVANNYAD. *Rom. 7. v. 7.*

De a' Pápiſták igy átkozták ezt meg: Valaki a' Kivánságot véteknek mondgya, átok légyen. *Concil. Trid. Seſſ. 5. Pag. 26.* Mert az Ember kivánhat ſértelmeskedéſt-is jovégért, mely

nem vętek mind az által. *Tollet. lib. 5. de Iustr. Sac. cap. 13.*

XXX. Az Isten fęlelme tartoztattya meg az Embert az Vętkezęstül, melly a' jo bőltsessęgnek kezdeti. *Kijöv. 20. v. 20. Peld. 1. v. 7. Solt. 111. v. 10.*

De a' PáPistàk kőzt a' kinek agyas háza ſentelt vizzel meg őntőztetik, màr onnet az Eőrdőg, s' (vętek) el kergettetik. *Azor. lib. 4. Iustif. cap. 11. Polyd. Vir. lib. 5. Iuv. cap 8. Aqua bened. Platina in Vita. Alexand. 1. pag 17.*

XXXI. Monda az Ur: Ne csinállyatok èn mellém SEMMIT, ezüst vagy arany Isteneket. *Kijöv. 20. v. 23.* Ez is itt nyugſik: Nem kell az Istent ki ábrázolni kęp által, és nem kell őtet jelentő kepet faragni, AKARMELY FORMARAIS, mert mikor Isten meg jelent, semmi ha-

mi hason latoſságot nem látott akkor az Izraël. *Törv. 4. v. 10. 19.*

De a' Pápisták azt mondgyák: igen-is ſabad, és ki-is kell ábrázolni az Istent, s' képben tiſztelni. *Bellar. lib. de Eccel. Thriumph. cap. 8. 9. Ergo. Concil. Trid. Seſs. 25.*

Ha kőbül csinálſ nekem òltárt, nę csinállyad faragott kőbül, és grádicson-is nę meny az én òltáromra. *Kijöv. 20. v. 25. 26.* Mi-is itt igy vallyuk; Ha ez Ceremoniakhoz valo nem volna, mi-is igy tartanok: De mivel el romlott a' válaſto fal. *Eph. 2. v. 14. 15.* és az illyen tőrvęnyeknek, vęge a' Christus. *Rom. 10. v. 4.* nincs tőbb òltárunk az Ur Christusnál; De ellenben a' ki csak ceremoniàlni akár, ide halgaſſon: XXXII.

De az Pápistáknak kőből

ki faragva az oltárok ęs grádits is hármas van réjá. *Coll. pag. 99. Eleven kút fö pag. 76. v. 1.*

XXXIII Ne kővessed az SOKASAGOT á' gonoßban: *Kijöv. 23. v. 2.*

De az Pápisták hadgyák: kővessed az SOKASAGOT, mert az jele az igaz Ecclésiának. *Coll. pag. 48. 49. Less. Consult. Med. 6. pag. 55. 56.*

XXXIV Meg irá Mòses az Urnak minden beßędit az Tőrvęny kőnyvben. *Kijöv. 24. v. 4.* Ezt igi tsokollyuk mi: Túdgyuk hogy az Biblia ß. irás: Mert az TELLYES IRAS Istentűl ihlettetett 2. *Thim. 3. v. 16.* és Iston ßollott az Attyáknak, az Prophęták ęs Christus által. *Sid. 1. v. 1.*

De az Pápistak mongyák, hogy: AZ SZENT IRAST magából meg nem tudhatni, hogy

hogy Szent irás, mert maga is az irás BIZONYTALAN Regula. *Less. Consult Med. 9. pag. 176.*

XXXV. ARON, az fő Pap tsinála őntőtt Borju kępet, ęs annak oltárt is. *Kijöv. 32. v. 4. 5.* Igy kesergűnk mi itt: kítsoda mondhattya? TISZTA az èn ßivem! *Péld. 20. v. 9.*

De az Pápisták Pápája nem vętkezhetik az hit dolgaiban, tißta is ő, mint magok irják, haßinte Eretnek ęs Istentelenis, mint Pál, kelemen &c. *Bell. lib. 4. de Rom. P. cap. 2. & lib. 3 per tot.*

XXXVI. Nem csak edgy ház nèp, vagy Ecclesia particularis, (kiről az XVI. árticulusban lőn ßò) hanem az Izraël fiainak egęß gyűlekezete is vęttkezhetik. *Levit. 4. v. 13.* Igy hißßük mi-te

mi is, hogy EGESZ CONCILIUM sententiázta meg az Christust, ugy el tevelyedik az CONCILIUMIS. *Math. 27. r. Csel. 4. v. 27.*

De az Papisták hiſzik az Conciliumokat, egęſz gyülekezetéket soha nem vętkezhetni s' tévelyeghetni. *Coll. Iaur. pág. 19. Bell. lib. 3. de Eccles. cap. 13.*

XXXVII. Senki egyebet ne tselekegyék az Isten hagyományán, kivől dispensálván az házasság béli gráduſokban. *Levit. 18. réſz.* egèſzſzen.

De az Pápisták eztis meg átkózták, ęs az Ecclesiának Dispensátiora valo męltòságot adtak átok alatt. *Concil. Trid. Sess. 24. can. 3. & cap. 5. pag. 208. & 214.*

XXXVIII Vajha az Urnak Minden Nępei Prophęták vòlnának ęs adná az Ur az ő lelkét ő belejek. *Szám*

Szaml. 11. v. 29. Itt. tanultuk mi ezt-is: vegyętek fel a' Lęleknek fegyveręt, melly az Istennek beſzęde. *Eph 6. v. 17.*

De a' Pápisták el lopják ezt igy Irván: A' Püspők engedelmębül ſzabad męg a' Clericusnak-is a' ſzent Iráſt olvaſni *Bell. lib. de Verb. Dei 2. cap. 15.*

A' Lęányzonak fogadás tętelit fel bonthattya azon a' nápon, mellyen hallándgya az ő Attya, VALAMIG az ő házában van; Az Aſzſzonyi állatnak penig az ő férje. *Szaml. 30. v. 3. 5. 6. 8. 12. 13.* Ez-is itt lakot: Az Atya tartya meg Lęányat azis adgya el; Az Aſzſzoni állattis fęrje hatalmában van mig èl; *1. Cor. 7. v 37. 38. 39.* XXXIX.

De a' Pápisták vallása ſzeręnt: Csak tizen nęgy eſztendős koro-

korokigh tartoznak a' Mazatok fogadáſt nem tenni Szülejek ellen. *C. Si. in qualib. caus. 20. q. 2. Bell lib. 2. de Monach. cap. 36.* Es az után a' Fiak-is meg házaſodhatnak a' Lęányzokis fęrjhez mehetnek ellenek. *Tollet. de Iuſtr. Sac. lib. 5. cap. 1.*

XL. Ez igęhez mellyett én parancsolok ti nektek, SEMMIT ſe tegyetek, ſe abbul SEMMIT el nę vegyètek. *Torv. 4. v. 2* Ezzel rekeſztyük ezt bé: A' ki ezekhez tęſzen e' kőnyvben meg irattatott csapásokat veti Iſten arra. *Ielen. 22. v. 18* Amen.

De a' Pápiſták vallása igy dulta ezt meg: Az Ecclęſiá tráditioi nelkül, nem elęgſęges Ręgula a' Szent Irás. *Bellar. lib. 4 de Veb. D. cap. 2. & 3. Leſs. Cons. pag. 176. 177.* Mert azokat ugy bőcsüli az Eccleſiá mint ha Chri-

Chriſtus Dictàlta volna. *Concil. Trid. Seſs. 4. Deor. Canonic. Scrip pag. 20.*

Az mint PARANTSOLTA énnékem az én Uram Iſtenem ugy cselekedgyetek. *Torv. 4. v. 5. 6.* Ez is bé kőſzőnt parantsolat: IRD KöNYVBEN az ő nalok légyen bizonyſág az utolſó időben. *Eſa. 30. v 8. Ielen. 1. v. 19.* XLI.

De a' Pápiſták igy káromlották meg ezt: Csak alkalmatoſsággal IRATOTT, az mikor iratot is az Sz. iràs, nem parantsolattal, mert az Chriſtus is tsak prædicáltatta azt. *Coſser. in Enchir. pag. 43. vulg. omnes.*

Oltalmazd meg magadat, ęs az te lelkedet, hogy az parantsolatok el ne távozzanak ſzivedből, tellyes ęletedben, hogj akkępen tselekedgyetek. *Torv. 4. v. 9. 14.* XLII.

De az Pápiſtáknál az a' Cha-

Catholicus, az ki az egdy fő Papnak az Pápának vetetett alája. *Bell. lib. 3. de Eccl. Mil. cap. 2, & noſtra.* Mert annak fávának úgy kell engedni, mint igaſſágnak lelkének fávának, *Val. Ies. Anal. lib. 6. v. 4.*

XLIII. Az Izraelnek Rend tartáſi ęs igaz Tőrvęnyi EGESZ TŐRVENY, *Prov. 4. v. 8.* Ezt is illy fűzen tartyuk: TELLYES az ſzent irás, (ęs nem hogy maga nem volna tőkęlletes) de męg az Iſten Emberit is TŐKELLETESSE tęſi: *2. Thim. 3. v. 16. 17.* Nintsis az idveſſęgre olly tőkęlletes jó, mellyett meg nem mondott volna Iſten az embernek: *Mich. 6. v. 8.* holott Iósue ſem hagyott el edgy igét is. *Ios. 8. v. 34. 35.*

De a' Pápiſták más kútra is mentek itt im igyen fólván:

Vagyon

Vagyon Iſtennek meg nem irott beſędé is, melly az Tráditió: *Concil. Trid. Seſs. 4* Mert az Szent irás nem egęſz tőkęlletes Regula az Tráditiók nelkűl. *Bell. lib. 4. de Verbo D. cap. 12. Leſs. Conſat. pag. 174.*

Meg irjad ezeket az te házadnak küſzőbire, ęs kapuidra: *Törv. 6. v. 9.* Ez is mellé állot ennek: Az ti nyelvetek által bizonyos jedző ſzot ſollyatok, mert az idegen nyelvek jelenſęgek az hitetleneknek. *1. Cor. 14. v. 9. 22.* XLIV.

De az Pápiſták ſámkivętęsben botsátották ęſt igy: Nem kell kinek kinek maga nyelvęre forditani a' Sz. irást. *Bell. lib. 2. de V. D. cap. 15.* hanem ęllyen az vulgata editióval, *Concil. Trid. Seſs. 4.*

A' kapúk mellyękire is le XLV.

kell a' NEPNEK irni az az Ur törvényit, (s' szent iráſt) és arra kell oktatni az ő gyermekeit. *Törv. 6. v. 4 10.* Tudakozzá-is azokat, mert azokban ván örök élete. *Ian. 5. v. 39.* és mindennap vilgallya, ha ugy vané? a' nemes Berceabeliekkel. *Csel. 17. v 11.*

De a' Pápiſtàk mondgyák: Ne hogy le irja a' Nép kőſſég a' Sz: Iráſt, de még ne-is olváſſa, annális inkább ne visgállya, mert nem Csávában valo, hogy Thimáris olvaſſa. *Colleg. laur. pag. 100.*

XLVI Nem a' te igazságodért, és a' te szivednek igaz voltáért, mégy bé a' meg igért földre. *Törv. 9. v. 5.* Ez-is mellyeslegen áll: Ha mindeneket meg cselekettekis, mongyátok, hasontalan

ſolgák vagyunk mert a' mivel tartoztunk azt cselekedtük. *Luc. 17. v. 10.*

De a' Pápiſtàk mondgyák: Atok légyen, ki azt mondgya hogy, a' jo cselekedő ſolga (hasontalan) ki meg igazult, nem erdemel örök életet, s' meg igért kegyelmet és dicsőſséget. *Concil. Trid. Seſs. 6. can. 32.*

Az te Uradat Iſtenedet fél- XLVII.
lyed, őtet tiſztellyed, ő hozzá ragazkodgyál. *Törv. 10. v. 20.* Ez-is igy vétetik környül: Ne imádgyád az Angyált, mert ſolga Társod, hasinte ſokdolgokat mutato vezeredis. *Iel. 22. v. 8. 9.*

De a' Pápiſtáknál az Angyalokatis *kell* imadni és ſegittségre hivni, *Bellar. lib. 1. cap. 13. de Beatit. Sanct.*

Az te Urad Iſtened nevére XLVIII.

eskűdgyel. *Tőrv. 10. v. 10.* Ne eskűdgyel hát semmi teremtett allatra. *Marth 5. v. 34. 35 36.*

De a' Papisták eskűsnek minden Szentekre, s' Máriára. *Decret. Ung. Lud. Reg. in fine. sub. art. 25 fol. mihi. 59.*

XLIX Az vęr és vęr, ugy és ugy közöt valo dolgot, mellyett nem tud az iteletben a' nęp, kergye meg az akkori, Birotul és Papoktul. *Tör. 17. v. 8. 9.* Ez-is itt nugott meg: Azok őrzik meg az Isten meg irott Törvényit. *Mal. 2. v. 6. 7.* noha nincs amott ſo az Eccleſiai dologrul, hanem a' Politiairol. *v. 6. 7 9. &c.*

De az pápiſtak ellent állanak itt, ęs nem Botsatryák az nępet az Biróhoz, s' Papokhoz, hanem edgyedűl az Pápához igazittyák, ęs Moſes

nęlis az Eccleſiai controverſiákrol valo ſót leni vitatnak; s' ugy mongyák ezt: Az Pápa felſőbb hatalmu Biro egyedűl-is az lelkiekben. *Bell lib. 4. de Pont. R. cap 12 per tot. Leſius Conſult. pag. 71.* L

Az ęn tűllem támáztatott Prophęta, MINDENEKET meg mond nękiek: Tőrv. 18. v. 18. s' meg is parantsolá irni: Ird meg lános. *Iel. 1. v. 19.*

De az Pápiſták azt vallyák: Nem mindenek irattattak meg az Sz. irásban, mellyek ſartoznak az kereſztyęni tudományra. *Melch. Can. loc. Theol. lib. 3. cap 3. pág 151.*

ATKOZOT valaki be nem tellyeſiti tselekedettel az Tőrvenynek igijet *Tör. v. 27 26.* Máſſa ennek ez: Minden bűnnek Hálal és Atok áz Solgya LI.

Rom 6. v 23 Gal 3. v. 10.

De az Papisták nál nem minden bűn erdemel halalt, maga termęszetiben mely mondatik; Veniale nak *Conc Trid Sess 6. c. 11. Bellvr. lib. 1. cap. 3. de Am. Gr.* Mert az az Hivalkodo gondolat, s' hivságos beszedis nem halálos bűn. *Kal. lib. 5. cap. 1. 2. 3.*

LII Az Szövetségnek igęji nem titkoltatott el a' nęptűl, sem távol nincsen. *Törv. 30. v. 11. 14.* Illy frigyet hisźünk itt: Az Urnak beszęde LAMPAS, és világosság az en Labaimnak. *Solt. 119. v. 105.* Mert ki a' szent Lęlektűl meg illetteretett, és annák ęrtelmihez ragaszkodik, LAMPASSA annak a' letęłségben az Prophetàk. iràsi. *2. Pet. 1. v. 19. 20. 21.*

De a' Papisták azt hisźik: hogy a' szent irás HOMALYOS, és még a' kereszłyen Embe

Emberis nem ęrtheti azt meg. *Bellar. de V.D lib. 3. cap. 2 3 Colleg pag 99.*

Még a' vesedelemben forgo néppelis vele az Ur. *Birak 6. v. 13.* LIII Mert az kit szeret az Ur meg dorgallya. *Sid. 12. v 6 7.*

De a' Pápisták ellenęben solnak igy: Az Calvinista vallàst, a' Boldogtalanságbolis könyű meg itęlni, hogy hamis. *Bellar. lib. 4. de Eccl. milit. cap. ult.*

Ne miellyerek jo szaim! LIV hogj az Assony állatok kal hallyatok; mert az Urnak nępei vetkeztetések. *1. Sam 2. v. 22. 23. 24.* Ide valo ez; Ki rekedęnek a' Paráznák az szent Városbul. *Jelen. 22. v. 15.*

De a' Pàpisták felől igy sol Tolletus jesuita: A' mi Ecclsieànak immar regtűl fogva el szenvede a' Papoknak az

Aſſonyokkal edgyütt való lakáſokat. *De Iuſtr. Sac. lib. 4. cap. 16.*

LV. Meg eskűdtem, hogy az Eli háza népeinek gonoſsága ſoha őrőkke ſemmivel el nem tőrűltetik. *1. Sam. 3. v. 24.* Mi-is itt állunk meg: Senki váltságot nem adhat az ő Lelkéjért. *Math 16. v. 26.*

De a' Pápiſták adhatnak váltságot, és megis ſabadittyák a' Lelkeket Purgátoriumbul. *Lomb. lib. 1. 4. Diſt. 45 Bellar. lib. 2. de Purg. cap. 25.*

LVI El nyerek az Iſten ládáját, s' az Eli Pap két fiai-is meg halának. *1. Sam. 4. v. 11.* Ezt ſem ſakaſztyuk innétel: Az kit Iſten meg akar ölni nem véſik az inteſt, s' az Frig Lada ſem menti meg. *1. Sam. 2. v. 25.*

De a' Pápiſták máſt mondanak: A'ki Agnus Deit hordoz

doz magával nem űti meg azt mennyűtől kű, ſem egyéb nyavalya nem árt annak. *Sacr. Cerem. Eccl. lib. 1. tit. 7. cap. De. Conſer. Agn. Dei.*

LVII. Az Kiralye léſſen az Orſág, Mezők, kertek, Uralkodás Dezma. &c. *1. Sam. 8. v. 11. 18.* Mi is vallyuk, hoy az nemi végtségek Kiralyi Uralkodnak de, a' Chriſtus Tanitványi nem, ugy. *Luc. 22. v. 25.*

De a' Pápiſták el vettik azokat a' külső Magiſtrátuſtul, és mind azokat a' Pápának adták holott ő mind téſi az Imperatort, s' mind penig le veti. *Bellar. de Pont. R. lib 5. cap. 6.*

LVIII. Ha az Urnak ſavát nem fogadángyátok, az Urnak keze léſſen ellenetek, és mind ti magatok mind a' ti Kiralyotok el vész. *1. Sám. 12. v. 15. 25.* Itt zéng

ezis: El vesz az en Nępem, mert tudomany nelkůl valo, és el feletkezett az ő Urának Istenének tőrvényirůl. *Hós* 4 *v.* 6.

De az Pápistáknal elęg Catholicusi tiztit tselekeszi az kősęg, ha azt mondgya hogy Catholicus, ha egyebet nem tudis; *Coll. Anglo-Rhem. annot. in Luc.* 12, & 11. és ez veszedelemnek nem okà, hanem az Lutteristà es Calvinistà vallás. *Colleg. Iaur. pag* 6.

LIX Nints az ember ki nem vętkeznék. 1. *Kir.* 8. *v.* 46. Mi-is hiszůk, hogy nintsen az ki jot tselekednęk, hogy áz tőrvęnyt bę tőltvęn abbol igazulhatna meg *Rom.* 3 *v.* 10. 11. 12. 19. 20. 23.

De az Pápisták vallyák, hogy vagyon, mert kőnyű az Isten parantsolatit megőrizni és bè tőlteni. *Coll. Iaur. pag.* 68. *v.* 69.

LX Az Isten egyedůl láttya az

Embereknek sive gondolatyát 1. *Kir* 8. *v.* 39. Innen van ez, hogj az meg holt Ember nem tud, gya ha meg boldogulnak-is: az ő fiai ha meg szęgenůlnekis nem vészi eszében. *Iób.* 14. *v.* 20. 21.

De a' Papistaknal az meg dicsőjůltt Szentekis lattyak és tugyak áz Esedezőknek kőnőrgéseket. *Hugó de Sacr. lib.* 2. *par.* 16. *c. ult. Coll. Iaur. pag.* 81, 82.

Meg hagyok Izraelben hęt LXI Ezer Embert, kiknek az ő tęrdek meg nem hajlott az Bálnak. 1. *Kir.* 19. *v.* 18 Még is igy sol Illyès: CSAK EN egyedůl marattam, *v.* 10, 14. mert nem láttya vala az igaz Sido, ki TITKON valò Sido. *Rom.* 2. *v.* 29.

De az Pápisták nem hiszik ezt, mert ő nálok mindenkor látni kell az Ecclęsiát, loha ugy mond nemis volt láthatatlan. *Coll. Iaur. pag.* 22, 23.

Ezekh

LXII. Ezechiás el tőrę az oltárokat, kępeket, értz kigyót: 2. *Kir.* 18. *v.* 4. Ugyanis el kell hánni az idegen Isteneket, rontani az Berkeket, *Ios.* 24 *v.* 23. mert Istenes dolog azokat el tőrni, 2. *Kir.* 23. *v.* 12 13 14.

De az Pápisták azokat el rontani, mellyek tißteltetnek, ßentsęg tőręsnek, ęs nagy latorságnak mongyák. *Bellar. in Præfat. de Eccl. triumph. tom.* 1. *Controv* 7.

LXIII Az Tőrvęny kőnyvből kel reformàtiót inditani, *Nehem.* 8 *réß.* igy penig: Meg van irva: Az ęn házam Imátságnak háza &c Es kezdgye el oßtán ki űzni az Templomból &c. *Luk* 19. *v.* 45. 46 47.

De az Pápisták nem engedik ezt, fęltvęn az siros kontsot, hanem tsak az Cònciliumra, s' annak vęgezęsire bizzák az dolgot, ha ßinte az Apostoli-

postoli Constitutio ellen vęgezis. *Abb. Bat. Epist. ad Bat. Doct.* 12 *pag.* 35. 36. *Concil. Trid. in Motu proprio Pii* IV. *pag.* 300 & *Sess.* 5. *Cap.* 1. *pag.* 26.

Az Léviták az Tőrvęnt, az. LXIV
tőrvęnyből magyarázzák vala. *Nehem.* 8. *v.* 8. Bizonyos is ez, hogy az Sz. irás tęßi az Embert BŐLTSE, (itt az irás magyarázás) az idvessęgre, a' Iesus Christusban valo hit által. 2. *Tim.* 3 *v.* 15.

De az Pápisták az Ecclęsiátol vęßik annak ęrtelmit, ęs magyarázattyàt. *Kalauz. lib.* 7. *cap.* 2. & 5. *Alph. de Castr. lib.* 6. *adv. hær. tit. Euch.*

Minden ęteltől, ęs italtol valo LXV.
maga meg fogásban áll az Bőjt *Esther.* 4. *v.* 16.

De az Pápistákn ál kiváltkęppen az hus ęteltől valo tartoztatásban. *Bell. lib.* 2. *de bon. op. cap.* 5.

Vallyon

LXVI Vallyon s- az halando Ember az Istennèl igazb lehetè? Imè az ő Angyaliban-is talált bűnt, menyivel inkabb talál az főldből tsinált házakban lakozókban! *Iób. 4. v. 17, 18, 19.* Ezis íde tèrűlt: Imé Isten engem te magaddal tőrvényben állatß! kitsoda tehet tißtát az tißtátalanbol? *Iób. 14. v. 34,* mert énis vétkeztem. *Iób. 7. v. 20.*

De az Papistak tehetnek, mert Maria-is bűn nelkűl fogantatot Kereßtőlő janosnak-is tselekedett vetke nem talaltatot azt mongyak. *Concil Trid Sess 5. Deor de Pecc orig Bel lib 4 de am Gr cap. 15 16 & de Mon. lib 2. cap 39.* Az igazaknak-is jo tselekedetek oly tőkelletesek hogj az tőrveny be tőltesin fellyúl is tselekeßnek oly jot mely; ketele-

keteleniti Istent az kivalkeppen valo ditsőssęg meg adásra. *Pet. a Soto in Ass Cath de lege pág 19 Bell lib 2. de Mon cáp. 9.* LXVII.

Mi modon lehetne igaz az Ember ha az erős Istenhez hasonlitátnęk. *Iob 9 v. 2.* mert nincs egj igazis ki meg alhatna Isten előtt *Sölt 130. v. es 143 v. 2.*

De az Papistak irjak hogj igenis van mert ha nem volna, soha senki nem gerjedneugy fel, a' jotselekedetékre. *Less Consult. Med 1. pag 12. 13.*

ENIS jol TUDOM hogy az en meg valtom èl: ęs hogy az utolso Ember az főldbűl fel tamad: Tovabbá minek. utanna fel ebredek ezen testben ugyàn ennen ma gám, nem mas, àz en ßemeimmel latom meg az Istent. *Iob 19, 25. 26 27.* LXVIII.

Mi-is

Mi-is, TUDGYUK, hogy ha ez földi házunknak hajléka el bomol, épületünk lészen Istentül az kéz nélkül tsinált mennyben. 2. *Cor.* 5 *v.* 1.

De az Pápisták noha hisik az örök életet, de nem tugják kié, (ha övéké, vagy máié) lészen? *Colleg. Iaur. pag.* 73.

LXIX. Az Gonoszok jo egésségben élnek, vénséget érnek, jo erővel birnak, állandók, házok békességes az félelemtül. Iob. 21. *v.* 7. 8. 9. Ehez igy-is szolluk: Ha Dorgálás nélkül vattok, FATYAK vattok. *Sid.* 12. *v.* 8.

De az Pápisták azt az ideig valo világi boldogságot állatyák az igaz Ecclésia jelének. *Bell. lib.* 4. *de Eccl. mil. cap. ult. Greg. de Valent. par.* 1. *Anal. pag.* 41.

LXX. Boldog Ember kinek az Ur tör-

törvényiben, vagyon gyönyörüsége, arrol éjjel és nappal gondolkodván. *Sól.* 1. *v.* 1, 2. Mert azok az Christus Iuhai, kik az ő beszédit hálgattyák. *Ian.* 10. *és Sól.* 19.

De az Pápisták Boldogtalannak mongyák igy szolván: Hejában lévő áz Szent iráshoz valo folyamodás, mert az mellett minden ostromlás ellen nem maradhatni meg. *Abb. Bat. Epist. ad Bat. Doctr.* 28. *pag.* 99. Es abbol nem-is esmerhetni meg az igaz Ecclésiát. *Bellár. lib.* 4. *de Eccl.* LXXI *mil. cap.* 2. *per tot.*

Az Ure az meg szabaditás. *Sól.* 3. *v.* 9. Ez-is itt. Az Ur az ő ditsőséget nem adgya másnak. *Esa.* 42. *v.* 8.

De az Pápistáknál, Máriaé az a' szabaditás, mert ő rontotta meg az kigyo fejét. *Oser. tom.* 1. *Conc. pag.* 412. *&* 474.

LXXII Csak Isten az Szíveknek é
Veséknek igaz látó Istene, ü
azoknak vísgálója. *Sólt. 7. v. 10. Jó*
2. v. 23.

De az Pápisták szava kén
Az Angyalok-is ollyanok. *Mart. in*
Elucid. Theol. lib. 2 pag. 38.

LXXIII. Az kitsinyeknek, és Cse
szopoknak szájok által erősí
tetted meg az te hatalmadat
Sólt. 8. v. 2. Ez-is jól esik: Senki a
te ifjuságodat meg ne vesse
2. Tim. 4. v. 12.

De az Pápisták nál Sub
diaconusnak 14. esztendő
előtt senki nem tétetik, Dia
conusnak, 25 esztendő előtt
Præsbiternek 30 esztendő előtt
az után választhassék oltán Pü
spökségre, mint meg vagyon
LXXIV írva: *Nicol. 1 Pont. can. dist. 77, 78*

Az Háborgato Hitetlen
minden időben szerentsés
messe

messze vetette az Ur itélletit
az ő szemé elől, minden ellen-
ségit tsufollya, azt gondollya,
soha örökké meg nem indit-
tatik, nyavalya nélkül lészen,
nyelve alatt ártalom és álnok-
ság van. *Sólt. 10. v. 4, 5, 6 7.*

De a' Pápisták az illyeneket
nem tartyák hitetlen Ember
jeleinek, mert ők-is azonokat
tselekesik: mint ez vagy tsak
az Collegiumbol-is, ki tettsik,
az hol sitok, atok, tsufolás,
kevélség, az Ur itélletinek
messze verése bőven van &c.

Nintsen az ki jot tselked- LXXV.
gyék, TSAK EGY IS, *sólt. 14. v.*
2. 3. Az az, mindenéstül tökélletes;
mert az ki az egész törvént
meg tartándgya, és egyben
vétkezéndik az egész törvény-

nęk megrontáſaban bűnös az. *Iacab. 2. v. 10.*

De a' Papiſták meg ſajtolták ezt im igy: Noha valaha vękeztünk, mind az által jo cselekedettel az tőrvęnyt bę tőltyük. *Bellar. lib. 4. de Iuſtf. cap. 11. 13. & lib. 2. de Mon. cap. 7. & paſsim.*

LXXVI Az Ur Tanitála ęletnek ŐSVENYE. *Solt. 16. v. 11.*

De a' Papiſtáknál nem lehet REGULA a' S: irás. *Leſs. conſult. Med. 9. caus. 2. pag. 176.*

LXXVII. Az Urnak igaz tanubizonyság tętele bőltsèséget ád. *Solt. 19. v. 8.* Mert noha azt az tanubizonyſág tętelt az meg nem tert Bűnős mig nem hallya, addigh az Aſſonyiállat beſędejért hiſznek az Meſsiásnak; de mindenkor magok hallyák, maga ſavájért hiſznek, nem az Aſſonyi állat beſędejért. *Ian. 4. v. 39. 41. 42.*

De a' Pápiſtáknál a' meg tertekis (hogy már) az Iſtennęk, ès az S: iraſnak, nem a' S: iráſért s' Iſten ſavajęrt, hanem azt ſollo Eccleſiajęrt hiſznek. *Staplet. de author. Eccl. lib. 1. cap. 10. §. 3.* LXXVIII

Kicsoda tudhattya a' vętkekét? *Solt 19 v. 13.* Azert akkor Iſtennek vallást tenni igy kell kőnyőrgeni: Az en titkos bűneimtűl tiſztits meg engemet. *ibid.*

De a' Papiſták meg untak ezt, s' a' nępet minden vętkeknek, minden circumſtántiáival valo meg vallására, s' tendel elő beſęlęſęre kęſztetik a' Pap előtt. *Catech. Rom. pag. 455.* LXXIX

Męg az Ur hivei kőzzűlis nęmellyeknek csudálatos kinſenvedęſſel valo ki menetelek

van. *Solt.* 22 *v* 123. noha azok közzűl az deformált Eccleſiat reformallyák Sokan az Chriſtuſſal edgyűtt.

De a' Pápiſták a' boldogtalan ki menetelből hamiſságot koholnak. *Bellar. lib.* 4. *de Eccl. mil. cap.* 17. *Colleg. Laur. pag.* 5.

LXXX. Az Ur nem tulajdonittya a' még tett Bűnőſnek az ő bűnèt. *Solt.* 32. *v.* 2. hanem tulajdonittya az ő hitit nekie igazulàsára. *Rom.* 4. *v.* 9.

De a' Pápiſták csak Alomnak neveztęk ezt az tulajdonitaſrul valo beſzédet. *Baibius in Catech. controv. tract.* 4. *queſt.* 2.

LXXXI Vedd eſzedben ittędes Fiam! hogy más fęl ſaz Soltárok ellen meg ſámlálhatatlan a' Pápiſták vallàſa; mert csak az kit meg ſámlálhatnank is meg halladna az EZER ſámot, de azt

azt rővidſęgęrt el mulattam tudva: hanem a' ki azokkal valo ellenkezęſek olvasàsában gyönyörkődik, vegye elő bár csak a' Seraphim S: Ferencz ſerzeſebęli Bonaventura Doctortul iratott Pſalteriumot; melynek Titulusſa ez: *Boldog ſzűz Mária Siltar könyve*; Kit magyárul ki nyomtattatának a' Szűz S: katalin Klaſtromaban lęvő S: Ferencz ſerzetęſi, Bętsben Riccius Mathę által Anno. 1660. Groff Amade judith Aſſzony költęgęvel. Ebben az könyvben mind el forgattàk az URAMISTEN nevit; MARIA, s' ASZSZONYOM, Szűz, nevęre, kiben az Sz: David Szoltárival valo ellenkezęs meg haladta

à' hęt ſáz ſámot, ha meg vi-
ſgállya akár ki-is!

LXXXII. Sionbul męgyen ki az Tőrvęny, és az Urnak beſędę jerusálembűl. *Eſa.* 2. *v.* 3. Mertamaz magaſságos jerusálem ſabados, melly mindenikűnknek Annya. *Gal.* 4. *v.* 26.

De a' Pápiſtáknak Romábul męgyen ki, és azis az ő igaz Annyok, ki Catholica Eccleſiának is mondatik. *Colleg. Iaur. pag.* 26. 27. 52. *Stapl. in Promp. Cath. Dom.* 1. *poſt. Paſcha. text.* 7. *de unit. Eccl.*

LXXXIII. Az ti tőletek rendeltetett Innępeket gyűlőli az én Lelkem. *Eſa.* 1. *v.* 14. Azért csak hijábai tiſzteltek engemet Emberek Parancsolatival. *Math.* 15. *v.* 9.

De a' Pápiſták kedveſnek tanittyák az ő tűlek Szentek tiſztelętire rendeltetett Innepetis. *Bellar. lib.* 1. *de Sanctit. Beat. cap.* 7. & 12. &c.

Az

Az nępenek tizediben
lęſſen az elevenſęg, ſent mag. LXXXIV.
Eſa. 6. *v.* 13. Ne fély hat kitsiny ſereg.

De a' Pápiſták ezt mondgyák, nem lęſſen tized rędębe elevenſęg, ſent mág; mert csak arrolis meg eſmerhetni az Calviniſta Eccleſia, s' valás hamiſságát, hogy egy ket Orſágban apadoznak. *Colleg. Iaurin. pag.* 55.

Ne tudakozzatok az ſut- LXXXV.
togva ſolloktul, hanem az Tőrvęnyre, es annak Tanitáſára halgaſſatok. *Eſa.* 8. *v.* 19. 20.

De az Pápiſták viſſájat járják, mondván: Az Eccleſiára és annak parantsolattyára kell halgatni. *Colleg. Iaurin. pag.* 63.

En vagyok az Ur, és az LXXXVI.
ęn ditsőſſęgemet nem adom máſnak. *Eſa.* 42. *v.* 8.

De az Pápisták fel oktották az Szenteket, az betegségek nemeire, és Tartományokra; mint Rochust Pestis gyogyitásra, Máriát az tengeri háboruk meg tsendesitésére: Balást torok fájás orvoslásra: Petroniust Hidegleléstül valo megbabaditásra: Raphaelt az fem fájás el vitelre: Mihalyt és Sabinust az hadban vitezség tanitásra; Miklost a' kelevények be kötözésire; Apolioniat az fog fajas enyhitésére; Petert Menyorság ajtaja meg nyitására: Lénárdot az foglyok babaditására &c. ki győznę mind elől számlálni? Am irva van a' Papistáknál!

LXXXVII Az Ur rendelte az Pogányokat vesedelemre. *Esa. 34. v. 2.* Mert az ő kezęben az Pohár, *Sóf. 75.* és az fegyver, ki is az Egben resegittetik meg. *Esa. 34. v. 5.*

De a'

De az Pápisták mongyák: Isten senkit sem rendel az vesedelemre. *Coll. Iaur. pag. 75.*

En vagyok, ki el törlöm LXXXIX alnokságidat, én magamért. *Esa. 43. v. 25.* Mert én Ur vagyók te meg Váltód. *Esa. 44. v. 22, 24.*

De az Pápistáknál, nęmelj casusokban csak az Pápa botsátya meg az bünt: nęmellyekben az Cárdinálok-is, nęmellyekben penig még az Püspökök, s' Papok is. *Casus Papál. Episc. Excomm. Viennæ impr. Anno 1516. die 11. Martii.*

En vagyok az Ur, ki az LXXXX világosságot formáltam, az Setętsęget teremtettem: bękesęget szerzek, s' gonosz teremtek, *Esa. 45. v. 6, 7.* és pusztitót az vesztésre. *Esa. 54 v. 16.* Ugyan-is még Pilátus, s' Heródes, &c. tselekedetekis siam meg élese-

ben

ben az en kezeim rendeltek, volt el. *Csel.* 4. *v.* 27. 28.

De az Pápisták káromkodásnak tartyák ezt, hogy Isten kezei rendelnék el az Bűnősök tselekedeteket *Coll Iau Quæst* 3 *p.* 65

XC. Az Mesiás meg rontatott az mi bűneinkert, *Esa* 53. *v.* 5. ugi penig, hogy nincsen mar azoknak SEMI karhoztatások, kik az jesus Christusban vadnak. *Rom* 8. *v.* 1.

De az Pápisták tagadgyák ezt mondván Az tselekedetekerint való vétkekert magunknak kel eleget teni *Bona. lib* 3. *Sent. dist* 20. Es még az Bűn bocsanatutan is sen marad az bűn ideigvalo bűntetése. *Concil Trid. Sess.* 6. *can.* 30. *Less Cons. Med* 11.

XCI. Nyugosnak azoknak teſtek ágyas házokban, kik jarnak az Ur előtt. *Esa* 57 *v.* 2. MERT bűnnek bűn-

bűnteteſe, midőn az MEGholtak teremei ki hanyatnak- *Ieremias.* 8. *v.* 1.

De az Pápisták irják hogy: ki kell áſni a' Szentek teremit, s' az kőſſegnek mutogatni- *Thom. pár.* 3. *Quæſt* 251 *art* 4.

Az igaz lelki bűjt, az: a' XCII Gonoſſágnak kőteléit el oldani, az Ehezőknek kenyeret ſegni. *Eſa.* 58. *v.* 6, 7.

De az Pápisták nál ſabados akkor meg ręſegedni, borral tőltőzni, &c. mert az ő nalok az Bűjt ha Pęnteken, Szombaton, s' egjeb bűjt napokon huſt nem ębnek. *Colleg. Iaur.* Q 3. *pag.* 84 85.

Egyedűl tekertem a' Sajtót, XCIII és az nępek kőzzűl SENKI nem volt velem: mert a' nępnek SENKI nem volt Segitője. *Eſa.* 63. *v.* 3. 5.

De

De Pápisták magokatis belé avattyák az váltsagban az jo cselekedetekkel, és magok Nagy Penteki cáftigalásával, *Leſs. Conſult. Med. 11. pag. 15. Catech. Trid. p. 31. Collég. Iaur. pag. 83. 84.*

XCIV Allyatok az utakon, ęs láſſátok meg: tudakozzatok az régi ősvęnyekről, mellyik légyen az igaz ut? ęs azon járjatok. *Iérem. 6. v. 16.*

De az Pápiſta parantsolat ez ellenben: Ne arrol: hanem arrol tudakozzanak, az mire az Anyaßentegjház tanit, mert az az Szent irás betüje ellen-is kötelezi az Embert. *Coll. Iaur. pag. 39, 40, 78.*

XCV. Az Embernek uta nints az ő hatalmában. *Ier. 10. v. 23.* Mert Iſtenben van még mozgásunkis. *Tsel. 17. v. 28.*

De az Pápiſtáknák hatalmokban van az magok akaratyá-is, mint mongyák: *Coll. Iaur. pag 74. 75.*

XCVI Tęrits meg Uram ęs meg tęrek, mert mínek utána meg tęritettęl engemet, meg bántam. *Iér 31. v. 18. 19.* Az hogy az könyörülő Iſtené. *Rom. 9. v 16.*

De a' Pápiſták mondgyak: nem csak az Iſtene, mert az bűnös Embernek az kegyelem előtt van tehetsęge arra, hogy magat el kęßittse az meg tęrésre, igazuláſra, s' kegyelseg munkáira. *Bell. lib 6. degra. & lib. árb. cap. 9. 10. 15. &c. Concil. Trid. Seſs. 6. can. 4.*

XCVII Az ti Atyáitoknak parancsolatiban ne járjatok. *Ezech. 20. v. 18.* Mert azokis tęv elygettek nęha. *Sid 3. v. 15. 19.*

De a' Pápiſták mondgyak: Igenis abban járjunk, mert a' régiség

regiség jele az Ecclesia igazságának. *Colleg. pag. 31. 32. Thom. Boz. lib. 3. d. Sign. Eccl. cap. 9.*

XCVIII. Az igaz Ember hitivel él. *Hab. 2. v. 4.* Mert az Isten igazsága vagyon minden hiveken, az Jesus Christusban való hit által. *Rom 3. v. 22.*

De a' Pápisták igaz Emberi szeretettel, félelemmel, kétkedéssel, remenységgel élnek. *Colleg. Iaur pag. 72. 73. Bell. lib. 3. de Iust cap. 13 14.*

XCIX Mit használ az faragott, vagy öntött kép? hazugságra tanit! *Hab 2. v. 18* és hejjában valóságot szól. *Zach 10. v. 2.*

De a' Pápisták hiti ként, nem tanit hazugságra, hanem Isteni tiszteletre, mert az könyve az kősségnek. *Concil. Trid Sess. 25. Adrian. Anno. 752. & v.* Jaj az ki az FANAK, azt mondgya! Serkeny fel. *Hab. 2. v. 19.*

De a'

De a' Pápisták előtt nem jaj, mert igy könyörgenek C
ÓH KERESZT! engedgy meg a' Bűnösnek. *Breviar. Rom. Sabb. infra. Hebd. Quart. Quadrag.*

Az idegen Eöltözetben öltözőket, meg látogattya az Ur CI
Soph. 1 v. 8. Ne öltözzék hát az Férfi Asszonyi öltözetben!

De a' Pápisták Serege ellene mond: mikor az Comœdián, Procesion, Lgányi, s' Asszonyi öltözetekben öltözik. *Praxis. Eccles. Rom.*

Az egész Izraël Népeinek adatott az Ur Törvénye. CII
Mal. 4. v. 4. A' Sidók méltósága (ugyanis) ez; hogy ő rájok biztatólt Isten az ő beszédet. *Rom. 3. v. 2.*

De a' Pápisták azt mondagyak: Nem csak ő rájok, Mert noha az Apocriphus

Könyvek nem ő reájok bizattattak volt, és az Isten szekrényiben nem tartattak, mindaz által az Ecclesia ugy tartya, mint az ő Testamentomi Canonhoz valokat, noha a' Sidok cánonában sem volt. *Kalauz. lib. 3. cap. 12. & 2. pag. 292.* Azért nemis a' sido nyelven irattott ő Testamentum, Authenticum, hanem az Dęák nyelvén. *Concil. Trid. Sess. 5. Decret. de Canon. Script.*

El hagytam itt a' Lokusokat, mellyekkel van a' Papisták ellenkezése, mert azok meg halladtak az ezer számokat, hanem csak a' czikkelyek ezek.

Im latod ędes Fiam! világ terétęsétől fogva sen állo, Szűz Anyai emlőm tiszta tejjelvę-

lo mennyei csepegesit, kinek ędessęges tisztaságát, vettem szerető Atyám szentsęges kebelębűl, De mégis e' világ Lelke ismereti ellen, melly szertelenűl vádol mínapi ujjitással! Oh kereszтyęn világ! serkeny fel már egyszer, s' lásd meg az világ fiai vádgyáinak helytelensęgeket, mert az kinek illy Szent irási, tiszta vallása találatik, a' Teremtęstűl fogva irattatott Sz. könyvben, (mint ennękem) nyilván annál Isten beszęde tündöklik!

SION LEANYA FIA SZOL.

O Drága mennyei emlővel meg tęrteket ęltető

edés Anyám! látom ugyan emlőd ſüz tiſztaſágát, ęs mind ez világ erről tánubizoyſág lehetne, ha az ſok *Tibi dábò* miatt ezeket bal ſemmel nem hünyoritaná; mind az által még is, Vagy hallya, vagy nem, miveld ezt, hogy ez nępnek kővęredgyęk meg ſive, ęs látván ne láſſanak, magok menthetetlenek legyenek: noſa hozzad ſámban ſüzeſſéged betses jeleit!

SION LEANYA FELEL.

a Ian 10. *Staplet lib de doctrin Prin cap 5 Stélla. in. Luc 12 Cuj jet. in. 1. Thess. 5.*

Bátor ędes Fiam! mint az felſőkből ki tettzik, leg nevezeteſben ſüzeſſęgemnek vadnak kęt betses jelei.

I. Iel. (a) *Az Iſten igéjinek, tiſztán valò vétele, hirdetéſe, és meg tartáſa.*

II. Iel. (b) *Az Sácramentomoknak igazán valò ki ſsòlgáltatáſa.*

Az Első jel mellett ezekis itt vadnak. I. (c) *Az igaſſágért valò üldöztetés*, Mártyromſág ſenyvedés ez az (d) *nyomorúſágbòl valò menetel* az vérnek mezeiről. II. (e) *Az Bárány vériben rùháinák való meg mòsása* fejérit êſe. melly (f) *hit által valò fel, öltezéſe* az Chriſtus *igazságának*. III. Az Egyházi fenyitęknek igaz ki ſsòlgáltatáſa, amaz mondás ſerinr: (g) *Az mi Szent, ne adgyátok az Ebeknek*; és (h) *ingyen ſe tárſaſkodgyatok azokkal; adattaſſanak az Sátánnak.*

b *Csele. 2 Ioh Ferus. Com. in At. 2 c p.*
c *Mat. 5.*
d *Iel: 7. 14.*
e. *ibid.*
f *Rom. 3 v. 22.*
g *Mat. 7. 6.*
h. *Cor 5 v. 5. 9. 11.*

SION LEANYA FIA.

Mi ók tęſi az Mártyrőſágot? Az Szenyvedęſé, vagy penig egyęb valamelly òk?

SION LEANIA FELEL.

Nem az ſenyvedęs tę-

ſen valakit Mártyrrá, hanem az Igaſſágnak ügye. *Aug. Epiſt.* 6.1. Hallyad azert edes Fiam, mięrt ſenyvedtek az Ręgiek?

i. *Ter.* 4. v. 38. & *Sid* 11. 4. I. Abel ſenyvedett (i) az *hit által* való igaz *áldozatèrt.*

k. *Ter.* 19. II. Lóthis ſenvyede áz (k) *jòra* valò *intefert.*

l. 1 *Kir.* 18 III. Illyés (l) hogy *Bálita* nem lett

m. *Kir.* 17. Az Báálitaſág penig ebben ál-

n. *ibid,* lott. 1. (m) ôltárokat, ęs berkeket tsináltatni. 2. (n) Báált,

o. *Kir.* 18. az az Bálvànyt tiſztelni. 3. (o)

p. *ibid.* Aldozatkor ugrándozni. 4. (p) Magokat metęlni, ęs ollyankor vęrben keverni. 5.

q. *ibid.* 1. *Dan.* 6. (q) Sokan lenni. 4. Szenyvedett Daniel (r) *Iſtenéhez nyujtott kö yörgéſeirt* 5. Zachariás az Jójáda Papfia (s) *az igaſſág* prædicálláſért. 6. Az

s. 2. *Cor.* 24. v. 20. Chriſtus-is az Bűn meg feddęſeęrt, ęs az Evangeliom hirde

hirdetęſejęrt.)(

SION LEANIA FIA SZOL.

Mitsoda fogáſokat fogtanak azokra az Mártyrokra, ęs mitsoda ſin alatt üldőztęk üket?

SION LEANYA FELEL.

Cain azt fogá Abelre, hogy (t) *Vra* ákar lenni: Lóthra Sodomá, hogy (u) *egyedül jövevèny lévén törvényt akar ſzabni.* Illyés (x) *Izraël háboritònak* kiáltatik; mint Eliſæuſnak is az király fejét akarja vètetni, azt mondván: 2. *Kir.* 6. hogy ő vòlna oka az ehségnek. Daniel penig. (y) *criminê læsæ majeſtatis* vádoltatik. *summa ſummarum*, az Chriſtust im mind ezekkel vádlák. 1. Minden tőrvęnyes (2) hivatal nélkül prædikáll, mint Kereſztelő Iánosis 2. Hog

t *Ter.* 4. 7.
u *Ter* 19. 9
x 1. *Kira.* 18. v. 17.
y *Dan* 6. v. 14.
z *Mat.* 21. v. 23.

magát (j) Mesliásnak, s' Isten fiának mongya. 3. Az Moses (v) Tőrvęnyit nem tartya meg, s' az nępet el hiteti. 4. Az jo tselekedetek érdemit el tőrli (a) s, Evangéliomot hirdet. 5. Az Szombatot (b) meg rontya. 6. Az Hiveknek bűnőket (c) nyilván botsáttya meg. 7. Az Templomot (d) harmad nap le rontya s' ismet hármad nap fel epiti.

8. Hogy az ő tanitvãnyi (e) mosdatlan kézzel èßnek. es az, tráditiòkat nem tartyák meg. 9 Az Csaßárnak (f) adòt adni tilalmaz. 10. Hogy Sidok (g) Kirallyának is monta magát. 11. Az Bűnősőkkel tarsolkodik. (h) Réßeges, tobzódó. s' bűnős. Egy ßóval tsak azon voltanak.

j Mat. 26. v. 64. 65.
v Ian. 7. v 19. és 12
a Math 11
b Ian. 9. v. 16.
c Luk. 5. v. 21.
d Math. 26. v. 61.
e Mat. 15 v. 2.
f Mat. 22. v. 16. 17. 18.
g Ian. 19. v. 12.
h Matth. 11. v. 19. és Ian. 9. v 24.

voltanak, hogy ez kęt nevezetes vádot erőssitthessęk, ugy mint: hogy Isten ellen károm kodò, ęs az Felső hatalmasság ellen Pártotűtő.

Ezeneket fógják édes Fiam! ma is az èn ideigh valò árváimra, mint amaz jeles Dávidomrais amaz nem òrvoslo, de méreggel tellyes *Ispitályiyában* egy *Frater immisericordiæ* Kassán fenę foga fejęrit, hogy el hitesse az nęppel, hogy. *blasphemus in Deum*, és *seditios in Patriam, Crimine læsæ Majestatis?* ez énekęrt űldőztęk eleitűl fogva az Enyęimet, az mellyekęrt az Ręgiekęt? mint ez ki tetzik az òda fel meg jedzet. Martyrok laistromábul, ęs az mindennapi Experientiabul. Mind az által akár mint vá-

dollyon engem az Babyloni-
ai Világh! De ęn immár min-
dennek ſeme eleiben hòzám,
ſůzeſſęgem jeleit, meg nyug-
ſom azęrt ez centrumon: Va-
lakik azon fogásokkal vádol-
tatnak, ęs azonokęrt is ölet-
tettnek megh, mellyekęrt az
Ręgi Sz. Mártyrok, s, az Chri-
ſtus, De azok igaz Mártyrok,
De az Evangęlicuſok azon
fogásokkal Vádoltatnak, azo-
nokęrtis ölettettnek meg,
mellyekęrt az Ręgiek. Azęrt
az Evangęlicusok igaz Már-
tyrok. Az Kiſſeb fogásis igaz
az első után: 1. Mert az
hit által valo áldozat igazſá-
ga állatásájęrt kergettetnek. 2.
Hogy Bááliták nem lęſznek,
oltárokat, berkeket nem tsi-
nálnak

nálnak, kępeket, bálványo-
kat nem tiſztelnek, nem úgrán-
doznak, proceſſioznak mago-
kat vęrbennem keverik, nem
cástigállyak, hogy Sokan nin
tsenek. 3. Hogy egyedůl Is-
tennek, ęs nem az Szentek
nek kőnyőrgenek. 4. Az Bűnt
meg feddik, s' Evangelio-
mot hirdetnek.

2. Hogy azon fogàsokat fog
ják reájok, mind Isten, s'
mind ez Világh láttya, az ki
látni akarja, Azęrt immar, ha
igaz Martyrok, ůgyek ęs Val
làsokis igaz, De amaz elsö i-
gaz: Azęrt az útòlsois. Ha pe-
nig az útólsoigaz, Tehát az Pá
pistáknak azzal ęs Szent iráſ-
sal ęllęnkęző Vallások, nem
igaz. Męltán is, mert (i) Va-
làmi

lami, azon kivűl hirdetik, az mi hirdettetett, Atok.

De az Pápisták Vallása tsak az ö Testamentom kivűl is 102 articulusban hirdettetett, mint mi meg mutatok. Tehát az Papisták Vallása Szent Pál ſava- ként ATOK, Tehát át kozott: Tehát bizony nem igáz. Ezeket jésuita faragá
k Iel. 3. 22 maganyakában Hallya meg azęrt immár (k) Az kinek fűle Van mit mond az Lęlek
l. ibid. v. 20. az Gyűlekezeteknek: (l) IME AZ AITO ELÖT ALLOK, ES ZŐRGETEK; AZ KI MEGH NYITTYA, BE MEGYEK HOZZA, ES Ő VELE VATSORALOK, ES Ő-IS EN VELEM. Uram! adgy meg nyilott Ajtot hát mi előn

mi előnkben, mellyet Sòhá enki bé ne tehessen!

NEGIEDIK RESZ.

Mellyben van edgy meg tèrö Bünös Embernek meg tèrèse, vallàs tètele, ês azon valo Angyalis Mennyei EöRöM:

Az Lęleknek Szivivel valo Dialogismussa által.

Soliloquiumja az meg tęrő Bűnős Léleknek.

O minden űdőknęl fellyebb bersűllendő idő! mellyben illy Lelki emlőnn az meg tęrt Lęlek legeltettetik Bizony az előtt, Soha nem hittem volna en ez emlőnek illy ręgisęgét, mert hogy ez Anya s' Lelki

s' Lelki Galamb az igaz kő-
ßikla haſadękjában, az Ieſus
véres Sebeiben, vagy amaz
Puſztában mulatozott, s' nem
láthattam, azt tuttam áz előtt
nem is volt, hogy nęha vęr-
ben borùlt, s' az Iſten tem-
ploma tornátzában el rejte-
zett, azt véltem, màr ugyan
tőbbę nemis láthatom, hogy
hajadon el futa s' iſmet haza
juta, jol meg ſem eſmerhet-
tem: innęt ęnis Uj vallásùnak
kiáltottam, De moſt veßem
eßemben merő hamiſlágnak
lennî, ez világ ßemfény veß-
tő hitegetęſit. Begh nagy kárt
vall volt hát, ki az alkama-
toſſágokat árron nem vęßi
meg! mert lám moſt telęk bé
amaz mondás: *Edgy òra néhja obb ßáz-*
nál

nál. O Bizony nem ßáznál! hanem
egęß èletemnél jobb lőn ez
moſtani itt valò lętem, nem
adnám ęn ez òrát, tellyes ęle
temen, mert azt mind el veß-
tegettem, s' az Teſt ßilaj ké-
nyire kőltőttem! De kelly fel
ò ęn ßivem! mert ideje im-
már az álombul felſerkenni:
moſt-is az idveſſęgnek napja,
né kemęnyits meg magadat:
hanem kelly fel, s' egyęl az
ßővetsęgnek kővetitől kűlde-
tett lelki kováßtalan Pogátsá-
ban, mert hoßu utad van: kellj
fel, ne kęsleltess engem is,
tęrjűnk amaz igaz Anya ke-
belęben, ditsőſléges emlőire,
őrők ßállásunkra: Vedd fel
hát oh én Sivem! ſiralmas
Lelki Páltzádat s' indúlly ha-
za őrők

za őrők hazádban

Bűnős Sziv.

Mit akarß teminden Bűnnek Potsadékja? mit nogatß illy kęsőn ennyire, holott jobb űdődet ęz világ ßerelmire kőltetted? Vajki sok ßor fogatkoztál hogy meg tęrß, de azzal engemis tsak fojtogattál! azt mondád hogy el mègy az ßőlőben, maga otthon marattál! avagy nem jutnaké eßedben alnokságid igái, mellyekben nyakadot tetted? Mi nem ollyan kőnyű az meg tęręs, mint te azt gondolod.

M. T. Bűnős Lęlek.

Ne kęsleltess óęn Szivem! lám téged-is hivlak, mi ęrt nem vęßß bùtsùt hathamar ez világ

ez világi hivságtul? Vajha tudnád, melly jora hivlak, bizony futva sietnél meg váltò lesusom ßentséges lábai eleiben! emeld fel azert magadat s' lássad. 1. Az ßent városba hivlak, melly-is, melly drága lęgyen, fűl nem hallotta, ßem nem látta, Elme vòltakępen meg nem gondolhattya; Oh őrőkké valo Bôldoghság! ide nem sietßé? 2. Az Pátriárchák, Prophęták, Christus, ęs minden ęzentek őrvendező Seregęben untatlak, s' azokkal valo beßèlgetęsre nem indulßé? 3. Az őrőkkę valo őrőmre kèßtetlek, męg-is siralomban akarodé inkább áßtatni kőnyves ßemeidet? 4. Allélúja ęneklésre serken

gétlek, s' nagyobbra betsülledę az jaj ſot, s' fog tsikorgataſt. 5. Az Fejér ruhákban valo öltözęsre, s' korona el vételre öſtönözlek, s' megis kedvesnek itęledę lenni az motskos ruhát, és az Pokoli csintsétereket viſelni? Oh csak meddig ſem emelkedhető, s' menyei jokrul nem gondolkozhato, földhöz ragadott Emberi Sziv! Vagy jobbę, hogy megis az héjában valoſágban mulatoſſ? hiſſem az a' bűnnek idő ig valo haſznál! Undel, hát im már undel, mert Iſtenem ſentséges malaſztya-is jelen! noſza hát immar ębredgyſel, s' keſerves könyhullatáſokkal bękęlyünk Iſtenünk ſ. kęzeihez!

Bűnös

Bűnös Sziv.

Mi haſzna jo Lęlek, hogy annyira untatz? Te volt ál vólna hajdon Zábolán, ha akkor kemęnyen engem nem tartottal, kęső immár az meg tęręs, júſlon eſzedben, mitsoda bűnöket tselekedtünk titkos helyeken, azokrul, már moſt mind tanubizonyſágot tęſzen a' kis Biro, a' nagy Biro előtt. Azért ha ſin. te akarnekis meg terni, nem lehet tűlem, hagy bękęt azert, hadd nyugodgyam meg egy keveſſę bűneim csendes nyoſolyájan.

M. T. Bűnös Lelek.

OH Bűnben meg átalkodott Baromi, s' ſene Be-

ſtiai kegyetlen Sziv! hogy ſemengem nem tudſz ſanni ſem magad ſorſat meg keſerülni ſen volna még az Nap, csak velem edgyütt keſerves vllás tętellel zokognál, s' botsátkoznánk Istenünk ſentsęges kezire, ort lelnenk gyogyulást halálos Sebeinek: kęrlek mégis keseredgy meg, hogy amaz jot eddig nem kereſtük, nem jött el még az Estve, ha ſintetizen edgy az ora-is, csak menyunk el a' ſölšben az munkára, majd meg látod estve felé valo ſomoruságuk után, reggeli örömre viradunk.

Meg tért Bünös Lélek vallás tętele Szivével edgyütt.

Oh Izra-

OH Izraël Házából el tęvelyedett mételyes juhokon ſánnakozo Izraël Remęnſęge Dicsőſſęges Szent Ur Isten! kinek ſęk előtt még amaz hűſön nęgy vęnekis le rakják arany koronájokat, menyivel ęn inkább minden Bűnnek Potsadękja, ne aláznám meg magamot, Mennyei Felſęged előtt? Holott az ęn Anyamis bűnben melegitvęn, bűnös vęrben mezitelenül ſűletętem; akkoris jelentven nyavalyás Sorſomat, hármas jajokkal kőſőnęk az Elők kőzęezt mondván: jaj, jaj, jaj! Jaj-is bizony ſzűletęſem! Eletemis jaj! Halálomis jaj lęſ!

Mat 15. v. 24 Ier. 14 v. 8 Iel 4. v. 10.

Solt. 51. v. 7.

Ier 31. 20.

ha ſentſęges tágaid rajtam ked-
vemre tartott gyermkeden
Hos 11. 8. meg nem indulnak; és ſived
benned meg ęſvęn meg nem
Luc. 16. 7. ſánándod igyekezetidet! U-
gyannis ędes Iſtenem! ha Ra-
váſt vęſek ęletemnek, ſok
nyolczvannál tőbbet kelletik
tennem bűneim Laiſtroma-
Luc 15. v. ban; Mert bizonnyal ęn kę-
11. 22 rém ki el hajdon Męltoságod-
tul, męg Első Szűleimben Pa-
radicsomi Eőrőkſęgednek, és
meg ſummálhatatlan kęntsed-
nek ręám nęzendő ręſit; kit
olly ſertelenül pazarlęk el te-
ſtem gőgős kivánſagira, hogy
ęhen, ſomjan, s'mezitelenül,
niavaláſó maradván, kęnſerit
tetem jőni Dicsőſſęges ſerel-
med Udvara kapuja eleiben;
hol is

hol-is le borulván, illy zoko-
gáſſal tellyes Suplicatiot irok
kőnyhullatáſimmal: En Uram!
En Iſtenem! Magaſságbeli, Solt. 51
erős Boſſu állo, Mindenhato! v. 6.
Vętkeztem a' te ſemeid előtt,
Te neked csak te neked vęt-
keztem, a' te látáſodra gonoſt
cselekedvęn: En vagyok! En!
ki minden Bűnőſt fellyül ha-
ladván ſivemtül ujjonnan ki
gondolt, ujjabb, ujjabb álnok
ságival Felſęgedet meg ban-
tottam, ki lelkemben meg hal-
ladtam ręgen Námán belpok- 2 Kir 5. v.
losságát, ſivemben penig Pha- Kijöv. 12 v.
ráonak kemęnyſegit, holott
még csak annyira is nem in-
dultam meg csapáſidon, mi-
dőn ſivemet csak egy oraig Rom. 2. v.
tarto aldozatra bocsátani ſem 5.
igér-

igertem. Oh en ſivemnek Adamás kőhőz haſonlo kemęyſege! Meg halladtad hiſzem eddig annakis kemęnyſęgit, lęlkem iſmereti errőla bizonyság! Mert eléggę rajta valának, amaz Lelki orvoſok, hogy tegedet idvezitőm piro; vęriben mártván meg ſzelidittsenek, de még eddig csak ſzilajkodál! Teis azonban ędes Uram! vallyon s' mivel nem orvoſoltal? de lam akkoris tettzęnek ki dőlyfős tetemimnek örők veſzedelmemre ſok meg hant tőrei! mellyekben undok vętkeimnek csintsérivel mind ez oraig kőtőzve
Rom. 7. 1. 24. tartatom: Oh En nyavalyás Ember! kicsoda ſzabadit meg az halálnak teſtębűl? O! Vajha el jőne

el jőne az ora, melyben az én moſtaani dòlgomis fordulna jora! Bizony akkor lennék ęnis ujjonnan ez Vilagra! De lam mind eddigh el rejtették en előlem az én meg látogatáſomnak napjainak eſméreti, ęs bűneimnek tűlem valo el hanyáſinak tehetſęgi! Halálnak, ęs Haragnak vagyok hát fia édes Iſtenem termęſzetem ſzerint! Mert ha Adám egyſzeri eſetejęrt, az Paraditsombòl ki üzetęk, hát ſzegęny Lelkem mit nem ęrdemlene ſzokſzori bűntételęjęrt? En Vagyok, ki bűneimęrt előtted az nyár levélnęl inkább reſzketek, látván bűneim ellen valo keminy itęletedet. O! hová fogjam hát

Solt. 4. v. 7. és 102. v. 14.
Luc. 19. v. 42.
Eph. 2. v. 3.
Ter. 3. v.

már nyomorúlt el vesett fejemet? Ha fejem felibe tekintek, ott látom állani kivont tőrrel, jerusálem elleniben amaz Eőldőklő Angyalt! Ha Lábaim alá nézek, ott az Pokol torka tátogh, várván az

2. Sam. 24. v. 16. 17.

Zach. 3. 1.

főrnyű kénokra: Ha jobomra vetem szemeimet, ott az Sátán áll mellettem, kinek szájából égő tűz láng, rohog réjám: Ha bal kézre fordulok, ott az Test, halal, s' világh, mind ellenem tőrekednek: Ha hátra figyelmezek, utánnam Bűneim Tábori kiáltásokat hallom, ezt mondván: *Mi te múnkáid vagyúnk, s' tégedet követiünk*: Ha előre szemlélek, ott látom irva amaz Sententiat: Átkozott, valaki meg nem marad mind azok

Törv. 27. v. 26.

ban, valamellyek meg vadnak irattatván a' Törvényben.

Mind ezekben kinek mutassam be siralmas Suplicatiomat? Az Angyaloknakę? Azok irtoz nak illy rut Bűnőstűl, és ugyan velem sem akarnak jarni! Az Szentek kőzzűl valamellyiknekę? jaj bizony Abrahám nem tud engem s' az Izraelis nem esmer! Az Emberekneke? AZOK-IS illy rut bűnők alatt fekűsznek, s' magokkal is jol tehetetlenek! Nem megyek Uram máshoz semmikeppen, nem, hanem csak te hozzad, és ha meg ölsz is, mégis csak te benned remęnlek: ha azt mondodis, hogy nem kellek, mégis csak te hozzád ragaszkodom. Ha Eb,

Iob 5. v. 1. Esa. 63. v. 16 Iob. 14. v. 22.

Iob. 13. v. 15.

Math. 15. v. 26. 27.

nek

nek, kőlyőknek kiáltaßis,
Solt. 77. v. megis labaid Sámolya eleiben
v. 8 9. 10. borulván, kegyelmeſſęged aßtala alat mulatozok: Ha előled el űßis, megis kőnyben labbo ßemeimet réád forditom: Mert te nem mind őrőkkę haragßol, hanem engem ſujtolo veßßődet el tőrvęn, vęgtere a' tűzre ereßted. Oh ędes
Solt. 56. v. 9. Uram! ßeggyed hat tőmlődben ßiralmas kőnyhullaráſimat, ęs irjad Laiſtromodban
Luc. 18. v. azert, kinek ßive eſdekęk az
13. Hos. 14. v. 4. előtted ſirankozo lelkeken: Botsáſſad elődben ßivem kiſſebb ſohájtásáris, s' tęgyed Atyai kebeledben amaz bűnős Publicanus ohajtásával, hogy lellyen nálad arva ſejemis kegyelmet. Márcsád azęrt ęn

ßeretŐ ßent Atyám! amaz Bárány buzgo vęriben kemęny kŐ ßivemet, ęs ſok bűneimnek Ráskáit gyűjcs egybe bűn botsáto kegyelmed ßelęvel, s' őllyed a' Jeſus oldalábul ki folyt vęres tengerben ßemeimet penig fordics amaz igaz fel emelt tetett ercz kigyora, hadd gyogyullyanak meg Pokoli tűzes kigyoimnak rajtam lévŐ halálos mardoſaſi. Ne fogyon el hát a' te Atyai ßerelmed, és ne lęgyen vege a' te kegyelmednek, hogy engem egyedűl előtted eſdekŐ bűnőſt vęg kęppen tűled el vetnęl, ki minden meg tęrőket őrők ßállálodra fogadál. Adgyad hát az te idvezitęſednek őrőmęt, és áz engedelmednek lelkęvel erőſlitts meg engemet

Kijöv. 12. v. 22. és. 10. v. 19.

Száml. 21. réß.

Solt. 51. v. 14.

gemet, s' meg látod Istenem
melly ſűzen oſtán nęked ęl-
Solt. 39. v. 14. Hos. 13. v. 12. em ęletemet! Szűnyél meg a-
zęrt edgy kevessę tülem, had
vegyek erőt, minek előtte in-
nęt el mennęk. Szűnnyél meg
tőlem, ęs petsęt alatt lęgyen,
előled el rejtve minden álnok
ságom őrőkkę. Nó hais Mél-
tosságodhoz illendő ſokkal fe
jemnek kegyelmet nem tudok
kęrni, mind az által igęreted
ſerint, tsak ſűv ſakadozva lett
nyegęsimis haslanak bę az te
Luc. 15 v. 20. 22. Ki. jöv. 13. v. 21. 22. ſentsęgednek hajlękában, es
illessęk meg hámar meg eső
ſivedet. Iőj ki azęrt ędes A-
Solt. 121. v. 5. 6. tyám Tękozlo Fiad eſeiben,
s' fogadgy bę irgalmasságod
udvarában, ęs rejts el fęnyes
kőd oſlopi Vędelmezęsed ár-
nyeka-

nyękában lelkem ismęretinek
izzaſtò hęvsęge ellen. Esmęr-
tesd meg is velem amaz igaz
Anyának ſűz Emlőit, melytől
Semmi dolog engem el ne ſa- Solt. 132. v. 8. Ki. jöv. 33. v. 16.
kaſthasson. Tégy jól azęrt
már egyſer az te Egyházadal,
ęppitts meg az Izraél romla-
dozásit, ęs emeld fel Dávid-
nak is Szolgádnak le ſeget
ſarvát, az Sionnak hegyęn.
Kelly fel hát Uram az te erőd
Ladájával edgyűtt, ęs jőj el
az te Szentidnek gyűlekezeti-
ben, hogy tęged ſolgállyünk
igazsággal. Miről is ismęrhet-
nęm meg ędes Istenem! hogy
meg kegyelmeztęl, ha erről
nem, hogy velem járſ: Męl
tóztassad azęrt Atyai ſerel
medet velem járni, ęs ſivem
be ön-

be őntęni, engedelmes ędes Fiad az Iesus ßentsęges nevęben, kiben minden kędved bę telvén, velem is el hißem mar meg bękęllettęl, Amen!

Mat 3. v. 17.

Ez Meg Tero Bünösön Menyben Valo, ANGIALI EŐRÒM.

Luk. 15. Iel. 19. v. 1.

Alleluja! Idvesség, Tißtelsęg, Ditsőssęg, es hataló az mi Urúnknak Istenünknek! Ditsęrjętek az mi Urúnkat Istenünket minden ő ßòlgai, kitsinyek ęs nagyok, kik őtet félitek, ęs mongyátok: Alleluja! mert ő az ki az ő el veßett Tekozlò fiát fő öltőző ruhákban meg tęrese után fel öltőztetę, gyűrűt adatván ùjaiban, Lábait is meg sarùzá, es minket őßve gyűjtven igy ßöll: Iertek elő en Barátim! Cyűllyetek ide hozzám jòakarò Szomßędim! Valakik hòl vadtok állyatok előmben Szrelmesim! Eőrüllyetek en velem! mert meg találtam az Drachmát mellyet el veßtettem vala; Eőrvendezzetek ęn velem! mert meg találtam a' juhot, melly elveßet valá: Eőrűllyetek! mert ez ęn fiam el veßett vala, és meg találtatott, meg holt vala, és meg elevenedett.

No hát Eőrűllyűnk, őrvendezzűnk ô Mennyei Seregek! Adgyunk dicsiretet az el veßett juhot fel kereső Páßtornak! Alleluja! őrvendezzűnk! mert el jött

el jott a' Báránynak Menyegzeje, és az ő felesęge el kęßitette magát. Alleluja! mert Boldogok kik hivattattak az Bárany Vácsorájára. Eőrűllyetek Főldi meg tęrt Bűnősők! mert ihol jelen van megtęrt Bűnős Társotok! Eőrűly te-is meg tęrt Bűnős! mert azt mondgya a' mi Istenűnk: Bizzál Szerető Fiam! meg bocsáttattak a' te bűneid Amen.

Meg tèrt Bünös Jziv.

OH bezzeg áldot ora lőn ez! melyben Mennyei Atjám Udvarára emlekeztetęl ęn Lelkem! Bizony jobban volt nekem az előttis dolgom, mig abban laktam; de mostis, hogy fel kerese engem ędes Atyám

Atyám! s' vętkeimrűl veled edgyűtt zokogással vallást tehetek, ugyan ęrezhetőkęppen meg ęrzem magamban, a' Menyorßágot ezekbűl:

I. Az Lelki ßabadságbul, *Rom. 8. v. 1.* Mellyel meg ßábádulék bűneimnek fogsagábul, mihelyt ßives vallást tevek. *Sólt. 32.* Ugy annyira, hogy amaz ßabados Anyának vagyok már Fia. *Gal. 4. v. 26.* ô drága igaz Lelki Nemessęg!

II. Annak az ßabadságnak Armalis levelęből, mellyis az Szent irás *Sólt. 16. 19. 119. 65. 84. &c.*

III Azō lęvő, függő zálagos petsętekből, mellyis az kereßt seg és Ur Vatsorája. *Ián. 3. 6. réß.*

IV. Az Szent Irás által ßollo Sz. Lęlek tanubizonyságtęteléből. *Rom. 8. v 16.*

Az Sz. Lęlek tanubizonyságit

git innęt ęrzem.

I. Az Isten ſerelmęből, mely ſeretetі van, az ęn ő véle valo edgyesűlęſemből meg tęręſem utan. *Rom* 5. *v.* 5. Szeret pénig Istenem: Mert 1. meg térésemen őrűl. *Luk* 25. 2 Mert ő hozzá ſives kivánſágom, ęs ſeretétem van. 1. *Ián.* 4. *v.* 19. 3. Mert ſeretem felebarátimot. 1. *Ián* 3. *v.* 14. *és* 4. *v.* 20, 21. 4. Mert Barátryanak hiv engemet. *Ián.* 15. *v.* 15. 14. *Ennek.* 5. *v.* 1.

II. Az Istentűl Hiveinek keſittetett minden joknak meg csalhatatlan remęnlęsęből, ęs várásából. *Rom.* 5. *v.* 2. Ez Reménség három magzatokat ſűl, kikről őtet meg tsalhatatlannak lenni iſmęrem. 1. Ményei Atyámhoz fiui bizodalommal ęs ſabadsággal valo járulásomat ſűli; itt az igaz kőnyőrgés Rom. 8.

Rom. 8. *v.* 15. *Gal.* 4. *v.* 6. *Sid.* 10. *v.* 22 23. 2. Az ęn Uram záſloja alatt vegig meg maradáſom felől valo erős álhatatos bizonyoſságomat. *Enek* 8. *v.* 6. 7. *Rom* 8. *v.* 38. 3. Idvezűlęſem felől valo erős bizonyságomat. 2. *Tim.* 1. *v.* 12. melybűl jőnek az Ditsőſsęgnek Seregei. *Rom.* 8. *v.* 23.

III. Az Isten jovoltának tapaſtalhatokęppen rajtam valo meg érzéſibűl. *Solt.* 31. *v.* 20. Ennekis nalam illy jeleit ęrzem. 1. Az Isten az ő kęgyelmęnek Lelki ajándękit bőven kőzli velem. *Col.* 2. *v.* 2. 7. 10. 2. Az ő Házában őrűlők, és lelkemben ugyan meg elégittetem. *Solt* 65. *v.* 5. *és* 122. *v.* 1. 3. Meg az en meg aláztatáſombolis jom kővetkezik. *Solt.* 119. *v.* 71. *Rom.* 8. *v* 28. 4. Az Istenis réjàm csudálatoskęppen viſel gondott. *Solt.* 23. *Nehem* 2. *v.* 8.

Hogy illy Seregeit dicsőſſęged-

gednek ędes Istenem! velem meg kostoltatád, enis azt mondòm: Urám be jò itt lakni! mert hogy fel ębredek, ugyán meg elęgittetem a'te abrázatoddal, kijert, Alleluja nęked őrőkkę a' jerűsálemben: nękem penig őrők meg maradás ędes Anyám kebelęben, Amen!

ANGYALI CHORUS.

Amen! Amen! Alleluja! Az Urè s' az meg Terö Lèlekè az Diadalom Amen!

Meg Tèrt Bünös.

OH ędessęges Anya! a'te ßűz emlőidnek kôßőnem Istenem kegyelme után, ez őrőmben valo meg unhatat-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

tatlan ręßesűlęsemet! Azęrt terjeßd ki jobban kebeledet, fogadd be a' Tanulo Szentek Seregęben árva fejemet; és hűvsęges ßerelmedre hajlott fiaid ártatlan űgyők vędęsęre, kűlgyed erős BAINOK DAVIDKADOT, kigyőzze meg amaz fel emelkedett Goliáthot, harmadik kerdęsiben valo kőrnyűl metęletlen vitezsęgęrűl.

Eötödik Rèß.

Mellyben a' Győri Collęgiumtol iratott harmadik kęrdęsiben valo, kęt fogása az Evangęlicusi Vallásnak tractáltatik, ęs meg mutattatik, hogy az jęsuiták Valása, Jesus vallásával ellenke

ző Vallás, az Evangęlicusokę penig jęsus igaz vallasá.

Collègium

a Bir. 6. 12 Az (a) Ur Veled erös Férfiú! Minap igęręm, hogy a' Cálvinista Vallásnak Sz. iráſſal valo ellenkezęſit ki adnám, moſtan azęt im meg mutatom, Mert (b) az Cálviniſták Valláſa, kęt fogáſon, mint valami kęt Sarkon fordul meg. 1. Hogy az Pápiſták el hadgyák az Szent iráſt, ęs tsak a' Pápa vęgezęſit kővetik. 2. Hogy az Cálviniſták, tsak azt tartyák, az mi az Szent Irásban van. De amaz elſő olly temęrdek hazugſág, mint az Gratiánus nagy kőnyvei, kikben az Pápák meg átkozzák, valaki az Sz. irás ellen tsak leg kiſſebb

b pag. 53.

Caus. 11. Q. 3. can. 93. 97. Cáus 25. Q. 1. can. 6. 7.

ſebb dòlgot-is tanitana.

DAVIDKA.

Amaz (c) piros vérben mártott kötés Isòppal hintse meg az Ur ßivedet ló Collegium! Igęreteder ſemmi ben nem præſtáltad. 1. Mert az Cálviniſta valláſt fogadád, hogy ki adod; Annak az vallásnak penig, nem harmintz három czikkelyei vadnak, mellyekben veled ellenkezik, hát hôl az tőbbi? Ezzel mutatád magád azok kőzzül valonak, kik igy ßolnak: (d) Hæc omnia tibi dàbò, azonban ſemmit, vagy tsak keveſet adnak meg. Maga tsak oda fel-is (e) 102. czikkelyt hallál, az ô Tëſtamentombol, mêlyis merődeden merő, Sz. iras. 2. Mert az melly Sz iráſi helyeket utálál, azokat mind az ręgi Páterek

c Kijöv. 12. v. 22.

Pag. 55. 56

d Mat. 4. v. 9.

e. Suprá. Cap. 3.

terek consensusa ellen, sőt maga ellen az Sz. irás ellen, mind el czigázád az magad ęrtelmire, mint ezt majd bőven meg hallod.

11. Két Sarkon függ az Cálvinistâk Vallása? Ha ezenn fundámentomot ęrteß, elég jégre állattad Vallásodat! Mert az mi Vallásunknak nints tőb fundamentoma(f) EGYNEL, melly-is az *Iésus Chrastus*. Ha penigh âzt az valosagot erted, mely az vallas, az már nem kettő czikkelyeiben, hanem az (g) *egy ßegelet köven*, menyi az *Prophetak s' Apostolok fundamentuma*, es irása. Ha penig csak fogást, hazuságot erteßß, ugy-is meg romlaß. 3. Hogy a' Pápisták el hagyták a' Sz: Irást, im illyen Tanuink vadnak itt: 1. valamelly

f 1. Cor 3. v. 11.

g Eph. 2. v. 20.

(h) *Vllás-*

(h) *Vallásban csak egy tévelygés találtatikis*, (az magatok irása ßerint) *de az már nem igaz Vallás*. De az Pápista Vállásban, sok nevezetes tęvelygęs táláltatik, mint Baj. Davidka Annya csak az ô Testámentombolis nevezetesen (i) 102. czikkelyt mutata meg. Azęrt az Pápisták vallása nem igaz Vallás! Ha nem igaz, mięrt nem? Mert tęvelygő és (k) *el hadta a' S: irást*. Valaki azonn vętkeket cselekeßik, mellyeket a' Prophęták taxálnak, de azok el hadták Istent, és a' S: irást. De a' Pápisták azokat cselekeßik, mint immár innet meg tettzik:

I. Ne legyenek idegen istenid, de ők a' Szenteket felis oßtották, mint oda fel hallok.

h. *Abb. Bat. Epist. ad. Bat. Doctor.* 28

i. *Supra. cap.* 3.

k. *Inn.* 111. *Prin. Bull. ad. Christianit. Ann.* 1212.

1. *Kijöv.* 20.

2. *Törv* 18 *v.* 9. 13.

capite 3.

cap. 3. árt 86.

II. Mert a' Pápiſtàk, jövendő mondok, jegy magyarázok, Incántatorok, nap válogatok, Halottaktul tudakozok, a' Szentek tetemeivel varáslok, mint ezt bőven meg bizonyittya a' Pápai Kalendarium, az Exorciſmus, incantatio verborum Sacramenti cœnæ, a' Purgátorium felől valo vllás tętelek, a' nap válogatás, mint ezt ki irá az Collegium ő maga-is. Pag.

3. 1. Kirly 85. &c.

17. 18. r. III. Mert Bálitàk: id eſt oltárokat, Berkeket, kępeket, bálványokat állatnak, proceſsioznak, ugrándoznak, magokat caſtigállyák, ollyankor vęrben keverik &c. mint ezt mind

mind az Experientia, mind az Conciliumok látni adgyák.

IV. Mert Sz. irás ęgetők, Biblia Sűtők, mint ezt Patak Vára ki kiáltyá, ęs oda fel-is. cap. 1. az 1558. és 1561. eſtendők. Hogy többb számtalan illyęket el hagyák; Azęrt (ez a' Concluſiò:) a' Pápiſtàk el hagyták az Iſtent, ęs az Szent iráſt! 4. Ier. 39.

III. Valamelly Vallás tsak annyit ſem vall, tudni illik igazat, menyit az Eőrdőgők Vallaſa; de az a' Vallás (pace tua dixerim) még az Eőrdőgők Vallàſánál-is inkább el hagyta az Sz. iráſt: De ez a' Győri Collęgium Valláſa, męg tsak annyit ſem vall: ezt

meg

meg probálom.

1. Mert az Eőrdőgők † vallyák hog EDGY az Isten, és rettegik-is; De az Collęgium nem vallya, mint ez meg tettzik az B. Aßßonyhoz nyújtott mindennapi kőnyőrgęsiből, ezen kőnyve utóllyán.

Iak. 2. v. 19.

2. Mert az Eőrdőg vallya, s' el-is hißi, hogy Isten nęmellyeket el válaßtott az idvessęgre, ęs azokat Isten idvezitiis, azęrt azok ellen táborban ßáll; De az Collégium ezt meg tagadta pag. 75. art. 10.

3. Mert az Eőrdőg tudgya, s' vallya † kitsodák az kereßtyęnek, kik ęlnek az idvessęg eßkőzivel, s' vádollya-is azokat; De az Collęgium Vallása nem tudgya azt-is, ki el.

Ioh. 1. reß

kięl igazan az idvessęg eßkőzeivel. pag. 73. art. 7.

4. Vallya az Eőrdőg hogy a' Iesust ismęri, ęs hogy ő győtrenę űtet meg egyedűl; de a' Collegium utollo kenettelis akarja győtreni. pag. 99.

V. Vallya az Eőrdőg, elis hißi, hogy az Sz: irás, Sz: iras, De a' Collegium nem akarja azt az Ecclesia nelkűl, Sz irasnak hinni. pag. 60. 62.

VI. Valami a' Szent irasban meg iratatott, mind vallya azt az Eőrdog; De a' Collegium semmit sem hißen abban az Ecclesia mondása nelkűl. pag, 62, Lęgyen ßabad concludálni: Tehat ez Collegium vallása, męg az Eőrdőgőknelis inkab el hagyta a' Sz: irast!

Tetziket

Tettzikę? kell tettzeni, mert te ſavaid EZEK, s' NEM tagadhadd: (l) *A' Szent irás betüje nem Sz: irás, hanem veſſedelem, halál, s' minden tèvelygéſre kapu nyitas.* Iſmet. (m) *Az Sz: irás, igaz értelme nelkül nem ſſent irás.* Nagy Iſten! mikor kereſed meg ſſentſęges Diplomád becsit? mert męg csak edgy Szánto vető Emberis által ölthetí ezt mondván: (o) *Magahan ſem kell meg vetni a' Sz: iráſt, mint nem Iſten igéjet, mert az nem meg ölö Betü.* Im mit nyerél az fogáſſal!

l Pag. 60.
m Pag. 62
o Agric. C. De. Ver. Dei pag. 8.

IV. Az Pápiſták, az Pápa vęgezęſit kővetik, im eztis ertem Pápiſta Barátid bizonyittyàk: (p) *Innocentius Pápa javaltatott ertelmejert, kell az ô és uj Teſtamentomot be venni.* Hallód! Pápa mondasa volna ez! Pal Papa is kacsontott ilyenre: (q) *Valami ti iületek vegeztetik, azt fel bonthatatlanul meg tartyuk, ſem mit nem hajtván az Apoſtoli, es akar, mely egyeb vegezeſekre-is.* Oſtan mit hizel kedel?

p Décret, Grat. par. 1 D. 19. capi. Roman. Pont.
q. Bulla. Fac. trã f. Conc. poſt. Seſ. 7. Conc Trid.

kedel? mert hiſſem erős hited van nęked arra, hogy (r) *Valamellyeket az Conciliumok, Cánonok, Gyülések &c. végeztek, azokat, ugy ſegéllyen tégedet az Iſten, és az Szent Evangeliumok, hogy meg tartod eröſſen.*

r Conc. Trid. in Bulla. Pii F. ſuper. Fòrm. Juramenti.

Azonban Lelkedre kęrlek, mond meg mit téſſen ez az kit minden Pápák Bullájok vęgire oda bidgyeſſtenek: *Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ voluntatis & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire.* Nyilván ezt akarják az illyennel feſſegetni: ✝ *Minden mi Pápai Decretuminkat eröſſen meg örizni parántsollyuk, mert ki azok ellen vét, annak kegyelem nem léſſen.* Hát ez vállyon mit fon? (s) *Valaki az Pàpa ellen vét, el ſſenyvedni, nem itillyük.* Nyilván az te tőlled cittált cánonokat taréjozák ám ezek!

Bulla. univ. Pont. Rom.
✝. Supra notato. Decret. Grát. loco.
s Iudex. Expurg. pag. 165.

V. Hogy a' Pádiſták mais Sz: irás ellen valo dolgot tanitanak, mind az mai. VII. Sán-

dor Pápával edgyütt, noha ez bőven meg bizonyoſodott, de megis ittis vagy őt dolgot vetek ſemedre.

1. Az ti Atyáitok parancsolatiban ne járjatok; *Ezech. 20. v. 18.* Mert az Régiſég nem ád Privilegiumot: *Gloſſa. can. Illud. Diſt. 93.* De ma ez ellen tanitnak!

2. Az Chriſtuſt halgaſſátok. *Matth. 3.* Ha az Chriſtnſt egyedül kell halgatni, nem kell arra figyelmezni, más mi előttünk mit tselekedett? hánem az mindenek előtt valo Chriſtus, mit hagyott tenni? *Ciprian. lib. 2. Ep. 3 ad Cæcil.* De ma ez ellen is Táborban van az Pápiſta.

3 Az kik meg nem tartoztathatnyák magokat, házaſodgyanak meg. *1. Cor. 7. v. 9.* Azért nem kell fogadáſſal kenſeritteni az fel ſentelendőket nőtelenſégre. *Concil. Auch. Carranza ſum. Conc. fol. 36.* De ma ezt is nem tartyák az Pápiſták.

4 Ne tsinálly képet. *Kijöv. 20.* Ne iraſſék, és ne ábrázoltaſſék le hát az ki tiſteltetik. *Elib. Conc. can. 36 Caurr. fol. 59.* De ma ezt-is viják az Pápiſták.

5. Nem fertezteti meg az Embert, az mi az Száján bé megyen. *Math. 15. v. 11.* Nem kell hát némelly ételek nemeit meg tiltani. *Csel 10. Eleutherius Pápa Anno 177. in Epiſt. ad Gall. Prov. Summa Conc Carranz. fol 20.* De ez ellen-is hadat indit ma Roma, Tehát az mai Romai Pápiſta Vallás, mai Pápajával edgyütt, Szent irás ellen valo dolgot tanit! Tehat mint magad mondád, az régi Pápák benneteket meg átkoztak! Ez volna ám az igaz fágnak fogva valo tartáſa!

5, Hogy penig mi tsak azt tartyuk, az mi az ſent irásba van, ám oda fel meg hallád; ide alább is majd ſoll az dolog, moſt pénig minket, igy védenek az Tiêid: (s) *Mi Auguſtai Gyülésben lévö Pápiſták, meg vallyuk, hogy az Proteſtánſok vallàſa az Szent irásban vagyon; de azért kárhoztattyúk öket, hogy az Eccléſia tràditiòit nem tartyák meg.* Más is igy ir: (t) *Az mi idönkbéli Eretnekek,* (ſöll az Proteſtánſokrùl) *egyedül tsak az Szent iràſhoz ragaſzkodnak, mint egy kö ſzálhoz ugy hogy az Evangéliomrúl, Evangélicuſoknak hivattattni akarnak.* Harmadik-is igy òltalmáz: (u) *Semmi egyéb az Càlviniſtakban nints az Chriſtuſnál, az hitnél &c.* Valyon ölvaſtadé ezeket? Itt három hiteles tanut talátal volna ám, kik valláſunkat az Sz. irásban lenni męltán hiſzik, ęrts azokkal edgyet hát te-is!

s. *Spalat. tom. 5. Ien. pag. 35.*

t *Fr. Coſt. ter. Præf. Enchir. de hæræ. Autith 9. p. 21. &c.*

u *Maldon Comm. in Math. 7. 15.*

Collegium.

Nem tartom ſemmikęppen

pen: Mert (x) az Cálviniſták olly ſent iràſſal kéſérgetik az régi ſent Pápiſta hitben valokat, az melly távol jár attol, az mire tsigázzak, mondván az tőbbi kőzőtt, a' Szentek ſegitsęge elen: Edgy az kőzben jaro Chriſtus, de az jobb ehez valo igiket el lopják: ki őnnőn magát adta mindenekęrt váltságul: Soha penig edgy Szentet ſem mondottunk eddig, hog érettünk adta volna magát váltsàgul; hanem, ha a' Pokolban levő Lęlek imadkozott e' világon valokęrt, hiſſük inkább az Mennyorſágban levő Lelkeknek nagyobb hatalmokat és ſereteteket lenni. Igy a' tőbb hitbeli dolgainkatis csak hamis

x *Pág. 54*

1. *Tim. 2. v. 5. 6. Luc. 16. v. 28.*

mis fogáſſal oſtromollyák.

DAVIDKA.

Sok itt a' mondás; im azért ęnis a' fogáſokat rendben ſedegetẽ. 1. Hogj mi kęſęrtők volnánk, tagadom: ám meg hallád oda fel a' kęſęrtő vallását, mellynęlis alább valo a' tięd. (pag. 90.) 2. Hogy a' ręgi Szent Papiſta hitben valokat oſtromlanok, ám ez előtt valo beſędedre hamiſsitám ezt meg. pag. 92. azonban majd idebbis meg mutatom, hogy mięnk a' ręgi Sz: Papiſta hitis, mellytűl el ſakadt a' Tridentumi Concilium. 3. Hogy a' Szent iráſt csigáznok, ezis vádát cum cæteris erroribus.

II. Egy a' kőzben jaro; Azért.

ęrt a' Szentek nem kőzben jarok. Nem joę ez? Eſſel ůſtőkben ezért magad Doctorival: (f) *A' Chriſtus azértis mondatik közben járonak, mert Eſedezęk, mellyre nézve, ſem Szentek, ſem Angyalok nem mondathatnak közben járóknak.* Méltannis: (g) *mert a' te idvezitőd azt mondgya: Ninesen az hová meny, hanem EN HOZZAM; ninesen az mellyre meny hanem* EN ALTALAM. Azért (h) *csak egyedül a' Chriſtus által van könyörgéſünknek gyümülcse.* Innet. (i) *A' Szentek tulajdonképpen nem közben járok.*

f. *Hęſſel. Comment. in 1. Tim. 2.*

g *Auguſt. In. Iohan. tract. 22.*

h *Chryſoſt. homil. in.*

i *Dictũ. Iohannis Salmerõ. Diſp. 6 in 1. Tim. 2.*

III. Tudd meg immár ezt, hogy ez; *ki önön magát ádta mindenekért váltságul*; az ige: K I; nem a' *közben járói* szora vétetik, hanem erre: *Chriſtus*, az az, az Szemelyre, nem az tißtre, melly Szemęly, ugy mint az Chriſtus válta meg bennünket, amaz mondás ſerint. *Relativum, refert antecedens*: mert más kęppen mikor ſo van erről (k) *egy az közben jaro; a' tißtről valoſággal edgyüve foglaltatik, mind az valoſág*

k *Eſtius. Commentár.*

in. hunc. locum. *losag, mind az Esedezes.* Hallodé ezt? Ennek tęgy ez ęránt eleget.

IV. Mięrt hagyod el immár te-is az kőzben járás helyęt? *Egy az közben jaro-is Isten és Emberek között;* Azért a' Szentek Isten és Emberek kőzt, nem kőzben járok! Vallyon, s' mięrt? Azęrt, mert (l) *Ha Isten edgy, az közben jaro-is egy;* De amaz Egy; hogy hogy Egy? Ugy hogy, (m) *Más Isten kivüle több nincsen!* Ugy hát edgy a' kőzben járo-is, hogy mas kivűle nincsen! Laddę ez volna az igaz Szent irási Consequentia; maga consequentiázá ezt a' Sz: Lęlek, s' megis csigázzák?

l 1. Tim. 2. 5.

m Esa. 43. v. 11. és. 44. v. 19.

V. Vegyed ezt-is: Nem mindenűtt, s' mindekor ir le a' Szent Lęlek minden munkájárul válamely Szemęlyt; Azęrt hogy edgyűtt valamelly munká-

munkájaban le nem irja az edgyes ßemęlyt, az ott le nem irott munkájában van társa annak a' Szemęlynek? Csintalanság azt mondani! Mert (n) *Edgy az Isten, és mindeneknek Attya;* azt mondodę itt-is? Vagyon több Isten-is, ki nem mindeneknek Attya ugy; mint az Isten! add oda eztis: Nęvel Isten az, nem valosággal; ugy ęrcs a' kőzben járokrulis, kiket a' Christuson kivűl állatß; Nęvel azok, nem valosággal, mi is meg engedgyűk ugy, csak hogy ezis veßedelmedre van.

n Ephes. 4. v. 6.

VI. Azt-is mondod: *Soha egy Szentet sem mondottatok meg Váltònak:* Csak ßemfęny veßtęs ez! Hát ezeket ęsmeredè, ki irta?

o Bonav. Psál. mari Psal 83. p. 122.

(o) *Melly ßerelmetesek az te meg* VALTA-

SODNAK *Sàtori! ô Eröknek Aßßonya!* Item (p) *Reménye, Kö Vára,* ALDOZO OLTARA, *Igye fogyott ßivünknek.* CSAK *az Szüz Mária, kinek nagy hatalma, Veßtén ellenségünknek.* *Azèrt Bunös Lelkek, Az kik eſten eſtek,* CSAK *ö benne bizzatok.* Mert (q) *ö igaz idveſſeg, és Bòldogſâg,* (r) *Idveſſégnek* REVE, (s) KIGYO *fejének meg* RONTOIA. (t) *ki-is mind idvezitheti az övéit,* mert (u) *övé az* VALASZTATTAK SEREGE. Ezek Romábôl, s' Bètsbôl kelęnek nap fęnyre, męg is tagadton tagadod, hißem rajta ęręnk itt! Mert ennęl mit tulajdonithatß tőbbet az Chriſtuſnak az váltságban?

VII. Az el kárhozott Lęlek pęldájához nyúlß? En bezzeg nem tapogatnęk ám az ő kőnyőrgęſin, de láſſuk azt-is, mert igy árgumentálß: Ha *az imátkozott Pokolban, tehát inkább az*

p *Pſal. ad. Nom. Mar 3. pag. 244 & Psa. 2. pag. 240.*
q. *Litan. Mar. pag 407.*
r *Offic. B. Mar. Virg in- hym. ant. Lit. B. Mariæ. Láuret.*
s *Her. Tursel. in. Ep. Ded. Hiſt. Lauret.*
t *F. Ioh. Vánov. p. 40.*
u *pag. 106.*

Szentek

Szentek Mennyorßágban; Az elſőt probalod az pęldabeßędből. Felelet. Az Pęldábeßędek czèllyok kivül ſemmit ſem probálnak, azonban az Parabolica Theologia nem-is volna árgumentativa, mert ugy balgatagſágok jőnęnek ki abbul, mint ebből-is ezek:

1. Hogy Pokolban temettetett volna el az Gazdagh. 2. Hogy teſteben immár ott győtrettetnęk. 3. Hogy az Boldogſágnak ręßit láthatná. 4. Hog az el kárhozott Pokolban lęvő Lélekis beßęlgetne az meg ditsőittettekkel. 5. Hogy Pokolban valami jotis cselekedhetnęk. Mind ezek penig abſurdumok, balgatagſágok, ßinten tsak illyen az te árgumen-

tomod

tomod-is. Azęrt az częlt kell fel keresni, az melly ez: (x) *Ez világi Gyönyörüségnek, ès nyavalyának jútalmát, két Embernek példájában ki ábrázolò tükör.* Az (y) *Példabeßédet penig, hogy hogy értsed, illy veßekedve bartzolòtül,* (mint te) *lehetetlen, ha még az ßeliden keresöktül-is alig lehet.* Mert (z) *Sem az égben, sem az Pokolban lèvök, nem könyörülhetnek: Az Teremtö könyörül teremtett állattyán.* Olvasd meg előßőr ezeket, s' meg ládd oßtan, mint kell ęrtened ez pęldabeßędet.

x *M.V. in. Post. in Luc. 16 in hunc Text. pag. 454. és. 455.*

y *August lib. 4. De. An. ejusq; Orig. c. 15. 16. Tom. 7. col. 1197.*

z *Chrysos. l. 45: Hom 15 Tom. 2. pag. 50.*

8. Ha ßinte valosàggal ugj volt volna-is, mind-azáltal semmit sem nyernęl. Mert az (j) *Gazdagnak vòlt ßorgalmatossága az Elök felöl; (noha nem tùdta mit tsinálnak) mint minekünk az hòltak felöl, noha bizony nem tudgyuk, mint legyen dòlgok.* Azonban ezekről-is meg kellene emlékezned: Annak az Gazdagnak kőnyőrgęse, sem Istének nem tettzett, vęle semmit nem is nyert, igen testi-is volt, mert

j *Aug. lib. de Cura. pro. mort. ger. c. 14. Tom, 4. col. 890.*

mert tsak őt attyafiaięrt vólt. Immár akarnám őrömest ęrteni, ha nyelvęvel montaé el ez kőnyőrgęst, vagy tsak ßivivel? Præsta te virum itt Collegium!

Mert mind njelve, s' mind ßive az Sirbã fekűtt, hol męg teste az Pokoli lángban nem volt. Itt azęrt semmit nem nyeręl; mert ottis Mosesre, s' az Prophętákra igazitnak tęgedet, mit kereß hát az holtak kőrül? talám ezel akarod magadat azok kőzzül valonak jelenteni!

9. Mint ha ugyã nyert prædád volna, azt rebesgeted, hogy az tőbb hitbęli dolgainkat-is, tsak hamiss fogással oostromollyuk; Az Eggyből

conclu-

concludálß? Logicusok hol vadtok? verjétek az fejében; *Ab uno singulari, ad plurale collectivum, Nihil sequitur*; Az, hoǵ az Ember foga tsorba; Azért úgy minden tőbb tetemei is tsorbák!

Collegium.

VArj csak! majd ádok enis dolgot! Mert (v) a' Cálvinísták, hogy csak azt tartanák, a' mi a' Sz: irásban, ezis annyi rętbűl font hazugságh, a' mennyi ellenűnk valo czikkellyi vadnak a' Cálvinista Vallásnak. Mert csak edgyiket sem talállyuk a' Sz: irásban; hanem ha egy kęt betűt találnak, azt a' magok ßája izęre ßabják, mint az Ręgi Eretnekekis.

v Pag. 56.

DAVIDKA.

Hogy

HOgy a' Cálvinista Vallásnak czikkelyei, mind a' Sz: irásban találtatnak, ám odá fel. cap. 3. mind e' Világ láttára meg bizonyosodek. 2. Meg fordits e' mondást igy: Hogy a' Pápista Vallás, a' Sz: irásban van, ez annyi rętbűl font hazugság, menyi czikkelyei ellenűnk vadnak a' Pápista Vallásnak; Eztis lásd. cap. 3. egęßßen, és ide alábbis. cap. 6. egęßßen. 3. Az Eretnekek elő ßámlálása engemet nem illet, ezt el mulatom. 4. Valdust, Viclefet, Husst, eretnekezed: Vallyon, s' mięrt? Azęrtę, hogy a' mit Ellensęgek irásibul elő kapß, ázzal vádolod? nem lehet kettő, hogy vádolòkis, Birakis legyenek

gyenek! Huſſ jánoſnak iráſit Soha nemis láttad, mert azokat a' Cuſtántiai Concilium meg ſütteté, és ha ſinte némelly iráſi meg maradtakis, azokbanis nem lehet rézed a' Cuſtántiai és még Tridentumi tilalom ſerintis. Azonban cseh nyelven irta Huſſ az ő könyveit, te penig ahoz a' nyelvhez nem ſokat értéſſ; hát megis Lelked ellen, hogy mered Eretnekezni? A' Viccleff iráſi is azon kárban helyheztettek; A' Valdenſeſek Religioját penig, minap. T. Poſaházi Uram bőven ſemed eleiben rakà. Mind áz által ha ugyan az embertelenkedésben akarſz elő menni, Eretnekſéggeket, hogy nem probálod magok

ſaját iráſokbul, s' Confeſſiojokbul? (*nem citántibus Romanenſibus*) *Quod neſcis, nec ai, nec nega!* E' végre az Eretnekekhez haſonlitaſſ? En ittEretnek keleptzében ejthetnélek; de olly Embertelenül moſt ſinte nem bánom veled. Az gonoſſért, gonoſſt nem adok, hanem valoſágot, s' dolgot irok.

Collegium.

Nemis lehet azt adni; Mert (a) Valaki az Anyaſſentegyháztul, az Sz. iráſnak az betüjét véſſi, és nem edgyütt az értelmit is, de annál nints Szent irás; De az Calviniſták önnét vették a' Sz. irás betüit, az értelmit penig nem; Tehát! Mert a' Szent irás betüje nem Szent irás értelem nélkül, ha-

a Pag. 61.

Pag. 60.

nem, halál, veſſedelem &c.

DAVIDKA.

Valaki az aranyat ęs ezüſtöt, az Bányáſoktul, ęs Eſtvelektül vęſi, (az kik abbul munkálkodnak) ęs azzal edgyüt annak az meſterſęgnek értelmitis nem vęſi, nints annál arany, ęs ezüſt: lóé ez? Ha ez roſs, ollyan roſs a' te nagyobbik fogáſod-is, mellynek kerekinek külöi mind el törtek.

b. *Kala. lib. 3. cap. 3 §. 3 fol. 88.*

I. (b) *Mert az Iſten beſſéde, minden magyarázat nélkül-is Iſten beſſéde.* Moſes irván az Teremtęlről, igy ir: (c) *Ackor monda az ur:* LEGYEN, *és* LŐN. Ezt magyarázat nęlkül mondá az Ur. *Légyen*; Azért nem Iſten mondáſa? (d) Az tiz parantsolatokat le irván Iſten magyarázat nelkül az kęt kő

c *Ter. 1. 3*
d *Ki jöv. 20. 31. 34.*

tabla

táblára, azok nem Iſten parantsolatiſ holott maga ſentſęges ujjái iraſi? (e) Az Szerentſen Királyné Aſſony Kòmornyikja, magyarázat nélkül vette az Eſaiás iráſát, s' ugyis olvaſta; Azért nem Eſaiás irála volt vęle? Az (f) Törvęny könyv el tęveſtetik, ęs ilmęt az ſemetben még tanáltatván magyrázat nelkül ólvaſtatik el elſőben; Azért nem az Törvęny könjv olvaſtatott? Mód meg ezeket: Az Törvény könyv az ſemetben nem törvęny könyv volte? Az Gyertya az vèka alatt nem gyertyaé? Az arany az Salak közt vagy ſiros táskában, nem aranyę? Hol volt az Romai Anyaſzentegyház, mikor Iſten

e *Csel. 8. v. 28. 29. 30, 31, 32, 33, 34.*

f *2. Kir. 22. v. 8, 10, 11. és 23. v. 2, 3.*

mondá magyarázat nęlkül?
g Ter. 3. v. 15. (g) *Semen Mulieris conteret caput Serpentis;* ęs ez ſava Iſtennek az mai Romai Anyaház nęlkül vòltę Iſten ſava? Azt kell mondanod, ha Pogány nem vagy:
h Ter. 3. v. 14. Iſten ſava volt; Mert (h) *az* IEHOVA *Iſten, monda az kigyónak;* Azęrt-is hűn Adám, máskeppen nem hitt volna. Láddę hát az Eccleſia nelkül-is Iſten beſede, az mit ő iratott, mint Pázmán Hadnagyod is meg
i Kalauz. l. 3. cáp. 1. §. 3. fol. 88. & lib. 6. cap 2 §. 2 fol. 461. vallya!

II. Mert az (i) *Szent Iráſnak, Szenti hi teleſsége, nem az Eccléſiátol fugg; miképpen az Gyöngynek, hogy drága légyen, és finum, nem az Eötvöſtul, vagy Gyöngy fuzötul fugg, hanem az ö fejérségétöl, ſimaſágátùl, nagy és nehéz vòltátòl;* Igy az Szent iràſnak
k Kalauz. fol. 461. Szenti meltoſága, fűgg ezek től, kikből meg-is tettzik, hogy Szent irás. 1. (k) *Hogy Iſten mõdota.* 2. Hogy Szent Lélek ihlèſéből prædi kaltatott,

káltatott, ęs parantsolattyából. 3. Hogy Szent Lelektül irattatott. 4. Hogy Sz. dolgokat foglal bé. 5. Hogy Sz. Emberek által irattatott. 6. Hogy az Embereket-is ſentül meg inditván, ſentekkę teſi. Ezeket el vehetedę az Szent iráſtul? Ha hol nem, maragj benne hát itt is! Mert Lábyrinthusban és circulusban akadt itt nyavalyás Valláſod; mivel ha kęrdem; mięrt hiſ az Ecclęſiának? Azt mondod: l Pag. 62.
A' Sz: iráſęrt; mert (l) azt mondgya: *Dic Eccleſiæ, és Pogány a' ki azt nem halgattya.* Továbbis kérdem: A' Szent iráſnak mięrt hiſ? azt mondod: (m) *Az Eccleſiájért!* Az m pag. 63.
Ecclęáſinak mięrt hiſ? iſmęt viſſa futſ a' Szent iráſra; s' a' Szent iráſęrt! Láddę lępben

valo akadásodat; holis hol elő mégj, hol hatra! Ez illjen elme bòdulosàg volnaę igaz Vallás? Itęllye meg a' nagy Isten! Mert hißem Kalaúz Pęter nem męré itt igaz Vallásunkat el titkolni, midőn igy ira: (n) *Ha Senki nem tudna, és nem hinne-is, hogy Isten igéje lęgyen a' Biblia; de azért ö magàban,* SZINTE OLLY MELTOSAGOS SZ: KŐNYV VOLNA, MINT MOST, *mikor e' Világ hißen néki.* Hallodę? Szent irás hát a' Sz. irás Ecclesia nelkůllis!

n *Kalauz. lib. 6. cap. 2. §. 2. Arg. 1 fol. 461.*

III. Az Anya-ßent-egy-háztul emlegeted hogy kell venni a' Sz: irás ęrtelmét? Mellyik Ecclesiátul? A' Primitivátul? En attul vőttem, s' vęßem; de te nem veheted attul; mert (o) *az Elödedin lévö Ecclésia, abban Soha több Regulát nem ismert a' Szent irásnál; s' vájha azért ma-is illyen lenne!* Bizony igy be-

o *Faber. Stapul. Præfat. in. Evang.*

igy beßéigetnenk: (p) *Vedd el az Eretnekektül a' mi köz a' Poganyokkal; és allassak egyedül a' Sz: irásbul kerdéseket, meg nem állhatnak.* Azért (q) *a' mi magyarázatinknak a' Sz: irásbul kell lenni, mert a' nelkül nincsen hitelik.* Ugy kell penig önnet lenni, hogy (r) *midön az Irásnak valamelly értelmirül, vagy ßavairül kételkedünk, a' kút fore kell mennni;* Vagy penig (s) *ha valamelly homály van az irásban, ößve kell vetni a' több világos helyekkel.* Mert (t) *Egyedül az irásra kell futnünk, ha örök élet kell.* Es (u) *Valámi az Isteni dolgokra, s' a' mi Religiònkra tartozik; a' Szent irásban kell fel keresni; onnét kéll ki hozni; onnét is kell minden tudományt menteni.* Illyen irás magyarázást ßertünk ám mi, illyenęrtis hartzolunk, ez jámborokkal; A' kik falban rugták Tridentumot, minden irás csigázásával edgyütt: Jesus! Nem vallya hát Tridentum a' ręgi Pátereket! Hogy męris azok ellen ßolni?

p *Tertulli de. Resur. Car. cap. 3 Tom. 3 fol. 678.*

q *Chrisost. in. 2. Tim hom. 9. &. Ederus. Oecö. Bib. l. 1. pag. 44.*

r *Lud. Vives. in. Aug. de. Civ D. lib. 14. c. 8. p. 63.* s *Glossa ordinar in 2. Pet. 1.*

t *Pet. de. Alliac. Quæst 2. 1 in Princ. 4. Sent.*

u *Origén. hom. 5. in. Lev. Tom. 1. pag. 129.*

IV. Akarnám ęrteni tůled

Collegium, mitsoda Conciliumtul vetted az irás mágyarázatyát, s' véled? Az Tridentumitolé? Nyilván attol, mert annak Decretumi megh tartására (x) eskűdtél meg; De attól nem veheted; mert az Tridentumi Conciliumot, az mai Romai Eccleſiával edgyütt, az régi Oecumenicum Conciliumok és Pápák, Gyülekezékkel egjütt meg türkőltek, es az Sárban paskoltak, Vallását, végezésit, hamisnak, Eretneknek, Istentelennek, még az régi időben proclámálván, mint ez é Táblából ki tettzik:

(x) Bulla. Pii. IV. ſu. per Fórm. Juram. Con. Trid.

Az Régi Conciliumok, Pápák, s' Gyulesek, Szentirásból való Régi igaz Romai Valláſa.

1. Az Apocryphus könyvek nem az Cánonhoz valók. *Conc. Laodic. can. 59.*

2. Senki mi közzülünk Püspökök Püspöke nem. *Cyprian. in Concil. Carthag.*

3. Ha valaki az Proba után, méltó az Püspökségre, úgy ſentelteſſék fel. *Conc. Carthag IV can. 1.*

4. Az fel ſentelendőnek ſabados há fel nem fogadgyais az nőtelenséget. *Concil. Ancyr. can. 10.*

5. A' Papok házaſságát javallyuk. *Conc. Conſtant. Diſt. 31. can. Quoniám. & Eliber. can. 33.*

6. Az Halottakért valo Aldozat, nem ſabados. *Conc. Carth. can. 18.*

7. Az nép teſtimoniuma nélkül, Senki ne ſenteltesék fel. *Concil. Carthag. III. can. 22.*

8. Az Etkekben valo

Az Tridentumi Conciliumés mai Pápak, s' Papiſtak Szentirással, és azokkal ellenkező Valláſok.

1. Vaj igenis oda vallok, átok alattis cánonizállyuk

zállyuk az Apocryphuſokat. *Conc. Tr. Seſs. 4 p. 20*

2. De igenis Püſpöpök Püſpöke a' Pápa. *Conc. Trid. Seſs. 14. cap. 7.*

3. Dé csak a' Pápa méltoſágábul aſſummáltaſſék, legitimus Püſpök. *Concil. Trid. Seſs. 23. can. 8.*

4. A'ki Clericus ákar lenni, a' fűz eſséget ſolenniter kell fel fogadni. *Concil. Trid. Seſs. 24. can. 9.*

5. Ellenben, mi nem javllyuk hogy meg házaſodgyanak a' Papok. *Conc. Trid. Seſs. 24 can. 9. 10*

6. Az ki azt mondgya, nem ſabados, nem hasnoſ átok légyen. *Conc. Trid. Seſs. 22. can. 3.*

7. Ellenben légyen a' dolog, a' nép conſenſusa nélkülis csak fel ſenteltesék. *Conc. Trid. Seſs. 23. can. 7.*

8. Tilalmas nem vá-

lò válagatás tilalmas. *Cõcil. Martin Dist. 30. Si quis Præsbiter.*

9. Az Tráditiókat né javallyúk. *Conc. Gangrẽs. Dist. 30. Can. hæc autem & Cartahg. 3 can. 47.*

10. Az képeket karhoztattyùk. *Conc. Elib can. 36 & Toletan. can. 12.*

11. Az kenyér és Bor állattya, meg marad az Úr vatsoràjában. *Gelasius in Concilio Rom. Anno 496.*

12. Mind az kenyeret, s' mind az Bort kel ádni az kőssègnek is. *Gel. Dist 2. de Consecr. cán. Comperim.*

13. Az Első Szék Pûspőke, ne mondassek Summus Pontifexnek. *Conc. Carthag. 3. can. 26*

14. Az Pûspők, vag Præsbyter kûlső dolgokat ne vállalyon fel. *Canon. Apost. 8. & 80*

15. Az Regiség nem ád Privilegiumot. *Gloss. Can. Illud. Dist. 93.*

16. Az Pápa aláb való az Conciliumnál, ès attòl kell halgatni. *Conc. Basil. ref. Ænea Sylv. lib. 1. fol. 5.*

17. Minden Ember bûnben fogantatott az Christuson kivûl. Máriát penig az ki ki véßi, Eretnek *Eror. 11. Parisiis Cõdẽn. in Synodo Parisiens. A 1318.*

18. Az Prophétákbòl mond vala Sz. Iakab Apostol voxot. *Synod. Hyerosolym. Act. 15. v. 15. 21.*

19. Sz. Iakab Apostol præsideált décidálván az Contróversiát; nem Szent Péter. *Synod. Hyer. Act. 15. v. 13. 20.*

20. Az Moses Tőrvényit, azt végezék; Sem mi, Sem az mi Atyáink, mind mi el viselhettjûk s' béis tőlt hettyûk,

lagatni az etkekben Bûjt napokon. *Concil. Trid. Sess. 25. pag. 282.*

9. Atok, ki nem javallya az Tràditiòkat. *Conc. Trid. Sess. 4. Decr. de can. Scrip.*

10. Az képeket javallyúk, mind tartani, mind azok előtt meg hajolni &c. *Conc. Trid. Sess. 25. Decr. de imag.*

11. El változik az kenyér és Bor állattya, Christus testévé, és vérévé. *Conc. Trid. Sess. 13. can. 2.*

12. Noha az előtt mind az kettőt adták; de most nem kell adni az bort, hanem tsak az kenyer ßint. *Conc. Trid. Sess. 21 cap. 2.*

13. Az Pápa Summus Pontifex. *Concil. Trid. ubiq; passim.*

14. Vaj igen-is vállallyon. *Conc. Trid. Sess. 7. cap. 14. & pássim.*

15. De igen-is ád Privilegiumot, ug mint igazságòt. *Colleg. Iaurin. pag. 32.* & vulgò omnes.

16. Nem alább valò, mert ő réjá bizzùk az Pohár adás felől valò végezèst is. *Conc. Trid. Sess. 25. Decr. Super Pet. Cal.*

17. Mària nem fogátatott bûnben, mint a' tőbb Emberek. *Concil. Trid. Sess. 5. Decr. de Peccato Orig.*

18. Az Tridentumi Concilium az Constitutiòkbòl, Conciliumokbùl, cánonokbòl &c. mellyek akkor táján vegeztettek: mint *pag. 26. 16. 22. 29. 161. 243.*

19. De Péter Apostol, nem tsák Præsesse, hanem ugyan Fejedelme is az Apostoloknak. *Concil. Trid. Sess. 6. cap. 11.*

20. De mind az mi Atyáink, mind mi el viselhettjûk s' béis tőlt

nyáink el nem viselhetnek. *Synod. Hyer. Act. 15. v. 5. 10.*

21. Ezen az kősziklán épitem az én Anyaszentegyházamat, nem Péterre, hanem Christusra viszik. *Cöc. Sveſſionior ſ. Bar. tom. 10. A. 909.*

22. Valaki tehetséget és szabad akaratot allat mi bennünk az jóra Istenkegyelme nélkül; átok. *Decr. de Conſecr. Diſt. 4 can. Placuit.*

hettyűk; azt végezé az *Trid. Conc. ibid.*

21. De Péterre vetetik, mert Péteren epittetett az Ecclésia. *Vulgò Omnes Pontifici hodierni.*

22. Az ki azt mongya; Nintsen valosággal szabad akarat mi bennünk &c. átok légyen: *Conc. Trid. Seſſ. 6. can. 5. & cap 5.*

Immár az illyen Ecclesiától, mint az mai Romai, melly az régi igaz Sz. Ecclesiától el szakadt, hogy vennők az Szentirás értelmét? Mert (y) *Valaki az Anyaszentegyháztúl el szakad, el veszti az istenihitet, és ollyannak kell azt tartani mint az Pogányt*; De az mai Romai Ecclesia az Tridentumi Conciliumal edgyütt el szakadt az régi Anyaszent-egy-háztul; (mint ezt

y *Kalanz lib. 8. cap. 3. § 5. fol. 576.*

meg mutatám) Tehat az Romai Ecclesia Tridentummal edgyütt, el veszette az Isteni hitet &c. Még-is ahoz folyamodnánk? Ojjon Isten attul, minden igaz lelki fiat! Azért az régi Conciliumoknak igaz értelmeket, melly az Szent irásbol foly, igen-is veszszük; de az mai Romait, s' Tridentumit félre teszszük, mint az Sz. iráſſal, és az régi Conciliumokkal ellenkezőt. Hogy penig mindenekben még amazok közzül-is Soknak helyt nem adunk, ne tsudáld, mert hogy adhatnánk helyt azoknak mindenben, az kik illy halálos keppen harczolnak egy másſal, mint ezek: Az *Chálcedonumi* az *Epheſusbélivel* az Eutyches tudománja felől szűstökben kapott. Az *Niceai* Arrius

riusè felől hartzol az *Mediolánumi* és *Smyrnai* Gyűlésekkel. Az *Numidiai Diſſ.* 32. az Eretnekek kereſtségiről az *IV. Cárthágóbélit* oltorozza. Az *Cábinumit* az Halottak felől az *Cárthágobéli* ſujtollya. Az *Gángrénomi* az Papok házaſságárol az *Neocæſáriabélit* hòldoltattya, Az *Tolletanumi* az Concubinákrul az *Baſiliabélit* dullya. Az *Márton P. Conciliumja* az Etelek válogatásárul, az *Laodiceabélit* rabollyá. Az *Gángrenomit* az Traditiokrul az. VI. *Conſtántzinápolyi* átkozza. Az *Tóletánumi* az *képekrül Tridentumot* átokba kűldi. Ki győzne elől hordani, a' ſamtalan Conciliumoknak egy más ellen valo rettenetes átok kiáltáſokat? Immár mégis illyen iràs magyarázoban bizol te? Ki lészsz ezek közt Biro? A' Pápaé? Hát ha ezekis egy máſt átkozzák, hazuttollyák? mint IV. *Miklos* Pápa XXII. *János* Pápával, s' ezen Pápa az maiakkal. *Gergelly* Pápa III. *Iuliuſſal* s' az maiakkal. *Honorius* és. III. *Cæleſtinus* az maiakkal. *Zephyrinus*, *Liberius*, VIII. *Leo*, *Chriſtophorus*, XXIV.

XXIV. *János*, *Bonifácius*, *Oddo*, II. *Márton* &c. Pápák egy máſt a' ſékből ki vertęk, átkozták, eretnekeztęk! Hát immár ezek közt ki lészsz Biro? Noſza præſta te Virum! Az Conciliumok, Pápák, egy máſt meg átkoztak, Eretnekezik is; azért ezek közt immár a' villongáſt, ki igazittya el? Itt kellene egyſzer, ha volna igaz tudományod! Itt keresédè mégis hát az igaz magyarázatot? De ha ugyan mégis Iſten ellen a' Conciliumoknak mind hiſſz, tudd meg ezt jo Collegium! hogy Vallásod lészen tévelygés, Eretnekség, affrimatio, s' Negatio, mert mind edgyül edgyig kell mind Pápákat, Conciliumokat halgatnod, midőn vitatod:

tatod: *non possunt erráve*, és igy Sohá egy bizonyos Vallásod nem lęsen, mint ezt meg mutatom, vagy harom Példákbā: de elsőben eskűvęsedet irom le, mellyel igy eskűssől azok halgatására: (a) *Minden Cánonok, és Oecumenicum Conciliúmok végezèsit, kételkedés nélkül be viśsem és Vallom. Az Rommai Pápának igaz engedélmességére eskűszöm. Ugy, Ségellyen engemet az Ur Isten, és a' Szent Evangeliomok.* (b) *Eskűszöm mind azoknak álhatatossan valo meg tartásárais, mellyeket, a' Catholica, Romai, Ecclèsia állat meg tartani, és hinni.* Innen mondod ezt (c) *Pogány, ki az Ecclesiat nem halgatya.* Ha penig halgatod hited és vallásod śerint; elsőbenis;

a *Bulla. Pii* IV. *super Forma. Iurā. Prof. fidei. An.* 1564.
b *Confeśs. Mo. Burd in Abjur. Conclusione. subárt.* 63.
c *Pag.* 39. 40. *Kalauz. fol.* 576.

I. VALLASOD LESZ Eretneksègh.

Az Arrius felől gyűlęsetett Concilium, mellyről Nicæában, bé vōvè az Arrius tudomá-

Az Eutyches Eretnek tudományát is, igen bé fivák, hivék, vallák az Ephèsusbeli Con-

nyát, mellyet még az Constantzinàpolyi Gyűlésben is erőssen oltalmaz vala Eusébius az Nicomediai Pűspők. Ugyan ezt javallá az Ariminumbèli Gyűlésis, mellyben valának 600. Pőspőkők.

Conciliumbān, melyis, Concil. II. Ephesinum lōn.

Immár erős hited, Eskűvęsed, vallásod śerint; ha az [illegible] Conciliumat az 600. Pűspőkőkkel edgyűtt halgatod; Arriánismusis lęsen vallásod: Ha az második Ephesusbelitis, ugy Eutychiánismus-is lęsen Religiód; Ha penig egyik Cōciliumot śem vallod, nem halgatod, ugy már; hiti hagyott, hit śegő lęsed, hogy az Conciliumot nem halgatod, magad vallása śerint, s' okát is kęrdem miętt nem vallod? Lám azt vijtatod *pag.* 19. *Non potest, nec possis*

nec potuit errare; Ha nem tévelyeghet, s' nemis tévelyeghetett, még-is miért nem halgatod? Láſsad jó Collégium itt mellyikben valaſtaſ! Ez mindenik meg ókel! Uram! nyisd meg az ſemeket, láſſák meg az ſok tévelygéſeket az te Szenteid!

II. Vallásod Hazugſág-is légſ, ha az Conciliumokat tartod.

Az Eretnekektől vet kereſtséget Eördögh feredőinek hijja az Númidiai Gyűlés. *Cöc. Numid. Diſt. 32. can. Praeter hoc.*

Az IV Cárthágóbéli Gyűlés viſſzá mondá, és hogy ne iterállyák azt végezé. *Conc. IV. Carthag. De Conſecr. Diſt. 4. Can. Non licet.*

Itt-is hited ſerint, ha mindenik Cóciliumot halgatod, Valamellyik de hazugſág leſſz, és igy vallásod légen hazugſág-is.

III. Vallásod légen, Ugy, s' Nem Ugy! az az, Contradictio, Affirmatio & Négátió,

Az Eli-

Az Elibert, es Tollentan Conciliumok, az kepeket meg tiltak.. *El. can. 36. Tol. can. 12.* Az Traditiokatis njak ra főre vete, *az Gangrenomi. Diſt. 30. can. hac.*

Az Tridentumi. Gyűles mind ezekről ezt monda NEM UGY *Concil. Trid. Seſs. 25 Decr. de Imag. Sacris. & Seſs. 4 Decreto. de Canonicis. Scripturis.*

Itt-is ha mindenik Concilium nak engedſ hited ſerint, tehát vallásod ezis légſ, Ugy, s' nem Ugy, mert az egyik Táblán, azt mongják, Ugy, az máſikon azt mongyák, Nem Ugy! Immár ki ſeretné illyen helyen az Sz. irás magyarázattyát kereſni, az hol igy haboznak, s' tévelyegnek? Mert itt az Pápa ſem lehet Birò, holott az Pápák-is igy átkozták meg egy máſt, mint oda fel meg hallád. Bezzeg nem igy habzunk mi az

Szent irás magyarázattyában, hanem amaz edgy igaz Istent kereſſük, annak Szent Sájától kerdünk voxor, s' tanátsot, az melly ſoha meg nem válto zik, ſoha nem hibáz, nem hogy Eretnekſégeket, hazug ſágokat adna elönkben, mint az te Conciliumid. Ezért-is mint egy kő ſálhoz, ugy ragaſkodúnk mi az Sz. Iráshoz, Valván az abban ſöllö Szent Lélek Istent igaz Birónak lenni, im igyen:

1. Hogy az Sz. irás világos, én állatom, te tagadod, ki leſſ Biró? Az Conciliumoké? Nem, mert azok is bűkölködnek Biro nélkül, s' tévelyegnek! Hát az Pápaé? Nem lehet! mert ő is Peres, s' tévelyeg

lyeg, meg-is átkozták egy máſt! Hát ki igazittya el ez villongáſt? Az Szent Lélek! Hol? Az Szent irásban: *Az Urnak Beſéde* LAMPAS. *Solt. 119. v. 105. 2. Pét. 1.*

2. Hogy tsak egyedül az Istent kell tiſztelni, én állatő, te tagadod, ki igazittya ezt el? Az Sz. Lélek? Hol? Itt! *Az te Uradat Istenedet imádgyad, és* EGYEDÜL*ö néki ſölgálly. Matth. 4. v. 10.*

3. Hogy tsak az Chriſtuső és nem Péteren éppitteteti az Eccléſia, én erőſſen vallom; Te penig nem, ezt-is ki igazittya el? A' Sz. Lélek! Hol? itt: MAS *fundamentomot, Senki nem vethet, melly vettetett, melly az Ieſus Chriſtus. 1. Cor. 3. v. 11.*

4. Hogy hit altal az tselekedetek nélkül igazul meg Isten előtt az Ember, én állatom, te tagadod, ki igazittja

ezt el? Az Sz. Lélek! *Hit által igazúlt meg Ember, az ollyan törvènynek tselekedeti nèlkül, melly által van az bünnek ismèreti. Rom. 3, v. 20. 28.*

5 Hogy nintsen bűn nęlkűl Sęnki, és nints edgy igaz is tőkęlletes, mellyęrt bę nem tőlthetni az tőrvęnyt, ęn állatom, te penig nem, ki igazit tya el? Az Sz. Lęlek! MIND NYAIAN *Vétkeztenek, és az Isten dittőssègètöl el maradtak. Rom. 3. v. 23. Ha ki azt mongya, nintsen büne, meg tsallya magát: 1. Ián. 1 v. 8. Es ha egyben vétkezéndünk, az egéß Torvénynek meg rontásában Bünösök lèßünk. Iak. 2. v. 10.*

6. Hogy az kereßtyęn Ember bizonyosan tudgya, hißi üdvőssęgit, ęn hißem, te penig nem, ki itéli ezt meg? A' Szent Lèlek! TUDGYUK *mi, hogy ha ez mi földi házunknak hajléka el bomol, éppülèsünk léßen Istentül Mennyben. 2. Cor. 5 v. 1. Mert mindent meg vetnének az Christus ßerelmiért. Enek 8 v. 6, 7.*

7. Hogy

7. Hogy tsak az Sz. irásra elsőben, ęs az után az Ecclęsiárá kell figyelmezni, ęn azt vallom, te penig ellenben, ki mond itt Sententiát? Az S. Lèlek! *Az* TŐRVENYRE *és annak tanitására halgassatok. Esa. 8. v. 20*

8. Hogy az napokban ne valogaslunk, ęn hißem; Te penig nem, Ezt-is ki tsendesiti le? Az Sz. Lélek! *Ne találtassék te közötted nap válogató.* Tőrv. 18. v. 10.

9. Hogy az Tráditiokban héjában tißtellyűk az Istent, ęn meg engedem, de te nem: Mennyűnk az Birohoz ide: *Héjában tißteltek engem azzal is; mellyek Embereknek parantsolati. Math. 15. v. 9.*

10. Hogy az mi jo tselekedetink tartozásbol vadnak, ęs ezért nem érdemelnek, ęn állatom, te penig nem! ki iga

zit itt el bennünket? Az Sz. Lélek! *Ha mindeneket meg cselekeßtekü, a' mellyek nekünk paràncsóltattak; azt modgyátok: Haßontalán Szolgák vagyunk, mert a' mivel tártozunk, azt cselekedtük Luc.* 17. v. 10. Illyen Drága meg csalhatatlan itéletü Biránk, s' Irás magyarázonk van ám minekünk a' hit dolgaiban; mégis ez nem volnaje igaz irás magyarázás? Távozzál innen!

Collegium.

MEg bizonyitom, hogy eretnekképpen csigázzátok a' Szent iráſt; mert (z) Cálvinus János, hogy amaz igéket a' maga furt feje ßerint magyarazta: *Az Isten könyörül, az kinek akar; és meg keményiti az kit akár*; ezekből azt vallya; hogy válamelly gonoßt cselekeßik, az Parázna, a' Tolvaj, a' Lopó, az

z *Pag.* 64. 65.

Rom. 9. 18. *Inſt. lib.* 1. *cap.* 18. n. 1, 2.

az Sátán; mind azokat, az gonoßságokat az Isten parancsollya ugy mond. Ez az Isten akaratty árúl valo iſonyu káromkodás, nem a' ßent irásban ván, hanem csak a' Sz: irás csigázo Cálvinus műhelyibül ßármazott; mint a' többiis &c.

DAVIDKA.

MInden dolgod Ravßság! Mert Vallásrul irß Eretnekßégnek modgyát, s' nem citálß a' confeſsiobul, hanem egy Privát9 Doctorra ßorúlß, maga meg tanulhattad volna ezt: (j) *Az Proteſtanſok azt tartyák, hogy a' Lélek nem köttetett Valamelly Püſpökhöz, vagy Emberhöz; és Calvinus Jánoſis azt akarja, hogy minden vegezéſeket, az Sz: irás ſinor mértékihöz probállyanak meg.* Azért az Confeſsiobul kell vál-

j *Bellar. lib.* 3. *De Verbo Dei Cap.* 3.

vala citálnod: Mi nem canonizálnánk mi a' Sz: irás kivül akárkitis, mint az Romaiak. 2. Cálvinust vádolod, hogy a' maga furt feje ſerint magyaràzta amaz igéket: *Az Iſten könyörül, az kin akàr &c?* Hát ezeket hogy nem vádolod be. VII. Sandor Pápánál, midőn igy magyaráztàk: (v) *Az Iſten nem csak meg engedi a' vétket, de ugyan bennek lathatatlanul munkálkodván tekeri, hajtya az ö akaratyokat:* (a) *Es noha a' vétek környülis forgolodik, mind az àltal meg kell külömböztetni azt a' mi abban Iſtentül lèſſen; attul a' mi nem ö tüle léſſen.* Vedd Oſcholadban előſőr ezeket, s' az után òskolázd Cálvinust, ki ſentül igy magyarázá azokat az igęket: (b) *Az Iſten a' vètkes termèſſetben ſemmit nem talált, az mellyel jò tèteményre indult volna; hanem a' kin akàrt könyörülni, könyörült; és minden jo cselekedeti kivül fél vötte; az kit penig meg akárt keménnyiteni, meg keménnyitett; és méltán mint harag fiat még vétette.* Hogy mered mégis irni Pázmány

v Bellar. lib. 2. de Amiſſ. Grat. cap. 13. §. 8.

a Svaréz. Teol. lib. 4. Diſp. 1. §. 2. num. 14

b Calvin. Comént. in 9. cap. ad. Rom.

mány Vezereddel edgyütt, hogy Cálvinus el csigazván azokat az igęket, az Iſtent Bünnek ókáva csinallya? holott ha maga ſol Calvinus, igy beſélget: (c) *Sz: Iakab Apoſtol méltán tagadgya, hogy Iſten nem oka a' Bünnek.* Innen Cálvinus ugyan refutála errül a' Libertanuſokat. * De láſſuk a' vádokat. 1. Vád. A' Gonoſságokat Iſten parancsollya. 2. Mind azokat Iſten cselekeſi. 3. Iſten azokbā kormányos. Fiu leſſ válaſod ezekreis!

3. Hogy Iſten minden gonoſságokat parancsolná, Soha Sem Calvinus, Sem a' Confeſsio helvètica azt nem állatta: Sőt ellenben tanit, igy: (d) *kárhoztattyuk mind azokat, kik az Iſtent bünnek òkának téſſik; Uganis meg van irva, és tilt va: NE; az az, ne cselekedgyél gonoſſt!*

c Calvin. Comm. in 1. cap. Iac. Lib. ádvrs. Libert. cap. 14.

d Hélveti cá Confeſſ: Debréeini edita. Cap 8. fol. mihi. 33.

2. Hogy

2. Hogy minden gonoßságokat Iſten cselekedgyęk, az Menyiben gonoßság; ßádnák ereßtendő roshatt ßoknak itęlte azt a' kereßtyen Világh; (e) 3. Hogy mind azokban Iſten kormányos; az az, az mint te érted; (f) *Hogy még az Embereknelis inkabb cselekedné Iſten a' Vétket, mind módgyara, mind Végire nézve;* Merő HAMISSAGNAK Sententiázta azt az igaz kereßtyęnſęg. (g) Hát megis illyen ęrtelemben, mint te ezeket vęßed, hogy mered ręánk, és Doctorinkra kenni? Elęg nagy Billyeg volna ezis Lelked iſmeretiń!

4. Mit hißünk ez iránt, hogy meg ęrcsed, im rendel elodben rakogatom. (i) Hißßük, *hogy az Iſten nem önt bèlenk újjabb, vagy*

e *Helv. C. ibid. pag. 34.*

f *Kalauz lib. 5. cap. 1. §. 2.*

g *Conf. 1. Helv. ibid. ut ſupr.*

i *Helve. Conf. cap. 8. fol. 33. Cálvin. Comm. in Iac. 1. 13.*

vagy bövebb gonoßságot; meri elég van mi magunkbanis; hanem az bennünk lévö gonoßságban hágy, nem adván kégyelmit, igaz itéletibül; ez a' meg keményitésnek nevezeti; nem hogy izgatná kénßeritő ßügſęggel az bűnre a' hitetlent. Ezent vallya Lombárdus (h) Peteris Agoſtonnal; s' Kalauzzal édgyűtt. (2) Hißßük, *hogy az Iſten meg lenni a' gonoßságot meg engedi, ès (hathatò erejével) nem tiltya,* (az az nem gátollya meg) *az ö igaz itilletiböl, (ki ha akarta vòlna, meg tilt hatta vòlna,)* amaz irás ßerint: (j) *Hadta Iſten áz Pogányokat járni, az magok uta iban.* Ezent irják (k) Kalauz, ès Hùgò Atyád fia-is. (3) Hißßük; *hogy az Emberek gonoßságával Iòra él Iſten, mint az Iòſeph Attyafiainak vétkekkel; ezent* vallya (l) Agoſton és Kalauz-is. (4) Hißßük; *hogy az Bünöket-is igazgattya Iſten, de ügy, hogy tovább, tovább ne gerjedgyenek, az mint illik;* az az; *meg zabolázza hatart vetvén nèkiek; avagy ßent málaßtyával ele it vévèn.* Igy ért (m) Kalauz Péter-is. (5) Hißßük, *hogy akarattya ellen, és az nél kül nem leßß, ha nem akarja meg engedni,* Hùgò ęs Pázmán-is meg edgyeznek ezen az elębb meg emli-

h *Lib. 1. Sen. Diſt. 40. pag. 288. Kalauz. fol. mihi. 377.*

(2) *Confeſſ. Helv. ib. pag. 34 Cálv. lib. cap 18.*

i *Csel. 14. v. 16.*

k *Kalauz. fol. 377. & Hùgò de Sanct. Victor. lib. 1. de Sacr. c. 12. par. 4.*

(3) *Confeſſ. Helv ibid. pag. 34.*

l *Aug. lib. 5. adv. Iul. c. 3. Kalauz. fol. 378.*

(4) *Conf. Hel. ibid. ut ſup.*

emlitett helyekbē. (6) Hiſſűk, az meg engedő akarat ſerint olly dolgokatis cselekeſſik Iſten igaz itélletiből, mind előtte az Bunös Embernek, s, mind benne; az mellyekből nagyobb el tökéllett vétek következik; amaz irás ſerint: (n) Miveld ezt ez népnek, halván, és látvan ne értsenek, és az Iſteni tselekedetek keleptzéjek az Belondoknak. Ezent hiſi (o) Pázmán és Pererius Ieſuitais. (7) Hiſſűk; hogy az miket az Sidòk tselekedének Chriſtuſsal, ès az Iòſeph Báttyai Iòſephphel, mind azokat áz Iſten kézei elébb el végezték, és el rendelték vala. Pázmán-is azt irja, hogy (p) Iſten gondviſeléſitöl birattatik az Ember az gonoſſ tselekedetben is. (8) Hiſſűk; hogy mindē mozgáſunk Iſtentül van, ès még a' gonoſſagban-is a' terméſſeti (actuſt) tselekedetet, Iſten ſerzi; de azt az roſſſaſágot, melly erköltsi, és az termèſſeti cselekedethez ragadott, nem Iſten ſerzi, hanem az mi magunk meg veſſett akarattya. Valamint az Sánta Emberben az Lélek ád erőt Iſten ſegédségiből az járaſra; De hogy sántán jár, nem Iſtenre, vagy Lelkére vetünk, hanem az ö tsonka bonka tsipeire; Az jó ironak roſſſul eſett iráſában; roſſſ pennára, roſſſ pappyroſra vetünk: Igy mi-is hogy roſſſul tselekeſſünk, magunkra vetünk, nem Iſtenre, ki az mi

m Kalauz fol. 378.
(5) Confeſſ. Helv. ib.
(6) Conf. Hel. ibid.
n Eſa. 6. Sap. 14. 11.
o Kalauz fol. 377. et Perer. Cō. in Gen. 18. Diſp. 8.
(7) Conf. Helv. ib. Csel. 4. v. 27. 28
p Kalauz fol. 378.
(8) Conf. Helv ib. Csel. 17. 28

ki a' mi termeſſeti tselekedetinket jöl mivelné, ha mi azokkal, ſántán nem élnénk. Ezent hiſi (q) Véga, és Aquinás Thamáſ-is ezen ſökkal, (9) Hiſſűk; hogy az Iſten igaz itélletit vègben viteti akkor-is, miker edgyik bünt az maſik bünnel büntetteti; mint az Abſolon ſſabad akarat ſerint valò latorſagával. az David paráznaſàgát; és néha parancsolis az Eördögnek, mint ö itéletinek végben vivö eſſközinek, vagy Poroſſlojának. Ezt fęl ręſſent Pázmánis meg engedi, de (r) Alvarez ugyan egęſſen bizonittya, Agoſtonnal. Mind az által. Iſten nem intendallya a' bünben a' mi formale; melly maga a' bűn; mint (s) Svárez irja, hanem az ö igaz itéletit, mellyben az bün arra nézve az kit büntet azzal, büntetés; az ki penig cselekſſi, annak gonoſſága. (10) Hiſſűk, hogy az Iſten akkor volna oka bünnek, midön nyilván irásban PARANCSOLNA, TANACSLANA, IAVALLANA; meg IUTALMAZTATNA &c. De mivel ezeket Iſten felől nem hiſſűk, azért (t) nem vallyuk az Iſtent a' Bünnek okanak lenni, hanem tulajdonképpen az Emberi akaratot. Laddé mint benne maradál! máſſor te ſe pártollyel innet!

q Vega lib. 2. de Expos. Conc. Trid. cap. 15. & Thō. Aquin. P. 1. Sum. Quaſt. 49. art. 2.
(9) Auguſtin. lib. 5. advers. Iúlian. c. 3. Tom. 3 col 1066. 2. Sam. 12. v. 12. és 2 Kir. 22. 19 23.
r Did. Alvár. de Aux. & Grat. Diſp. 31. p. 296. Aug. de Civ. Dei. lib. 14. c. 3.
s Svàrez. lib. de vár. opuſc. Theol. lib. 2. c. 2. n. 5.

HATO-

HATODIK Rész.

(10) *Vega. lib. 2. Cap 15. de. Exp. Conc. Trid. & Helv. Conf. cap. 8. Svárez Teol. lib. 1. §. cap 2. non. ergo. u Pag. 67 68. 2. Jan. v. 6.*

MEllyben meg mutogattatik a' Jesus Vallása, és azzal ellenkező Jésuiták Tudománya.

Collegium. (u)

SZent János szava: Valaki el távozik a' Christus tudományától, avagy a' Szent irástul, nincs annak Istene, nem hogy igaz hiti volna; De a' Cálvinisták el távoztak, mert a' világos Szent irással nyilván ellenkeznek, Tehát a' Cálviniſta Vallásnak, sem Istene, sem igazsága nincsen.

DAVIDKA.

PHiloſophiádon nem kapdoſok jo Collegium! hogy Syllogiſmuſod az Ictuſok szerint fel vételt sem érdemlene, azzal

azzal sőt nem saporitok, mind sok terminuſival edgyütt a' Palkonyai Cálefactorra bizom, tudom válaſod lész ott: Hanem kérlek lelkedre, mond meg hol tanultad a' két féle szent iráſt? Hol vötted? Avagy ha nem, felelly meg ezekre: Hány féle az Isten? Hány fele az Isten szava-is? Hany féle az hit? Hány fęle az kereſztség? Mind edgynek kiáltyák ezt az Apoſtol mondáſi, *Eph.* 4. Mit beſélſ hát mégis? De talám Szent Péter (x) tsinál két fęlit, mint rebelgeted? ugy mint edgyik az kit magok vesedelmire el tekernek az Tudatlanok, az máſik mellyik? Azt mondod, az világos! Nem tekerik hát azt el mint

(x) 2. Pet. 3. v. 16.

az elsőt! Hát męgis mit fogod reánk mindenütt, hogy tsigázzuk, ęs el tekerjük az világos iráſt? O Bone Deus! hiſzem hirèvel ſints az Apoſtolnak az te értelmed, ki ugyan ott igy ſzöll: *Detorquent ut & reliquas Scripturas*; El tekerik, mint a' tőb irásokatis; hallod! tsak egj fęle az Sz. irás az Apoſtolnál, es azt egęſſen mondgya hogy el tekerik!

2. Hogy mi az Chriſtus tudományatol el távoztúnk volna, ęs az Sz. iráſſal ellenkeznęnk, òlly tetemes mondás, mint az Biblia, mellyből 102. czikkelyt adèk elődben oda fel, abbol-is ki tetzhetnęk tsűri tasvargáſa Minorodnak; mind az által láſſuk meg mellykünk

lyikünk távozott el az Chriſtus tudományátol; kęſzülly az halgatáſra!

1. Ięſus mondgya: Az Iſtennek minden igęjivel él az Ember, melly az ő ſzájából ſzármazik. *Math.* 4. v. 4.

De az Ięſuita mongya: Ne ęllyen az Sz. iráſsal, ne olvaſſa azt az kőſſégh. *Colleg. Iáur. pag.* 100. Elégh Catholicuſi tiſztit-is tselekſzi az Catholicus, ha ő tsak azt mongyais, hogy ő Catholicus. *Colleg. Auglo-Rhem. ann. in Luc.* 11. 12.

2. Ieſus mongya: Csak az Iſtent ſzolgállyad, imádgyad. *Math.* 4. v. 10.

De az Ieſuita mongya: Imádgyuk, ſegętsęgre hijjuk az Szenteket-is. *Colleg. in fine. Kalauz. fol.* 783.

3. Ieſus mongya: Boldogok

gok az kik Sirnak, mert ők Istentűl meg vigasztaltatnak. *Math.* 5. *v.* 4.

De az Iesuita mongya: Azok Bòldogok, kik nem Sirnak; mert az világi Boldogságh, jele az Ecclęsiának. *Bellar. lib.* 4 *de Eccl. mil. cap. ult.*

4. Iésus mondgya; Boldogok lęßtek mikor háborgattattok ęn ęrettem, ekkęppen háborgattàk a' Prophétákatis. *Math.* 5. *v.* 11.

De a' Iesuita mongya: Az nyomorusàg ęs bòldogtalan ki menetelis meg murtatya az Càlvinistàk Eccléśiája hamisságát. *Bell. lib.* 4. *de Eccl. mil. cap.* 17.

5. Ięsus mondgya: Az ki meg veręndi, Felesęgét PARAZNASAGNAK OKANAK KIVűLE, Paraznava.

ráznává tęßi azt. *Math* 5. *v.* 32.

De az Iesuita mondgya: Az ki örökę valo szűzeſſęgre kőtelezte magát, meg vetheti felesęgèt. *Bell lib. de Matr. c.* 21. *pr.* 3.

6. Ięsus mondgya: A' Paráznaságnak OKA ki vętetik; Azért el botsáthatni Felesęgét. *Math.* 5. *v.* 32 *Lombar. &c. B. Arias in h. loc.*

De az Iesuita mondgya: Nem vętetik azis ki, azęrt nem vethetni meg Feleségét. *Colleg. Iaur. pag.* 76 77.

7. Iésus mondgya: Ne eskűdgyęl az Teremtett állatra: *Math.* 5. *v.* 34 35 36.

De az Iesuita mondgya: Ehomra meg lehet a' Szentekre eskűdni. (*Honeſt. caus.* 22. *Decr. Lud. Reg. Form. I. fol.* 59.

8. Iesus mondgya: Imadkozzatok ellenségtekért. *Math.* 5. 44.

De a' Jesuitá mondgya: Az Romài háztul el pártolt Eretnekekért

nekekért ne imádkozzatok. *Azor. lib. 9. Inst. cap. 31. §. 6.*

9. Iésus mondgya: Ti igy imádkozzatok: Mi Atyánk, ki vagy mennyégben, meg szenteltessék &c. *Máth. 6. v. 9.*

De a' Iesuita mondgya: Boldog Asszonyhoz mindennapi könyörgés: Oh szépséges, és kégyes Asszonyunk. *Colleg. Iaur. Orat. Quot. ad Már. in fine hujus libri.*

10. Iesus mondgya: KEVESEN járnak az Elet utyán, SOKAN az vesztedelem utyán. *Máth. 7. v. 13. 14.*

De a' Iesuita mondgya: Az SOKASAGH jele az Ecclesiának. *Kalauz. lib. 3. cap. 3. §. 7. Colleg. Iaur. pag. 48.*

11. Iesus mondgya: Ti csuda tévők, s' Uram mondok, Soha nem ismértelek titeket. *Máth. 7. v. 22. 23.*

De a'

De a' Iesuita mondgya: Az csuda tételek, jelei az Ecclesiának. *Kalauz. lib. 3. cap. 3. §. 4. fol. 373.*

12. Iésus, mondgy: Bizzál jo Fiam! meg bocsattattak a' te buneid. *Máth. 9. v. 2.*

De a' Iesuita mondgya: Ne bizzál, mert noha hibúnk; de félünk, s' rettegünkis, mert nem tudgyuk kiè! *Colleg. pag. 72. 73.*

13. Iésus mondgya: Még csak egy hivalkodo beszédis kárhoztattya az Embert, hamot vèvén arrul. *Máth. 12. v. 36. 37.*

De a' Iesuita mongya: Nem igaz ez; mert ugy az Isten nem Atya, hanem kégyetlen Tyrannus. *Kalauz. lib. 5. c. 1. §. 3. f. 379.*

14. Iésus mondgya: A' mi bé mégyen Embernek szájan, nem fertézteti a' meg. *Máth. 15. v. 11. 17.*

De a' Iésuita mongya: Meg

fertezteti Bűjtben az hus ętel az keſztyényeket. *Bellar. lib. 2. de bon. op. cap. 9.*

15. Ięſus mondgya: Az ſivbűl jőnek ki az gonoſſágok, mellyek az Embert meg fertezteti. *Máth. 15. v. 19 20.*

De a' jęſuita mondgya: Az kivanság melly a' ſivbűl jő, nem vétek. *Bellar. lib. de not. Eccl. cap. 9.* A' fertelmeſségnek kivánaſais jo végre nem vétek. *Tollet. de Inſtr. S. lib. 5. cap. 1.*

16. Ieſus mondgya: Hęjában valo az Emberek találmányival valo tiſztelet. *Math. 15. v. 9.*

De a' jęſuita mondgya: Iſten előtt kedves dolog; mert Sz: irás kivűl valo dolgotis tartozunk hinni. *Kala. fol. 460. Coll. p. 77.*

17. Ieſus mondgya: Pęter, az melly Valláſt a' teſt és vęr nem jelentett meg te neked, azon

azon az kő ſiklán ępitem az en Eccleſiámt. *Máth. 16. v. 17. 18.*

De a' jęſuita mondgya: Peteren ęppitetett az Ecclęſiá. *Kalauz. lib. 10. cap. 1 fol. 653.*

18. Ieſus mondgya: Ki adhát válcságot az Lęlekęrt. *Math. 16. 26.*

De a' jeſuita mondgya: Miſęt adunk, mint haſznos áldozatot. *Bellar lib. 2. de Miſſa. cap. 7.*

19. Ięſus mondgya: Pęternek. Távozzál el ęn tőlem Sátán! bántáſomra vagy nekem. *Máth. 16. v. 23.*

De a' jèſuita mondgya: Az Romai Pápa csalatkozhatatlan Tanitó az hit dolgaiban. *Pazm. Ep. Caus. 3. fol 50.*

20. Ięſus mondgya: Illyes immár el jőtt, de őt meg nem iſmértèk, hanem azt cseleked-ték vele a' mit akartak. *Math. 17. v. 12.*

De a' jeſuita mòndgya:

Illyes ez földi Paradicsombol, ez után jő el. *Bellar. lib. de grat. prim. hom. cap. 14. §. 4.*

21. Iesus mongja: Kőnyőrgessel, s' bőjtőlessel űzetik el az Eődőgh. *Matth. 17. v. 21.*

De a' Iesuitá mondgya: Az ſentelt viz, kereſt hanyas, Agnus Dei, űzik el az Eőrdőgőt. *Azor. Inſt. lib. 4. cap. 11. & Iod. Coccius tom. 1. thes. 1. 2. árt. 9.*

22. Iesus mongya: Pęter! az Statęrt ádgyák ő nękiek, az adó ſedőknek, ęn ęrettem ęs te èretted. *Math. 17. v. 27.*

De az Iesuita Pápája mongya: Az Clerus ki vitetett az külső Mágiſtrátus hatalma alol, minden javaival edgyűtt. *Bonifac. VIII. in C. Quanquam.*

23. Iesus mongya: A' Nemzetsęgeknek Királyi uralkodnak, Ti penigh nem Ugy! *Math. 20. v. 25.*

De a'

De az Iesuita mongya: Igenis, uralkodunk mi-is, mint Pázmán Péter &c. *Vulgó Omnes.*

24. Iesus mongya: Az ki ti kőſtetek nagjob akar lenni, légyen ti Szolgátok. *Math. 20. v. 26.*

De az Iesuita mongya: Az Chriſtus tette a' Pápát Fejęvę az Anya-ſent-egy-háznac. *Bellár. Kal. Turr. lib. 2. c. 80.*

25. Iesus űzi ki az Vásárlokat a' Templombol, mondván: Az ęn házam imádságnak háza. *Math. 21. v. 12, 13.*

De az Iesuita oltalmazza az pęnzes indulgentiákat. *Bellar. lib. 2. de Indulgent. cap. 10.*

26. Iesus mongya: Lehet igaz tanitások a' Moses ſekibe ülő Phariſæusoknak, noha gonoſ erkőltsek. *Math. 23.*

De az Iesuita mongya: Az minémű Erkőltsők az uj Tanitoknák

toknak, óllyan tanitásokis. *Kalauz. lib. 3. cap. 7. §. 6.*

27. Iesus mondgya: Ne hidgyętek az Christust, imitt, vagy amott lenni. *Math. 24. v. 23.*

De a' jęsuita mondgya: El hidgyętek a' kenyęr ßin alatt lenni. *Kalauz. lib. 11. cap. 1. § 2.*

28. Iesus mondgya: IGYATOK az Pohárbul mindnyajan. *Math. 26. v. 27.*

De a' jesuita mondgya: Ne mindnyájan, hanem az áldozo Papok. *Kalauz. lib. 11. cap. 4. §. 4. Colleg. pag. 93.*

29. Iesus mondgya: Nem ißom ez ßőlőtőkenek gyűmőlcsębűl, mig ujjatt ißom &c. *Math. 26. v. 26.*

De a' jesnita mondgya: Nem Bor hanem vęr volt az Pohárban. *Colleg. Iaur. pag. 90.*

30. Iesus modgya: Ne fęlly, csak

csak HIDGY. *Márk. 5 36.* A'te HITED tartott meg tégedet. *Luc. 7. v. 48. 50.*

De a' jesuita mondgya: Az Cselekedetek által, s' bennűnk lakozo ßentség által igazùlunk meg. *Bellar. lib. 2. de Iuſtif. cap. 2 §. 3.*

31. Iesus mondgya: Ha ßinte mindeneket meg cselekeßtekis, azt mondgyatok: Haßontalan Szolgak vagyunk; mert a' mivel trrtoztunk, azt cselekedtűk. *Luc. 17. v. 10.*

De a' jesuita mondgya: Nem haßontalanok; mert a' Tőrvęnyt bę tőthettyuk, ès azzal őrők életet érdemlűnk. *Colleg. pag. 68. 69. 70. Vega de merit. pag. 181. 186.*

32. Iesus mondgya: Kevesen vadnak az válaßtottak. *Math. 22. v. 14.*

De a' jesuita mondgya: Minden Embereket akar Iſten idveziteni. *Colleg. pag. 75.*

33. Iesus mondgya; Tęrics

a' te

a' te fegyveredet az ő Hivelyében. *Matth.* 26. v. 52.

De az Iesuita mondgya: Hozzá, Hozzá! *Patachini.* 1666. *in carmin. nuptial. Illustr. Princ. Fr. R. Iesuita.*

34. Iesus mondgya: A' ki ęn bennem hiszen, örök ęlete van, és az halálból ęletre męgyen kárhoztatás nelkűl. *Ian.* 5. v. 24.

De a' Iesuita mondgya: Az Isten malasztyában ki mult Lelkek is Purgatoriumban, tűz altal idvezűlnek. *Collegium Iaur. pag.* 79.

35. Iesus mongya: En az Emberektűl nem veszek tanubizonyságot. *Ian.* 5. v. 34.

De a' Iesuita mondgya: Az Eccleſia nelkűl, nem Sz: iras, az Sz: iras. Colleg. Jaur. p. 63.

36. Iesus mondgja: Szőlőtőke gyűmölcsẽ (az az Bor) az Pohárban, melyből iszom. *Matth.* 26. v. 27.

De a' Iesuita mongya: Vizet is kell tölteni a' Bor közze. *Missal. Anno* 1662. *de Cer. Miss.* §. 2. p. 80.

37. Iesus mongya: Az ki ęn hozzám jő, nem ęhezik męg, ęs az ki ęn bennem hiszen, nem szomjuhozik meg Soha. *Ian.* 6. v. 35

De a' Iesuita mongya: Nem hit által, hanem testi száj által essűk az Christus testęt ęs issuk az ő vérét. *Kalauz lib.* II. *cap.* 1. §. 2, 3. *Colleg. pag.* 91.

38. Iesus mongya: Senki nem jőhet ęn hozzam, ha az Atya nem vonándgya. *Ian.* 6. v. 44. Az szőlő veszső is ő MAGATOL gyűmölcsöt nem teremthet. *Ian.* 15. 4. 5. 6.

De a' Iesuita mongya: Vaj teremthet; mert hatalma van Embernek az maga akaratyán. *Colleg. pag.* 74.

39. Iesus mondgya: Az test nem haſznál ſemmit; Az Lęlek az, a' ki megelevenit. A' be-ſed is, mellyet en ſollok, LE-LEK, ES ELET. *Ian. 6. v. 63.*

De a' Ieſuita mòngya: Az teſt haſznál; mert ezt: Ez az ęn Teſtem, ugyan tsak teſti mo-don ertyük, hogy az a' kę-nyér Chriſtus téſte. *Kal lib. 11 cap. 1 §. 1.*

40. Ięſuſis vallya ezt: Ez kőſſęg, melly nem tugya az Tőrvényt; Atkozott! *Ian. 7. v. 49.* Uganis a' Sz: irás olvasásában őrők élet van *Ian. 5. v. 30.*

De ez Ięſuitai tudom: Nem kőſſęg kezęben valo az Biblia. *Coll. pag. 100.* Iòbbis néki az Bréviár, az Szént irásnál. *Fac. Paris. in Cenſ. Con. Eras. tit. 12.*

41. Iesus mondgya: Az ęn Tanubizonyſág tętelem erős; mert az Attyával, egyűt Va-

gyok. *Ian. 8. v. 14, 16, 17.*

De az Ieſuita mongya: Ha ſinte a' Bibliában vanis, hogj Sz. irás; De męgis az Eccleſia traditiojából hiſſük, hogy az Sz. irás. *Pazm. Epiſt. Cath. 3.*

42. Iesus mongya: En vagyok amaz Jo Paſtor. *Ian. 10. v. 11, 14.*

De a' Ieſuita mongya: Az Eccleſiának felső Paſtora az Papa. *Bell. lib 5 de Rom. P. cap. 9. Coſter. Ench pag. 119.*

43. Iesus mondgya: Az ęn Juhaim az ęn ſomat halgattyák, ès iſmerem azokat. *Ian. 10. v. 27.* Mert a' ki Iſtentűl van halgattyá az ő beſędét. *Ian. 8. v. 47.*

De a' Ieſuita mondgya: Az Iſten ſavának tiſztán valo hir-deręſe, halgatáſa, nem lehet Ieſę az Eccleſiá igazsága-nak. *Colleg. pag. 24. 25. Kathuz. lib. 8. cap. 3. § 2. fol 566. 567.*

44. Iesus mondgya: En vagyok az

Út! Senki nem mehet az Atyához, hanem én általam. *Ian.* 14. *v.* 6.

De a' Iesuita mondgya: Mária nyeri meg nekünk a' tiſztaságot, és az leg idveſſégesb állapotot. *Colleg. Iaur. in Orat. Quotid. ad B. v. Már. in fine libri Quæſt.* 3.

45. Iesus mondgya: ELVEGEZTETET. *Ian* 19 *v.* 30.

De a' Iesuita mondgya: Nem Végeztetett, mert minden nap kell őtet moſtis az miſében áldozni. *Colleg.* 94. 95. 96. *Miſſál. An.* 1662. *per tot.*

Iesus! hiſzem rettenetes vallás hát a' Iesuitai Vallás! Mert im 45. czikkelyekben tagadgya még csak ittis a' Iesuiták Válláſa, a' Iesus ſentſéges vallását, kit maga ſent ſájával prædicalla; Bizony nyilván van ezekből, hogy jo Iesuita Collegium! el távoztál a' Christus tudo-

tudományátul, Iesus ellen valo Iesuitai tudományoddal. Légyen azért nekemis ſabad a' te Concluſiodat elő hoznom. *Tehat a' Ieſuita Valláſnak, ſem Iſtene, ſem igazsága nincsen!* Ezt magad fejére magad vakarád. Ellenben penig mivel az en tudományom Iesus ſentſéges Válláſa; mint ez ugyan azon czikkelyekből nyilván van: *Tehát az én Valláſomnak, mind Iſtene, mind igazsága van!* Iréld meg igaz Keresztyén Világh bár, hanem igazat irok ittis!

HETEDIK Rèſz.

MEllyben, amaz Harminez három czikkelyekre valo meg mozdulhatatlan Válaſz adatik, és rendel azok a' Sz: iráſi helyek, kereſztyéni modon, ſentül meg magyaráztattanak, és abban meg erősſittetnek.

Collegium. pag. 68.

1 Joh. 5 3. Matth. 19 17. & 11. 30 Phil. 4 13

I. A Rt. Világos szóval mondgya az irás: *Ez az Istëni szeretet, hogy az ö parancsolatit meg örizzük; és az ö parancsolati nem nehezek.* De az Calvinisták ezzel ellenkeznek &c.

DAVIDKA.

HOgy mi azzal a' Sz: irási hellyel ellenkeznénk, vissza irja az Helveticá Confessio;

a Conf. Helv. cap. 12 fol. 63.

(a) *Az Christus bé tölte mi ereszünk a' Törvényt, és hit által közli mi velünk az ö bé tellyesítését, s' mi nekunk tulajdonittatik az ö igazsága, és engedelmessége.* Illyen parancsolat meg-tartásrul vagyon Sz Szent Ianosnál. Mert vagyon Törvényi parancsolat, vagyon Evangeliomi parancsolatis; ez utolsorul emlékezik Szent Iános, mint megtettzik.

b 1. Ioan. 5. v. 1. 2. 3.

1. Mert *hitbul valo* (b) *meg tartásrul* emlekezik. Az hit penig az Törvényi parancsolatokra tartozike? Nagy erő kellene erre! 2. Mert

Mert (c) *Felebarátunkhoz valo szeretet által* tarttyuk meg az Apostol szava szerint: Ezt penig (d) *Uj parancsolatnak* mondgya a' Christus: Micsoda paráncsolat ez, hanem Evãgeliomi? 3. Mert az *Istenitul valo* (e) *születtetés által* nem nehezek; Micsoda ez, hanem *ujjá valo születés* (f) melly is Evangeliomi! 4. Mert ez parancsolatnak meg tartása ez: (g) *Szeretni Istent, Szeretni Felebarátunkat, Meg győzni ez Világot;* Mivel HITTEL! Evangeliom volna ez! Vaj ki szerettyük mi is az Evangeliomi parancsolatoknak illyetęn meg őrzęsit, mint meg hallád a' Confessiokbol! Mert meg őrizzük Isten kegyelmébül az ő parancsolatit TELLYES SZIVEL, Evangeliomi modon, az az; (h) *minden szin mutatás nelkül*; nem penig (i) *törvényi modon, minden vétek nelkül*: (k) Ugyanis, *ha az mit nem akarunk, azt cselekesszük*;

c ibid. v. 1. 2.
d Ian. 13. v. 34.
e 1. Ian. 5.
v. 1 3
f Ian 3 v. 3. 5 8.
g Ian 5 v 1. 2. 3. 4 5.
h 1. Chor. 12 v 33. 38
i Rom. 7. v. 14. 15.
k Hyeron. Epist. 70. ad. Ctes. adver. Pelag. Tom. 2 pag. 51. & 254.

ßük; hogy hogy álhat ez meg? Bün nelkül lehet az Ember ha akar, hòlott az Apostol azt bé nem töltheti, az mit kivan. Illyen párancsolatok meg őrzęsit hißßük igy-ęs vallyuk mi-is! 2. Azzal vádolß ęllenkzeni minket Sz: Iánossal, hogy azt mondgyuk, hogy a' tőrvęnyt lehetetlen bę tőlteni. Helytelen vád! 1. Mert Sent Iános, és a' tőbb Evangelistákis, nem a' tőrvényi paráncsolatokrul, hanem Evangéliomirul ßolnak, mert (l) *amaz meg ölö betü ha az kegyelē az alòl fel nem ßabadit.* Az Tőrvényi parancsolatokrul volna penig kőztünk az Contraversia, vilongás. 2. Tőrvényi modon; *Hoc fac & vives! nem Evangeliomi modon: Crede & vives!* Kell vala probalnod, mert ez utolso (n) *meg gyözi ez világot,* (o) *ezis ßuli miden jora valo buzgoságunkat ßineskedés nelkül:* mellyis az Evangelomi TELLYES SZIV! Illyent tapogatna Kala-

l *Lombar. lib. 3, Sent D. 40. fol. 204.*
m *Hilárius. in. Mat Tom. 1. pag 355 & pag 410.*
n *1. Ian. 5. 4*
o *Bèrnh. tract. de. gra. & lib. arb. Col. 1053.*

na Kalauzis. *lib. 12. cap. 1. per tot.* ha fel lelhetné 3. Azegéß Tőrvénynek bétöltését kell vala probálnod cselekedetink által; de attul az Apostol elmęje távoly járt.

Mert (p) *Senki meg igazuláſra az törvényt bé nem töltheti; mivel ha egyben vétkezéndünk, az egéß törvénynek meg rontásaban bünösök léßünk.* Ezzel én itt meg nyugßom; mert nem ellenkezünk hát az Apostollal, sem àz ręgi Doctorokkal; hanem té véled! holott (q) *olly tökèlletes engedelmesség kivántatik annak bé töltésére, hogy* SOHA *tsak egy* PONTBAN *se vètkezzél.* De te ezt nem teheted. *Rom. 3. v. 23.*

p *Olymph. Comm. in. Eccl. Sal. Decan. Const. circa. Anu. 570.*
q *Staplet. ton in. Pr. omp. Cath Dom 2. post Epiph. fex. 4. p. 179.*

Collegium. Pag. 69.

ARt. 2. Záchariás ęs Erſébet Isten előtt mind ketten igazak valának; De az Cálv. azt mongyák; Edgyetlen edgy igez sints.

Luc 1. v. 6

DAVIDKA.

I. Te magadis meg vallod *pag. 69.* hogy az Christus hitiben voltak igazak, nem ő magoktul; Ez penig EVangeliomi hitbęli igazság, az kiről ßollánk oda fel *art. 1.* mert máskèppen ő magától SENKI-IS NEM ARTATLAN. Ez mi vallásunk vòlna ám! hát mit lárválkodol?

2. Hogy a' kegyelem alatt lęvő Ember penig, az tselekedetek igazságával ditsekedhet nęk, merő fraska! hallyád erre Origénest! (r) *Az igazság felöl vàlò ditsekedés, egyédul az Christus kereßtinek hitiben van, az melly ki rekeßt minden ditsekedést, melly az Törvénynek tselekedetiből jüne.* (s) *Azèrt az ki ditsekedik, az Urban ditsekedgyék, hogy az Christus leti minékunk igazságunk.* Hihető nem akadtál vòlt még ezekre! Igazaknak is mondgyuk hát őket ez jámborokkal, az Sz. iráſſal, ęs veled-is hit által Evangeliomi modon

r *Origens lib. 9. in ép. ad Rom c. 3. Tö 2 f. 505*

s *Basil Co. 22. De. Hũ. Tom. 1 ol. 238.*

módon; De *Luk. 1. v. 20. Törvényi módon,* ugyan ezenekkel tagadgyùk. Az Evangélistais kępmutatás nęl kül valo kęgyes ęletet ęrt; nem penig minden bün nęlkül válót. *v. 20. 4.*

Collegium. Pag. 70.

Art. 3. Adgyatok Alamisnát, ęs imę mindenek tißták nęktek: De az Cálvin, mongyák, Nem; mert az kereßtyęn Embernek minden jo tselekedeti tißtátalan, mint az vęrben ferteztetett Rúha.

Luc. 11. 41. 2. Pet 1. 10. Phil. 2. 15.

DAVIDKA.

I. SZ: Lukácsnál a' mi Idvezitőnk' disputál Pharisæusokkal, az kik (t) *külső mondassal* meg elégedvén, *belöl rakvak* valának *ragadománynyal,* és azt gondllyák vala, hogy immár ętelek, italok tißta volna; noha magokban az-is vala, de

t *Luc. 11. 38. 39. 40*

ő reájok nęzve nem) ezt fed-
di-is meg az Christus, ęs azt
az ragadományt tanittya el
változtatni Alamisnával, úgy
igęri oßtan minden tißtaságo-
kat az ragadománytul ő nęki-
ek; de ugy (u) *ha az ö tölle adatott Régu*
lát hitböl el követik; meg ròdd ezt is!
Az Ragadománynak tętetik
elleniben a' tißtaság, mert más-
kęnt nemcsak Alamisnávalk el
vala meg változtatni hamis-
ságokat, hanem egyęb jo cse-
lekedetekkelis. *Adgyatok Alamisnát, és*
ime mindenek tißtak, áz az; Semmi Ra-
gadomány nem lęßen benne-
tek. Mi is hißßük ezt! Ne
mond hát hogy ellenk ezünk
az Christuslal. Mert egyęb-
ként. (x) *nem az Alamisna téßi az mi tißta-*
ságunkat, hanem egyedül az Isten kegyelme;
Mint eleitül fogva irgalmaßagot nem azért
nyertük, hogy hivök volünk hanē hogy azoklen-
nénk

u *Math.* 6. v. 1 2. 3. 4.

x *Basilius Epistol.* 105 *ad Sixtum Tom.* 2. *Col* 466.

nénk, mint meg van irva: In miseratione
& misericordia. Nem héjjában énéklik azért:
Az Istennek kegyelmessége elöl véßen enge-
met, és az ö irgalmassága kovet engemet.
(y) *Kegyelemben hát s' nem erdemben az*
tißtasagh! Halgassad te is ezeket!
2. Azęrt ortzáßßé? hogy a'
Sz. iràssal azt mondgyuk: (z)
Minden jò tselekedetünk hásonló az undok
vérben kevert Rùhához? Ezekkel vas-
kodgyál elsőben ęrette: (j)
Kitsoda ditsekedik az ö igaßágárol, holott
hállya az igy ßólló Pròphétai: Minden igaz
sagunk ollyan mint az havas Aßßony állat-
nak fertelmes Ruhája? Csak az Christus Ke-
reßtinek hitiben van hát egyedül az Ditseke-
dés! De az mint làtom tsak tsavargáß
ezt ßolván: *Nints ott ßò az Christus hiti*
által lett jò tselekedetekröl; Hállyad erre
értem Bernhárdòt: (v) *Mi lehet* MIN-
DEN *igazságunk Isten elott? Avvagy az*
Prophéta ßerint, nem ollyané, mint az fer-
telmés Rùha? Es ha ßorossan itéltetik; min
dē mi igazságunk HAMISNAK *talaltatik.*
Vallyon s' Bernhárd igazsága
nem az Christus hiti által vól-
tè? Láddé hogy ámitás az te
dolgod

y *Aug. tract.* 3. *in Ioh. Tom.* 9. *Col.* 25.

z *Esa.* 64. v. 6.

j *Orig lib.* 3. *in Ep. ad Rom. c.* 3 *Tom.* 2. *pag* 505.

v *Bernh. in Fest. O. Sanc. Ser.* 1 *col.* 224. *&. Diel. lect.* 59 *in can. Mis. fol.* 160.

dolgod! Mert ha azt mon-
gyuk, (a) *hogy nintsen bününk, hazudunk;*
holott (b) *Senki bün nélkül nem találtatik.*
De hiſzem mágad-is meg val-
lád *pag. 69. Iſten elött ö magátol Senki*
nem artatlan, mit tétováſſ hát? hogy
nem mondaſſ edgyet? Men-
nyen ki hát ez végezésből: Tiſ-
ták vagynnk nem az Alamiſ-
náért, hanem az Iſten kegyel-
méjért, melly alamiſnáltat ve-
lünk: (c) *melly Iſten kégyelme nem ocs-*
mánság bennünk, hanem a' mi magnkei azok.
Harmadik Iaj hát ez a' te fejeden!

a 1 Ian. 1. v. 8. 10.
b Kaláuz. lib. 12. cap. 1 § 4 fol. 763.
c Bail. Ie. fu. Iuſt. fol. 904.

Collegium. pag. 70. 71.

ARrt. 4. Iſten az itęletben
fizet őrők életet az jo cse-
lekedetęrt; De a' Cálveniſták
mongyák, nem haſznos az id-
veſſęgre; ide csigázvan amaz
ſokat: Haſzontalan ſolgak va-
gyunk;

Rom. 2. 6. 1. Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10.

gyunk; De ez azt tęſzi, el le-
het az Iſten nálunk nęlkül.

DAVIDKA.

I. OLvaſom az Sz: irás-
ban, hogy az Iſten
meg fizet kinek, kinek az ő
jo cselekedeti SZERINT;
de nem ázt az mit te irtál:
Eörök életet az jo cselekedetért. Az Locu-
ſokis, mellyeket citálſ, mind
Secundomot nem *propteri* emlegetnek.
Itt azért az *antecedensnek* ſimplex ne-
gatiojávalis, meg elégedhet-
ném; mert azt nem találtad;
De fel vèſzem az *Secundomot is*; mit
tęſzen azęrt ez ige, SZERINT?
hald meg! Nem jelent ez okot;
hanem olly condiciot, eſzkőzt,
vagy bizonysàgot, (d) *melly nelkül*
Senki nem láthttya az Iſtent. Mert (e) *az*
alázatoſoknak adgya az ö kégyelmét, és (f)
ha meg eröſsitik az hivek el válaſztáſokat,
ugy nem ütküznék meg Sohu. Meg fizet
Iſten ki-

d Sid. 12. v. 14.
e 1. Pet. 5. v. 5.
f 2. Pet. 1. v. 10.

kinek kinek az ő cselekedeti ßerint, ez ertelme: (g) *Meg fizet azoknak, kik jot cselekßnek örökßék életel, az kik penig versenyesek, haraggal;* ugy penig (h) *hogy a' ki az ö testének vét, az ö testébül arat veßedelmet, az ki lelkének vét, lelkèbül arat örök életet:* ez végre, hogy (i) *el vegye ki ki jutalmát, az ö munkajà ßerént.* De vallyon s' miért igy? Mert (k) *az Christussal* az MAGA IUTALMA *léßen* s' ugy fizet meg (l) *hogy az mi munkànk haßnos légyen* ő BENNE: holott (m) *az mellyeket mostan ßenyvedünk, semmiképpen nem hasonlittatthatandok az Dicsösséghez.* Ez volna amaz (n) *kegyelembül valo jutalomadás!* Innet van ez; (o) *Hogy ha ßinte annyi jò cselekedeteket cselekedéndelis, mennyik a' csillàgok, mind az által ugyan nem éred el az Isten jòvoltat. Mert valamellyeket Isten eleiben vißeß, mind azok övei: Es valamint akarkiis nem ugordhattya által, vagy nem elözheti meg az maga árnyekát, ugy nem az Isten jovoltàtis.* Mert (p) *az Ember ha ßinte mennèl buzgobban ezer eßtendeigh ßolgálnais az Istennek, de mégis fél napig valo létét az menynyorßagban nem èrdemlene;* Es (q) *ha Erdemere lenne, kárhozatunkra ßolgalna;* Nostra enim justitia, Bernhard

g *Rom.* 2. *v.* 7. 8.
h *Gal,* 6. *v.* 7. 8.
i 1 *Cor* 3. 8.
k *Iel.* 22 12.
l *Cor.* 15 58
m *Rom.* 8. *v.* 18.
n *Rom.* 4. *v.* 4.
o *Aug.* l. 2 *contra duas Ep. Pelag.* c. 8. *T.* 7. *col* 892 & *Agap. in. Ex. pos Par. ad Iust.* c. 43. *T.* 3. *col.* 154
p *Anshel. de mens. curc. T.* 3. *fol.* 212.
q *Aug. in Psal.* 43. *T* 8. *col.* 394

kent

ként *in Cant. col.* 561 Dei indulgentia. Collegium! oda itt az Erdem, az mellyett te háßontalanul vadáßál!

2. De ravaßkodol-is azonban, azt mondván: *Haßontalanoknak mõgyák az Cálv. az idvességre az jò tselekedetet;* Mert fejedre rakja ezt az mi vallásunk igy ßòlván: (r) *Kárhoztattyuk mind azokat, kik meg útállyak az jò tselekedeteket, tsátsogván azokat haßõtalãoknak lenni. Mert az idvességis im proprié tulajdonittatik ezeknek, proprié penigh az kegyelemnek.* Benne érènk ám itt! Ha Ember vagy, mond ki igazán vallàsunkat, ne tsavarogj!

3. Irás magyarázóvá váltál jo Collęgium! Haßontalan Szolgàk vagyunk; az az, El lehet Isten nálunk nęlkül, Azęrt vagyunk haßõtalanok? Hißem! vißßá mongya ezt a' ßent Lélek igy: (s) *Haßontalan Szòlgák vagyunk; miért? mert áz mivel tartoztunk,*

r *Confess. Helv. cap* 16. *fol.* 93.
s *Luc.* 17. *v.* 10.

vagy

vagy adoſsok vòlunk azt tselekedtük. Meg tettzik ki tsigazta el ezeket. Talám ugjan lemmi ſemérem nints benned, hogy te tsigázod, s' még is máſra fogod?

t Bernh. Serm. de Tripl. Cuſt. col. 356.

ültesſen le ezt itt (t) *Tártozaſról inte még az Ur, nem tsak az alazatoſſágért, hanem a'* DOLOGNAK VALOSAGAERT *mikor azt mondá: Hiſßontalan Szolgák Vagyunk &c.*

4. Hat tagadgya az Calvinista, hogy jo tselekedetre kęßirtetett haßnos edęnyek volnának az Emberek? Nem igaz! mert igy irnak arrol: (u)

u Helvét. Conf. cap 16 fol 93. Eph. 2, 10

Hiſßük hogy mi Iſtennek alkotmanyi vagyunk, kik teremtettünk az Jeſus Chriſtuſban az Jo tselekedetekre, mellyeket keßitett az Iſten, hogy azokban jarnank. Eleg nagy Eset, s' nagy vesßel volna az illyęn fogás, mint az tied!

Iak. 2. v. 24.

Collegium Pag. 71. 72.

ART. 5. Az tselekedetekből igazi

igazitatik meg Ember, nem csak az hitből; De az Calviniſták ezzelis ellenkeznek, s' azt mondgyák: Csak az Hitből.

DAVIDKA.

1. Vagyon Iſten előtt valo meg igazulás, vagyon

x Luc. 16. v. 15.

(x) *Emberek előtt valo is*; nincs itt ſo. Sz: lakabnál az elsőről, hanem az Emberek előt valo meg igazuláſrul, mint maga ßavaibul ki tettzik: (y) *Mutasd meg* ENNEKEM! az Iſten előtt valo meg igazuláſt kell vala penig probálnod, mert arrul van ſo minallunk: nem arrul, az mirül az Apoſtol ir; mi-is hiſßük azt. 2. Az meg igazulás nęha vętetik, gyümölcsejért; nęha penig ő magájért, melleyel (z) *Iſten az Bünösnek nem tulajdonittya bünét.* Nincs itt ſo magárul

y Iak. 2. v. 18.

z Sólt. 32. Rom. 4. 2. 7. 8.

az meg igazulasrul, hanem gyümölcsérül, (j) melly által meg ismértetett. Ezt-is hiſi áz Evangecuſi Sereg! 3. Vagyon élö (v) *Hit*, vagyon *holt hitü*, nem viaskoduuk mi ez utolſojért, hanem az elsővel mondgyuk, (a) *meg igazulni az Embert*, ki (b) *által él is az igaz*; Az Apoſtol penig az HOLT (c) *hitet* taxalya mellynek *cselekedeti nincsenek*, mint az *Ördögök hitinekis*. Az élö hitet kell vala penig az elsö graditsrul le ſoritanod. Mert ha az meg igazulaſt Iſten elött, ö magájért élö hittel vesed, bezzeg ugy már, (d) *Abrahám hitt Istennek, és tulajdonittatott igazságra, cselekedetekből való dicsekedése kivül*, mellyet igy erösitek meg:

j v. 18, 22. Iak. 2. v ibid. 26

a Conf. Helv. cap. 15 p. 83. b Hab. 2. c Iak. 2. v. 17. 18. 19. 20 24. 26.

d Ter. 15. v 6 Rom 4. v. 2. 3.

1. Az (e) ki az tselekedetekből igazult meg Iſten elött, vagyon mivel ditsekedgyek; De Abrahámnak nints mivel ditsekedgyek; Azért Abraham nem a' tselekédetekből igazult meg Iſten elött; Ha nem onnét, tehát az hitből. Egésben Sz. Pál Apoſtol Syllogiſmusa ez!

e Rom. 4. v. 2. 3. 9.

2. Akkor igazult meg Abrahám Iſten elött, mikor (f) hüte Istennek, és tulajdonittatott igazságra; De áz mikor ö hitt, akkor még az (Iſaach áldozási) tselekedete nem is volt, mivel nemis született volt, Tehát nem az Iſaach aldozási tselekedetiből igazult meg Abraham! Mivel aval tsak meg bizonyitotta (g) *élö hitét meg* ESMERTETTETVEN. Ez is merödeden merö Szent irás! Sz: Iakabis az Isák áldozási cselekedetit forgattya †.

f Rom. 4. v. 3. Ter. 15. v. 6.

g Ter. 22. v. 12.

† Iak. 2. 22.

(g) A' ki a' környülmetélke-

detlenſęgben igazult meg, az nem az tőrvęnynek cseleketibűl igazult meg; mert annál mèg az Iſten tőrvęnye nem volt. De (h) Abrahám a' kőrnyűlmetęlkedetlenſęgben igazult meg; Tehat Abrahám nem a' tővénynek cselekedetibűl igazult meg. Hàt mibűl? Hitbűl; Ezis egęſſen Sz: irás. Ha immár Abrahám a' cselekedetek nélkűl és miden dicsekedęs kivűl igazult meg Iſten előtt, Tehàt mikor az irás a' cselekedetekbűl, mondgya igazultnak lenni; nem az Iſten előt valo tulajdon igazuláſrul, kell azt erteni; De amaz elsőt igaznak lenni meg mutatok; Tehát meg all az utolſo-is; és a' Sz: Iakab Apoſtol irásában-is nem

3 *Rom.* 4. v. 10. 11. 16.

h *Rom* 4. v. 10. & v. 12.

nem arrul kell erteni! Io a' kővetkezęs; mert kęt ellenkező dolgot nem tanit a' Sz: irás. Ha penig ott nem tulajdon igazuláſrul van ſo. v. 21. 22. Tehat. v. 24. Sem arrul. Mert az. 21. 22. verſek bűl colligàllya az. 24. verſet az apoſtol, ugy mint az Abrahám pęldájabul. Ha penig nincs ott ſo az tulajdon igazuláſrul, mit firkalſz hogy nem męgy az dolog velejére! Mert (i) *a' meg igazuláſi kegyelemnèk ſemmi erdeme nincsen.* Ez győzzen meg Lelked iſmeritiben!

i *Lombar. lib. 1. Sent. Diſt. 41 f. mihi. 289.*

2. Hogy CSAK ELŐ HITBŰL igazul meg az Ember Iſten előtt, ezt tanittyuk a' Sz: iráſſal, ęs az egęſs kereſztyęnſeggel. Mert;

k *Rom. 11. v. 5. 6.*

1. Ha (k) kęgyelembűl előtt a' meg tartatás, tehàt immár nem az

cselekedetekbűl, más képpen a' kégyelem, nem kégyelem; De amaz első igaz; Tehat az utolsó-is. Sz. Pál argumentoma!

(2) Rom. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

2. Mert ha Abraham minden cselekedetek nelkűl igazult meg; Tehat ugy mi-is! De Abraham minden cselekedetek nelkűl igazult meg, mint oda fel *num.* 1. meg mutattam; Tehát ugy mi is! Ezis Sz. Pál Apostol discursusa, az meg jedzett locusban.

3. Mert ha az törvénynek minden cselekedeti nelkűl igazult meg Ember; tehát csak

1 Rom. 3. v. 28.

élő hitbűl igazul meg Ember; De amaz igaz (l) Azért csak élő hitbűl igazul meg Ember!

3. De itt amaz locusra. *Rom. 3. v. 28.* ki fogs azt mondod: Pag. 72. *Csak a' Sidok Törvényit kisſebbiti az Apostol; mert*

azt modgya utánna; Csak az Sidokéé az Isten? Felelet. El mondod ugyan, hogy a' Sidok törvényit kisſebiti az Apostol. De VALLYON s' MIERT nem probalod? Ez a' proba, hogy azt mondgya utánna, csak az Sidokeé az Isten? Láſſuk az formájàt; *Ha azt mondgya utánna, hogy csak a' Sidokéjé az Isten, tehat azok törvényit kisſebbiti*; Ezis ott van: *Vallyon s' nem a' Poganyokéé az az Isten?* Tehat a' Pogányok törvényit kisſebbiti! Az Poganyok törvénye penig. *Erkölcsi*; Am te láſſad itt mit mivelsz?

4. Hogy ott nem áz kőrnyűl metelkedéſrűl, a' Sidok Törvényirűl légyen az so; mellyett te rebelgetsz; hanem az Erkölcsek törvényirűl; és azok cselekedetit rekesti ki az meg igazulásbul az Apostol

im rendel igy probalom meg:

1. Az hol nincsen semmi tekintet a' környûl metęlkedésre, vagy a' környûl metélkedetlenségre, męg is az tőrvęny cselekedeti ki rekeßtetetik, ott nem csak az Ceremoniai tőrveny cselekedeti rekeßtetik ki, hanem az Erkőlcsieke-is; De az meg igazulásrul Tanito Apostol irásában (m) *nincsen Semmi tekintet az környûl metélkedésre, vagy az környûlmetelkedétlenségre, s' megis az tőrvény cselekedeti ki rekeßtetik*; Tehat áz meg igzuláfrul tanito Apostol irasában, nem csak a'Ceremoniai Tőrvęny cselekedeti rekeßtetik ki, hanem az Erkőlcsieké is!

m Rom. 3. v. 28. 29. 30 es. Rom. 4. v. 10. 11. 12.

2. Azt az (n) *Törvényi cselekedetit* rekeßti ki az Apostol, *az melly az akkori időben haragot nemz vala*; De az melly

n Rom. 4. v. 15.

(o) *Törvény haragot nemz vala akkor, nem az Ceremoniai vala*, hanem (p) *az Erkölcsi*; Tehát nem a' Ceremoniái, hanem az Erkőlcsi Tőrvéuy cselekedetit ki az Apostol.

o Csel. 15. v. 10. 11. 28.

p Rom. 3. v. 19. 21.

3. Ollyan *Törvény* cselekedetit rekeßt ki az Apostol, (q) *melly ha nincs, nincs törvény ellen valo cselekedet is* az Apostol idejęben; De az a' Tőrvęny, a' melly ha nincs, nincs tőrvény ellen valo cselekedetis; (r) *nem Ceremoniai, ki is akkor immár el törültetett volt*; hanem (s) *Erkölcsi*; mert *akkoris volt törvény ellen valo cselekedet*; Tehat nem a' Ceremoniai, hanem az Erkőlcsi tőrvęny cselekedetit rekeßti ki az Apostol.

q Rom. 4. v. 15.

r Csel. 15. es Rom. 10. v. 4.

s Rom. 3. v. 19. 28.

4. Az (t) *hol minden féle cselekedeét vül valo dicsekedés ki rekeßtetik*, ott nem csak az Ceremoniai hanem az *Erkölcsi törvény cselekediti is ki rekeßtik*; De az meg igazulasban az Apostolnal, (u) *minden féle cselekedetvül valo dicsekedés ki rekeßtetik*; Tehat az Apostolnál az meg igazulásban, nem csak az Ceremoniai, hanem az Erkőlcsi tőrvęny cselekedeti-is ki rekeßte-

t Rom 4. v. 2.

u Rom. 3. v 27 & 4. v. 10. 12.

tik! Innen mondgya Ambrus Doctoris (x) *Az haßnál énnékem, hogy meg nem igazulunk az Törvènynek cselekedetibül. Mert nincs hát mivel dicsekedgyem? Azért dicsekedem az Christusban! Nem dicsekedem azért, mert igaz vagyok! hanem dicsekedem, mert meg váltattattam. Igan is az honnet dicsekedheßem az en cselekedetimben? nincsen!* (Hallodé micsoda cselekedetéket emleget ez lámbor!) *Nem dicsekédem, hogy üres vagyok az bünül; hanem hogy meg bocsattattak; nem dicsekedem, hogy haßnaltam, vagy más valaki haßnált énnékem; hanem hogy en erettem ßoßollo az Atyánál az Christus; hogy az ö vére en erettem ki töltetett.* Mert (y) EGYEDûl *hit által igazulunk meg minden cselekedet kivül Iſten kegyelmébül!* Oh Draga lozan értelem!

5. Ollyan (z) Törveny tselekedetit rekeßti ki az Apoſtol, az *mély által van az bünnek iſmereti;* Dé az a' Törveny nem az Ceremòniai; hanem (j) *Erkölcsi;* Azert nem az Ceremoniai, hanem, az Erkôltsi Törveny tselekedetit rekeßti ki az Apoſtol.

6. Az hol

x *Ambros lib. 1. de Isach. & vit. beat. cap. 6 Tom 4. fol. 239*

y *Ambros in Cammet ad Rom. in cap. 3.*

z Rom. 3. v. 20.

j Rom. 7. 7.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

6. Az hol Abrahám, és David cselekedeti ki rekeßtetnek; ôtt minden fele Törvénynek cselekedeti ki rekeßtetnek; De az Apoſtol (v) az meg igazulásban, *mind Abrahám, s' mind David cselekedeti ki rekeßtetneks* Tehat az Apoſtoloknál az meg igazulásban, minden ſçle törvénynek cselekedeti ki rekeßtetnek! Oda hát itt az te helytelen csavargáſod! Az Elsô fogás jò. 1. Mert (a) *Abrahám hivek Atyának* mondatik, és az ô (b) *cselekedeti-is, hitnek törvényinek cselekedeti* voltak. (c) *Davidnakis* azon képpen. 2. Mert (d) *Abrahám környül ſem metéltetett volt, hogy még igazittatott;* Dávid penig környûl metéltetet; s' megis (e) *cselekedet nelkül tulajdonittatik igaznak.* Csak élô (f) *hitbül igazul meg hát Ember, az törvény cselekedetis nelkül,* mellybûl (g) EGY TESTIS NEM IGAZUL MEG. Mert (h) EGYEDûl *az Christus hiti tiſtit meg,* holott (i) EGYEDûl HIT ALTAL, *igazit még Iſten bennünkét* Az honnet hißûk (k) *hogy az Ur Ieſus Christus kégyelm-*

v. Rom. 4 v. 2. 3. 5. 6. Ter. 15. v. 6. Sol. 32.

a Rom. 4. v. 11. 16.

b Rom. 4. v. 13. 17. 18.

c Rom. 4. 5. 6.

d Rom. 4. v. 10.

e Rõ 4. v. 6.

f Rõ. 3. v 28.

g *ibid.* v. 20

h *Aug. in Psal. 88 conc. 2 T. 8 coll. 987. i Amb. Cõ. in 4 cap. ad. Rõ. & Hyer. in h l. Tom. 9 f.* 272.

k Cel. 15. v. 11.

kégyelme által tartttak meg az Ô Testámentombéli Atyákis. Azért; (l) *Akar menyi joßágos Cselekedetek volt-is, mind az Ô, mind az Uj Testamentombéli Szenteknek, mind az által öket nem idvezitette, hanem az Közben járò Iesus Christusnak hiti.*

l *Aug. cont duas Ep. Pelag. Tom 7 lib. 1. cap 21. col. 878.*

Bezzeg Iesuita Uram vehetz itt már az argumentomokban is, a' Paterek irásiban is, kiktül él ßakadtál, es a' kik teged meg tagadták, á' mint onnęt ki tettzik. Azonban, mit csavargaß? nyilván nem tudod vallásodat! vallyon, s' mit tęßen ez? á' kit teli torokkal ęnekeltek az uttzákon, az *Aquinás Thamás hymnnußában: Ad firmándum cor syncerum*, SOLA FIDES SUFFICIT! De ezzel mutatod magad azok kőzzül valonak lenni; † ORE & *non* CORDE *honorat me hic Populus.*

† *Máth. 15 v. 7. 8. 9.*

7. Azt az Tőrvęny cselekedetit rekeßti ki az Apostol, melly (m) *minden Embert az bün alá rekeßt,*

m *Rö. 3. 19 Gal. 3. v. 10 1. 12. 13.*

rekeßt, mellyet az ki cselekeßik, él, melly nek átkátul, az Cristus ßabaditoti még. De ez a' Tőrvény nem Ceremoniai, hanem (n) *Erkölcsi, Christus törvénye*; Azért nem a' Céremouiai, hanem áz Erkőlcsi Christus tőrvényé cselekedetit rekeßti ki az Apostol! Ha penig azt rekeßti ki, fűstben męgyen itt minden te fircalásod, és ez lęßen Coronád: Tehat az Collegium el csigázván az Apostol ßavait; irásaban Semmi; kin èl. *Collegi. pag. 84. csalardabbul az Pokolkolbeli Satán semnyulhatna a' Sz: iráshoz*, mint magad mondod az irás csigázokrul.

n *Gal. 4. v. 23. 24.*

Collegium Pag. 72. 73.

Art. 6. Fęlelemmel, ęs rettegéssel munkálodgyátok a' ti idvessęgteket; De a' Cálvinisták nem fęlnek, ki ki bizonyossan el hitete magával kőzűlők, hogy minden kęcség nelkül

Phil. 2. 12 Rö. 8. 24. & 11. 20.

nęlkül idvőzül; maga csak az egy Isten tudgya mellyikünkę lęßen!

DAVIDKA

1. Az Apostollal semmit nem ellenkezünk mi. Mert az Apostol, avagy olly fęlelemről ßól, az melly *jò tselekedet*; ávagy ollyanrul, az melly *gonoß*; ez ùtólsót ha benned a'kereßtyęnsęg ßikrája, tudom nem mered mondani; Az elsőt kell hát mondanod; az az ollyan fęlelmet, az melly jo tselekedet; azt penig mi is Vallyùk: (o) *Az hit ölly hatható mi bennünk, hogj egy ßóval* MINDENNEMŐ *jó gyümöltsökét és tselekedeteket nemz. Annakókájért ßorgalmatossan tanityük az tgaz jossági tselekedeteket, s'az minémü ßorgalmatossággal lehet, mindeneknek eleiben adgyúk; gyalázván azokat, kik úndok életekkel még rútittják ßájokal valo igaz vallás tételeket.* Hogy mered męgis állatni, hogy

o Helvet. Conf. cap. 16. & cap. 10

hogy azt mondgyuk, hogy *jo fęlelemmel nem kell fęlni, holott gonoßságot ellenben nem kell tselekedni?

† Confes. Helv. cap. 10. fol. 48.

2. Vagyon (p) *fiui félelem*; vagyon ellenben (q) gonoß *Szolgái felelemis*, ez utolsot tiltya az iras. NEFELLY! amaz elsőtt penig (r) parancsollya, ęs miben allyon? megis tanittya; arrol ßoll az Apostol-is, s' mind penig az Helvetica Conffessio. Mert (s) *az fèlelemis lehet vétek az félésnek módgyaból*, és az (t) *kételkedésis, veßedelmes, ártalmas, azèrt fiui bizodalom kéll ide.* Nem ellenkezüuk hát Semmitt-is az Apostollal, ęs az Sz. irassal!

p Mal. 1. 6
q Iak 1. v. 6. 8.
r Solt. 34. v. 10. 18.
s Cajet. in Summ. Tit Timor. fol. 552. t Kal. lib. 12. cap. 2. fol. 772.

3. Munkálogyatok az ti idvességtekèrt! igy ßolaß? Ami tás ez! mert igy ßól az irás: *Münkálodgyátok üdvösségteket*; mit teßen ez? Ezt: Ellyetek kegyessen, mert (u) *Isten*

u Phil. 2. v. 13.

Iſten az ki mind az akaratot, mind áz tselekedetet, ti bennetek meg miveli; Te-is holdolly ide hát! Kűlőmbőznek ám ezek Domine Pater!

4. Azzal vádolß hogy bizonyoſſan el hittűk idveſſégűnket? Hála Iſtennek! penig az joval vádolß! De meg tudd, hogy akkor vádolod azon te tűled citalt Sz. Pal irását, ki is igj ir: (x) TUDOM *kinek hittem.* BIZONYOS *is vagyok benne, hogy az ö nála le tett kintsemet meg tartháttya amaz nagy napra.* Hißem az hit a' kételkedés ellenében vettetik! (y) *Kerje ki ki* HITTEL; *Semmit nem.* KETELKEDVEN; De te még is azt mondod, *hißed, de nem tudod kijé lèßen?* Méltán nem tùdod; Mert (z) *az ki kételkedik* (mins te) SEMMIT NEM VESZEN; De te kętelkedel; Azęrt Semmit nem vęßeß! Ha nem veßeß, hogy merß meg maradni abban

x 2 Tim. 1. v. 12.

y Iak. 1, v. 6.

z Iak. 1. v. 6. 7. 8.

abban az kętelkedő vallásban? MERT innen nemis (j) *igaz hit az te hited,* hanem *velekedes, kételkedès!* BEZZEG nem olylyan velekedes a' mi dolgunk, hanem igy hißűnk: (v) TVDGYUK MI, *hogy ha ez mi földi hazunknak hajleka el bómol, epülésünk leßen Iſtentül Menyben.* Mert (a) HIT ALTAL IARVAN BIZODALMVNK VAN, hogj (b) *az ßeretetet Semmi nem ólthattya, ès fegyatthattya el.* Méltánis; mert, (c) *az Hit az ßivben nem* ARANZASSAL, *vagy,* VELEKEDESSEL van, *hánem* BIZONYOS TVDOMANY, *es fel kiálto lelkiiſmeret altál.* Innen mondgya (d) BIZONYOSSAN *hit által élvén az igaz: Hißem, hogy meg látom az Vrnak jó vóltat, az Elöknek Földében!* Vram elégicz meg engemis az te hazadnak jávaival, és a' te abrazatoddal! Itt penig jo Collegium! az velekedes tengerębe merűlel.

j Sid. 11. v. 1.

v 2. Cor. 5. v. 1. 2.

a ib. v. 7. 8.

b Enek. 8. v. 6. 7.

c Bernh. Ep. 190. ad Innoc. contr. Aball. Har.

d Fulg. lib. 1. de Præd. ad Mon. in 8. fol. 22.

Collegium. pag. 73

ARt. 7. Nem tudgya az Ember, ha-

Eccl. 9. 1. & 1 Cor. 9. 27. Prov. 27. 1. Iob. 9. 11. &c.

ſeretetre legyene mélto; De a' Calviniſtak igénis tudgjak, mert ki ki kőzzűlők ugyan bizzonyoſſan ęl hitte, hogy Iſten kedviben vagyon; Maga az Iſten rendelt ugyan eſkőzt az őrők ęlet meg nyeręsęre; De csák Iſten tudgya ki ęl igazan vęle.

DAVIDKA.

Keresd ujjonnan, mert az mit az Sz. irásra fogſ, ſohol nem találod azt, a' te ęrtelmedben. Keresd ujjolag azęrt, de ugy; hogy Iſten elől valo ſéretetről lęgyen az ſó, az Lelki ismęret tanubizonyság tętelęből, mellynek ſeręt ſoha nem teheted, nem hogy olly kőteled volna, kivel az

vel az Dubitátiot onnęt ki hozhatnád. 1. Mert az ſent nyelvben nincsen Semmi emlekezet, az MELTOI nevezet ről; mint ſinte mi bennűnk is nincs Iſtenhez illendő MELTOI nevezet. 2. Mert Salamon ſemmit nem ſol az Lelki iſmeretnek itiletirűl az Iſten igije ſerent, hanem (e) az jo es gonoſ vilagi ſerencseből valo itiletről, melly egyarant van ez vilagon. 3. Mert az ſeretetis nem Iſtenre, hanem (f) e' világon lęvő állapatra vitetik. Ugyan-is hogy Lázár nojmorult, abbul nem itélheti, hogy Iſten el vetette; Sem penig az jo ſerencsejű Herodes, jo ſerencsejębűl nem iętheti, hogy Iſten kedvében vőtte;

e Eccl. 9. v. 2. 3. 4. 5. 6. 7. &c.

f ibid. v. 3.

Sem az vęrben borult, meg tęrt Tolvaj, ſok kereſztibűl, hogy nem kedves Iſten előtt; Sem az el bocsáttatott Barrabás el erſztetęſębűl, hogy Iſtentűl kęgyelmet nyert. Egy ſoval az meg tert Tolvaj, ſem azt nem itęlheti, hogy kedves; ſem azt, hogy nem, ez világi állapattyábul; mind az altal az mennyei oraculumbul, és lęlki iſmereti tanubivonyság tętelębűl hitte és tudta, a' Chriſtus Orſzágaban valo menetelit. Mert az (g) *hit olly ártatlan bizonyos hitel, és tiſzta, melly az kételkedéſeket ki rekeſzti, az igéreteket meg pecsetli, és bizonyoſokat tart.* Itt-is maradoza a' Collegium Sajkaja!

g *Bernh. lib. 5. de Conſider. Col. 1643.*

2. Az Pęlda beſzędnek huſzon hetedik ręſzeis nem gyámolgat

molgat tágedet; mert Pázmán męg akárattya ellen is, igy ſzol erűl: (h) *Ha ma jol vágyon* DOLGUNK, *nem tudgyuk* HOLNAP *mint lèſſen.* Ittis hát a' mindennapi dolgokrul emlekezik a' Bőlcs, mint az Apoſtolis ugy magyarázza: (i) *Nem tudgyátok mi következik máſod napon! mert micsoda az ti eletetek? ollyan mint az párah, melly egy keves ideig tettzik, az után ſemmivé léſſen:* az az: meg halhattok. Neked penig az hit kętelkedęſit kell vala probálnod, melly volna az Lelki iſmeret itęletibűl; de csak kőrűl futod; mert az illyentűl ręgen meg ijedtel: (k) *Az hitnek nincsen ſemmi kételkedéſe; mert ha vagyon, nem hit az, hanem vélekedés.* Ez tegye ſzadra kezeit!

h *Kalauz. lib. 12 cap. 2 fol. 766.*

i *Iákb. 4. v. 14. 15.*

k *Chryſoſt. Paranes. 1. ad Theod. láp. Tom. 2. fol. 404.*

3. Az Corintuſi helnek is ingyen ſem jut eſzęben, az mivel kęrődęl, ugy az tőbb helyeknek-is; megis nyilván valo irás-

lo iráſnak állatod, nem HITEDET, HANEM vçlekedçſedet, s' ugy vádolſz minket: Elçg ſemçrem nelkül valo dolog! De nem ſçgyenledç Chiſtus Urunkatis vádolni? midőn igy ſolſz: 1. Csak őrők çletet kçſzitett mi nekünk. 2. Eſkőzt. Hát ezt miért loptad el? (l) *Iſten az' a' ki mi bennünk, mind az akaratot, mind az cselekedetet cselekeſzi, az ő kègyelmes jo volta ſzerint.* Ez volna ám az ANTI Chriſtianiſmuſság! mikor Chriſtus Urunkat ſőlő tőnek nem vallod. De mçg tőbbitedis ezt, mòndván: *Csak az Iſten tudgya, ki él igazán az örök èlet eſkőzivel?* csuda dolog, hogy ezt az Pápiſta világ nem ittya! Az hogy, magok ſem tudgájk ſegçnyek, mi kárban legyenek. Miért vitatod hat annyira Vallalod igazságát? Légyen ez it koronkád:

l Philiph. 2. v. 13.

Valaki nem tudgya ki çl igazan az idveſſçg eſkőzeivel; de az nem tudgya, kicsoda Kereſztçny, és igy magatis nem mondhattya annak; De az Győri Collegium, *nem tudgya ki él igazan az idveſſég eſközivel;* Tehát az Győri Collegium, nem tugya kicsoda kereſztyçn, s' magat ſem mondhattyá annak. 2. (m) *Valakik nem iſmerik ha benneké a' Jeſus Chriſtus,* (ha abban perſeverálnak) *De azok meg vettetek;* De a' Collegium nem tudgya, nem iſmeri, hogy benne a' Jeſus Chriſtus; Tehât a' Collegium meg vettetett, ha abban ſúl, perſeveral: és arrul meg iſmertetik, mind maga, mind hiti! Oh Kereſztçny világh! kihova vetted ſemeîdet, s' miért nem tekinteſz az Sz: Tükőrben?

m 2. Cor. 13. v. 5.

Collegium Pag. 74.

ARt. 8. Bizodalmunk vagyon az idvessęgrül; De az Cálvinistáknak bizonyos hittel megerősitett tudomanyok, noha erre csák biztat, az Isten.

a. Cor. 5. v. 8. Hebr. 12. 14. 1 Ioh. 3. 21.

DAVIDKA.

AZ Collegium már harmadik czikkelyęben, mint solni sokták, csak idem peridem! meg kiálthatnok hát ezt, ő előtte-is: AD IDEM! De itt męg-is többiti ezékkel: 1. *A' Pápistáknak bizodalmok van. 2. A' Bizonyos hit nem bizodalom. 3. Az Isten is csak biztat az idvessègre.* De az elsőt Bellárminus Sereg bontoja bonttya: (n) *Csak út az hit az meg értésre.* Ismét ez-is ő sava: (o) *Kevély maga el hitség az Bizodalom, melly vagyon az örökéletrül, kiváltképpenvalo meg jelenés nelkül.* De mind nagyob ez, hogy az igazságis rontya

n Bell. lib. 1. de Iustif. Cap. 7. §. 2.

o Bellar. lib. 1. de Iust. cáp 4.

rontya az Pápisták bizodalmát; Mert (p) áz kinek nincs valoságos, bizonyos mutato hiti; nincs annak bizodalma-is. Igaz ez; (q) *Mert az HIT által elő, BIZONYOSSAN mondgya: Hissem!* es (r) AZ HITBEN NINCSEN KETELKEDES; De az Pápistaknak, nincs bizonyos hitek, magad mondás, serint; Azęrt nincs Bizodalmok is. Ezis ide erkezik: Valakinék bizonyossan valo hiti nincs, nincs bizonyos hiti is, hanem bizonytalan; Io ez, mert *Adverbia faciunt & bona opera & mala*; Neked nincs bizonyossan valo hited; nincs hát bizonyos hitedis, hanem bizonytalan; nem hogy bizodalmad volna: Tehat igaz hited sincs, mert az bizonytalan, mond meg micsoda igaz-

p Sid. 11. v. 1.

q Fulgent. lib. 1. ad Mon. pag. 22.

r Brenh. lib. 5. cons. Col. 1043. Petr. de Aliaco Med. in Psal. pœnit in Psal. 51.

igazságot fűl? 2. Hogy a' bizonyos hit bizodalomcz, és az Bizodalom bizonyos hitéé, vagy nem? Am meg mondgya Chryſoſthomus, igy irvan: (s) *Az hit abban van, hogy ne kételkedgyel; Ha ki penig kételkedik, az bizonyára az hitetlenſégnek jele; az erőtlen; az hitetlen, hitetlen embernek bizonyos erőſſége.* Tűrkőli ám ez a' Páprſta Bizodalmot! 3. Az Elő Iſtent vádolod? *Csak biztat* ugymond *az idveſſégre az Iſten!* Hat nem adgya, s' nem adhat tyaé meg? Hát meg máſollyaé? Hát nem pecsętlię meg? Hát Sengęit męg ez életbenis nem koſtoltattyaę meg? Szent Iſten mikor jut fűleidben ez főrnyűſęgre męlto Rettenetteſſęg? Mert lam meg van irva: (t) *Veri veracis juratio, eſt promiſſi confirmatio;* De la megis nem hiſzi ezt az Collegium! NEM hęjában mondgya Chryſoſthomus: (u) *Az ki, az kételkedésnelkül valo hitet el hadgya*, NYAVALYAS AZ. Nyavalyas hát az Collegiumis. Bocsaſſa meg az Ur illy réttenetes becstelenitęſit! Ittis mienk lőn az bizodalom, neked penig csak az kętelkedęs marada!

s Chriſoſt. Hom. 2 in. c. 3 ad Tit. Tom. 4 fol. 40 & Catech. Rom. par. 4. Quaeſt. 3. cap. 7. De orat.

t Auguſt. De Civ. Dei. lib. 16 cap. 32.

u Chriſoſt. Ser. de fid. Tom. 3 Coll. 982.

Collegium. pag. 74.

ART 9. Hatalma vagyon Embernek az maga akaratryan; De az Calviniſták azt mondgyak; nincs hatalma, és minden cselekedetre kętelen.

1. Cor 7. 37 Ter. 4. 7 Eccl. 15. 17 1. Cor 15. 28.

DAVIDKA.

X 1. Cor. 7. v. 36. 37.

Collegium! más az (x) *adiaphorum opus*, más az (y) *Debitum opus*. Amaz ollyan cselekedet, (z) az *melly Embernek maga ſzabadságában van, és ha meg cselekeſzi, ha nemis, nem vétkezik*; mint

Y Luc. 17. Z (30. 1. Cor. 7. v. 8. 9. 36. 37

mint, ha állokis, ha ülőkis, de nem vękezem. A' tartozasbul valo cselekedet penig, ollyan (j) *az melly mindenkor kötelez*, ugy, hogy *valaki azt nem cselekeßi, vétkezik*; illyenek az *Királyi törvényben* parancsoltatott jok. Az Apostol ßol ott az élsőrül. 1 *Cor.* 7. nem az utolso debibitum opusrul. Mert azt ha meg cselekeßi is, ha nem is, nem vétkezik, amaz mondás ßerint: (v) *Az mit akar, azt cselekedgye, nem vétkezik; mennyen férjhez; ha penig el vegezte ßivében, tarcsa meg Leanyát jol cselekeßi; Mert az ki el adgyais, az ki nemis jol cselkeßi.* Hallodé mirül ßol az Apostol? mi is vallyuk az illyen cselekedetekben az Apostollal edgyütt, birni Embernek az maga akarattyát; De az Debitum opusrul, mellyeket kőtelessęg alatt tartozunk cselekedni, kell vala hatalmot, ßabadakaratot probalnod, de meg ir-

v Iak. I v. 22.23.42. es 2. v. 8 9.10 es. 4. v. 17.

v 1. Cor. 7. v. 36.37,38

meg irtoztál ettül, s' látván, hogy nem teheted, az ßabados cselekedetekben akarod állatni erőßen; Ki kerdi ezt tüled? Nincs ezekben errül Semmi vilongás kőztünk, mert ez volna Státus Controversiæ: *An homo irregnitus habeat liberum arbitrum in bonis debitis, seu spiritualibus? Láddé* hát melly *Satan modgyara véßed a' Sz. iráſt!* mint magad igy ßolllaß vala, ugyan ott ręánk kenven; azęrt felellyen meg ęrtem az Status ra most ez egy Tied: (a) *Az Paradicsomban volt Embernek ßabad akarattya; de* MOST MEG FOGATTATOTT; *mert az jot nem akarja, hanem ha az Isten kegyelme meg elözi; nemis cselekedheti, hanem ha utol követi.* Illyen fogoly akaratot hißünk miis az tartozo joban.

2. Gen. 4. v. 7. Nyomá sincs á' ßabadakaratnak, mert hogy az van ott: *Annak indulattya az-*

te ha-

a Ioh. Mant. in Elucid. Théol. lib. 2. de liber. arb. fol. 24 & Aug. in Enchir. ad Laur. c. C. 32. col. 163. 7. 3.

te hatalmadban van, áz ſent nyelv ta-
volyabb jar ettül; de bar ugy,
legyenis, mindazaltal itt ſem-
mit nem nyerſ, az ſabad aka-
ratra; mert az ige: ANNAK,
Vitétik *Abelre*; ugyan-is Abel ha-
ſonlittatik őſve itt Cainnal;
ès mivel hogy Cain elſő ſü-
lőtt leven, Abellel birna; nem
illő hát hogy Abelre haragud-
gyèk, ez czellya az Iſten beſe-
dęnek. 2. Ha ſinte az bünre-
vitetnekis, ugyis nem ſokát-
nyernel; mert in Debitis bonis,
az az, a' tartozo IOKBAN,
mellyek Lelkiek, kell vala ſa-
bad akaratot probalnod; nem
az BüNBEN.

3. Eccleſiaſticusbol-is pro-
balſ: Mert az Eccleſia ſteſnek
nints 15. reſe; gyózzőn meg,
hat ez

hat ez Tied itt: (b) *Nohà az Apocryphuſi
könyvekben talaltatik, valami igazság; mind
az altal, az ſok bamiſsagert, Semmi hiteles-
meltoſaga nincsen.* Hadd nyomjon-is
fejedben egy ſep koſorut, az-
Laodiceabeli Concilium, can. 59. im igyen:
*Ki azt mondgyá az Apocryphus könyuek Ca-
nonhoz valok; Atok legyen!* Az Corinthu-
ſi hélyhez nincsen ſemmi kő-
ződ, kegyelem van ott, nem
ſabad akarat.

b *Auguſt. De Civ. Dei. lib.* 25. *c.* 23 *fol.* 155.

4. Azzal vadolſ, hogy azt
mondgyuk: *Minden cselek detre ketelen
az Ember*: De ez Iſtentelen átkozott
hazugſag s' felebaratod ellen-
valo hamis tanubizonyſagh;
miert nem ſölſ, ha Iſtened van
igazan vallaſunk felől? Mert
olvaſshattad teiis eztt: (c) *Az mi
nez az gonoſſra, vagy bünre, az Ember nem
kenſſerittetven az Iſtentöl, vagy az Eördög
tüll, maga kenyin tselékeſſik gonoſſt es enyi-
ben ſabad akaratu. Iſmet*: (d) *Senki nem
tagadgyá, hogy az külsö dolgokban akár-
melly Embereknekis nem volna ſabad aka-
rattyok.* Nem mondgyük hát, hogy min-
den cse-

Pag. 74.

c *Conf. Helvet. c.* 9. *fo.* 37.

d *Conf. H. c.* 9. *fol.* 42

den cselekedetre kętelen az Ember! Ez a' hamis kőltęs!

e *Conf. H. cap. 9. fol. 39.* Mert (e) *az ujjá ßulettetiekben van ßabad akarat az jora, az menyiben értelmek meg világoßittatott, akarattyok meg valtoztt, és erőkkel fel ékeßitteteti:* meg vallyuk mi-is, és hißßük, de ez nem Status controverſiæ.

Phil. 2. 13.

ę. Az helly mellyet oſtromlaß, a' ßabad akarat allatásában, az ujjáßulettetlenekben, igyvan: (f) *Különbségek vadnak az Iſteni éröknek ajándékiban is; de ugyan azon edgy Iſten, ki mindenekben, mind azokat cselekeßi.* Erre azt mondod: *Nem mondgya, hogy* CSAK *az Iſten:* leles fogas! Hát ez mit tęßen? UNUS ILLE & IDEM *Spiritus, idem Dominus.* Vęßed azonban eßedben, hogy itt el ęrnek, s' más felę csapponß, igy ßolván: *Az Csudatételekről ván ott ßo, nem az ßerętetnek cselekedetiről.* Felel. Hat ezt minek mondod? (h) *Némellyeknek adatik* HIT *ugyan azon Lélek által, melly által mindnyajan edgy teßté Kereßtelkedünk, hogy haſonlás ne legyen az ßeretetnek cselekedeti el vonattathatnakę az Elő igaz hittől, és ha nem, a' ßeretet általtartatikę meg az edgy taghoz?*

f 1. Cor. 12. v. 6.

v. 4. 5. 11.

h 1 Cor. 12. v. 9. 13. 25.

tęgyen az tagban. Noßá mond meg ha

Ittis rajta maradál! Męrt ám ugyan kereſed váloban a' ßaladáſt, de csak ide kell tęrned végreis: (i) *A' teßti el adatattott Ember vétekben eßik; ném cselekeßi az mit akár, midőn akarjais nem cselekedheti azt, mert a' mikor meg cselekedhette volna, nem akarta. Az roßs akarat által el veßtette az jo tehetséget, és immar Rabul ßul, Rabulis mondgya:* Nem az *mit akárok, azt cselekeßem, hanem a' melly gonoßt gyülölök, azt cselekeßem nem a' mit akárok.* E' keſerves Panaßis által járhattya ßivedet; (k) *El adtam magamat, válcs meg engemet! El adtam magámat akaratomnak, válcs meg engemet a' te véreddel! Az el adoban gyakozdgyék az kevélyßég; az meg váltoban dicsekedgyék az kégyelem.* Vallyon s' mikor ma ezek fel támadhatnának, mit mondanának az te kevęly ßabad akaratodra? Nem hißem, hogy ſiralom, s'

i *Auguſt. Ser. 12. de Verb. Apoß. Col. 306. L. B.*

k *Auguſt. ibid. L. A. Bernhard de grat. & lib. arb. col. 1068.*

lom, s' jajßo nelkül el tűrhetnek!

1. Tim. 2. 4. 2. Pét. 3. 9. Ezech. 18.

Collegium. pag. 75.

ÁRt. 10. Isten minden Embert akar idveziteni; De a' Calvinisták azt mondgyak: Nem mert nęmellyeket kárhozatrais rendelt, mint hogy irva vagyon: Iákobos ßerettem, Esaut gyűlőltem; De nem olvassak tovabb, mięrt vettetik meg az Ember? Tudni illik, az hitetlensęgęrt, és magá vętkejęrt.

Osea. 13. v. 9. Sap. 1. 13. Rom. 11. 20.

DAVIDKA.

I. AZ *mindennek* nevezeti itt nem vététik, mind edgyűl edgyig az Emberekęrt; hánem † minden renden lęvők kőzzűl valokęrt; mint ki tettzik az első versbűl: *Legyenek* ugymond *imádkozá-sok min-*

Ian. 11. 52

sok minden Emberekért, az az, (l) *minden rendben* lévő Emberekért; nem hogy mindenikért; mert (m) *némellyikért könyörgeni sem kell.* Azonban eztis olvashattad volna: (n) *Akar Isten mindeneket idvezeteni, nem azért, mint ha senki nem volna, a' kit idvezülni nem akarna. De hogy az minden Embereken, minden nembéli embereket kellyen erteni: Nagyokat, kicsényeket, Nemsseket, Nemteleneket; &c. akar mi egyeb kulombözésekben lévő Embereket;* mint a' mennyei Corusis énekli: (o) *Minden Nemzetbül, nepbül, nyelvbül, nemzetcégbül.*

l 1. Tim. 2. v. 12.

m 1. Ian. 5. v. 16.

n August. in Enchir. ad Laurē. cap. 103.

2. Akarja hogy minden idvezűlendő Emberek, idvezűllyenek; (p) *nem akárván azok közzül edgyetű el veßni*, az az, a' kik kőzzűl valo vala az Apestolis. (q) *Akar hát Isten, minden Embereket hogy idvezüllyenek, holott illy sokakot nem akar hogy idvezüllyenek; azért mondatott ez; mert mindenek az kik idvezülnek, nem egyebkènt, hanem az ö akarattyabul idvezülnek.* Eztis elmédben rakogassad!

o Iélen. 5. v. 9.

p 2. Pét. 3. v. 9.

q August. ad Vital. Epist. 107.

3. Akarja Isten, hogy idvezűllyenek; az az: (r) *Az idvesség meg kéßitetett, hogy meg jelennyèk az útolso üdöben:*

r 1. Pet. 1. v. 5.

s Csél.17. v.30. Mert (s) MOSTAN MINDEN EMBEREKNEK HIRDETI HOGY MEG

t Col.1. v. 28. TERIENEK,(t) *intvén* MINDEN *Embert bölcseſſéggel.* Vétetik hát ez akarat, az Evangéliumnak akori hirdetęſęnek akarattyajęrt; nem penig amaz örökke való el

u Peld.19. v.21.es. Esa.46. 10. végezett tánácsájért, (u) *melly mind örökke meg áll.* Ez az akarat penig úgy az mint te erted, nem álla meg, mert (x) *Hymeneus és Alexánder adattatának a' Sátannak.* Meg hallád immár mihez tarcs ott magad!

x 1.Tim.1. v.19. 20.

4. Azzál orczàß, hogy azt mondgyuk: *Némellyeket Iſten az veſzedelemre, kárhozatra el rendelt:* Ercs meg errűlis igáz értelmünket: (y) *Az Iſten az ö ßabados, igaz, de meg ſeddelhetetlen, és meg változhatatlan tetszéſe ßerint, el rendelt nemellyiket a' közönséges nyavalyáſſágban hagyni, mellyben magokat tulajdon magok vétkeivel ejtették; és idvezülendő hittèl, s' meg téréſnek kégyelmével meg nem ajandékozni.* Immár ezt az értelmet vádolodé? ezt plágáld elsőbe is

y Synodus Dordracena. Can.15. Calv.Com. in.9. c.ad Rom. & Lib. de æterna D. Prædes. f. 965.

érte; (z) *Két dolog ßerént kell gondolni a' megyettetèſt; edgyik, a' mellyet Iſten elevetud, de nem cselekeßi, ez a' Bün: másik, mellyett mind tud, s' mind kéßit; ez az örök büntetés.* Mert az Iſten (j) *noha nem kéßítette az Bünöſöket, mint Bünben lévőket; de kéßítette mind az által azoknak örök büntetéſeket;* az (v) *kiknek kégyelmet nem adni, titkos, és az Emberi értelemtűl távol való igazſágából itèlt.* Ez jámborokat meg kell vala tekintened, s' valláſunkban oſtan ugy kell vala piſkálnod!

z Lombir. lib.1.Sent. Diſt. 40. j Gloſſa. ordin.in. 8.cap. Rō. cap.17. tom.7. v Lombard.ibid. ut. ſupra.

5. Az Iákob s' Eſau Pęldájàt mondod: *Nem olvaſſuk tovább*; De hogy nem? Azèrté hogy; (a) *Eſau minden cselekedeti nelkül, az közönséges maſſában el hagyattatott, s' meg gyülöltetett.* Lattzik, ki nem olvaſta tovab azt a' pęldat! Mert hogy már Eſau meg vettetęſęt, az maga hitetlenſęgęjęrt probálnád, az pęldábul; azonban meg ijjedß az kilenezdik rębtűl, az hol az Eſau pęldája, s' ęppen

a Rom. 9. v. 11.

az tizenedgyedik rę̨ßre ugor-
daß ad Rom. Az hol Esaut elő
sem hozza a' Sz: irás, hanem
az Sidokrul beßęlget, kiket
(b) *Isten nem örökke vetett el*, mint Esaut.
Igy kellę valamit probalnod?
Mint ha a' tizenedgyedik Rę̨ß-
ben volna az meg vettetett
Esau pęldája? hißem az kilen-
czedikben le irta azt òlly bő-
ven az Apostol, hogy a' Szent
iras akar holis olly bőven,
olly nyilvan nem ßol; Mit
futß hát teis onnet? Mert męg
az magad Doctori-is meg tor-
kolnak itt; (c) *Sem az Iákob el váláßtá-
sa, sem az Esau meg vettetése, nem volt
azért az erdemért, az mellyik akkor volt;
mert semmi erdemek nem volt, holott ma-
gko-is nem voltak. Az következendö erde-
mért-is, mellyett eleve el látott volna, a-
mazt nem váláßtotta, emezt-is nem vetette.*
(d) *Mert igy ßol az Apostol: Irgalmaßágot
nyertem, hogy hivö lennék; nem mondgya
mert-*

b Rom 11. v. 1. 25. 26.

c Lombard. Lib. 1. Sent. Dist. 41. p. 289. & Augustinus. Epist. 105. ad. Sixtum. col. 471. & 472.

d Aug. l. Pet. 1. c. 23.

*mert hivö valék. Adatik ugyan az hivönek;
de adatik elsöben hogy légyen hivö. Ugy meg
vetette az kiket akart, de nem a' következe-
ndö érdemért, mellyet eleve el látott vol-
na; mind az által igen valosagos, és a' mi
értelmünkül távol lévö igazsággal.* Erre
nęzve Pázmán Pęter Iesuita
Apádis, nem merę ezt el tit-
kolni, igy irván: (e) *Azert, váláßta
Isten edgyügyüket, hogy ne dicsekednek az
test, hanem az világ megtérésébül minden
dicsösségéppen, csak egyedül az Istennek adat-
nek.* Ezek eleget piriták orczádat, ám
te láßad immár hová tęßed
irás csigázzásodat?

Collegium. Pag. 76.

ARt. 11. Tarcsátok meg az
hagyományokat, a' mel-
lyeket tanultatok, vagy beßęd
által, vagy az mi levelünk
által; De az Cálvinisták azt
mondgyak: Ne, mert nem
kell semmit hinni, a' mi nincs
az Szent irásban.

& De Præd. Sanct. cap. 16. tom. 7.

e Kalaüz. lib. 5. cap. 2. §. 3. fol. 392. & fol 47.

2. Thess. 2. v. 15. 1. 1. Cor. 11. 2. 34.

DAVIDKA.

f 2. Tess. 3. v. 14.

I. AZ Apoſtolnal, (f) *mind az Level, s' mind az beſséd* által váb hagyomany *egy*; azért áz a' hagyomany, nem egyęb, henem az

g 2. Tess. 2. v. 5. & 1. 2 Teſs. 2. 2.

Apoſtol levele, mellyet (g) *mikor nálok volt, beſséd által* mondott még, hogy penig távol voltis *ugyan azonokra* intette levele általis, a' *mellyeket* TANULTANAK; az honnet (h)

h 2 Tess. 2. v. 1.

Kèri ŏket, *hogy attul se beſséd, se levél által el ne idegenedgyenek.* Nem ſül ám innet ki a' Papiſta tráditio; mert mitsodás tráditio lęgyen, ám meg hallád! ezis azont

i Cyprian. Ep. 74. ad. Pomp. pág 229. & Concil. Carthag. III. can. 47

erŏſiti: (i) *Az mi hitünknek idveſſége, Iſténi tráditio, az melly ez; hogy ha vagy az Evangeliumban paráncsoltatik, vagy az Apoſtolok cselekedetiben és leveleiben foglaltatik, és tartatik.* Neked az illyen tráditiokhoz penig nincs ſemmi kŏzŏd!

2. Hár nem kell ſemmitis hinni, az mi nincs a' Szent

k Katauz. lib. 6 cap. 1 § fol. 451

iràsban? ugy Iſteni hittel. Mint ezekis erŏſitek: (k) *Semmit nem tartozik az Ember kereſztyéni hittel bé vènni; ſŏt nemis hihet ſemmit kereſztyéni hittel; hanem* CSAK AZT, A' MIT KINYILENTET, *és elönkben adott az meg csalhatatlan igaz Iſtenſęg arránt mi* (Papiſtákis) *meg nyugßunk ezen.* Mit veted hát a' cselt minden felé? Mert én (l) *nem veßem bé a' mit a' ſent iràs kivül mondaſs.* Ugyánis; (m) *Kicsoda olly vakmerŏ, hogy olyan igazat akar mondani, mellyet akkor az Ur nem akart mondani? Még penig Iſteni tanubizonyſag nelkül.*

l Tertull. lib. de Cã. Chr. cap. 7 pag. 653.

m Aug. tract. 97. in Ioh. col. 482.

3. Ręßtis kereſęl itt, mondván: *Csak a' ſent iràs betüjét nem kell meg toldani!* Hát ezt hová tęßed? (n) *Ha valaki azon kivül* HIRDET, *az mi* HIRDETTETETT, *ha ſźinte az Mennyei Angalis*; ATOK LEGYEN. Légyen! nem az Betŭ toldáſrul ſoll ittaz Apoſtol, hanem az Hirdetęſrŭl, mint te mágadis meg vàllád: (o) ez penig *prædikallás, iras magyarázas*, mint teis (p) ugy vallád. Itt nem tolgyák meg a' Sz: iràs betüjęt, hanem csak hirdetnek azon kivul, męgis ATOK! Męl-

n Gál. 1. v. 8. 9.

o Pag. 6.

p Pag. 6. 7, 8.

q Hil. lib. 3. de Trin. pag. 41.
r Ambros lib. 2. de V. G. c. 3. pag 30.

tánis; (q) *Mert jol van a' dolog, ha csak azokkal elégßel; mellyek meg trattatták; ugyanis* (r) *Ha a' Sz: irás nem ßol, kicsoda ßol!* Itt-is nem bocsátánk elő dolgodban!

4. Szokasod ßerint, itt mocsok nęlkűlis nem álhadd? Talám be hűntad a' ßemed, hogy nem nęztęl a' Tremellius ès Iunius forditásokban? Mitis enyelegß? Hogy a' Cálvinista vallás Sz: irás ronto, Biblia toldo, veßedelem oka &c. Meg tettzik ki mondgya ezt. *Pag. 60. Az Sz: irás Halal, veßedelem, nem Sz: iras*; Ez volna a' Sz: irás ronto vallás!

Colleigum. pag. 77.

1. Paral. 29. 5. Levi 23. 38.

ARt. 12. Az ki mit akar, mutassa bę az Urnak; De a' Calvinisták azt mondgyák; Ne; mert semmire kellő tißtelet, az kit az Isten nem parancsol az irás-

az irásban: maga azt sohul sem talallyák a' Sz: irásban.

DAVIDKA.

MEg felęletre męlto sem vona ez csávárgásod! Mert mikor probálod meg, hogy azokban a' helyekben valami ßo volna az Istentűl nem paráncsltatott tißteletrűl? 2. A' miket David ès á' Prophetták mondottak, azokat vallyon s' nem az Szent Lęlek mondotaę? 3. Az a' bę mutatás vallyon s' nem a' Templom ępűletire valo adakozásrul vanę? 4. Mint illenek őßve ezek a' te tűled kohole Isteni tißtelettel? ki ellen, ès a' te nyilván valo męreß czigázásod ellen, im igy irom fel a' Sz:

a' Sz iráſi helyet, a' te pirulá-
ſodra: (s) HEIIABAN TISZ-
s Matt.15. v. 9. TELNEK ENGEMET
OLLY TUDOMANYO-
KAT TANITVAN, MEL-
LYEK EMBEREKNEK
PARANCSOLATI. Az il-
lyent ſęgyenledę? Mert nem
ellenkezünk mi amaz elsővel
ſaját igáz ęrtelmęben, mert
mi-is ſerettyük az ſabad aka-
rat ſeręnt valo adakozáſt.

Collegium. Pag. 77. 78.

1 Tim.3, v. 15. Mat.16.18 ARt. 13. Az Eccleſia igaz-
ságnak oſlopa, és erős
Támaſſa: De az Cálviniſták
azt mondgyk; Nem erős;
mert maga-is el dült volt, de
Lutęr, s' Cálvinus támaſtot-
ták fel.

DAVIDKA. 1. Hogy

1. HOGY mi az Eccleſiát
IGAZSág oſlopának
nem vallyuk, merő czigánko-
dás; mert (t) *hogy az Iſtennek Anyáſſent-* t Confes. Hel. cap. 17. fol. 101.
egyháza, hivattatik az élö Iſtennek háza-
nak, fel éppitetvén élö, és Lelki kövekbül, és
tétetetett meg mozdulhatatlan köſſiklara; olly
fundamentumara, melly kivül más nem vét-
tetthetik; Es azèrtis neveztetik az igazság-
nak oſlopának, és eröſſégének; hiſſük
ezeket. Vegyed immár azért e' mel-
lé ezeketis: 1. Az (u) *Elö Iſtennek Lel-* u 1. Tim. 3. v. 15.
ki háza értetik itt, mellyis (x) *élö kö-* x 1. Pet. 2. v. 5. 7. 9. 10.
vekbül éppittetett, Kiralyi Sz: Papságh,
válaſztatott nemzetség, olly nép kit Iſten ſa-
jattyának tart, ki a' ſzegelet köven áll, ki is
(y) VALASZTATOTT y Tom. Comm. in 1. Tim. 3. v. 15.
SEREGH! Ezt immár hogy
illęthedd CSAK az militans
Eccleſiárá, annális inkább a' te
Romai mai Eccleſiadra? Hoc
opus, hic labor! 2. Olly Ec-
cleſia, s' Iſten háza ertetik itt,
(z) *melly az Apoſtolok fundámentumán egeſſ* z Eph. 2. v. 20. 21. 22.
épület, az Urnak ſzent Temploma, ès az
Lèlek által Iſtennek háza. Ezis nem az
földön

földön valo Ecclesia; Mert az Catholica Ecclesia: (j) *Az Angyalokkal, Szentekkel, és mi velünk edgyütt istten Várossa.* 3 Az (v) *melly Ecclesia sohá el nem romol, s' dül, Első és erös köve annak ez: Hinni és vallani az Iesus Christust, élö Istten Fianak lenni, mellyet Istten CSAK azoknak jelentett meg, az kik* SZERELMESI VOLTAK. Ez-is nem csak az Peregrináns Ecclesiárul beszélget. De oslopnak mondatik! Miért? Mert (a) *az igázság Oslopa*, az az, az igazság támogattya.

j *Augusst. lib. 10. de. Civ D. c. 7 fol. 570.*

v *Lud. Viv. in. Augusst d. C. D. lib. 8. cap 23. pag 503.*

a *Chrys. in hunc. loc.*

2. Azt mondgyakç, hogy el dült volt? Hllad errül-is igaz vallásunkat: (b) *Nem vétkezik az Ecclesia, valamig a' Christus kö sziklán áll, es az Prophetak, s' Apostolok fundamentumán; s' nemis csuda ha vétkezik, valamennyiszer el hadgyá azt, a' ki egyedül igazság.* Immár ha ugyan csák az Catholica igaz Ecclesiának részire akarod vinni, melly az vitezkedö Elclesia; azt mondgyuk,

b *Conf. H. cap. 17.*

gyuk, mihelt a' Sz: irásbul ki csaponik, mindgyárt dülöfelben kezd lenni, és az romlásra hanyatolni. Valamint az Királyi Oslopok, mig rajtok függ az Királyok edictumival tellyes Levél; addig az Oslopok nevezternek, Királyok edictuminak Oslopainak, vagy Királyi Oslopoknak; nem azért, mint ha az Oslopok tennék méltoságosokka a' Király edictumit, vagy hogy, azon Oslopok volnanak fundámentumi az Edictumoknak; hanem, hogy ázokra függeztettettek fel, kikis senkitül nem rontatnak, mig rajtok á' Királyi Level; De mihelt ez rolok le vértetik, mindgyárt kezdenek hanyatolni az

tolni az romlásra; mint az melly ház-is pußtán kezd állani, siet az sorvadásra; ugy a' vitęzkedő Ecclesiátis tartyá az hit, és vallás tętel, mint Ludovicus Vives irja. Ha immár azt mondgyuk, hogy az Romai külső Ecclesia el dült, hogy a' Sz: iráſt fęl felé kezte tenni, ne csudàd! mert meg mutattuk azt sok izben, hogy valamennyi czikkelyi vadnak ellenünk a' Pápista valásnak, mind azok Sz: irás ellen vadnak; mint oda felis *cap. 3. és cap. 6.* bűven meg hallád.

3. Ha penig ugyan tsak arra az Ecclesiara vißed, mellybén Timotheus forgolodot, ki-is tagja volt amaz Catholica Ecclesianak, ugy-is nem, nyerß itt

nyerß itt pęredben, ámbár dáto, sed non concesso. Mert áz az Ecclęsia, az hol forgolodásra intetęk az Apostolol Timotheus, volt (c) *az Ephesusbeli Ecclesia.* (d) *Az az Ecclesiia penig, meg csalatkozhatott az hitben*, és (e) *elis hadta vala* REGI SZERETETIT. Immár ha ezen ma ęrted az Romai Ecclesiát; tehat azis el hadta ręgi ßeretetetit! Láddé? melly gyenge támaßid vadnák!

c 2. Tim. 4. v. 12. Arius. Ment. ad. calc cap.
d Cornel. Lap. Com. in. h. l.
e 1 elen. 2. v. 4. 5.

4. Dűlt voltę a' külső láthato Ecclesia, nemę? ám meg mutogatám. Cap. 5. oda fel! Mert (f) *áz melly Ecclesiában edgyik edgyet mond, más meg külömbet azon dologrul, ugyan azon nyomba nem edgyett tanit, de meg hasonolván, magávalis éllel áll egybe; Eretnekségnek bellyegit viseli, és el veßti az Isteni hitet;* De a' te Romai Ecclesiadban, edgyik edgyet mond, másik máſt, ugyan azon egy nyomban nem ta-

f Kalauz. lib. 8 cap. 3. §. 5. fol. 575. 576.

iktnak, ęllel állanak magokkal ősze, mint ezt rővideden meg mutatom, kęt vagy három pęldában.

1. Az Angliai és Párisi Theologica Fácultástul approbáltatott. *Lombárd. PETR* azt modgya: Minden Erdem nelkűl válástott el Isten némellyeket az őrők életre; és érdem nelkűl is akart el hagyni némellyeket az vesedelemre. *Lib. 1. S. Dist. 41. perto.*

2. Az leg kissebb vétekis, melly tudva lés, nehezebb az egés világnál. *Iohan. Mant. in Enc. lib. 2. fol. 23.*

3. Hogy Mária Bűnben ném fogantatott; Hit ellé van; ez a' mondas karhoztatik, mint Hamis; Botrankoztato, negedesſen kegyesſeg ellen iratott *Facul. Teol. Angl.*

1. Ez ellen máſt, ellenkezőt ugyán a' Romai Ecclésiában Pinggius Albert: Erdembűl van az Elválastás, és meg vettetés. *Lib. 8. de usu liberi arbitr. Cap. 2. & Vulgo omnes.*

2. Farkas nyak vonás ez: Némelly bűnők könyük, és meg bocsathatok. *Conc. Trid. s. 6. cap. 11.*

3. Eűstőkőzi ez azt: Szűz Mária bűn nelkűl fogantatott, s' ſűletett: Christus ſerentis. *Conc. Trid. Seſs. 5. Decr. de orig. Pecc. pag. 26.*

4. Maga *Angl. & Paris. prop. 11. Error Condemn.*

4. Semmit nem tartozik Ember hinni, az mi meg ném jelentetett; hanem csak azt, a' mit Isten előnkben adott. *Kalauz lib. 6. cap. 1. §. 1. fol. 451.*

5. Nincsen most Embernek az jora ſabad akaratttya, az Isten kegyelme nelkűl. *Iob. Mant. in Enc. lib. 2. p. 24.*

4. Maga meg vissza mondgya ezt: Tartozunk Sz: irás kivűl valo dolgotis hinni. *Kalauz lib. 6. cap. 2. § 2. fol. 460.*

5. Ellene mond ez: Vagyon az Isten kégyelme nelkűlis. *Bellar. lib. de gra. & lib. arb. 5. cap. 9.*

Illyeneket, ſok tizeket ſámlalt elő *Baratsági Dorgalás!* De talam nem ellenkeztek magatok kőzt, magatok vallásában! Hiſem ſinte ollyanok amazokis! Malach Doctoris ſok harmincz hármakat ſámlála elő minap, és Dávid Párenſis az Irenicumban. DE talam edgyeznek a' Conciliumok? Am űstőkőzęk oda fel. cap. 5. egymáſt: De kőzelebb a' Tridentumi Conciliumis, mint all ęllel ősve ő magával; ihol van tűkőre a' probajért.

1. Az Pápa Szolgák Szolgája. *Bulla indic. fol. 1.*

2. Minekünk Pápáknak erőnk elégtelen a' Páſtorságra. *Bulla indict. pag. 1.*

3. Az régi Szent Atyák nyomdokát kőveti az Eccleſia, és ugyan azon értelmit tartya a' Sz: iráſnak. *Seſs 4.*

4. Az bé vőtt Sz: iráſi kőnyvek és Tràditiok ſerént léſen az Tùdomany meg erőſſitve; ki ázokat nem véſi, Atok légyen. *Seſs. 4.*

1. MI URUNK a' Pápa. *Seſs. 25. pag. 285.*

2. Az Præſidenſeknek TŐKELLETESSEGEK, az alattok levőknek ůdveſsége. Bizunk azért az Chriſtusban és az ő Vicariuſſa ſorgalmatoſságában. *Seſs. 6 c. 1. Decr. de Ref. pag. 51.*

3. Az Régi Pátèreknek kőzőnsèges egyezèſe éllenis az Eccleſia, meri a' Sz: iráſt magyarázni. *Seſs. 4. pag. 11.*

4. Semmit nem gondolunk az APOSTOLI conſtitititutiokkal, és rendeléſekkel; hanem valamit vègeztek, fel bonthatatlanul, meg tarttyuk. *Bulla Fac. transf. Conc. pag. 68.*

De hogy notálhaſſam a' ſok fogyatkozáſt, és a' Conciliumoknak ęllel őſve velo állásat, holott im ez Cánonokis igaz elęg bizonyságok; mellyek edgymás ellen vadnak; mint: *Seſs. 5.*

Seſs. 5 Decr. c. Si quis hoc Adæ Contra Seſs. 6. can. 32. & idem can. 32. contra Seſs. ejùsdem can. 1, & 2. & idem 1. & 2. can. contra can. 24. Seſs. ejusdem. Seſs. 7. can. 4. contra can. 7. Seſs. ejusdem Seſs. 13. Cap. 1. & 4. contra Can. 8, Seſs. ejusdem Seſs. 14. can. 13. contra can. 1. & 2. Seſs. 6 Seſs. 21. poſt can. 4. *Duos veró árt.* retractávit Seſs. 22. Decr. ſuper pet. Cal. Seſs. 22. can. 7. contra Decret. Seſs. ejusdem. *Quanta cura.* Seſs. 4. Decr. *Inſuper.* contra Bull Pii IV. ſup. Form. Iur. *Et præterea.* Ezek a' Decretumok, Cánonok, ésmég tőbbekis, (keresd utánnam bár jol) mind éllel állanak őſve. Dé hat a' te iráſod nem ùgyé? Im vagy kettőt emlitek rővidsegert!

I. Azt mondod: Hiſed az őrők életet. *pag. 73 árt. 6.* Maſor ellene mondaſ; Bizonyoſon nem hiſed. *árt. 7.*

II. Azt mondod: Csak a' Pápiſta hit igaz. *pag. 24.* iſmered, tudod, és a' Calviniſta vallás, nem igaz, átkozott. *pag. 61,* halottakis Pokolbán van; *pag. 82.* Máſſor meggondolod magad, s' igy

ßolß: Rendelt ugyan a' Christus eßkőzt az idvessęgre; De csak az Isten tudgya ki ęl igazan vele. *árt.* 6. ès mi Pápisták nem tűdgyuk mellyikűnkę lęßen. *árt.* 6.

III. Egyßer azt mondod: Meg van tiltva, hogy a' Szent irás kivűl nem ßabad hirdetni valamit *pag.* 6. 7. 8. máßßor el felejted magadot, s' igy ßolß: Csak a' Sz: irás bőtűjęt tiltotta meg Isten, hogy ne toldgya meg az Ember. *Pag.* 76. *árt.* 11.

IV. Egyßer igy irß: Az Pápistáknak Bizodamok van; *árt.* 8 máßßor megént igy irß ugyan ott: Nincs bizonyos hitek, vagy bizonyossan valo hitelek, mert csak biztat az idvessęgre az Isten; azęrt fęlß, rettegßis hogy nem idvezűlß. *árt.* 6.

De mit

De mit tőltőm ezzel a' Pappyrossat? Mert Kalauz irása ßerint: Az ki azon egy nyomban nem tanit &c Eretnek az, és az Isteni hitűl el ßakadt; De a' Pápisták kőzt, sem az Doctorok, sem a' Conciliumok, sem Tridentum, sem a' Győri Collegium edgy nyomba nem tanitnak; mint bőven meg probálám; Tehát az Isteni hitet el veßtettęk mind azok, ès Eretnekek. Ez nem dűlt volnaję męgis el?

Collegium. Pag. 78.

Mat. 18. 17 *Luc.* 10. 16. *Heb.* 13. 17 *Act.* 15. 20 29. 21. v. 25.

ART. 14. Pogány, a' ki az Anyaßenegyháznak nem enged; De a' Cęlvinistak azt modgyak: NEM Pogány; mert Senkit nem kőtelezhet

 arra, a'

arra, a' mi nincs meg irva nyilván a' Sz: irásban. Hát a' vasárnapi üllésre miért kötelez; s' miért szabadit az fojtatotnak, és az vérnek meg ételére, a' Szent irás betüje ellen?

DAVIDKA.

a *Mat.18. v.3.5 6.11 14.18.*

b *Mat.17 5.*

c *Mat.18. v. 19.20.*

d *Aug. de un. Eccl. c. 10.*

e *Biel.lib. 4 Sent. Dist.1.9.4 art. 3.*

1. Mlcsodas Anyaszentegyházának kell engedni? ám ugyan ótt a' Christus igy rakogattya le: (a) A' meg tértek Menyországa az, az hol vadnak az *ötet vevők, ö benne hivők, az kikért jött ö, hogy megh tartsa*, kik közzül valók, az Apostolok, kiknek ez mondatott: (b) *Az en Fiamot halgassatok*, es (c) *kik az ö nevében gyülnek egybe*; Valyon mitt tesznek ezek? Ezt: (d) *Meg az Catholicus Püspököknek is nem kell hinni, midön Valamit az Sz. iras ellén értenek.* ugyanis (e) *ollyankor nem kell az Ecclesia szavan meg nyugodni*; hanem (f)

nem (f) az Sz. iraſt kerdgyük meg, kerdgyük meg az Prophetakat, Apoſtolokat, és ö. magas az Chriſtuſt. Igy mis engedünk az Anyaszentegyháznák!

f *Ambros lib.1.ad. Gratian. de Fid. cap. 4.*

2. Nincs ott so az Ecclesia iras magyarazasarol, hanem- (g) *az meg esett Emberekhez tett inteſirol, es ſeddeſirol*, mellyetis az Christus mondasa szerent (nem ellen) tselekesik az Ecclesia. Mert (h) *Csak az chriſtuſt kell halgatni mitt tselekedett legyen, és tselekedni.is, mitt parancsolt.* Innen még lathadd, ha illik, ez a' Romai Ecclesiára? holot itt párticularis Ecclesianák, Ecclesiai fenyetek irül, Sz. irás szerint (nem penig Sz: iras ellen mint te rebegedj) legyen, a' Christus mondasa, nem penig iras magyarazasárul, mint te csigazod.

g *Mat.18. v.15.16 18 21. 22. 35.*

h *Cyprian lib. 2. Epist.3 ad Concil.*

3. Hogy azt mongyuk: *Nem kötelezhet az Ecclesia Senkit arra, az,*

a' mi nincs az Sz. irasban; halyad ez ártatlan ügyet vędő Iamborokat, (i) Az Ecclesianak nem kell hinni, hanem ha azt mongyak, mellyek az Sz. irassal edgyeznek. (k) Valami azert az Isteni dolgokra, es az mi Religionkra tartozik, az Sz: irasban kell keresni; (l) Mert az incselködö tevelygesek éllen akart Isten az Irasokban erosseget tenni, mellyek ellen senki ne merjen ßolni, ha tsak immel ammal akaris lattatni kereßteyennek. Azert (m) a' mi hitünknek idvesseginek, nem az Commentalo vetelkedesekbül, hanem az Sz. irasbol kell meg mutatodni, holot (n) nylvan mind azok fel talaltatnak az Sz. irasban, mellyek tartoznak az mi hitünkre es erkölcsünkre. Meg holt ám itt az antiquitas, mivel igy repetaltak regen: (o) Ha valaki, akarki legyen, es ha még Angyalis, akar az Christusrol, akar az Ecclesiarol, akar mi dologrul, melly az mi eletünkre, es vegünkre nez, mast hirdet azon kivül, az mitt az Törvenyi es Evangeliomi trasokbol vettetek; ATOK LEGYEN Oh ßentleges ügynek erős vedelme!

4. Az Ecclesia kötelezé az Vasarnap ülesre Sz. iras betüjé ellen? Ne tantorogi annyira, Hißem nem olvastade? az

i Chrisost. hom. 49 in Matth. Ope: inperf.
k Orig. hom. 5. super. Levit. Tom. 1 fol. 120.
l August. tract. 2 in Ep. Ioh. Tom. 9. col. 586.
m Cyllus Hyeros. Catech. 4. de Spir. Sancto. p. 31.
n August. de Doctr. Chr. lib. 2. c. 9. Tom. 3. col. 25.
o August. lib. 3. c. 6. cõtra. liter. Petiliani. tom. 7. col. 167.

de? az Vasárnap hol neveztetik (p) UR NAPIANAK? es miert? (q) Azerr, mert ha Ur napja, (mint az Szombatnak Innepin ki-is akkor Ure vala) Ne mively azon a' napon semmit! Hallyad erre Agostont (r) Az Apostolok, és az Apostoli Ferfiak, Isteni tißtelettel ersßitettek azt az Ur napjat, melly nap. fel költ az mi megvaltonk, mellyis azert mondatik (Dies Dominicus) Ur napjanak, hogy azenminden munkaitol meg ßünven tsak az Isteni tißteletnek ßolgalyunk. Azonban ha ßinte ez nem volna-is; de ugyan nem következnek, hogy a' te Ecclesiád kötelzene minket az Vasarnap ülęsre; mert (s) az Apostoli Ecclesia praxissa tanit minket erre, hogy az Ur napját ßabad meg tartásbul ßentellyük meg; mellyis nem a' Szet irás ellen, hanem a' ßerint van, ha látni akarnal:

p Ielen. 1. v. 10.
q Ki jöv. 20 v. 10.
r Aug. Ser. 251. De Tem. Tom. 10. Coll. 1151.
s Confess. Helvet. c. 24. pag. 172

akarnál, (t) az Apostoli praxisban: az melly meg rugja a' te Ecclesiád obligátioját. *Az Fojtatotnak, es a' vérnek meg ételetis emlegeted?* Hiszem Ceremoniai volt az, akkòris, csak ideig vęgeztęk ezt az Apostolok az Ecclesia csecsemőiidejęben, de mihelt nevekedni kezde, illy irást láthattál: (u) A' Szabadságban *azért, mellyel Christus minket meg szabaditott, állyatok meg; és ne kötelezzétek magatokat ismet.* Mert (x) SEMMI *ö magában nem tisztátlan.* Eztis hát nem a' te Ecclesiádtul vettük, hanem a' Sz: irásbul szollo Apostoli Ecclesiátul. Ez immár az mi Conclusionkis: *Pogány, ki az Apstoli Ecclesiának nem enged!*

t Csel. 20. v. 7. es 1. 1. Cor. 16. v. 2.

u Gal. 5. v 1. Eph. 2. v. 14. 15.

x Rom. 14 v. 14.

1. Cor. 3. 15. Matt. 12. 32 és 5. v. 26. Phil. 2. 10. 1. Ian. 5. 16.

Colleigum. pag. 79.

ART. 15. Nęmelly keresztyęn Ember, idvezül, de ugy, mint tűz által az Ur napján,

napján, az az, a' más világon. De a' Cálvinisták azt mondgyák: Nem; mert nincs Purgátorium, holottis: Válamelly hellyere esik az fa, ott marad; De csalárdság ez; mert az Purgátoriumi Lelkek nem balra, hanem jobra estek, és Istennek malasztyában mulatk ki.

DAVIDKA.

CSUDA dolog, az mit beszęlgetsz! Nem tudodę? hogy Magyar Orszagban, sok Catholicus fő Ember tagadgya Purgátoriumot? Męltánnis! Mert Sz: irás kivül valo czimeres, és undok nyeresęget szülő tudomany. Innen nyoma sincsen az Corintusi helyben a' te PURGAToriumodnak. 1. Mert azt a' helyet nē igazán czitálád,

Apoc. 5. 13

czitálád, holott ott, nincs emlękezet semmi kęppen a' más Világrul. 2. Mert az Allegoriákbul nem probálhatni valamelly árticulust, 3. Mert nyoma sincs ott, a' bűnęrt valo elęg tętelnek, a' ßenyvedęs által; hanem a' tudomany meg probálásnak, melly ha hasonlo volt fához, ßęnához, pozdorjához, igaz tudomanynak tűzęnek általa meg jelentik-

a Aug. lib 21. De. Civit Dei c. 26.

és ezért (a) idvezül mint edgy tüz által de az, a' ki, Christus funndmentomara roßßul éppit; idvezül penig a' Christus fundamentum érdemével; midön azon gyötrödik, hogy az ö roßß éppületitül meg vált. Ugyanis ha valaki azt a' tüzet akarja érteni, melly örök tüz, mind a' Christus job keze, mind penig bal keze felöl lévöket kell állatni, hogy oda küldetnek. Mert MINDENNEK munkajat ennek az Apstolnál valo tüznek meg kell probálni. De amaz tüzre, csak az bal kèz felöl küldetnek. Im melly igen tarejóznak itt a' Corinthusi helly felöl!

2. Vamelly

2. Válamelly helyre esik az fa ott marad; ezt; csalarard czigazásnak mondod a' Purgatorium ellen? Tánully jobban ßolni ezektül: (b) Valahová eséndel, ßuntelenül ott maraß, akàrminèmünek talállyon tègedet az ùtolso ùdö; Mert (c) minden az ö ügyével edgyütt alußik, és az ö ügyivel edgyütt kel fel; mivel (d) az Halottaknak ujjabb érdemi nem ßereztethetnek, midön valami jot cselekeßnek érettek. De azt mondod; a' Purgatoriumban valo Lélkek jobra, nem balra estek; Hát mégis (e) tüzre, s' Pokoli kénra mennek itèletig? Rettegèsre indito csuda mondás! Mert (f) ugy mélto volna az igazaknak meg haborodni, ha nyomoruságra mennének innet; de nem ugy van a' dolog; hanem igy: (g) Hogy ez földi keserüsèg, gyalazat &c. Angyali dicsösségre változik, mért (h) az Isten malaßtyában ki mulok, mihelt a' ßorongatás közt ßemeket bé hunnyák, mindgyárt meg lattyak Istent, és a' Christust; az (i) hel az hálhatatlanságnak ajándékával tellyes gyönyörü ELET van. Ugyanis (k) boldogok azok ez üdötül fogva, kik az Urban meg halnak, mert meg nyugoßnak az ö fáratságoktul: De a' kik meg nem

b. Hyer in c. 11. Eccl. pag. 91.
c Aug. tract. 49. in Ioh. col. 360.
(d Aug. Ser. 32. de verb. Apost. col. 405
e In Missa. pro Defunct. & in. Offerto.
f Chrysost. hom. 15. in. c. 7. Act. col. 548.
g Basil. in Psal. 59. Tom. 1. p. 132.
h Cypr. l. de Exh. M fol. 260.
i Aug. in. Man. c. 7 col. 799.
k Ielenes. 14. v. 13.

nyugoß-

nyugoßnak; azoknak a' ſe-
tęcsęg tőmlőczęben őrőkkę,
kell fizetni, męgis ki jővetelek,
onnet nem engedtetik. Oda
lőn itt a' Pápiſtás Purgáto-
rium!

Collegium. pag. 79.

Apoc. 1. 4. ART. 16. Maláßt nektek,
és bękeſsęg az Iſtentűl,
és a' hęt Lelkektűl, mellyek
az ő Kiralyi ßękinek előtte
vadnak; De a' Cálviniſták
azt mondgyak; NEM ugy-
mond; mert Atkozott, ki az
Emberben bizik; De atkoz-
tak őkis, mert a' Sz: iráſt cson-
kán vetik elő; mert ez-is ott:
Es a' kinek az Urtul el távo-
zik ßive; minękűk penig
nem. Hát azokat, minek mon-
dod Col-

dod Collegium? a' kik az
igaz igyet hamiſsággal vadol-
lyak; Nyilván azokis átkoz-
tak! mert hißßűk hogy kęgye-
lem adatik az hęt Lelkektűl;
de nem a' Szentektűl; a' Szen-
teket kell vala penig ki fejez-
ned, kikrűl ott nincs ſemmi
ßo. 1. Mert azok az hęt Iſteni
Lelkek által, jegyeztetik a' Sz:
Lęlek, mint azon Szent János
maga meg magyarázza; (l)
hogy a' Kiralyi ßek közt, és a' négy Lelkes
állatok, s' hußonnégy vének közt, mint
edgy meg öletett Báranynak hét ßemei, és
hét ßarvai valának, a' mellyek az ISTEN-
NEK AMAZ HET LELKEI, *mellyek*
az egèß földre bocsáttattak. 2. Mert azok
a' hęt Lelkek őßve foglaltát
nak a' foglalo igęvel; Es az
Iſtennęl, és Chriſtuſſal. 3. Mert
kęgyelmet, és bękeſſęget, ſoha
csak egy Szentis nem adhatott, s'
nemis

l Ielen. 5. v. 6. es Zach. 4. v. 10.

nemis adhat; hanem csak az Isten. Im látod! hogy Isten azok a'Lelkek; mégis a'Szentekre czigázod? Hol olvastál hęt Szentet a' Iehova előtt? Mond meg ha tudod! Immár az Isten Sz: Lelkęrűl, a' Szentekre; Quæ, Qualis, Consequentia? 2. De azzal mented magad a' Ieremiási hely ellen. *Nem távozik el annak ßive az Urtul, a' ki a' Szenteket arra kéri, hogy Isten elött támadgyanak mellette*; Noßa mondgy ellene hát ezeknek:

Ier. 17. 5.

1. A' ki Istenen kivűl, mástis hiv segidsęgűl ugy mint Istent; de annak ßive el távozik az Urtul; mert (m) *miképpen hijjak segidségül azt, a' kiben nem hitenek*; azért hittel kell segidségre hivni azt, a' kit hiß; ha penig ugy hivod, már a' te hitednek

m Rom. 10. v. 14.

tednek częllya nem Istenő vagy hogy kęt hited lęßenő vagy hogy ßinte ugy hiß a' Szentekbe, mint Istenbe; vagy hogy hit nęlkűl hivod segidsęgre: válaß e' kőzzűl bátor, de mindenik sanyarit.

2. Az (n) *ki Emberben bizik; annak ßive el távozik az Urtul*; De te Emberben bizol, magad nyelve vallása ßerent; Azęrt! Azt mondod erre? Ott van ez ige *és*, a' ki meg válaßtya az utolsot az elsőtul; Csak Csel vetęs ez! mert az hetedik versben hasonlo irást ßemlelhetß ehez: *Boldog a' ki a' Iehovában bizik. Es a' Iehova bizodalma*; innén nem joé ez a' Propositio: A' ki a' Iehovában bizik, annak a' Iehova bizodalma? Ha ez jo; jo hát amazis, mert Pariű, par est ratio: és

n Ierem. 17. v. 5.

tio: és ha igy forditomis jo lęs: A' ki az Emberben bizik, annak az Ember bizodalma; De neked tudom nem igen ſęrne a' fogadra!

3. Valaki (o) *a' Chriſtusban nem maradánd, de az el vettetett*, és igy ſive-is él távozott az Urtul; De (p) *a' ki a' Iúhok ajtaján nem mégyen bé a' Chriſtus által*; az a' Chriſtusban nem maradánd; Azęrt! Immár vegyed ezt: Valaki nem a' Chriſtus által kőnyőrőg, hanem a' Szentek által; De a' ſem a' Chriſtusban nem marad, ſem a' Iuhok ajtaján nem męgyen bę; te penig ugy kőnyőrőgs; Azęrt! Amaz első igaz; mert (q) *az melly könyörgés nem a' Chriſtus által leſs, az bün leſsen, nem hogy vétket tőrülne el.* A' te illyen kőnyőrgęſed penig, minęmű az Boldog Aſſonyhoz valo mindennapi kőnyörgé-

o *Ian. 15. v. 6.*
p *Ian. 10. v. 7. 8. 9.*
q *Aug. Enar. in Pſal. 108. Tom. 8 col. 1263. & Proſper. in Lec. eund. Ioh. f. 627.*

nyőrgęſed, kőnyved utollyán, nem a' Chriſtus altal leſs, holis a' Chriſtus egyſer ſem jut eſsedben, hogy altala valamit kęrnel; Azęrt, ſem a' Chriſtusban nem maradtal, ſem a' Iuhok ajtaján nem męgy, kőnyőrgęſedis bün, és igy ſivedis el tavozott az Urtul. Mind ezek folynak a' felső Sz: iráſi kutfőbül: męltanis; mert (r) *az mindenhato Iſtenhez* NEM SZABAD MENNI, HANEM CSAK CHRISTUS ALTAL.

4. Szent Pál egy ſalnerá ſem ſegiti a' te hitedet. 1. Mert (s) ő *magat nem hadta tiſsteini, és ſegidségre hivni.* 2. Mert ő edgy meg holt Szentre-is nem igazitott, hanem (t) Az ELŐ ISTENRE adott utat. Te penig a' Szentekre mutogatſs. 3. Mert Sz:

r *Clemens. P. Martyr Coſt. l. 2. c. 28. tom. 1. Conc. pag. 76.*
Rom. 15. 30
s *Csel. 14. v 15.*
t *ibid. et. Csel. 17. 23.*

Pál az ęlő Romaikakot kęrte, hogy Isten előtt őkis imadkozzanak vele edyűtt; De te, a' megholtakra futß, kik veled nemis imadkozhatnak, segitsęggelis nem lehetnek, mert (u) *azoknak joßágos cselekedetek, magok oltalmarais nem elégségesek, nem hogy énnekem, s' tenéked volnánnak.* De azt mondod: *Csak olly közben járok a' Szentek, mint Moses*; Nem egyenes ez. 1 Mert Moses eleven közbenjáro volt; De ezek meg holtak. 2. Mert Moses idętt, nem jőtt volt el a' Christus, kinek typussa-is volt Moses, de már ma el jőtt. 3. Mert őtet holta után, Senki nénhivta segidsęgre. Keręk valaß ez! (x) EGYEDűL A' CHRISTUS EDGY IGAZ KőZBENIARO. Mit kapdoß hát az ollyan Közbenjaron,

u *Theophil. in cap. 25 Mat. f. 42.*

x *August. lib 2. contra Ep. Parm. c 8. Tom. 7. col. 32.*

járon, a' ki nem igaz Közben járo?

5. Nevetsęges jadzi dolgotis állatß. *pag. 81. Nem ßabad ugymond imadni őket, hanem csak lábokhoz borulni;* Hogy hogy borulhatß lábokhoz, holott testek porra lőtt, Lelkek penig a' Mennyorßágban Istenhez ment? Nincs olly okos, kinek eßéhez e' fęrhetne! Nem ßabad imadni? Hát te mięrt imadod Máriat ez kőnyved vęgin? Mert a' Christust-is hiharod nagyobb segidsęgre, mint Máriát, a' mellyęrt itęllyen meg bár a' jozan Lelkű Világy, ha az illyen kőnyőrgęs, nem imádás, vagy imádságę, minęmű a' tied, e' kőnyved utollyan im igyen;

Oh ſępſęges, és kęgyelmes Aſſonyunk Szűz Mária, Iſtennek Sz: Annya, Iſten után leg főbb Remęnyſęgem, a' te kęgyes voltodęrt kęrlek alázatoſſan; fogadgy engem Fiaddá, és vilellyed gondomat, moſt és mindenkoron: őriz, oltalmazęngem ma, és tellyes életemben, minden halálos bűntűl; Nyerd meg nekem a' tiſztaság, és hozzam illendő Lelki jóſágok ajandękat, mellyekkel a' te Sz: Fiadnak, az mi Urunk Ieſus Chriſtuſnak tetszettęl, és ęletemet olly állapotra vezęrellyed, melly Sz: Fiad előtt, és te előtted legh kedvesb, és nekem leg idvesſęgesb. Oh Kęgelmes! Oh Kęgyes! Oh édes Szűz Mária! kérlek emlekez-

emlekezzel rolam, moſt és halálom oraján. Amen! Vallyon, s' nem imádságę az illyen? Itęllye meg az nagy Iſten!

Collegium. Pag. 81. 82. *Apoc. 6. 10*

ART. 17. A' Dicsőült Szentek, nagy ſoval kialtnak vala: Uram! meddig nem állaſ boſſut, a' mi vętűnkęrt azokon, kik a' főldőn laknak; De a' Cálviniſták azt mondgyak: Nem hogy kiáltanának; De męg nemis tudnak ugymond ſemmit-is az Halottak, az főldőn lakok felől.

DAVIDKA.

CSAK csergęs ez! Mert nem a' Cálviniſták ſavát ſollod. Nem azt mond-

gyuk azęrt, hogy in genere, kőzőnsęgessen semmit nem tudnak; hanem, hogy in Specie, in singulari, kivált kęppen és ßemely ßerint, a' főldőn lakok felől nem tudnak. Sz: Iánosis nem mondgya, hogy in specie, kivaltkęppen kőnyőrőgnęnek; hanem, hogy kőzőnsęgessen sohajttyak a' kőzőnsęges itęletetett, amaz elsőt kell vala penig probalnod, de annak soha ßeręt nem teheted. De itt más ki fogast-is találß mondván a' mi erőssęgünk ellen; Esa. 63. dik reßére: *Abrahám nem tudott minket*, az az. Nem Abrahám az ő Attyok, mert ezer eßtendővel volt előttek, egyeb aránt tudta. Luk. 16. Abrahám a' Világi dolgokat. *Felelet.* Korant sem ügy a' dolog. Mert az helyetis nem igazán citalod, holott nem (præteritum) *tudott* van Esaiásnal, hanem præsenst jelentő ßok: Ur Isten! *Te mi Atyank vagy, jellehet Abraham nem tud, es Izrael-is nem ismer* &c. 2. Az magyarázatodis nem jo; Mert męg (a) a' Christus idejęben-is igen dicsekednek vala azzal a' Sidok, hogy *Abrâham* volna *az ő Attyok*; noha meg holt volna az előtt sok idővel; Te penig, megis ez ellen ßollaß. 3. Eztis meg jegyezd! Azęrt imadkozik a' Propháta a' Nęp kępęben, hogy Isten tekinesen alá! Mięrt? Mert egyedül Isten az ő Attyok. Micsodás? Ollyan, az ki tudgya, ismęri őket, nem ugy mint Abrahám ęs Izrael, a' kik az akkori nępnek kivált kęppen valo Sorsát, állpottyát nem tudták, mint ezt magadis magad ellen meg vallád:

a Ian. 8. v. 33. 39. 53. 54. es. 56.

vallád: *Nem ismérte* ugymond *öket*, noha tudták kőzőnsęgessen, hogy vadnak męg, mint maís, (b) *nöha nem tudgyák kivaltkèppen, micsoda állapot légyen az földön.* Ugyanis; (c) *Sem Iòb, sem Noé, sem Daniel, ott valakijért nem könyörög, hanem ki ki az maga cselekedetijèrt véßen jutálmot.* Tettzeneké ezek? Kell tettzeni! De csudátis irß el vęgre, hogy ugy nem tudta akor Abrahám Izraëit, mint Christusunk *Luc.* 13. 27. az hamissakot! De á' Christus őrők tudassal nem tudta, az az, meg vetette; Azęrt Abrahamis ugy! Monstrum ez. Mert vallyon s' volté Abrahamnák őrők tudása? Esaiás az meg vettettek Seregeben vanę? Az Christs azokat az után sem tuta, Abraham męgis tudta? Valoban nagy czeger ez! Laddę hogy nem gyámolit

b *Aug. l. de. cura. pro mort. ger. c.* 14. *c* 891. *Tom.* 4.

c *Hyeron. in cap.* 14 *Ezech. Tom.* 5. *fol.* 418.

gyámolit tęged a' Christus pęldája, és az Abrahámęis a' pęldabeßędben! Mivel te őtet Kőzbenjáronak nem tartod, soha nemis imődkozol neki, Pèldabeßędis van ott, ihol azért vedd ezt: (d) *Az halottaknak vagyon ßorgalmatosságok az élök felöl, a' kiket tudnak élni; mert sem a' büntetésnek helyében nem lattyàk öket, az hol Attyafiai nelkül vala az Gazdag; sem az meg boldogultak tyugodalmaban; az hol Lázár és Abrahám tavol a' gazdagtul meg ismertetik vala. Mind az által azért nem következik, hogy azok a' meg holtak tudnák az ö Szerelmesek körül, micsoda örvendetes, vagy ßomrru dolgok forganak.* Ezeket kellene pénig probálnod, hogy tudgyak azok penig, a' kiket te segidsęgre hiß, s' ugy lenne oßtán az halottak specialis tudománya felől nyert peredlnem penig a' Szentek segidsęgül valo hivasa felől, mert én tudom teneked,

d *Petrus. Lombard. lib.* 4. *Sent. Dist.* 50. *p.* 307.

teneked, boldog, és boldogtalan állapotodat, s' kőnyőrgekis ęrted, hogy meg teritcsen Isten; Azęrt engemetis segęgsęgre hiß? Távozzál innet!

Collegium. Pag. 83.

1. Cor. 9. 27 ART. 18. Verem az testemet, és ßolgálat ala adom; De a' Calvinisták azt mondgyak; Nem verik ők; mert elęg, ha a' Christus ßenyvedett ęrettek.

DAVIDKA.

MIkęppen veri testęt az Apostol, és mikęppen adgya ßolgálat ala, vájd ki Melac Doctor ßemębül ez iránt elsőben Malac Doctornak oda valo kőpęsit, az után pipes-

pipeskedgyęl ez locusbán. Mert hißem ez locus częllyát meg találod ugyan ott, az 5. 7. 12. 15. 16. 20. 21. 22. 23. 26. versekben, kik felől el vęgre igy ßol: (e) *Ezt penig* MIVELEM *az Evangéliomért*; es igy adgya ßolgálat alá testęt, melly ellenęben vettetik, az első versben le tőtt *ßabadóssàgnak*. Ezt nem tagadgyuk mi; mit fogod hát ręánk? Vagy hogy nem mondod ki, mi vagyon ßiveden, mit palástoß? Talám a' Nagy Pęnteki castigalást akarnad innet ki hozni? Nem lehet! 1. Mert nem elęgtętelęrt volt az, mint a' tięd. 2. Nem kis hegyes vasacskákkal. 3. Nem nagy Pęnteken. 4. Nem cõfessio után; Ugyan is, ha jo Emberek vadtok, mondgyatok meg; kinek sugta fülében ak-

e v. 23.

ben akkor az Apostol vétkét? Laddę melly gyenge támaßid vadnak néked! De, dato bár, sed non concesso; hogy ha ßintęn Castigalásrul volna-is ott ßo, męg sem segitenè ügyedet. 1. Mert ugy a' Pápának, s' Papoknak-is kellene vęrben ußniok, mellyitek-is ßentebb az Apostolnal? 2. Akar mikor, s' mindenkor ugy kellene cselekednęd, de ezt restelled. 3. Prædikálván kellene ezt mivelned, de ezt Cainlod. 4. Az Ceremoniakot ßámkivetęsben kellene küldened; de te męg bę hivod. 5. Burokban nem kellene öltöznöd; de ezt vęded erössen. 6. Nem csak egyßer ęttzaka kellene ennek lenni; de te ezt nappal általlod.

Egy ßo-

Egy ßoval, semmikęppen azt rèád nem illetheted, az Nagy Pénteki cástilgálásban!

Collegium. pag. 84.

Rom. 14. 21. 1. Cor. 8. 13. Prov. 23. 20. 1. Cor. 10. 25. 28.

ART. 19. Io hust nem enni; De a' Cálvinisták azt mondgyak; Iobb meg enni; mert irva van: Mindent, az mit az męßarßękben árulnak, meg egyętek, de ott csak a' Bálvanyoknak áldoztatott allatok husárul ßoll az irás. &c.

DAVIDKA.

MOsolygo hizelkedęs ez, a' mit ręánk fogß; mert Soha, csak edgyis mi közzülünk nem modta, hogy az igaz Bűjt napokon, ßabad, és jobb meg enni; Mert az elöttis (f) az Kereßtyének bűjtiben, se hús étel, se bor ital, se hal, se egyeb nem volt. (g)

f Azorius lib. 7. Inst. cap. 21 §. Certe.

g Confess. Helv. cap. 24. pag. 173. 174.

Mennyivel

Mennyivel penig tiltya az Christus Ecclesiája, az torkosságot, réßegséget, miden bujasagot, mertékletlenséget, annyival inkább ajántya mi nekünk, az Keresztyèni Büjét.

h *Mald. in Summ. Quæst. 23. art. 2.*

Látodè itt kancsal nèzèsedet? Mert az igaz (h) *Büjt ez: Semmit nem enni, minden ètel, ital nélkül el lenni;* s' Bűnt őloi; illyent tartunk mi erős őrizet alatt, nem az ti kęnyes bűjtőteket. Mikor penig azt mondgyuk: *Iob meg enni a' huſt;* akkor, csak a' ti kęnyes, nem igaz bűjteteket, mellyben ſuperſtio van, nem javallyuk; máskęppen ez a' mi Propoſitionkis: Io hùſt (és ſemmit) nem enni; Ismét jò hùſt meg enni; Merße itt practikálni?

i *Rom. 14. v. 21.*

2. Szent Pál meg határozza a' hus nem ętelt, mikor. Io hùſt nem enni? (i) *Midön Felebárattya meg botránkozik;* de ez vala az Eccleſia emlős allapottyaban; minęműt mindazáltal ma nem találhatni. 2. Ugyan ott van ez-is (k)

ez-is: (k) *Io bort nem innya, mikor ſelebaráttya ſomoruſsággal illettetik;* ezis nézi az Eccleſia gyermeki virágát. 3. Ezt-is ott olvashadd: *Io Semmit egyebet nem cselekedni, mellyben* ERŐTELEN *Felebarátod meg botzkoznèk.* Immár ezek illenekę, a' Pęnteki, ès Szmobati bűjteidre? Bezzeg neked mondhatnok ám azt ez aránt, a' mit te *pag.* 84. nékűn mondál: *Ennel csalárdabbul a' Pokolbeli Satán ſem nyulhatna a' Sz: iráshoz;* De ęn az gonoßęrt, nem adok gonoßt, hanem csak ßavaidat citálom helyęſen; mert te mind ezekbűl látvan hogy az Pęnteki, és Szombati bűjtődet nem gyámolgathatod, ki csipęd amaz ßokat: *Io huſt nem énni;* és a' többit, s' ertelmit el lopád. Mert az bortis fel hőrpented, a' vajáſt, halatis, &c. meg ęßed, és mindent meg cselekęßel bűjtős

k *Rom. 14. v. 2. 15.*

Pęntekeden és Szmbatodon, nem nęß Felebaratod botránkoztatására a' hus nem ętelben-is, hanem csak a' kęnyes bűjtre; mit csigazod hát mégis annyira? 3. Az mi erőssęgűnkben taláß gáncsot; majd nyakadban rántom: (l) MINDENT, *az mit áz méßárßékben árulnak meg egetek*; Erre azt mondod: Az Bálványoknak áldozatott állatok husárul van ott ßo; Fel. 1. Ugy az 28dik versben, de nem az 25dikben, ha meg nęzed. 2. Szol kőzőnsęgessen, az árult husrul QUICQUID; De az meg áldoztatott husokat nemis árultak az męßarßekben; mit beßęlß hát męgis? Hißem irva van: (m) *Semmit aban az Lelki ismeretért, a' mit előjökben téßnek meg ne külömböztessenek.* 3. E' sebhető nyilatis az idegben vetem:

l 1. Cor. 10. v. 25.

m. 1. Cor. 10. v. 27. 28. Luc. 10. v. 7.

vetem: Ha az Balványoknak áldoztatott állatok husárul ßol, (n) *azt nem jo meg enni, nemis kell*; De te azt mondod, arrul ßol; Azęrt azt nem jo meg enni; Io hát egyebet! Láddę? itt mint haboß! edgyik ßoddal azt mondod; meg kell enni; maßor feleleteddel alattomban tagadod. Hihető, sajditottad ezt, azęrt csak el ugraß gyorsan az más ręsre igy ßzolvan: *Nem mondgya, hogy mindent meg együnk mindenkor, hanem az napokat meg valaßßuk.* De vallyon, s' honnét probálod ezt meg? Tudom azt, hogy (o) *Poganyok ùtalatossaga, és tilalmas az Nap valogatas*; de mégis Lelkedre, mond meg; mellyik napot vette ki a' Sz: irás; es mellyik ételt, csak az hustę? Ugyanis; mit tęßen ezis? (p) VALAMIT ISTEN teremtet IO, és SEMMIT *abban nem kell meg vetni, ha halaadassal élnek vele.* De

n 1. Cor. 10 v. 28.

o Tör v. 18. v. 10.

p 1. Tim. 4 v. 4.

ittis iranzá nyavalyas, hogy nem maradhat meg, s' magais meg vallya oſtan máſová ſaládván, im igy: *Minden teremtett állattya Iſténnek, mindenkor jo ö magában, de* (r) *igaz Lelki iſméretben nem mindenkor jo.*

r 1 Cor. 10. v. 29. Az árult hus ętel nem jo? Mit csavargaß? hißem magádis meg vallad oda fel, hogy ez 28dik versben, nem az árult, hanem a' Bálványoknak áldoztatott állatok husárul van ßo; azt tiltya hát meg az Apoſtol azon versbenn, nem azt, a' (s) mit árulnak, a' melly mindenkor jo az mai időben. Igy kell vala hát inkabb ßolnod: Nem MINDENIK hus jo igaz Lelki iſmęretben, ugy mint. Az bálványoknak áldoztatott állatok huſa. 2. Mit ęteß az nem mindenkoron?

Csel. 15. v. 29.

s ibid. v. 25.

Az Pén-

Az Pęnteket, Szombbatotę? Hol van az irásban? Dá Probándi! 3. Az igaz Lelki iſmęret ebben állott; hogy mivel meg mondták: Ez bálványoknak áldoztatott hus, azęrt az ki azt meg mondotta, és felebarattyanak meg botránkoztatásájęrt, nem volt jo meg enni; Ehez penig, ſemmi kőzi nincs, az te Bůjt napodon hus nem ęteledneк! Ittis nem mi hát, hanem ti ellenkeztek az Apoſtol ßavaival!

1. Cor. 7. v 27. 33. 38. 40. 8.

Collegium. Pag. 86.

ARt. 20. Az kinek feleſege nincsen, ne kereſſen feleſeget, mert az ki fęleſeg nelkul van, ßorgalmatos áz Iſten

dolgáirá; az ki penig felesegel van, ßorgalmátos az vilagi dolgokrá. Ioban tselekeßik az kileanyát nem ádgyá ferjnek; Es az őzvegy boldogabb, ha ferj nęlkül marád; es jo az, Nőteleneknek, ha ugy maradnak. De mind ezek ellen, az Calviniſtak azt mondgyak: Nem jo az Nőteleneknek ha ugy maradnak.

DAVIDKA.

Ezek minket jo COLLEGIUM! nem bantanak, mert edgy átallyában ęrtvęn, ez utolſo ręánk kent mondáſt; hazugságnak lenni, az Confeſsiobul meg mutatom, im igyen: (t) *A' kiknek Iſtentül ajándékok vagyon az nötelenségre, ugy hogy ßivekbül, avagy tellyes Lélekbül, tißtak és maga turteztetök, nemis gerjednek felettébb, abban az hivatal-*

t Confess. Helvetis cap 29. p. 188. & 189.

az hivatalban ßelgállyanak az Urnak, miglen érzik magokat az Iſten ajándékával fel èkeſsittetteknek lenni; ſe fel ne fuvalkodgyanak égyebek félett; de ßolgallyanak az Urnek ßuntelen, együgyüsègben, és alázatoſságban. Alkalmatosbak penig ezek az Iſteni dolgoknak gondviſelésére; mint ſem a' kik házok nèpeinek dolgaira vonattàtnak. Hogy ha v ßont az ajándèk el vétetvén tölök, s' állàndo gerjedezéſt èreznek, meg emlékezzenek Szent Pál mondásárul: 1 Cor. 7. 9. Iobb meg hazaſodni, hogy ſem gerjedezni. Ugy tettzik, Iſtenem kęgyelme által, itt nem ſokat harczolhatal! 2. Az Püſpőknek, edgy feleſęgetis hozod elő; De magadis, magadnak meg felelß, amaz kőzőnſęges Regulaval: (u) *A' kik penig, meg nem tartoztathttyak magokat, jobb meg házaſulni, hogy ſem égni.* Mint az Apoſtolokis meg tartákezt; (x) *midön Céphás, az Ur Attyafiai, és a' több Apoſtolokis vélek hordozzak vala feleségeket,* az Apoſtoli tißt idejébenis. Innęn Cánonban iratęk a' Papok (y) *hazaſſága a' Nicenumi Conciliumban,* és Tőrvény ßerint, átok alatt

u 1. Cor. 7. v. 2.

x 1. Cor. 10. v. 5.

y Gelas. Cycize. in Conc. Nic. c. ree. c. 33. pag. 170. His ſub. jũg. Conc. Nic. An. 313. Diſt. 31. Gangrens Conc. Ann. 333. Can. 4' 9. 10. 14. & 16.

javaltatęk: és te magadis azt mondod, az egęs Ieſuitai Társaság ellen: *pag. 87 Az Püſpünek egy feleségu férſinak* KELL LENNI. Hát mègis mijęrt nem engeditek meg az Papok házaſságát? mijęrt nem házaſodnak meg a' Püſpökökis, kik magokat meg nem tartoztathattyak? De patvar vigye dolgod! Mert az egy feleſęgetis ugy magyarázod, *hogy az kinek csak egy felesége volt.* Hát az kinek csak egy ſem volt, miért ſenteled fel Püſpökſęgre? Merő ravaſság ezis! hogy ott arrul ſolna az Apoſtol, az kinek edgy feleſęgęnel ſoha tőbb nem volt; hanem arrul, a' kinek mindenkor csak egy feleſęge volt, ès egęberis s' mind, egynel tőb nem volt: az az, nem volt Polygá-

Polygámus, ſok feleſęgű, mint az akkori Sidodoknak a' tilalmás nem vala: Ezen ſokkal magyarázzák ezt, az (z) ręgi Doctorok is, mint Kelemenis igy irván: (j) *Az edgy' felesègu Embert javallya az Apoſtol, akar Præsbiter, akar Diaconus, akar Laicus, akar ki légyen az, a' ki házaſsággal él, minden feddès nélkül.* Innet Nicephorus irása ſerint, (v) idő jártában, nęki ſok feleſęgi voltanak, mint (a) Cárterius Hiſpaniai Püſpökis, meghalván első feleſęge, meg iſmęt máſt vőn. Ezektűl tanulnál bár teis, ugy nem vętkeznęl!

z *Chryſoſt. Comm in. 1. Tim 3. c. & Hyeron. in. Epiſtolæ. ad. Occā.*

j *Clem. Alex. lib. 3. Strom. p 150.*

v *Nic. Hiſt. Ecl. lib. 12. c. 34. p. 632.*

a *Hyeron. in Epiſt. ad. Occ. 83. fol. 191.*

Colleigum. pag. 88.

ÁRT. 12. Ha ki ujjonnan nem ſűlettetik vizbűl ès Szent Lęlekbűl, nem mehet bé az Iſten orſágában. De az

Ioh. 3. v. 5.

Calvini-

Cálviniſták azt mondgyak, bè mehęt a' Kereſteletlen Gyermekis, ha Kereſtyęn Atyátul valo.

DAVIDKA.

AZ Sz: János mondását, mikor probálod meg, hogy csak a' külső Kereſtſęgrül ſollana? Mert ott a' Sz: Lęlek Kereſtſęgęrül (b) van ſo, mint azonnis kezdi el itt a' Christus tanitását, ęs a' te tüled eittált helynek-is igy adgya okát: (c) *A' mi testül ſzulettetett, teſt, a' mi Lélektül, Lélek;* Hogy penig igy van: *Viztül* és *Lèlektül*, az (d) vizen értetik, *az örökeltre ſzökdécselő viznek, kut fejének folyamattya*, mélly az ujja ſülő Sz: Lęlek kégyelme; mint maſuttis, van ehez haſonlo mondás: (e) *A' Criſtus Kereſztel,* TŰZZEL *és* Sz: *Lélekkel*, holis az tűzen ęrtetik a' Sz: Lęlek; mint (f) ittis

b *Ian.3.v 3.*

c *v.6.*

d *Ian.4.v 10. 14. Esá.44.3. Ezech. 36. 25.*

e *Mat.3.11*

(f) ittis a' vizen. Ugyanis az (g) ujjáſzületęsrül van itt a' tracta, męg penig őregekkel. 2. Ha ſinte a' kereſtſęgrül volna-is ott ſo, de mivel Eőregekkel beſzęlget a' Christus, ezt kellene meg tartanod: (h) *Mellyik termèſzet, és ok tanittya, hogy az örök idveſſéget ſenki nem veheti, a' ki az külsö lathato elementummal, (vizzel) nem mofattatik meg? Mind azokat az ſok ezereket mondgyukè el kárhoztaknak lenni, kik a' Kereſztség elött meg holtak? Nem! Mert nem kell kécsègben eſni az idveſſégrül, mikor nem az meg utalás, hanem csak az lehetetlenség mulattattya el.* Azért a' kereſteletlen gyermekekrül, ez tégyen nekédis eleget: (i) *Faj az bélem, mert az mellyet ujja ſzülendö valék, el boccátottam; mindazáltal az* KEGYELMET, *mellyet ö kivánt, nem hadta el.* Az Conſęquens ſemmit nem árt; mert, Senki nem mondgya azt, hogy mind idvezülnek, hanem mind idvezülhetnek in actu

f *Ian.3.8.*

g *Ian.3.v. 3.7.*

h *Bernh. Epiſt. 77. ad M. Hug. de San. Victore.*

i *Ambros. in Orat. Fü. de obitu Valent. Tom.3.pag 8.*

in actu signato, ha Isten el válaßtotta ůket, idvezůlnek-is Sokan azok kőzzůl, in actu exercito, mint kik Eőrőkősőkkę tętettek kęgyelembůl. Te-is igy ęrcs errůl! COLLEG. Pag. 88. Art. 22. Az Apostolok tęßik vala kezeket a' meg kereßtelt Embesekre, hogy el vennęk a' Sz: Lelket; De a' Cálvinisták, babonaságnak tartyák, a' kereßtyęnek, fejek re valo kęz vetęst, melly az bęrmálásban ßzkott lenni.

DAVIDKA.

AZ a' kęzvetęs után valo Sz: Lęlek vętel, az Apostolok idejęre tartozott, mellyis a' csuda tętelek ajándękával, csak akkor adatot (k) rend kivůl,

k Csel. 2. v. 4. es 1. Cor. 12.

kivůl, a' mellyek, męg az Apostolokkal edgyůtt meg ßüntenek, az honnęt męltán kęrdgyůk az Apostolial: (l) *Mindnyájan Apostolok vaetoké, Prrphétáké, Dostoroké? Vagyoné mindeniteknek gyogyitásra valo ajándeka? Mindnyajan ßoltoké külömbözö nyelveken?* mellyitek (m) *ßava* gyogitot valaha Embert? mellyitek (n) *Keßkenöje?* Hanem *ha tets péuzen Vetted!* (o) De ha azt kezdik mondani: *A' te pénzed veled edgyütt veßßen el,* mit mondaß? Szerezd meg hát elsőben az Apostoloknak rendkivůl adatott ajándękokat, s' ugy pipeskedgyęl oßtan az kęz vetęssel, mert nem Apostol vagy te.

l 1. Cor. 12. v. 29. 30.
m Csel. 3. v. 6. 7. 8 es 9. v. 34. es. 14 v. 10.
n Csel. 19 12.
o Csel. 8. v. 19. 20. 21

Act. 19. v. 18.

Collegium. Pag. 89.

ART. 23. Az Hivek meg vallyák, és ki beßęllik valá hivsagos cselekedeteket, mint a' Pápisták, ki beßęllik mostis

moſtis a' gyonásban; De a' Cálviuiſták azt mondgyák: Elég Iſtennek ſivbůl meg vallani. Ugy penig ſoha meg nem itélhetnę a' Pap ha bocsánatra méltoę valaki, vagy az meg tartátra?

DAVIDKA.

AZ Szent nyelv, korant ſem ugy beſzélget, mint Ariás Montánuſis meg iſmęrte, hanem igy: Multique Credentium veniebant, confitentes, & ANNUNCIANTES, vagy indicantes ACTUS Suos. Igy kell ezt magyárul mondanod: SOKAN az Hivekkőzzůl el jůnek vala, vallâſt tęvęn és hirdetvęn áz ő cselekedeteket. Im hogy útőd, vęted az

vęted az Iraſt, s' nem igazan citalod! Mi kőzi van azert ez helyhez az auricularis confeſſionak? mond meg! Mert 1. ha ſinte azt mondanámis, hogy ezek hirdetik vala a' csuda tęteleket, a' mellyek azon rędben meg iratattak, nem vętenèk benne; mint ezt a' *annuncians* nevezet ki fejezi. 2. Abban a' hirdetęsben, ezek az egęs Gyůlekezet előtt vallották, a' magok vétkes cselekedetit, hogy ők azokra a' csudakra meg nem tértek; hanem a' (p) *Schéva nevű Sidó példájával*: De te égęs gyůlekezet (q) előtt nem vallod, hanem csak a' Pap előtt. 3. Azok mindenek ſeme lattára cselekedvęn, hirdettęk, nagyon modták; de te csak a' fůlében ſugatod. 4. Nincs ott ſemmi itęlet tętel-

p Csel. 19. v. 14. 15. 16. 17.

q v. 18. 19. *ibid.*

rűl fo; De te még megis akarod itélni. Mit akarſz itélni? valakit? Ember volna az! talám valamit, s' Bűnt akarnal mondani, hogy meg itélhéd? De (r) *micsoda a' bűn? Minden bűn Iſtennek meg utálója, mellyel az ő parancsolatit meg utallyuk;* Ez ſerint maga természetiben; (s) minden bűn haláios; Ha az; micsoda itéletet tucz tenni? *Nem te réjad bizta* (t) *azt Iſten!*

2. Ezzel oſtromlaſz? *Elég Iſtennek ſűvben meg vallani; Duzzják bé ezek itt ſzádot!* (u) *Nem mondom hogy maſok előtt vádold mágadat', hanem jelencs meg az Urnak a' té útadat.* Iſmét: (x) *Nem kívánom, hogy az Embereknek nyilatkoztasd ki vétkeidet, hanem Iſtennek vigyed Leikiiſmeretedet, es beſzéld meg; mutasd meg az Orvos Iſtennek a' te ſebeidet, és kérj orvoſságot.* (y) *Minden nap megnődgyad ſűvedben Iſtennek, mivel hogy vétkeztel;* imigyen: (z) *Csák te néked vétkeztem!* Ez lamborok Sákmányt vetnek mondáſodban, igaz ügyünket oltalmazván! Méltánnis, mert Tertullianus idejében ez Secreta Confeſsio, nemis emlí-

r *Bernh. Ser. 37. De mod. bén. vivẽ.*
col. 17. 14. s *Gal. 3. 10.*
t *Iak. 4. v. 12.*
u *Chryſſt. hom. 31. in c. 12. ad Hebr. fol. 198.*
x *Idem. ho 5. de incomprnat. Deifol. 402. Tom. 2.*
y *Idem hom. 2. in Pſal 50. fol. 16.*
z *Caſsián. Collat 20. c. 8 fol. 1188.*

tetett, és még (j) *az Catholicuſok közűlis* SOKAN *nem hiſzik, hogy valami Iſteni parancsolat volna vala;* hat mi megis hogy hinnők, holott a' Sz: irásbā egy jotacska ſincs rola?

Collegium. pag. 89. 90.

ART. 24. világos irás: Ez az en teſtem, Sz: Lukacs is olly nyilván modgya, az igaz vért, hogy az Pohárban volt, melly nyilvan vagyon, hogy nem az bor váltott meg bennünkket: Ez Pohar uj Teſtamentum az en vęremben, melly ti értetek ki ontendő; Tehat az volt a' Poharban, a' mivel meg váltattunk; Sz: Ianoſnalis nem jelről, hanem teſtről van emlękezet. De a' Cálviniſták csak jelnek mondgyák, mint a' Sidok

j *Máldon. in Summul. quaſt. 18. árt. 4.*

Máth. 26. 26.
1 *Cor. 11. 24. Luc. 22. 20.*

Ioh. 6.

1 *Cor. 10. 1. 3. 4. 5.*

Sacramentomitis csak jelek-nek mondotta Sz: Pal; maga nem szabad volna másra rendelni a' Testamentum világos szavait. Gal. 3. v. 15.

DAVIDKA.

COllegium! Mig az Nap fény tart, Soha Iesuitai kéz el nem tőrülheti T. Cegledi Istvan Uram Barátsági Dorgálásban le tőtt Herculesi árgumentumit ez mondásid ellen; mindazáltal hogy ittis légyen mivel pironkodnod; halgasd meg!

1. Hogy világos szok légyenek, nyakon csap érette az nyolcz okokban Pazmán; pag. 46. Állagj hátrább hát edgy kevesse! Hát mégis világos irás? Bezzeg a' Sacramentumi modon, mint

don, mint Sácramentumi szok; mert Sácramentum vagyon ott. (v) *A' Sácramentum penig szentséges Dolognak jegye, jele. Mert a' Sácramentum annak a' dolognak hasonlatosságát viseli, az kinek IELE: Mert ha a' Sácramentumokban nem volna a' dolognak hasonlatossága, a' kinek Sácramentomi, tulajdonképpen nem mondatthatnának Sácramentomoknak.* Sácramentomban lévő Sácramentomi szok ezek; *Nem* (a) *tulajdonképpen világosszak ezek hát, hanem Sácramentomi modon;* az az; ugy a' mint a' Sácramentum a' jegyezett dolognak hasonlatosságát viseli.

v Lőbard. lib. 4. Sēt. Dist. 1. fol. 1.

a Ariás M. in Luc. 22. Cassander Cōsul. de Trans. fol. 942.

2. Szinetebbül magyarázza azokat az igéket te nálad tiszta ajakaival szencséges Iesusunk, im igyen: (b) Ez az en testem; (c) Az en testem bizony étel, az en verem bizony ital; (d) Bizony mondom hát nektek, hanem ebitek az Embernek fiának testét,

Math. 26. 26.

c Ian. 6. v. 55.

d ibid. v. 53.

ęs nem ijangyátok az ő vęręt,
e v. 62. nem lęßen ęlet tibennetek. (e)
Ez bánte azęrt meg titeket?
Hátha az Embernek fiat látán-
gyatok oda fel menni; az holot
előßőr volt, mit mondotok?
f v. 63. (f) A' lęlek az, a' mely meg
elevenit, a' test nem haßnál
semmit; A' BESZEDIS (ez az
én testem; Az en testem Bizony ètel)
g v. 35. MELLYET EN NEKTEK SZOL-
h v. 65. LOK, LELEK ES ELET. Mert (g)
44. 37. a' ki ęn hozzám jő, (h) mely
jővetel adatik az ęn Atyám-
tol, a' kit ő vonßon, s' nękem
ád) SEMMIKEPPEN MEG NEM
EHEZIK, és a' ki EN BENNEM HI-
SZEN, SOHA MEG NEM SZOM-
i v. 64. IUHOZIK. (i) De vadnak ti kőzzű
letek, nęmellyek, kik nem hiß
k v. 45. nek. (k) A' ki penig az Atyá-
tul hallott, ęs tanult, a' jőn ęn
v. 39. hozzám, ęs (l) ázt fel támaß-
tom az

tom az utólso napon. *Ez áz én val-
lásomis!*

3. Tudom a' Transsubstan-
tiatiot forgatod it, de ęn azt
igy nyommaßtom meg:

1. A' ki a' Christus (m) te- m Ian. 6.
stet, ęs vęręt ißßa ęs ęßi; de an v. 5. 3. 54.
nak egyátallyában őrők ęlete 55.
vagyon; De a' kik a' Sacra-
mentommal ęlnek, (n) nem n 1. Cor. 11.
mind van őrők ęletek; Te- v. 28.
hát a' kik a' Sacramentom- Cōc. Trid.
mal ęlnek, nem mind ęßik ęs Séss. 13.
ißßák a' Christus testet ęs vę- can. 11.
ręt; Ha penig nem; tehát a'
Sacramentomi kenyęr ęs bor
állattyára nęzve nem Christus
teste ęs vęre.

2. Valakik (o) a' Christus o Ian. 6.
testęt ęs vęręt eßik ęs ißßák, v. 56. 39.
azok kőzzül semmi sem vęß

el; Dę a' kik a' Sácrameatom mal élnek, azok kőzzül elis veßnek; mint oda felis meg mutatám, az experientiais azt mutattya; Tehát a' kik a' Sacramentummal ęlnek, s'el veßnek, nem a' Christus testęt ęs vęręt ęßik ęs ißßák; Es igy a' Sacramentomi kenyęr ęs bor, nem Christus valosagos teste ęs vęre.

p Ian. 6. v. 35. q v. 54.

3. Valaki (p) a' Christushoz męgyen, ęs (q) ęßi az ő testęt s' ißßa az ő vęręt; de az soha semmikęppen meg nem ehezik, meg nem ßomjuhozik; De a' Sacramentommal elők, sokan meg eheznek, meg ßomjuhoznak; Tehat azok a' Sacramentommal elők, sem a' Christushoz nem mentek, sem az

sem az ő testęt nem ettęk &c. Es igy a' Sacramentomis, a' mellyet vettek, nem volt Christus teste ęs vęre.

Itt penig Kalauz ki fogása (r) haßontalan, hogy a' Propositiokat azokrul kell ęrteni csak, a' kik meg probálhattyák magokat; MERT,

r Kalauz lib. 11 cap. 1. § 2. fol. 694.

1. A' Christus azokat a' Propositiokat ß. Janosnál a' 6dik ręßben, minden exceptio nelkül nagy erős eskűvęssel, mindeneknek universaliter confirmallya; mint ott akarki-is meg láthattya.

2. Sz. Pál ßol ę' Sacramentomrol, mikor a' probát emlegeti; De itt a' Christus egyenessen tractal, csak a' maga teste ętelęről, ęs vęré itálárol,

mely a' Sacramentomban jegezterik: mint innét meg tetzik: (s) *Nem ugy, mint a' ti Attyatok öttenek Mannát, és meg holtanak; a' ki ez kenyeret* (ugy mint az en testemet) *ejéndi, él mind örökké;* Hallod! elleniben vettetik itt a' halál egy átallyában az életnek, mely azoké csak ęs mind, valakik a' Christus testęt ejęndik.

s Iàn. 6. v. 58.

3. Csak a' válaßtottak ęßik a' Christus testęt, ęs ißßák az ő vęręt: Mert,

(t) Csak azok eßik a' Christus testęt, ęs ißßák az ő vęręt, a' kik a' Christushoz mennek; (u) csak azok mennek a' Christuoz, a' kiket ő nęki adot az Atya, es (x) vonßais hozája; (y) csak azokat adta penig a' Christusnak az Atya, és vonßais hozzá, a' kikben sem mi el

t Ian 6. v. 35.
u v. 37.
x v. 44.
y v. 39.

mi el nem veß, és el sem veßett; (z) Csak azok nem veßnek, es nem veßtek el, a' kik Istenęi és a' Christusęi; Csak ázok penig ezek, a' kik valaßtattak; Tehat csak azok a' kik valaßtattak, eßik a' Christus testęt, és ißßák az ő vęręt. Ha csak azok, nincs hát itt Conditio; és az Sácramentumbanis, (j) *nem ßabad enni testi ßájunkal, s' fogainkal á' Christus testét, azért titokban ajánlatta minekünk az ö testét és vérét.*

z Ian. 17. v. 9. 10.
j Lõbard. lib. 4. Dist 11. fol. 60.

4. De ki fogß s' azt mondod: Ez pohár ti ęrettetek ki őntendő; Tehát a' volt a' Pohárban az a' mivel meg váltattunk. Fel. Nem kővetkezik! 1. Mert figurával kell ezt ęrtened: Ez Pohár Uj Testámentum az ęn vęremben; holott a'

lott a' Pohár nemis volt meg akkor az ő vęręben. 2. Mert hogy a' Pohár Uj Teſtamentum lęgyen, tropus nelkűl ezt meg nem iſmerhedd. 3. Mert a' Poharis nem őntetett ki ęrtűnk; ideis, Sacramentalis beſęd kőtőn hát: s' Hát immár ez utolſot, miért nem engeded meg Sácramentaliter mondatotnak lenni: *Ez én vérem?* Hogy penig immár a' Pohárban lęvő bor, nem Chriſtus vęre volt, s' mais nem az; igy bizonyitom meg:

1. Az volt a' Pohárban, a' mit Chriſtus ivott; De Chriſtus az maga vęręt nem itta. 1. Mert ő nem ſukőlkődőtt bűn bocsánati kęgyelem meg erősitęſe nelkűl, holott bűne

ſem volt

ſem volt. 2. Mert magatis nem váltotta ő meg; es nem magájęrt őntőtte ki vęręt, hanem (v) *érettünk*. 3. Mert az (a) *ő halálának emlékezetire vala, miglen el jö*; De a' Chriſtus ő maga magat, és halálát távollętęben, akárnám tudni, hogy emlegeti? Tehát mind ezekből ki Sűl, hogy nem a' maga vęręt itta, és igy nemis az volt a' Pohárban; Hát mit ivott? (b) *Szőlő tőke gyümölcsét*; mint az ital utánis maga mongya; Bor volna ez! Tehát világoſſan Chriſtus ſava ſerint nem vert, henem bort iván, ugyan azon boris volt a' Pohárban.

v *Luc* 22 v. 20. a 1. *Cor.* 11. v. 24. 25. 26.

b *Matth.* 26. v. 29.

2. A' volt, s' vagyon a' pohárban, a' mi akkor benne volt, mikor a' Chriſtus a' Tanitványoknak adta; De akkor Chriſ

kor Christus szava szerent nem vęr volt. 1. Mert sőlő tőke gyümőlcse volt az. 2. Mert
c *Luc. 22. v. 20.* a' Christus vére (c) *ki öntendő vala*, nem ki öntetet, mint hogy más napis ontetęk ki. 3. Mert
d *Márk. 14. 23 24. és Math. 26. v. 27. 28.* elsőben (d) mind ittak, a' Christusis kinálta, az után mondotta ez szokat: *Ez én vérem!* Mond meg immar ez szentelő s' igęretet tevő igęk előt mit ettek, s' mit ittak, s' mivelis kenaltattak? Mert hiszem ma-
e *Cöciliũ. Trid. Sess. 13. cap. 4. & can. 4.* gad vallása szerint: (e) *Mihelt ez igék el mondatnak és azokkal consecraltatnak, mindgyart Christus testéve és véréve által állatoztatnak*; de nem az consecratio előtt; Tehát, mivel a' Christus az iral utan mondotta azokat az igeket, a' Tanitványoknak adott Pohárban nem vęr, hanem bor volt; es mais azon vagyon. 3. A'

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

3. A' volt(f) a' Pohárban, a' mit ittak; a' mi nekiek adatot, nem ęrettek; italra, nem bűn bocsánatra; Sacramentomtul, nem áldozatul: halála emlekezetire, nem penig maga meg ölésére; uj szövetsęgre, nem áldozatra; De mind ezek a' Christus vérehez nem férnek semmikppen; hanem a' sőlő tőke gyümolcsehez; Tehát nem vęr, hanem sőlő tőke gyümölcse volt a' Pohárban.
f *Mark. 14. v. 23. 24. 25.*

5. Azt mondod: *Csak jelnek mondgyuk a' Sacramentumot*; Ezt oskolázd érte! (g) MINDEN SACRAMENTUM JEL: az után beszęlges velünk! mert mi ezt nem mondgyuk csak csupán jelnek, hanem ollyannak, (h) *mely jel által, az uj szövetségnek áldási ki*
g *Lomb. lib. 4. S. Dist. 1.*

dási ki ábrazoltatnak, vagy meg jelentetnek, ki adattatnak, réánk, szabattatnak. Innen tsak jelt pusztan a' hivek nem vesznek, hanē az jellel edgyűt: (l) *Valosagoson az Christus testit es verétis vesszik, lelki keppén, és Sacramentomi modon;* de hogy testi fogainkal szabad volna ragni, tagadgyuk Lombard Peterrel. Az Sidokat hozod el vegre elő? Iol van; ercs meg ezeket: 1. Azon edgy ętelt ettenek mi velűnk, es azon egy modon; De ők ettenek hit altal; Azert! 2. Azon egy italt isznk miis velek; de ők ittak hit altal; Azert! 3. Az melly etelűnk, es italunk van, ki az Christus, az lelki etel, és ital; De ehez nem testi szaj kivantatik, hanem Lelki, ha Lelki, mond meg, ha nem az hitę? De talám a' Consequentiakat

h *Confes Helv. cap. 21. & Amet & eol. lib. 1. cap 36. th. 12.*

i *Confess. Helv. ibid Conc. Trid. Sess 13. Can. 8.*

tiakat tagadod? Nem tagadhad ez utolsonak; mert a' minęmű az ętel, ollyan szájis kivàntatik hozzá; ha lelki, lelki, ha testi, testi; hanemha az Isten beszęditis, es Isten akaratty átis, mely lelki ętel, testi szájjal akarod venni? A' két elsőnek is igaz; Mert (k) *egy test vagyunk a' Christust evő Sidokkal, és mindnyajan egy kenyérböl eszünk;* Ha egy test, a' mint edgyik tag communikál, ugy kel a' másiknakis; hanem ha azt, állatod hogy a' kezed inkab ęszik edgyi, k mint a' másik, vagy valamellyik tagod; ezt penig bolondság állatni! Tudd meg azęrt immár: Mi nem árnyęk által vęsszűk a' Christust, hanem a' meg lőt valosagos dolognak Sacramentuma által; El

k 1. Cor. 10. v. 17.

1. Cor. 10. & 11. cap. vegre, hiſem Sz. Pal-is ſokſor nevezi kenyernek, az Sacra metomi kenyeret az áldas utanis; nem Chriſtus teſte hat.

Matth. 11. 5. Collegium. Pag. 92.

Exo. 7. 12. NEm árt az; mert azęrt nevezi annak, hogy kenyęr volt az előt; mint Chriſtus Urunkis vakoknak, az Látokat, mert az előt vakok voltak; Moſeſis a' kigyokat veſſőknek nevezi, mert veſſőkből lettek.

DAVIDKA.

Matt. 11. 5. Ki-jöv. 7. 12. EDgyik pęlda ſem tamogat tęgedet. 1. Mert mindenikben nyilván ki van irva az el valtozás: igy ſol azęrt Chriſtus Uruuk: *Az vakok látáſt véſſnek*; nem ugy penig, hogy *az vákok látok*, mint te esigázód. Moſeſnél-is igy ſol

igy ſol az irás: *Vegyed a' te veſſſödet*; mod meg ugyan valojában, ha kigyo voltę akkor? De talám a' tizenharmadik versben van gyámolod? Ott ez van: *El veté Aron az ö veſſſejét, ès változék kigyova*; itis meg van irvá az el változas; de te ſoha meg nem probálod, hogy a' kęnyęr Chriſtus teſtęvę változnek, ugy mint, amazok el vátozának. 2. A' Chriſtus nem mondgya, hogy a' *vakok látok*, hanem *látáſt véſſnek*; noſa mondgy teis illyent a' kényèrrûl: *A' kényér Chriſtus teſtét vèſſen hozzá*; halehet! 3. Edgyik ſém Sácramentum, hanem midenik csudatętel; miesoda Conſequentia van a' csuda tętelrûl a' Sácramentumra, az Extra ordinariumrul, az ordinariumra? Semmi! A' vizet Chriſtus Cánában borrá változtatta; A-

zért a' mely viz a' Pápistáktul a' Pohárban töltetik, borrá változik? Ioc ez? Illyen a' tiédis! 4. *Petitio Principii*, hogy ázért nevezi kenyérnek Szent Pál, mert kenyér volt; s' nem azért, hogy akkoris kenyér; hiszem sinten ez elsik vala proba alá. 5. Nyakadban rántom ez példát Enstasiussal; Moses azért nevezi a' kigyot vesszőnek, mert vessző volt, és (l) azutánnis ismét vessző volt; Azért, a' kenyértis az áldás után, azért mondgya kenyérnek, mert a' volt az előtt; és az utánnis ugyan azon volt. 6. Nemis vessző sin alat volt a' kigyo, hanem láthatoképpen kigyo sin alat; Dete azt mondod; kenyér sin alát van az

l *Kijöv. 7. 18. 20.*

test. 7. Ezt se felejcs el; A conversione, ad Transubstantiationem; nulla sequela! El változot valamire másra a' Husveti Bárány. Azért másra által állatoztatot? El változtál te a' gyermekségről; Azért által álatoztattál? Következik? 8. Azok a' változások, a' csuda tételben mondatnak; nem utánna a' csudá tételnek; De Sz: Pál a' consecratio utánnis kenyérnek mondgya; és még a' Communio idejinis 1. Cor. 11. Nem segétenek hát téged ezek! Begh nyomorult Pais az illyen!

Collegium. Pag. 92. 93. *Luc. 22. 19.*

ÁRt. 25. A' Christus csak a' kenyér sin oltogatása után modta ezt: Ezt cselekedgyétek;

De a' Cálvinisták többet parancsolnak a' Christusnál, s' mind a' kęt ſint oſtogattyak.

DAVIDKA.

MIT ſineskedel annyit, hogy csak ſint emlegetſ? hiſem meg hallad, hogy igaz kenyer az, nem csak a' ſine; męltánnis, mert akarkiis el-
m Lőhárd. lib. 4 Diſt. 11. fol. 56. elmélkedhetik igy: (m) *Meg marad a' kényernek mind ſine, mind izi, mind nehezsége*; Azert igaz kényér! Nem jòé ez? 2. Hogy a' Pohár után
n Iãſenius Episcop. Cãdav. in Concord. Ev. Cap. 131 fol. 903. nem mondta volna, merő hazugſag, mint Barátodis irja: (n) *Paráncsolta a' Chriſtus, hogy az Poháris, mindeneneknek haſonloképpen adáttaſsék*:
o Màth. 26. v. 27. mint ez ſok meg mutattyák: (o) *Igyatok ez Pohárhul mindnyájan*; (p) *Ezt cselekedgyétek*; igy ſol Sz. Pális a'
p 1 Cor. 11. v. 25. Pohár után; vallyon s' kik-
q v. 28. 18. rul mondgya? Csak a' Clerùſrólé? Nem! mert, (q) az égéſ Corinthuſi

Corinthuſi Gyűlekezetrűl irja; az hol van mind a' Clęrus, mind a' Laicus; mint amaztis ſinte ugy irá a' kőſſęgnek,
mint a' Papoknak: (r) *Nem ihattyátok az Ur Póhárát, ès az Eördögök Pòharát; nem lehèttek az Ur Aſztalanak; és az Eördögh Aſztalának rèſſeſi.* De te itt irás tekerő Doctorráis lőttel; midőn
r 1. Cor. 10. v. 17. 21. igy ſolſ: Quicunq; (azoknak mondgyá, ugymond a' kik nem Papok) akarki más, a'ki męltatlanul ęſi, vagy iſſa, nem foglallya edgybe mind a' kęt ſint; mint hogy: Ezt cselekedgyétek, ez parancsolat csak az Apoſtolokrul magokrul van Szent Palnál, nem penig az kőſſęgrűl; mert nem mondgya; valahányſor oſtogattyátok, ha nem; valahányſor iſſátok. Fel. Hogy csak

Exceptio. Pag. 93.

az Apostolokrul volna az a' Parancsolat, czimeres mondás! Mert. 1. Azok az Apostolok a' Christus idejęben, nem voltak áldozo Papok az első vacsorán; (s) *hanem communicans ßemélyek, és a' communicalo Ecclesiá ábrázattyat viselték*; valami azért nèkiek mondatot, minden communicálo ßemęlyeknek mondatot, az, az ő ábrázattyokban. 2. Mert a' MINDNYAIANT, Sz: Pál magyarázza (t) EDGY TESTRE; az edgy testben van penig a' kőssęgis; innya kell hát annakis adnod, ha veled edgy test. 3. Mert az *Quicunque*tis az Apostol (u) *az egéß Ecclesianak* irja; vollyon s' nincsę ott a' kőssęg? Ne ámics! 4. Mert az *méltatlani* nevezetet, nem ßemélyre, hanem cselekedetre; (x) *maga meg probálásra* álkalmaztattya; kűlőmbőznek

s *Cassãder Consult. art. 22.*

t 1. *Cor.* 10. *v.* 17. 21.

u 1 *Cor.* 11. *v.* 18. 28

x 1. *Cor.* 11. *v.* 28 29.

bőznek penig ezek Domine Fráter; az Actus és Persona; Te penig ez utollot fereßted. 5 Mert mind a' kettőt egyben kőti Sz: Pál a' te orczád pirulására, ugyan ott, im igyen: (y) *Proballyá meg minden Ember magát, ugy egyék abbul a' kényèrbül, ès ugy igyék abbul a' Pohárbul*; *Mert a' ki* ESZIK ES ISZIK (hallod!) *méltatlanùl, kárhozatot eßik, és ißik ö magának*; miért? Azérté hogy nem Pap? Nem! hanem, *hogy meg nem kölmbözteti az Urnaak testét!* Mijęrt illy ßemlátomást mered sajtolni a' Sz: irást? Szánd meg immár ędes Urad Testamentumát, s' ne csonkics meg rajta lęvő pecsetit. De itt mégis azt mondod: *Valahányßor ißßátok*, nem valahányßor őßtogattyátok; az van ott; Fel. Oh! Balgatagság, s' vakság! Hißem meg mondok, hogy a' comunicáns Ecclésia ßemélyet viselte akkor az

y *Ibid.*

Exceptio.

Apoſtoli Sereg; ugy kellett hát a' Chriſtuſnak ſolni mint Papnak; amazoknak penig mint communicáloknak; máskent ſok abſurdumok következnének a' hypotheſisbul: ha még nem engeded, hogy azok a' Communicálo Eccleſia ſemlyét viſeltek.

3. Az Primitiva Eccleſia mind a' kettőt adta; s' hát te miért ſakdacz el attul az igaz Apoſtoli Eccleſiatul? Hogy penig ez ugylégyen, meg vallya azt még a' Tridentumi Gyűléſis, momdván: (z) *Az élödedin levő kéreſztyének idejében, mind a' kettőt kiſztogáttak, de idő jertában el változot, és ſzokáſſá válván az egy ſzin; immár Törvény gyánánt végezte az Eccleſia.* Hiſſem jeles kis Eccleſia az, a' ki a' ſokáſt inkább csinyállya tőrvénnek

z Concilii Trid. Seſs. 21. cap. 2. pag. 161.

vénnek; mint az Apoſtoli Praxiſt! Maga Geláſius Pápa irását olvashatta volna, ki igj ſol: (j) *Szentség törés az Pohárnak el vonáſa; Azért valaki csak edgyikkel akar meg elégedni, mind egéſzen az Ur Vacsorától él tiltaſiék.* Mérr (v) a' ki csak az edgyiket véſzi, az mind lelkének, s' teſtének válcságát nem jelenti ki; mivel a' kenyérrel jélenti teſtünknek meg váltasát, a' Bor penig lelkünknek; mint Moſeſnélis ki áhrázoltatot: A' Teſt a' mi teſtünkért áldoziatik, a' vér penig a' mi Lelkünkért; De a' Páp'ſták csak az edgyiket vésik, ugy mint teſtek meg váltatáſának jegyzéſit; Tehát lelkek válcságát nem jelentik ki. Ettűl tartván a' (a) *Szent émberek régen, a' Chriſtus parancsolatyából vették a' kettő alatt valo communicaláſt*; a' kiről ily kérdéſt ira az Afrikai Gyülés: (b) *Miért tanittyuk az embereket a' Chriſtus nevéjért vért ontani, ha a' pohart tülök meg tiltyuk?* De mit töltők itt időt? mert noha Kalauz itt neked vezéred; mindazáltal ugyan onnét igy

foglak

j Celeſt. Diſt. 2 De Conſecr. can. Cöperimus. circa Ann. 496. v Lomb. lib. 4. Sen. Diſt 11. pág. 60. 61.

a Nic. Cus. Card. Epiſt. 2. ad Bohem. circa An. 1464.

b Ciprian. ad Cornel. Epiſt 54. juxta Diſt. Pani. nomine Sinod. Afric.

foglak meg: (c) *A mely Eccléſia azon edgy dologrol, azon edgy nyomban nem tanit, Eretnekſégnek bellyegit viſeli, és az Iſteni hitet el veſztette;* De a' mely (d) *Eccléſia régen meg tiltotta csak az kenyér adását; most penig ugyan csak a' kenyérnek adását törvényben irja;* az az Eccléſia, azon edgy dologrol, azon edgy nyomban nem tanit, Tehát az az Eccléſia ki régen meg tiltotta csak a' kenyér adáſt, moſt penig csak annak adáſat irja törvęnyben; Eretnekſégnek billyegit viſeli, és az Iſteni hitet el veſztőtte; Ez penig a' Romai Eccléſia, mely a' te Eccléſſad! Im mely Sebet ejte rajtad, a' magad kardgya, valamikor gyogyulſz meg belőle? Ha ezekkel is nem elégſzel megtőbbet találſz Báratsági Dorgáláſnak nyolczadik verękkedeſęben!

c *Kalauz lib. 8 cap. 3 § 5.*

d *Kalauz lib. 11. cap. 4 § 4 & Concil. Trid Seſſ. 21. cap. 2.*

Collegium

Collegium pag. 93. 94.

ART 26. Minden Papnak ſükſęges, a' mint a' nępért, ugy ő magáért áldozni a' bűnőkért; De a' Cálviniſták Bálványozáſnak mondgyák a' Miſe áldozatty át; noha ezen kivűl, más oly tiſzta áldozatot nem találhatni, mellyel jövendőlęs ſerént az egęſz világon áldoznának. Továbá, minden Pap arra valo, hogy a' nępért ajándekot mutaſſon bę az Iſtennek; De a' Cálviniſta Prædikátorok, ſemmit nem mutathatnak ollyant, kit a' nępis bę ne mutaſſon. Noha az irás nem mondgya, hogy el tőrőltetet a' Papſág, hanem, hogy el változot; Tehat az áldozatis

Hebr. 5. 3.

Mal. 1. 11.

Hebr. 5. 1. & 8. v. 3.

Hebr. 7. 12 dozatis nem tőrőltetet el, hanem az, job áldozatra fordult,
Hebr. 9. 23. mellyis igen ſűkſęges, mint Melchiſedek haſonlatoſſága
Hebr. 7. 15. ſerent valo áldozat; a' mely csak a' véres áldozatra emle-
1. Cor. 12. 26. keztető, és a' Chriſtus vęres áldozattyának gyűmőlcsęt ręjánk ſállito áldozat. Sidoul,
1. Cor. 10. 16. Deut. 16. 10. *Miſſach* Magyarul; *Io akarat ſzerént valo ajándék.*

DAVIDKA.

MEGIS látom én, nem nyughatol te; hiſſem csak moſt rontám le ſarvát Tranſubſtantiatiodnak; mind penig csak a' Sacramentomi kenyęrrel valo communiodnak helytelenſęgit, moſt terjeſſtęm nap fęnyre; De immár Miſezni akarſſ męgis? láſſuk bátor aztis; im

aztis im rendel tęſſem le a' citalt locuſokat.

1. Loc. Hebr. 5. 3. *Minden Papnak az erötlenſégért ſzükség, miképpen a' köſſégért, azonképpen ö magáértis a' bünökért áldozni.* Felelet! Hogy ez az hely a' Sacrificuloſok, vagy áldozo Papok tiſztit állatna; oly tavul van tűle, mint az Aron Papſága a' Criſtuſętul.

1. Mert a' Sidokhoz irt levęlnek egeſſ częllya, ez: Mikeppen mutaſſa meg a' Chriſtus Papſágát męltoſágoſſabnak lenni ſemęllyivel edgyűt; az ô Teſtamentombęli Fő Papſágnal. Innęt ez ötődik ręſſben, a' Lęviták, vagy Aron, ęs Melchiſędech, vagy Chriſtus, Papſága vettetik, és haſonlittatik egyben. Mikor azért azt mondgya: (e) *Minden Pap,* e Sid. 5. 1.

nem

f v. 4. nem akar mellyik Pap ęrtetik
g v 5. itt, hanem (f) *Aron* vagy valmellyik
h Hebr. 4. 14. 15. (g) *Papi Fejedelem*; egy ßoval, az ô
Testamentomi (h) *Fő Pap*. Ezt immár
hogy csigázhad akar mellyik
Papra? Hogy penig nem a'
Sacrificulusokę ez a' Papsag,
im meg mutatom: 1. Ez Pap
i Hebr. 5. 5. (i) *Fő Pap*; De ő kőztők ma (k) egyis
k Mar. 9. 35. nem lehet fő Pap de jure. 2.
Ez Pap (l) *Ajándékokat, és aldozatokat*
l Sid. 5. 1. *viszén Isten eleiben, a' bünökért*; De a' sá-
crifikculusok nem vißnek tőb ajande
kot, vagy áldozatot, a' Misenél, mely
m Colleg. pag. 95. is (m) *csak a' véres áldozatra emlekeztető,*
és annak gyümölcsit reánk szallito. 3. Ez
n Sid. 5. 5. es 7. v. 14. 15. 16. 17. Fő Pap (n) csak a' jesus Chri-
stust ábrázolta; De ők nem
Christusok. 4. Ez Pap, a' kit
o Sid. 5. v. 5. es 1. v. 5. ábrazolt, (o) *ánnak mondatott: En Fiam*
vagy te! ma ßültelek tegedet; De ő kőzzü-
lők egyiknek sem mondatott
p Sid. 5. v. 6. es 1. v. 8. ez. 5. Ez Pap az kire mutatot,
(p) *öröke valo Pap Melchisedek ßerint*; De
ő kőzzülők edgy Papis nincs
illyen;

illyen; mert ők mind meg hal
nak. 6. (q) Ez Pap ô Tőrveny- q Sid. 8. v. 4. és 5. v. 4.
beli Pap, mint ARON; De ők
nem ô Tőrvenybeli Papok:
Mit kapdoß hat jesuita Uram
ezen az Sz. irasi helyen, holot
az minemő Pap itt van az
Apostolnal; nem ollyan ő?
II. Az Apostolnál valo r Sid. 5. v. 1.
Pàpsagis ebben allot: 1. (r)
Az Emberek közzül valáßtatni az EM-
BEREKERT 2. (s) *Ajándekokat es Al* s ibid. v. 1.
dozatokat vinni Isten eleiben. 3. (t) *Az-* t ibid.
Bünökert aldozni. 4. (u) *Mind magajert* u v. 3.
s' mind az kössegért aldozni. Ezeket-
azon őtődik reßben az Sz.
Lelek igy magyarazza: (x) x v. 5. és 2. v. 17. 18.
AZONKEPPEN Az CHRI
STUS-IS; nincsen itt ez:
Az Christus Papjais, vagy Sacrificulusokis;
hanem csak maga az Christus
Te penig nem Christus vagy;
nem illik hat te rejad annak

 az Pap-

az Papſagnakis mivolta; mel tánis. 1. Mert nohá az Sacrificuluſis Emberek kőzzűl valaſtatik; de nem Emberekert, hogy aldozzon. Mert (y) *az Chriſtus,* ELEGSEGESSEN *erdemlette az örök boldogſagot. Azert a' Miſe a' véres áldozatnák valtsagunkra valo elegtelenségét nem tölti bé; ſem öregbiti. Emberekért* válaſtatni penig annyi, mint (z) *erötlenségért* az Apſtoloknál. 2, Mert a' Bűnőkęrt egy Pap ſem áldozik, mint Logi Pęter irja, és a' Collęgiumis onnet ſivta; mondván: (j) *Az Urnak Sz: halála bövén meg fizette minden adoſságunkát. Azért nem ſüktéges, hogy a' mi válcságunkért, vagy ö maga a' Chriſtus, vagy más valaki,* MASZSZOR *áldoztáſsék.* 3. Mert ſem ſok ajándękokat nem viſen; ſem magáęrt, ſem a' kőſſęgęrt nem áldozik, ſacrificulus Uram; mivel (v) *az* OLLYAN *áldozat,* CSAK EGY VOLT, *mely a' Kereſzt-fán meg feſzittetet Chriſtus teſtének véres*

y Pazmán Kal. lib. 11. cap. 5. §. 4.

z Sid. 5. v 2. 3.

j Pazmán Kall. lib. 11. c. 5. §. 4 pag. 741. & Coll. pag. 95.

v Kalauz. ibid.

véres áldozattya. Tehát a' Papságnak mivoltais, mellyet Pártod gyanánt fogál, a' te áldozo Papjaidat, ſemmibe nem eleveniti; de męg meg őli!

Ellenv. *Nem a' Sido Papokrol ſzol; mert ázok áldozattya, nem volt már akkor ſzükſęges; Sz: Pál penig, az akkori idöröl ſzol.* Fel. Nem kővetkőzik, hogy akkor nem volt ſűkſęges, azęrt nem arrol ſol; merr egy az; hogy ęn oda fel ellenben probálám a' dolgot; más az, hogy; Akkor az jelen valo űdőben, az Apoſtol az el mult doldokrol, nem ugy ſol, mint akkor valo ſűkſęges dologrol; hanem mint az előt valorul; mindazáltal, az jelenvalo időben mondgya ki. Mert a' mikor az el mult dolgokrul ſollunk, gyakran ugy ſolunk,

Objéctio. Pag. 94.

lunk, mint jelen valo üdőben; mindazáltal nem az el mult dologrul szollunk? Ki mér itt practikálni? Mert világos tanuk ezek itt. Mikor igy szol Sz: Pál: (a) *Meg tizedeltetett Abrahamban Lévi is, a' ki tizedet szed, vagy szokot (solet in præsenti.) venni*; Mit mondás réá? Aztę, hogy nem szükséges volt akkor a' Lévi tizedlése, vagy dezmálása; Azért nem a' Lévi tizedléséről szol? Ez félejért plágát erdemlenél az Scholaban, mert hiszem ott is in præsenti szol; mint lás ahoz hasonlo több(b) *locusokatis* azon level ben: a' holot mind jelen valo üdőket találs a' régi dolgoknak beszélleseben. Condescendallyon hát itt causad jo jesuita Uram! De igaz! most vésem eszemben, jesuitaval van

a *Sid 7. v. 9.*

b *ib. v. 8. 28. es. Sid 8. 3. 4. 5. 6. és. 9 v. 22. 23.*

ügyem; van penig *Iesuitica æquivocatio*; mikor Ember a' mit mond, nem azt érti rajta, hanem mást, az mit szivében gondol; illyennę akarja ez Collegiumis Sz: Pált csinálni: Ne csintalankodgyal! Mert hiszem *Prætarita indicamus sæpè tanquam præsentia in præsenti*; hát azok mégis nem el mult dolgok? 3. Hamisságát csavargásodnak, a' te magyarázatodbul ki jött képtelenségek, absurdomok által im igy mutatom meg: Ha ott miden Uj Testamentumbeli Pap értetik; hát, a' Christusnak is oda kell foglaltatni; De ez utolso hamisság, mint *ad Hebr. 7. cap.* bizonitya; Azért az elsőis ollyan! Immár Collegium, vagy azt engeded meg, hogy *universaliter* szol, minden ő Tórvénybéli Papokrul; vagy azt; hogy az Uj Testamentumbeli

Absurda absurda interpret. Iesuit.

Dilémma.

Papokrul; ha az elsőt hiszed, ugj el romol Papságod ez helyęn; ha penig az utolsot vallod, ugy á' Christustis bę kell foglalnod; mert ő is Pap, s' męg penig Uj Testamentumi; és igy innęt illyen absurdomok folynak. 1. Ha a' Christusis be foglaltatik ide, tehat mint az a' Pap (c) *mind magájért; mind a' kösségért áldozott* a' Christusis; Ez penig szörnyű káromlás! 2. Tehát (d) *az Emberek közzül, Emberektül választatott* az Christusis, mint az a' Papis; Ezt penig mondani szemtelenseg! 3. Tehát (e) mint az a' Pap *környül vétetett erötlenséggel*, ugy a' Christusis; Ez is átkozott káromkodás! Immár akár mellyiket válászd; de edgyikbenis, nem lęszen nyert pered. El vęgre, mit czivodom veveled?

c Sid. 5. v. 3.
d v. 1. ib.
e v. 2. ib.

veled? hiszem magad mondod ki álhatatlan tętovazásodat ez iránt; Mert egszęr, azt mondod; Nékedis *Papnak szükség az bünökért áldozni*; mászsor ellenben járod az visszáját, s' igy szolsz. *Nem szükségès, hogy váltságunkert áldoztassék. valami.*

2. Locus Mal. 1. v. 11. *Nap kelettül fogva, nap nyugatig nagy az én nevem a' Pogányok közt, és minden helyen jo illatu főstel és tisita áldozattal áldoznak nekem; mert nagy az én nevem a' Pogányok közt, azt mondgya az Seregeknek Ura.* Felelet. Mint állattya ez a' Misęt? hiszem itt a' Misęt męg a' Pogányok kőzzę sem küldtęk volt; hát męgis misez itt a' Propheta? NEM!

1. Mert itt a' Pogányok kőzt valo áldozatrul szol a' Szt Lęlek, a' melly nem tőrvęnyi; hanem Evangeliomi. s' Lelki, az az, igaz hittel valo imadság; mint ki tettzik im ez helyekbül: (f) *Mennyen te elödben az én imad-*

f Solt. 141. v. 2.

imádságom, mint az jo illatu füst, és az én kezeim fel emelèse, mint az Estveli áldozat.

g Philip. 4. v. 18. Ismét: (g) *El vöttem Epaphroditustul, a' mellyeket küldettetek, dragalatos illatnak*

lasd. Sol. 116 v. 17. *ßagát, Istennek kedves, és kellemetes áldozatot.* Ismet: (h)

h Jelèn. 5. v. 8. *Az hüßön négy vénéknek kezekben vala arany Fohár, mellyek tellyesek valának jo illatokkal, mellyek a'*

i Jelen. 8. v. 3. 4. *Szentéknek imadságok.* (i) *Akkor elö-jövè más Angyalis, és meg álla az Oltar elött, kinek kezében vala arany Tèmjènezö, és adának annak sok jo illatokat, hogy azokkal áldoznék, mind a' Szentek könyörgèsèvel egyben az arany Oltáron.* Illyen jo illatú füstöt, és Lelki tißta áldozatot ért ám Malachiás; mivel még a' te értelmed ßerèntis ßol az Uj Testamentomi áldozatrul. Az penig, mint meg hallád a' Sz: irásbul, csak a' Szentek könyörgèse, és imádsága. Nem ßol hát Malachiás az Miserül? Nem!

k Lev. 2. poss. 2. Mert ízol *Mincha* nevö áldódozatrol; az *Mincha* penig (k) oly áldozatnak nemèt jelenti, a'

mely Lelek nelkül valo allatbol, veretlenböl, nem lelkesböl es vérésböl leßen. Azertha ugyan tsak ez ßot sürgeti Jesuita Uram! vallya meg, hogy csak kenyeret, és bort aldozik; nem Christus testét és verét; Es igy oda leßen az Tranſubſtantiatio; el romola' Misealdozatis. Fel. II. Avagy az Uj Testamentomrul erted Jesuita Uram! ezt az áldozatot; avagy az ô Testamentomrul, a' Törvènrül; Ha az utolsorul èrted; már ugy nem a' Miset èrti a' Prophèta, (mert azt nem ô Törvènyi áldozatnak mondod) hanem az ollynokat, a' mellyekröl feddi Isten a' Papokat. Ha penig az Uj Testamentumrol hißed; ugy-is

Dilemma.

nem a' Miset ęrti a' Prophetia; mert a' Mise a' tellyes Sz. irásban soholis nem mondatik áldozatnak; hanem csak az igaz kőnyőrgęs, mint meg hallád. 1. *Resp.* III. Avagy tulajdon ęrtelemben vęßed jo Collegium! az áldozatnak nevezetit; avagy hasonlatosság ßerętvaloban; Ha tulajdon ęrtelembé veßed; tehat Testet, és vért nem áldoztak; ęs igy el romol a' Mise; mert a' *Mincha* kényérből valo áldozat. Lev. 2. 2. Az Uj Testamentomi ůdőre semmit nem kell benne hozni; és igyis meg nyiretik a' mái Mise; mert Malachias az Uj Testamentum előt; és v. 11. in præsenti ßol. Ha penig hasonlatosság ßerętvalo ęrtelemben veßed;

Dilemma.

veßed, ugyis nem lęßen áldozat a' Mise. 1. Mert hasonlatosság ßerint valo áldozatot kell ęrtened; a' Mise penig azt mondgya Tridentum: *verum, proprium, reale Sacrificium*; és igy Méthaphorice-is nem ęrthetni a' Misęt, mert nulla potest sic hic dari Metaphora. 2. Mert csak az imadságot mondgya a' Sz. irás hasonlatosság ßerint valo tißta áldozatnak, mint meg hallád. 3. Mert a' tulajdon ęrtelemben nem vętetett áldozatot, kűlőmben nem magyarázhatni hasonlatosság ßerint; hanem igy: *A' külsö Törvényi, Testi áldozat, jelent belsö, Evangeliomi, Lelki áldozatot*; mint az oda fel elő hozot Sz. irási helyek is ezt látni agyák: és egy jambor Doctor irásais, igyen: (l) *Mikor azt mondgyuk: Sursum corda! ákkor Istennek oltára a' mi szivünk; ö neki*

l *Aùgust. De Civita. Dei lib. 10 cap. 4. pag 562. 563.*

ö neki véres áldozatokat áldozunk, midön az ö ig ſſ igáért, mind a' vérig harczolunk, néki gyönyörüſſges jo illatu fuſtöt teſſünk, midön az ö ſzine elött, kegyes, és ſzent ſzeretettel gerjedezünk: neki áldozunk, alázatoſſágnak, és dicséretnek áldozattyát, a' mi ſzivünknek oltárán, ſzeretetnek gerjedező tüzivel. Hallodé ez jámbor! mint magyarazza a' külső áldozatot belſőre; a' teſtit, lelkire; De a' te Miſęd nem magyaráztathatik igy: mert, ſem nem lelki, ſem nem belső, ſem nem Evangeliomi áldozat; hanem teſti; mert azt mondod, hogj teſt ęs vęr a' Miſe; külső; mert láthato aldozat, kenyęr és bor ſin alatt; igy ſolß: Törvęnyi: mert minden Ceremoniát, mely a' Zidóknál volt, és męg többet is el kövecz ennyiben; annyiban penig a' mennyiben ſem a' törvęny, ſem az Evangelium

gelium meg nem jelentette; ſem Törvęnyi, ſem Euangeliomi; mert Sohul a' Sz: irásban nem találni; és igy nem is igaz, tiſta áldozat valoſágban.

IV. Hogy penig jövendö- *Excepsio.*
les ſęrint, tiſta valoſágos áldozattal kel áldozni; azt mondod. Erre ez a' válaß: 1. Ollyan a' könyörges, imádság, mint oda fel győzödelmeskedik. 2. Hogy Mincharol, vagy Minharol tett emlekezetet a' jövendſtlęsben; Azért tu lajdonkáppen ollyan áldozat kel! Nem következik: Mert Eſaiáſis jövendölvęn az Uj Teſtamentomrol, az (m) *Sion hegyére való fel menetelről* teßen ſot; Azert ugyan oda kel fel menni? Hißem lám teis (n) Metaphorice magyarázad azt az Eccleſiara! Iſmét

m *Esa. 2. v. 3*
n *Colleg. pag. 26. 27*

Ismét, részen ßot (o) *az igaz Izraëliták megáldoztatásárul Ierusálemben* az Uj Testamentumban; Azęrt ugyan Emberek áldoztatnak meg? Kővetkezikę? Szintęn csak igy a' tiedbőlis; Azęrr ha e' kővetkezęst rosznak mondod; mond annak a' tiędetis! Tęrj igasságra hát valaha már egyßer!

ò Esa. 66. v. 20.

V- Ellenv. Nem lehet az imádság tißta aldozat, mert az embernek imádsága, és egyęb jo cselekedete-is mind tißtátalan, az ellenkezők vallása ßerint. Fel. 1. A' tißta kętkęppen vętetik; avagy ugy a' melyben egyátallyában semmi macula nem találtatik, *absolutè*; illyen tißta csak az Isten, ki (p) *még az Angyalokbanis talál hünt*: avagy ugy, hogy hasonlatosság ßerint lęgyen

Objectio. Pag 94.

p Iob. 4. v 18.

gyen *compara è*; igy tißták az Angyalok az Emberekre nęzve; igy (q) edgyik Ember ártatlan, igaz, tißta, a' tőb hamis Emberekre vagy meg veßett földre nęzve; igy tißta, az igaz Istenfelő Ember imádsága: a' ßines kerezytęnek ßines imádságára nęzve. Illyen tißtat emleget Malachiásis, (r) mellyet az akkori fertelmes Papok meg ferteztetett áldozattyokkal vęt egyben; Illyen tißtasággal tißtak a' Hivek imádsági; A' tißtátalan jo cselekedetekrül volo vallásunkat nem jol citalod, tanuld meg mint oda fel le irok ezen utolso ręzben Art. 2. & 3. Fel. 2. Tißtá valami vagy magában, igy (s) *Istennek minden teremtett állattya tiszta, s' jo*; vagy a' vélc valo élésben, igy a' Sacramentomis

q Ioa. 1. v. 8.

r Mal. 1. v. 12.

s 1. Tim. 4. v. 4.

tomis tiſta a' tiſtán valo ęleſ-
ben; immár az imádság, mel-
lyel a' kereſtyen Ember kő-
nyőrőg magában nem tőkelle-
tes tiſta; mindazáltal igenis
tiſta, a' tiſta vęle valo ęlęsben,
midőn ſiveſſen, igaz hit által,
a' Jeſus Chriſtus temjenezőé-
ben rakogattya a' kegyes lęlek-
Igy a' (t) *ſzentelt husis*, mindeneſtűl
fogva nem tiſta áldozat volt
a' vęle valo ęlęs kivűl; hanem
a' véle valo élesbén. Midőn a' ki
Lélekbe tiſta volt az vitte végben.
Mint mikor az ónnal; Salakkal ed-
gyűtt levő arányat, a' tűzben
vetik, meg tiſtittya; ha penig
a' valaſto vizben, a' mi nem
oda valo, azt tűle el válaſtya;
ęs a' mives kezęben csak a'
tiſta aranyat adgya: igy a' Je-
ſus Chriſtus temjenőzőjęben,
vagy

t Aggæ. 2. v. 12. 13. 14.

vagy ſive mellett levő ſebe
helyęben ha ki ſives imádcsá-
gát tęſi, meg tiſtittya ſalakitul,
és az ő Attyának, amaz nagy
arany Miveſnek tiſtán adgya;
mert a' (u) *Iéſus vére tiſztit meg min-
ket minden büneinkből.* Ittis Iſten Ma-
lachiáſnál (x) a' *Caini* ſines *áldozattal,*
(mellyel gonoſul éltek) veti egyben
a' *tiſzta áldozatot*; mellyis az imádſág,
mint innét ki tettzik: (y) *Mennyünk ki a'
Iéſushoz, és ő általa ſzüntelen vigyünk Iſten
eleiben Dicséretnek áldozattyát; az az, az ő
nevéről vallás tevő ajakainknak gyümölcsét.*
(z) *Tits legyetek Sz: Papság, lelki áldozatoknak
áldozátárá, mellyek Iſtennek kedveſek, a' Ié-
ſus Chriſtusnak általa.* Kedves és tiſta
áldozat hát az Imádſág, a' Je-
ſus Chriſtus által; és igy męg
inkáb rontá Miſędet Sz. Ma-
lachiás Prophęta helye.

III. Locus. Hebr. 5. 1. *Minden
Pap arrá valo, hogy a' Bünökért, áldozato-
kat, ajándékokat vigyen Iſten eleiben;* E-
hez azt mondod: Nem mond-

u 1. Ian. 1. v. 7.
x Mál. 1. v. 7. 8. 14.
y Sid. 13. v. 13. 15.
z 1. Pet. 2. v. 5.

gya az irás, hogy el tőrőltetet a' Papſág, hanem (j) *hogy el változott*; Tehát az áldőzatis, nem tőrőltetett el, hanem az jobb áldozatra fordult. Fel. 1. Az első helyet bűven meg mutatám oda fellyebb, az első locuſra tőtt válaſban, hogy nem a' mai Sacrificuloſokrul ſol, hanem az ô Tőrvęnyi Papokrol. 2. Hát el változot a' Ceremonias Papſág? Bezzeg el! De nem te read, hanem Erre, a' ki ugyan ot igy iratik le: (v) *Ki a' Iuda Nemzetségéből való, melyből Sen ki nem ſzolgált az Oltárnak*; (a) *Melchiſédék ſzerént MÁS PAP*; (b) *ki nem Törvény ſzerént lett Pappá*; (c) *kinek ez mondatott*: *Te vagy örökké való Pap*; (d) *kinek meg eskűdt az Ur, hogy örökké való, leſſ, és ſóha meg nem hal*; (e) *ki meg tartya azokat, kik ő általa járulnak Iſtenhez*; (f) *ki ſzent, ártatlan, ſzeplő nélkül való, az bűnösöktűl el válaſztatott, az Egeknél magaſſabb*;

j *Hebr.* 7. v. 12.

v *Sid.* 7. v. 13. 14.
a v. 15.
b v. 16.
c v. 17.
d v. 21. 24
e v. 25.
f v. 26.

gaſſabb; (g) *kinek nem ſzükség mindennap áldozni*; (h) *ki egyſzer áldozott*. De te réád Ięſuita Uram, ezek kőzzűl csak edgyik is nem illik; Azért nem te ręád változott a' Papságis; mit pipeskedel hát fęnyes Papi tolladdal Páva modra annyira, hogy nem tekinteſs fekete lábaidra?

g v. 27.
h v. 27.

IV. Locus. Hebr. 7. v. 15, *Melchiſédek ſzerint, támad más Pap*; ki kenyérrel és borral áldozott. Felelet. 1. Meg mondok moſt, kicsoda az a' más Pap? Nem te vagy az, hanem csak a' Chriſtus. 2. A' Melchiſędek haſonlatoſságár, nem ugj magyarázza az Apoſtol, mint te; hanem ebben tartya: (i) *Ki Sálemnek Királlya. 2. Az nagy Iſtennek Papja. 3. Abrahám meg áldoja. 4. Igazságnak, Békeségnek Királlya. 5. Atya, s' Anya nélkül való, és Nemzétség nélkül*: Ki HASONLITATVAN *az Iſtennek Fiához lett örökké való Pap.* Mit

i *Sid.* 7. v. 1. 2. 3.

tętovás hát idegen magyarázatoddal, holott az Apostolnak eszében sem jut soholis az Melchisędek áldozattya? és Soholis ahoz nincs hasonlitatás. Meny dolgodra Traditioddal! 3. Csak más Papot mond az irás; De te hanyadik vagy, és hanyan vadtok? meg tudnadę mondani? 4. Az Melchisędek Kenyęrrel és borral valo áldozattyát, te

k *Ter.*14. 18. *Sid.*7.1. Soha meg nem probálhadd. Mert (k) *Melchisédek Abrahámnak eleiben menvén, Kenyeret, és bort vitt*; Kinek? Abrahámnak! Azęrtę hogy áldozzon? Nem! mert ugy Abrahámnak áldozott volna! Hát miért? Azért, hogy maga, és el faratt Szolgai egyenek; ugyanis az eredet betűben *proiulit*, nem *obiulit* van. De ahol

De ahol bátor ha sinte minden irás kivűl meg engednők is, hogy kenyeret, s' bort áldozott volna; De mégis a' Misęt, ez nem segitene. 1. Mert kenyer, s' bor volt az állattyara nęzve; De a' tijędnek állattya nem marad meg; és igy testnek mondod. 2. Az semmi el változást nem szenvedett; De a' tijęd szenved. 3. Az a' kősségnek adatott; De te nem engeded a' Bort adatni. 4. Az csak egyszer volt; De a' tijęd minden nap, sokszor van. 5. Az volt háládatosságért; De az a' te Misęd van bűnökért. 6. Melchisędek vitte azt ki csak az Előkért; De a' te Misęd van az Holtakért is. Tehát a' Melchisedek rendi semmik ę-

pen, nem illik a' te rendedre, és igy a'te Misędetis nem gyámolgattya, sőt rontogattya; innęt a' Mise áldozattya-is nem tiszta; mint immár meg hallod bőven ide alabb.

A' Mise nem tiszta Aldozat.

1. Mert a' Szent Irásnak mindenkęppen ellene van. 1. Az (l) *Cerémoniákban* ellene van. 2. Hogy a' mit lát nem azt áldozza; illyen áldozatot; Soha Senki sem olvasott. Talám Pater Urámnak, ha valaki arany szint mutatna nem venne él az arany állattyát, hanem csak a' szint. 3. Hogy a' Bűnertis légyen, *pag.* 94. nemis légyen válcsagunkért, *pag.* 95. bolondság ezt hinni. 4. Hogy Ember kęnyęr szint, s' Istentis áldozzon, nagy eszelősszęg! 5. Hogy Ember terem-

l *Ephes.* 2. *v.* 14. 15.

ber teremcse; az után imadgya az Oltáron; az után áldozza; az után az ő tőle teremtetett; imádtatott Istent ő meg egye; Pogányságnal, nagyobb Tyrannusság! Itt penig nem ment meg amaz fogás; nem Isten hanem annak Szteste; mert te mondásod ez: (m) *Nem szabad Senkit imádni, hanem csak az Istent.* Te penig (n) *imádod az Oltári szentségben.* Azért Istent imádsz; Te penig azt meg eszed az imádas után; Hiszem hallatlan szőrnyűsęg ez!

m *Coll.* *pag.* 81.
n *Concil. Trid. Sess.* 13. *can.* 6. *pag.* 97.

11. Nem tiszta áldozat męgis; Mert a' Christus áldozattyának ellene van. 1. Hogy sokszor meg áldozzák. 2. Hogj a' Bűnőkert áldozzák. 3. Hogj a' Ceremoniákat ismęt visszahijjak. 4. Hogy az egy Christus Pap-

ſtus Papnak ſok hely tartoit tęſznek, mintha mindenap velünk nem volna. 5. Hogy az órkkkę valo Papſágot halandokra ruházzák. 6. Hogy valoſágęrt valo áldozatnak lenni tanittyák; noha te ezt ſineled, a' mint lehete; de hallyad rola Anyadat: (o) *A' ki mind holtaknak, mind éloknek bünökért, büntetéſekért, elégtételökért, és más ſzükſęgekért, engeſzteléſül áldozni ſzükſęgeſnek nem mongya; attk légyen!* 7. Hogy csak ſugja, ne hirdeſſe. 8. Hogy csak maga egyęk, s' igyęk. Mind ezek, ha igazak mi haſzna a' Chriſtus áldozattyának?

o Conc. Trid. Sess. 22. can. 3.

III. Mert a' Chriſtuſt a' Miſe minden nap el árullya; ęzęrtis nem tiſzta Áldozat. Laſſad erről, az 1662. eſztendőben Bęcsben nyomtattatott ELE-VEN

VEN KUT Fő nevű kőnyvecskęben, a' Miſęről a' Chriſtuſnak el árultátáſát! a' többi kőzt ily harmoniat csinál annak Authora, a' Miſe és a' Chriſtus el árulása kőzt:

Chriſtus csokkal árultatik. Pag. 12.
A' Pap az Oltárt csokollya. Pag. 16.
Chriſtus Annáſnal, vilgáltatik, s' meg csapatik.
A' Pap Miſe olvaſáshoz kezd. Pag. 18.
Chriſtus Kajafáshoz vitetik s' meg tagattatik; Pag. 28.
A' Pap a' Kyriet mondgya.
Chriſtus ruháit le vonnyák. Pag. 34.
A' Pap a' kelyhet fel bontya.
Pilátus kezeit moſſa; Pag. 44.
A' Pap az ujjáit moſſa.
Chriſtus a' kereſztfához ſegeztetik; Pag. 46.
A' Pap kereſzteket vet az áldozatra.
Chriſtus a' kereſzt fán emeltetik; Pag. 56.
A' Pap az Urat mutattya fel.
Chriſtus meg hal a' kereſzt fán; Pag. 29.
A' Pap a' Sz. Oſtyát ketté ſegi.
Chriſtus Urunk el temettetik;
A' Pap az urat véſi magához.

Im láſſad jo Collęgium!

hogy a' te Miſęd minden nap a' Chriſtuſt hogy árullya el? A' Pap Iudás. A' Pap Annás, a' miſe csapatás, viſgáltatás, A' Pap Kaiphas, Chriſtus ruháját levono Sido, itęlő, s' ujjait moſo Pilátus; meg feßitő, fel emelő, s' meg ólő Sido; De męg tőbbis; mert megis ęßi a' Chriſtuſt, s' gyomrát koporſonak tęßi; Haj kő koporſo! mi kel tőbb a' Chriſius el áruláshoz?

Hát 2. a' Pęnzes, aranyas Miſęt, s' indulgentiákat hová tęßed? Mellyeken, mint judás, nem csak harmincz ezüſt pęnzt; de ugyan ſok ezereket a' Meltoſágos Rendek tárházabol ki kotrottál, ſines lopáſnak nemis tartván; valyon s'

lyon s' akkor nem az Urat adtadę el meg annyi pęnzen? Nem hiheti aztaz okos, hogy judáſſá nem váltál voloa, mint magad mondád. Vajha meg tekintenę a' Meltoſágos nagy Rákoczi házis itt je ſuita Uraimek miat meg ürült ſok bőr ſákokat, és a' Szerzetęſek meg kőveredęſeket! Hogy penig ez illyen Miſeis el adgya a' Chriſtuſt, nęzi azt a' ſemes; De nęzed magádis; mert te vallaſod ez: (p) Ugyan azon Áldozat van ez meſtani Papok ſzolgálattyában, a' ki a' kereſzten volt. Melynek áldozáſával az Ur kegyelmét, megiérésnek ajandekat enged, és még a' rettenetes vétkeketis meg bocsáttya. Ha igy van a' dolog egy átallyában a' Miſében minden nap árulod, s' áldozod a' Chriſtuſt; s' męgis a' Chriſtuſt el árulo áldozat volnaé tiſta

(p) Concil. Trid. Sess 22. Cap. 2. fol. 172.

naę tiſta? Hiſem a' Chriſtus akkori meg őletęſeis noha áldozat vala; mindaztal ugyan nem menekedęnek meg a' Sidok azzal, a' Gyilkoſi nevezettűl; ſem judás az Aruloitul; Azęrt hat te megmenekedel? De hogy!

Iak. 5.14. & Mark. 6. 13.

Colleigum. pag. 96. 97.

ARTic. 27. Betegę valaki kőzzűletek, vigye bę az egyházi ſolgákat, és imadkozzanak ęrte, meg kenvęn őtet Olajjal az Urnak nevęben; De a' Cálviniſták azt mondgyák: Ne vigye, mert csák babona az ollyan Pàpiſta kenet.

DAVIDKA.

IGen jol mondgya azt az Evangelicuſi Sereg, hogy a' Pápiſta

Pápiſta kenet babona; nem mondgya penig, hogj az Apoſtoli kenetis ollyan volt volna, a' mely mindazátal meg ſűnt a' csuda tètelekkel edgyűt. Hogy penig a' Pápiſtai kenet nē Apoſtoli kenet meg tetczik: 1. Mert az Apoſtol (q) hadgya *hinni a' Præsbitereket*; De a' Pápiſta kenet el tiltya azokat. 2. Az Apoſtoli kenet, (r) nem vala Pűſpőktűl ſenteltetetet; De a' (s) Pipiſtá *kenet Pűſpökőktűl ſzenteltetik*, kitis ùjſágul talála Sylveſter 314. eſtendőbęn. 3. Az Apoſtoli kenet adatęk (t) *csak a' gyogyetáſnak ajándékával, az Evangeliomnak kezdetiben*; De a' Pápiſta kenet, 647. eſtendőben elő Márton Pápa talalmánya által, minden eſtendőben ſentelteti magát, és ſęllyel kűldőzteti.

q Iak. 5. v. 14.
r Mark. 6. v. 13.
s Lomb. l. 4. Diſt. 23.
t Cajetan. Comment. in Iac. 5. c. & Mark. 6.

dőzteti. 4 Nem vala a' Sacramentum, hanem (u) *csak meg kenésre valo vala* az Apostoli kenet; De a' Pápista kenet, (x) *Sacramentommáis vált.* 5. Az Apostoli kenet (y) *meg gyogyitásra valo vala* kiváltképpen; De a' Pápista kenet, (z) *a' bünöketis meg bocsattya.* 6. Az Apostoli kenet után (j) *meg vallyak vala egy másnak bünöket;* De a' Pápista kenet csak a' Papoknak vállattattya. 7. Az Apostoli kenettel egęßßen kenik vala meg az Urnak nevęben; De a' Pápista kenettel, hol kel meg kenni? magokis nem tudgyák, ki edgyet mond itt; ki mást. 8. Az Apostoli kenet (v) *nem utolso kenet volt;* hanem męg az után megis gyogyult a' meg kenettetett Ember; De a' Pápista kenet utolso. 9. Az Apostoli kenet, nem oly ßükſęges volt, hogy a' nęlkül Ember nem idvezül-

u *Svár. Tom. 4. Disp. 39. Sect. num. 4.*
x *Conc. Trid. Sess. 14 c. 1.*
y *Iak. 5. 15 Svarez ut Supr. Márk. 6.*
z *Conc. Trid. Sess. 14. cán. 2.*
j *Cajetán. Comm. in fac. 5.*
v *Cassander. Cosult. árt. 2.*

idvezülhetet volna, mivel nemis az idvessęgre tartozot, mint ezt a' Tolvaj ęs vęrben borult Sz. István peldai meg mutattyák; De a' (a) *Pápista kenetet, ha csak el mulattyákkis veszedelmés, és karhozatos.* Mit mondhacz immár az illyen kenetről, a' mely mindenkęppen ellene van az Apostoli kenetnek? Nyilván igy beßélgethecz: (b) *A' kenet régenten nem ugy volt mint ma, hogy utolso orájára halasztatik.* Mit czikornyázod hát babonás kenetedet, az Apostoli kenettel, holott koránt sem evezhet oda?

a *Lőbárd. lib. 4. Dist. 23.*
b *Cassad. ut supra.*

Collegium. Pag. 97.

ART. 28. A' Felesęge el nemennyen a' Fęrjętől, hogj ha valami okbol el męgyen, és el válik tőle, házasság nęlkül maradgyon; vagy a' Fęjęvel meg

1 *Cor. 7. 11. Math. 19. 6. Marc. 10. 12. Luc. 16. 18. Rom. 7. 3.*

meg bękęllyęk; De a' Bal kereſtyęnek mondgyák: Ne maradgyon, hanem Fęrjhez mehet. &c.

DAVIDKA.

I. BEg rávaſ csel veręſid vadnak! miért nem olvaſtad továb azon Sz. Pálnál ott találtad volna ezt: (c) *Ha az hiteslen el mégyen, ám mennyen el; nem vetteſtetik Rabſág alá az Atty-fiu, vagy kereſztyen Aſſzonyi állat az illyen dolgokban.* Hallodę ezt? Nem kel vala ezzel magad, s' lelked billyegezned! A' Chriſtuſtis citalod? Ottis olvaſd továb, s' ezt találod: (d) *Mondom néktek, vala ki el hadgya Feleſégét, hanem ha paráznaſágért, és máſt vöjénd, paráználkodik lit* (e) *a' paráznaſágnak oka ki vétetik az Urtol;* Vedd ki hát teis! Mert máskęppen, miis azt mondgyuk: (f) *A' mit Iſten egybe ſzerkeſztetett, azt Ember el ne válaſzſza.* De á' mit

c 1. Cor. 7. v. 15.

d Mat. 9. v. 9.

e Lomb. l. 4. Diſt. 39. fol. 242.

f Mat. 19. v. 6.

mit Chriſtuſunk és az Apoſtol excipialtak, mint meg hallad! bezzeg ollyànkor, rabsag ala nem vettyük az kereſztyen és artatlan félt. Mert az ſem telenſégeket meg tiltottuk mi, nem ugy mint ti; hogy (g) *ágyaſokat, tarthatok, csak bizonyos Summat adgyatok az Oficialisoknak.* Ezert (h) *Sixtus Pápa Rómában egy nagy Lúpánarst épitete. Mert az Romai Kurvak minden héten edgy Iulius penzt adnak az Pápának.* Annakfelette mikeppen, és mi legyen az matrimonialis cauſaknak taxája, lássad Muſculusnál. (i) Az hamar valo elvalaſztaſtis Sz: iras kivúl találod. (k) *Dorgallyon meg az Ur tégedet!*

g Epiſt. Eſpenſæus Com. in c. 1 ad Titum

h Corn. Agr. Iuris Doctor de Vanit. Scient. cap. 64.

i Muſcul. in Loc. Com. De Miniſtr. Tit. Nunc. dinatio. R. P. pag. 198

k Zach. 3 v. 2. 1. Cor. 14. v. 39. 2. Sa. 27.

Collegium. Pag. 98.

ART. 29. Az Gyülekezetekben igye-

igekezzetek prædikállani, és az idegen nyelveken valo ſolláſt meg ne tiltsátok. De a' Cálviniſta Prædikatorok ugyan meg gyülöltettęk a' Dęáki ſot, mint ha Iſten nem tudna Dęákul.

DAVIDKA,

MEG bocsás! nem jol mondod; 1. hogy mi a' Dęáki nyelvet meg gyülöltettük. 2. Hogy az Apoſtol csak a' Dęáki nyelvrül ſollana. 3. Hogy a' Prædikállásban mondaná; mert ugyan ott van ezis mindgyárt meg irva:

l 1. Cor 14. v. 40. 5. 16. 17. 19. (l) *Mindenek rendel és ékeſſen legyenek, és az Eccleſia éppületire; immár penig, ha az együgyü bé mégyen, miképpen mondhat a' te áldáſodra Ament? Mert te jol cselekeſſed ugyan, hogy hálakat adſs; de más nem épül. Azért az Eccleſiában inkabb akarok ött ſot értelémmel ſolni, hogy máſokatis*

máſokatis tánittsak, mint tiz ezer ſot nyelvel. Ezt kellett volna élmédben ſedegetned! Mert avágy nem tudodę? hogy a' te Diákizálaſod, (m) *csak a' levegö éget veri.* 4. Prædikálláſt emlegetſs? Nem Iſtennek ſollaſs hát, noha te oda tekered, mondván: *mimt ha Iſten nen tudna Déákul:* Hiſzem Iſten nem ſükölködik a' te prædikálláſod nęlkül! kinek prædikállaſs hát? A' köſſegnek! Szoly ęrtelemmel hát neki! Mert Iſten tud ugyan minden nyelveken, męgis mind azokon nem akarſs beſzelleni, hanem csak a' Dęáki nyelven; maga a' ſent nyelvek, Sido és Görög volna; De te azokat meg gyülöltetted, mint Tridentum irva hagyá; mit fogod hát męgis ręjánk?

m. *ibid. v.* 9.

Collegium. Pag. 98.

Exod. 25. 18.3. Reg. 6.29. Luc. 8.22.

ART. 30. Csinally kęt Cherubimot, vert aranybol; Az Partosok mondgyák: Ne csinálly; mert minden kęp Bálvány.

DAVIDKA.

NEM mi ßonkat mondod: mint Ięsuita Cárdinálodis meg ismęrte: (n) *Cálvinus Vallasa* ugymond ez: *Nem tiltottak tellyességgel meg az képek; hanem meg tiltattak, hogy a' Templomokban ne helyheztessenek, és ne tißteltessenek.* Mit beßelß hát universaliter? MINDEN kęp &c. mert nem mindent mondunk, mint hállad! Hogy penig azt mondgyuk: Az melly kęp tißteltetik, s' Templomokban helyheztettetik Bálvány; Pápista Barátodatis

n Bell. lib 2. dé Imag cap. 8. in Princ.

datis idęzd tőrvęnybe ęrte, kí igy ßol: (o) *Nem, modhatni meg az tudatlan kossegnel, minemő nágy Balvanyozas tápláltatik az képek altal*

2. Hogy te neked mindenkeped az te templomidban Balvany legyen; és te azok mellet Balvanyozo; im igy probalom megh.

1. Az Papistak kepei Balvanyok. (p) *Vala mely képnek Isteni tißtelet adatik; De az Balvany;* De (q) *Az Papisták képeinek Isteni tißtelet,* (Látria) *adatik;* Tehát a' Pápisták kepei Bálványok! Tettzikę? Kell tettzeni! mert mindeniket Pápista barátod fonta; De ihol vadnak męg tőbb Tanukis: Igy ir edgyitek: (r) *Légyen ez a' mi Propositionk: A' Christus és a' Szentek képeit tißtelni kell még* TULAIDONKEPPEN-IS, *ugy hogy, az imádás, a' képen végéztéssék.* Másik meg igy beßel (s) *A' Christus kereßt fáját magában* LATRIAVAL *kell tißtelni.* Harmadikis igy:

o Agrippa de Vanit. Scient. cap. 57.

p Hodeg. in App. Epist. 1. De Idolol. §. 5.

q Ioh. Gerson Quaest. de Negl. Praelát. num. 7.

r Bell. lib. de Eccl. triumph. 2. cap. 2. in princip.

s Greg. d. Váltom. 4. Disp. 1. q. 24. punct. 3. fol. 4755.

(t) *Alhatatos Sententententiajok ez a' Theologusoknak, hogy a' kép, és a' kinek képe, mind edgy tißteltettel tißteltetik.* En már bátran mondom ezek után, a' Tanuk után; Tehát a' Pápisták kępei Bálványok!

t *Azor. Inst lib 9 cap. 6 §. Tota.*

II. A' Pápisták Bálványozok. (u) *Az a' Bálványozo, a' ki valamelly teremtett állatot, olly tißtelettel becsül, mely csak az Istent illeti;* De a' Pápisták ollyan tißtelettettel becsüllik a' Teremtetett állatokat; mint a' Szenteket, ęs kępeket; mely csak az Istent illeti; Tehat a' Pápisták Bálvávyozok!

u *Hodeg. in Append. Ep 1. de Idol. §. 7.*

A' Szenteket ollyan tißtelettel becsüllik. Hallál errül oda felis bőven, ittis három Tanut állatok. Az edgyik igy ir: (x) *Az Isten igazsága ßékirül appellálhatunk boldog Suz Mária ßekire.* Masik-is igy ßol: (y) *Emberi Nemünknek edgyetlen edgy Dicsössége, Maria! Ki egyedül úralkodol az Egeken, és földen; Tengernek, menynek világa; Világosicsad az ßént értelmet.* Har-

x *Holcot. Com. in Sáp. libr. lect. 36*
y *In Conc. Lat. Archiep. Patr. An. 1515. Sess. 10.*

met. Harmadikis igy beßélget: (z) *Idvesség Réve, édesség, élet, mi Reménségünk!* Hásonlóképpen tißteltetik Rochus és Sebestyenis in *Missa de S. Rocho*, és többekis.

z *Officiũ Beat. Már Virg. in hymn. & antiph.*

Az kepeketis Isteni tißtelettel illetik. Csak most hallal-erre négy Tanut; De hállyad ez könyörgestis! (j) *Oh Kereßt! egesseggel egyetlen egy Remensegh! Igazsagunkat nevellyed; és a' Bünökét bocsasd meg!* Ezis faggattya az Collegiumot: Az Isteni tißtelet ez: (v) *Terdit meg hajtvan, elötte le borulni;* (á) *neki innepétt ßentelni,* (b) *segitsegre hivni,* és (c) *imadni;* De az Pápisták, imádgyak, segitsegre hijjak, mint meg mutatám, idnepet ßentelnek nekiek; mint *kereßt talalása, fel emelese &c.* (d) *elöttök le borulnak, meg csokolgattyak, terden alvan, ott imadkoznak.* Innen áz ki meg csokollya Romában az Maria czipellőslet, es három, *Ave Mariat,* el mond, 700. eßtendeig valo bün bocsanatot engedet annak,

j *Breviar Rom. Sab. infr. Hebd. Qvárt. Quadrag.*
v *Esa. 45. 23.*
a *Kijöv. 20. 10.*
b *Solt. 50. v. 15 23.*
c *Esa. 42. 8.*
d *Cons. Trid. Sess. 25 Decr. de Imàgin.*

annak XXII. janos Pápa. En mind ezek után concludalom; Te hat az Papiſtak Balvanyozok! Ez csel veteſed penig, nem ſegit; *Azt tiſztellyük az képben, az kit a' példáz; nem a' képet.* Mert edgyik az, hogy máſt mutátęk ęn oda fel; és ez mondás csak ſima: más az; hogy Izraêlis a' Borju képben (e) *Iſtent tiſztelt, a' ki Ægyptombul ki hozta*; mind azaltal ugyan nem kerülhette ezzel el, a' Bálvanyozo nevet. Azonban ſinten csak illyen ez; mint, midőn valamelly Fęrjes Aſſonynak kedves Fęrje távol lęvęn, annak ábrázatyara kępet faragtatván, azt ölelgetnę, csokolgatna; vele edgy agyban halna, &c. mondván: *Az én Férjemet becsülöm ebben*; Vallyon az magyar gyomrokat nem haboritanáję ez felę? Avagj mint valamely Aſſony Fęrjęhez

(e) Ki jövén 32. v. 4. 5.

Fęrjęhz haſonlo ábrázatu Embert látván, azt Urához valo ſerelmęjęrt, ugy ſeretnę mint Urát; mondván ezt; hogy *abban Urat ſereti*, Vallyon ezzel a' felől parázna nevet nem viſelnejęę? Ugy itelly a' te cselvetęſed felől is.

3. A' Cherubimoknak hagy bęket; mert azokat Iſten parancsolta; rejtekben tętette, kőzzülők ſollott; az kőſſęg nem látta; a' fő Papis csak egy ſer eſtendőben; Senki nem imádta, nem tiſztelte, nem csokolta; előttők terden álva nem imadkozott, ſem azok az Angyalokat nem ábrázolták a' Tizteletre; csak Cherubimokis voltak; De a' te kępeid megtiltattak, nyilván vadnak,

tęrdet hajtaß előttek, csokolod, imádod; minden Ember láttára, nemis csak Cherubimok &c. Azonban ha oda akarnád magadat alkalmaztatni; kegyelem tablája, Szővetsęg Ladája, vęres áldozatok, &c. többek illyenek; Sokak kellenęnek ahoz; Te penig ezeket vęghez nem vihedd; hadgy bęket hát a' Cherubimoknakis! mert nem gyámolgatnak azok tęged!

Heb 13.10. Apoc. 8.3.

Collegium. pag. 99.

ART. 31. Vagyon Oltarunk; Sz: János Menyorßágbanis Oltart latott; Az Ujjitok mondgyak: Nem kell, Templomban Oltar.

DAVIDKA.

Nem

NEM kővetkezik; Vagyon Oltárunk; Azért a' Templomban Oltár kell! Mert az Oltáron értetik (f) *az Ur Iesus Christus, ö altála vißünk ßüntelen Isten eleiben Dicsiretnek* ALDOZATTYAT. Ihol az Oltár, mind az áldozat, a' kit Sz: Pál emleget. Hát Sz: Iánosis Oltárt látott Meny Orßágban? Kőbűl faragottaté? Ne eßelőskődgyel! mert hißem improprié kell azt erteni! Latott ő hét fejű Fene Bestiátis; hát talám azis van a' te Templomodban; Látott veres Sarkanytis &c. hát az vané nálatok? Ujjitoknakis mondaß? Tapaßd a' fejed; s' Lásd. Cap. 3. egèßßén; mert a' te vallásodat nem ismèri a' Sz: irás; Sem a' Iesus Vallása. Cap. 6. sém az Regi Conciliumok, Cap. 5. El mehetß azèrt immár ùjjito Vallásoddál, kit a Pápák foldoztak; Mi penig meg maradunk az Ur Aßtala mellett, melly Testaméntomban hagyatott. Ojjon hát Isten minden igaz Lelket attul, hogy az Ur Testamentomat meg erőtlenicse!

Collegium. pag. 99.

1. Tessalo 5 v. 21.

ART. 32. Mindeneket meg proballyatok, a' mi jó azt tarcsátok;

De a'

De á' Cálviniſták modgyák: Ne probállyon ſenki egyebet annal, á' miben ſűletetett.

DAVIDKA.

HA ki fogytál az igazságbul, ne gyűlőlteſd hamis kőltèſſekkel áz Igázságot, merr nem mi ſonkat mondod; Kereskedgyel á' Vereſmarti MIHALY Intő Levelében, ott találod fel, á' mit mi réjánk hazúg hirben fogál; fordics meg hát: De á' Papiſták, mint Vereſmarti, s' tőbbek mondgyak azt; Azért vond á' ſivedre kezedet! s' iſmerd meg az igazsagot!

Collegium. pag. 99.100.

2. *Pét.3. v.16.*

ART. 33. Az Sz: Iraſt nehez meg érteni, ès á' Tùdatlanok meg hamiſſittyák; De á' Cálviniſták azt mondgyák, nem nehéz, hadd olvaſſa minden Tímáris.

DVIDKA.

g 2. *Pet.1. v.19.*

JESUS és Apoſtolok ſentsèges vallása ez: (g) *A' Sz: Irás* LAMPASA *á' ſetétségben azoknak, a' kik azt halgattyák, meg tartyák.* Azért te azt ſe nem halgatod, ſe nem tartod; mert neked nem

nem lampás, mit mondáſ érre? Világos Lampás azért az Sz: irás mindenkor *magában*; De á' *tudatlanokra nézve, nem* es akkoris nem az irás homálya az oka, ſanem az(h) magok *látván való* nem látáſa; az Apoſtolis ezekről ſole 2. Világos a' Sz: irás mind azokbán á' dolgokban, mellyek ſűkségeſſek az idvelségre az Hiveknek; De nem az Tudatlanoknak. Midőn azért a' Napot el borittya a' homály, akkor homályoſsággal vallyn, s'kit vádolnál? Hogy a' vak, nem lattya az Napot, talám teis bè hunyod ſemeidet, s' a' tiſta napra háritodé homályodat? Hogy a' Ieſus Chriſtus Iſtenségét Emberi terméſet homálya fogá bé, Azért a' Chrſtus Iſtenségt magában homályos volté? Hogy a' dél ſini fénlő Napban nèhez nezni, ſőt nemis nézhetni; Azért nehezé meg erteni fényeſſegét, hogy ő fényes? Mit àlmodoſ ennyit? lobb ha a' mennyei Nap világánál kezdeſ járni, ugy nem csőtleſ botlaſ teis oſtán!

h *Esa.6.*

El vegre is a' Sz: iraſtis nem akarod, hogy olvaſſa az kőſ-

i *Ielen.9. v.11.*

ség; Ezzel mutatod magad amaz (i) *Abadon*nak lenni; Mert az ſent iras-

nak

nak olvasása ily haßnos volna:

k Chrisost. hom. 41. in Matth. Op mp tom. 3 fol 683.

(k) *Az Sz: irasban talallya fel az Tudatlan, mit tanuljon? az Vak merő mitöl fellyen? az munkalkodo jutalmát; az felekeny ßivü, az igassagnak közep ßerü ételét, melly meg nem engedi, hogy meg hallyon, az erös hitü az lelki eledelekét, mellyek az Angyali ter: meßethez tsak közzel vißik; az ki pénig meg sebesitetett az Eördögtül, talal ott orvoslo eté leket, és idvességet, az meg teres alsal.*

l Idem. 3. Conc. de. Laz. tom. 1. fol. 67.

(l) *Senki azert el ne mulassa, es kicsinynek ne, vellye; Mert bizonyara az vetek ellen nagy öltalom, az Irasoknak olvassása: nagy és fene kétlen melyseges veßedelem, s' Pokol, azoknak nem tudasa. Az idvességnek nágy el veßtese semmit nem tudni, az Isteni törvenyekböl.*

m Aug. l. 6. conc. Faust. Mã. cap. 9. T. 6. col. 239.

(m) *Mert Istentelenség, és ßentseg töres, azt nem olvasni, az mi, mi erettük irattatott.* Ez volna àm, amaz *keserves Panaß.*

n Siral. 4. v. 4.

(n) *Parvuli panem petunt, & non est, qui frangat èis.*

o Matth. 23. v. 13.

(ó) *Iaj! tenekéd, ki bè zarod a menyorßagot,*

p Coll. pag 73 74.

(p) *s' magad sem tudod ha be megyé, s' masokatis nem bocsatáß oda.* mert (q) *el kerülöd az földet, hogy Pogyanhul Sidot* (kereßtyent) *tegy; azonban az Gehennavak annal nyagyobb fiava teßed;* mikor az ö lelkét.

q Math. 23. v. 15.

sajat evő kenyeritől meg foßtad, mellyis az Sz: iras olvasása, s' tanulasa volna.

De tę-

De tegedet kerßtyen Vilagh! Lelkedre kenßeritlek, ès erted ki omlot Iésusom ßentseges verére; nehalgasd ez Ejjeli homaly fia tilalmát, ezeket inkabb ßedegessed elmédben:

r Chrisost. hom 9. ad. Colos. tom. 4. col. 1290

(r) *Hallyatok meg valakik Secularisok vadtok, es, kiknek felesegek; gyermekék ván! mikeppen, kivalkeppen parancsollya, tinektek az Apostol az irasokat olvasni; aztis penig nem immel, ammal, hanem ugyan* NAGYSZOR GALMATOSSAGAL.

s Ielen. 3. v. 2.

(s) *Az kinek füle vagyon az hallasra; hallya, mit mond az Lelek az Gyülekezeinek.* Teis penig immar jo Collegium! und el immar, und el, kerlek Istenert az *igassagot fogva tartani.*

Rom. 1. v. 18.

Mert az ki el esik vagy egy ben az Sz: irastol, az te mondasod ßerint, nincs ánnak Istene; Te pénig Sok Szazban el estel, mint bőven, meg hallad! Szanyad meg ázert edes-Uradnak ki omlot ßentseges verét; né busécs annyira mind őrőke amaz Sz: Varas Fejedelmit! Legyen bőcsős valaha előtted tißta ßővetsegű vérivel meg hintetet Testamentom Levelében le tett kegyesseget ßűló Anyai! Vallasa lőj be menyei ßentseges Udvaraban, az óda fel meg Tert Bűnős peldajaval, ha ELET KELL! Terj őrők Szallasunkra velűnk edgyűtt,

az Sz:

AZ UR HADAIT VISELO
a' SZENTEK KIRALLYA
kebelęben!

AMEN! AMEN!

DICSŐSSEGH ISTENNEK!
BOCSANAT Bűnősnek!
ELET *A' MEG* TERTNEK!
AMEN!



Rk 4189/1983
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

AZ UR HADAIT VISELO
a' SZENTEK KIRALLYA
kebelęben!

AMEN! AMEN!

DICSŐSSEGH ISTENNEK!
BOCSANAT Bűnősnek!
ELET A' MEG TERTNEK!
AMEN!



Rk 4189/1983
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA